CÂINII RĂZBOIULUI

FRANK LEWIS

Persanul

COLECŢIA „CÂINII RĂZBOIULUI”

FRANK LEWIS

PERSANUL

Traducere de Bogdan Chircea

Editura BOGDANA
2001

CAPITOLUL 1

Fierbinte, arzător, tremurător, soarele răsări la marginea lumii, trimiţând suliţe de lumină vie pe cerul limpede de deasupra stepelor înalte. Până la miezul zilei, căldura devenea atât de mare, încât călătorul ajungea să-şi simtă creierul fierbându-i în tigvă. Deocamdată, frigul nopţii era încă suveran, transformând răsuflarea calului şi a călăreţului în norişori de aburi risipiţi de îndată de briza răcoroasă a dimineţii.

Briza avea să se transforme şi ea cât de curând într-o suflare încinsă, uscând totul în jurul ei. Până atunci însă, omul şi calul aveau timp suficient să-şi caute adăpost, precum şerpii şi şopârlele. Adăpost care să-i apere de razele ucigătoare ale soarelui aducător de viaţă, dar şi de moarte, al platourilor înalte ale Asiei.

Către vest, se zăreau vârfurile muntoase lipsite de viaţă, dezgolite, înălţându-se până la cer, cunoscute sub numele de *Acoperişul lumii,* cu piscurile veşnic acoperite de gheaţă şi zăpadă, care lăsau întotdeauna impresia că se aflau foarte departe de suferinţele celor care se aventurau să traverseze nesfârşitele deşerturi de la poalele lor.

Călăreţul îşi ridică ochii roşii de la firele fine de nisip, care îi invadaseră fiecare por al corpului, dar şi merindele pe care le mânca. După ce trecuse prin ceea ce trecuse, înţelesese de ce oamenii din triburile care sălăşluiau în acele părţi ale lumii, la vârsta la care bărbile începeau să le încărunţească, aveau dinţii tociţi pe jumătate.

Firişoarele fine de nisip se aflau în toate, de la naştere şi până la moarte. În fiecare zi, ele mai toceau puţin dinţii, până când nu mai rămânea nimic din ei, doar nişte urme pe gingiile dezgolite. Gândurile acestea aproape îl făcură să simtă o durere ascuţită.

Calul se poticni, apoi îşi recăpătă echilibrul, străduindu-se să-şi continue drumul cu picioarele tremurătoare. Nu mai semăna nici pe departe cu animalul elegant, cu sângele pur, neîntinat de mezalianţe păgubitoare pentru caracteristicile minunate ale rasei sale, pe care îl primise în dar din partea lui Sung Mi Hsiung, comandantul garnizoanei de la Poarta de Jad.

Nici călăreţul nu se afla într-o stare mai bună. Aspectul său vorbea de la sine despre drumul lung pe care îl străbătuse

singur, în compania calului său. Dacă ar fi încercat să-şi vândă animalul în momentul acela, nu era deloc sigur că ar fi reuşit să capete pe el mai mult de câteva capre bolnave.

Bătuseră împreună cale foarte lungă de la Marele Zid. Singur alesese alt drum decât cel care pornea prin trecătoarea Suget şi care l-ar fi dus înapoi în capitala ţării Kushan de pe malurile Indusului. Nu, de această dată, hotărâse să aleagă Drumul Mătăsii, numai că nu era momentul cel mai bun al anului pentru a risca o călătorie prin aceste părţi ale lumii. Ultimele două oaze prin care trecuse secaseră. Chiar şi după ce săpase mai multe picioare în adâncime, nu reuşise să dea peste nici o urma de umezeală.

Călăreţul îşi ridică ochii de un albastru pal, către cer. În jurul lor, riduri adânci îi dădeau un aer oarecum oriental. De la distanţă, ar fi putut trece cu succes drept un luptător din mulţimea de triburi nomade, cu atât mai mult cu cât pielea îi era la fel de închisă la culoare ca a oricărui mongol.

Nici unde nu avusese parte de o tăcere mai profundă decât în regiunea aceasta a marilor pustietăţi, unde se spunea că doar vântul aducea din depărtări vaietele sufletelor pierdute, care erau condamnate veşnic să mute, grăunte cu grăunte, dunele de nisip dintr-un loc în altul. Luni la rând, acesta era singurul semn palpabil de mişcare. Dar asta ţinea până când se întorceau demonii vânturilor, cu toată furia lor. Forţa lor era atât de mare, încât ridicau nisipul în nori care acopereau soarele, putând curăţa pielea de pe leşurile oamenilor şi ale animalelor, în numai câteva minute, lăsând în urmă numai oasele uscate şi zdrenţele hainelor, ca o mărturie a răzbunării lor.

Kitaiul se afla la o mie şi ceva de mile în urma sa. Trăise acolo mai mult decât în oricare altă parte a lumii şi, plecând, avusese sentimentul că lăsa o parte din sufletul şi din fiinţa lui în urmă. Dar demonul său îl mâna mai departe pe drumul vieţii, îndemnându-l să se întoarcă înapoi pe pământul pe care se născuse. Înapoi la Roma.

Toată viaţa lui crezuse că Roma era centrul lumii şi singura oprelişte reală în calea barbarilor. Dar, în ţinuturile din spatele Marelui Zid, descoperise că, în comparaţie cu cultura şi rafinamentul Kitaiului, Roma se afla doar cu câţiva paşi în faţa celor pe care chiar ei îi numeau barbari.

Şi, totuşi, Roma fusese locul naşterii sale. Uneori, indiferent care i-ar fi soarta, omul simte nevoia să se întoarcă la rădăcinile sale. Iar el rămăsese Casca Rufio Longinus, soldat şi, o dată, din

întâmplare, sclav al Imperiului Roman.

În faţa lui, ştia prea bine, se aflau ţinuturile Sogdiana şi Parţia, pe care trebuia să le străbată mai întâi pentru a ajunge la graniţele Imperiului Roman. Parţia! Cuvântul acesta avea încă un gust amar pentru el. Luptase acolo sub vulturii lui Ovidius Cassius şi luase parte la distrugerea oraşului Cestifon, unde patruzeci şi cinci de mii de oameni muriseră într-o singură zi.

Îşi opri calul şi descălecă, apoi îl luă de dârlog şi îl trase după el către un copac uscat, al cărui trunchi fusese transformat de vântul deşertului în piatră şi care îşi ridica în continuare crengile golaşe către cerul nemilos. Se opri şi îşi turnă în mâna, făcută căuş, câteva picături din preţioasa rezervă de apă, care era pe terminate, cu care umezi nările animalului, ca să le împiedice să sângereze, şi apoi mai turnă un pumn de apă, pe care i-l dădu animalului să-l bea. Îşi linse apoi degetele, unul după altul, ca să nu piardă nici un strop din lichidul fără preţ. Trase din coburii şeii o bucată de mătase, care odată fusese roşie, şi o întinse pe crengile uscate ale copacului, încercând să-şi asigure un petic de umbră, în care să se refugieze împreună cu calul din faţa soarelui ucigaş al deşertului, care cât de curând avea să fie deasupra capetelor lor.

Împinse calul în dreptul peticului de umbră şi apoi se dezbrăcă la pielea goală, ca să-şi scuture tunica şi şalvarii cu care era îmbrăcat. Tot corpul îi era brăzdat de nenumărate cicatrice, unele mai groase, altele mai subţiri, întretăindu-se şi suprapunându-se. Pe unele dintre ele le căpătase în perioada în care fusese sclav pe galerele de război ale Romei, iar pe celelalte din bătăliile la care luase parte şi pe care nici nu şi le mai amintea.

După ce reuşi să scuture în bună parte nisipul care reuşise să se strecoare în cutele şi faldurile hainelor, se îmbrăcă la loc, privindu-şi pielea înroşită în dreptul încheieturilor. Se întinse apoi şi căută să se aşeze cât mai comod, dând la o parte câteva pietre care se nimeriseră sub părţile mai sensibile. Simţi o durere ascuţită în picior. O durere vie, ca şi cum ar fi fost înţepat chiar în acel moment cu o ţepuşă înroşită în foc, drept în coapsa stângă. Era un suvenir din partea unui arcaş part, de la Cestifon.

Închise ochii şi îşi impuse să se odihnească, făcând abstracţie de respiraţia grea şi puternică a calului. Ştia că, dacă nu nimereau cât mai curând peste un izvor, animalul avea să moară. Iar asta însemna că ar fi fost obligat să îşi continue drumul pe jos, cine ştie cât, până i s-ar fi ivit vreo ocazie să

cumpere sau să fure un alt cal. În afară de asta, moartea acestuia nu l-ar fi afectat prea mult. Ar fi însemnat ceva carne şi sânge, care i-ar fi dat puteri noi. Romanii erau cunoscuţi ca oameni practici, care nu se lăsau pradă cu una cu două sentimentelor şi sentimentalismului.

În timp ce dormea, căldura devenea tot mai mare. Dogoarea îi absorbea transpiraţia aproape instantaneu, lăsându-i pe tunică numai urme albe de sare. Muştele bâzâiau înnebunite în jurul celor două corpuri letargice – om şi animal – luptându-se cu soarele şi cu uscăciunea pentru o picătură de sudoare de pe pielea lor. După cât se părea, muştele erau singurele fiinţe vii dimprejur, care îşi făceau oricând apariţia din neant, chiar şi într-un loc cum era acela, un fel de prag al iadului, în care până şi şopârlele se îngropau adânc în nisip, ca să scape de căldură.

Zbătându-se între somn şi trezie, omul le alunga de pe faţă şi de pe ochi, apoi revenea la visele lui animate de oameni care erau morţi de multă vreme, de chipuri pe care le iubise sau le ucisese. La început, îi apăreau în faţa ochilor pe rând, apoi din ce în ce mai repede, până ce ajunseră să se năpustească asupra lui într-o învălmăşeală cumplită, în care nu mai reuşea să-i distingă pe unii de alţii.

Cu gâtul său lung întins pe nisip, calul încerca şi el să doarmă, dând din timp în timp din coadă, cu pielea scuturată ca de fiori.

Bietul animal voia să scape de ciupiturile muştelor, care nu-i dădeau nici lui pace.

Numai că, în timp ce ei doi se zbăteau în somn, chinuiţi de muşte şi de căldură, alţii erau treji şi le dădeau târcoale.

La vreo douăzeci de mile distanţă în faţa lor, două grupuri de călăreţi se îndreptau în acelaşi timp către o oază. Fără să ştie unii de alţii, urmând cărări diferite. Şi unii, şi ceilalţi aveau înfăţişări dure.

Grupul de călăreţi care se apropia dinspre sud era condus de un războinic suplu, cu capul ras complet, cu excepţia unui smoc subţire, lăsat în creştet. Era cel mai tânăr din grupul de războinici pe care îi conducea, pe ale căror chipuri se zăreau trăsături occidentale. Câţiva dintre ei aveau părul blond şi ochii deschişi la culoare.

Grupul care venea dinspre nord, în schimb, era format din călăreţi scunzi, îndesaţi, ale căror chipuri fuseseră înfierate încă de la naştere, astfel încât le creşteau numai mustăţile, feţele lor fiind lipsite în rest de orice urmă de păr. Toţi aveau picioarele strâmbe din cauza anilor nenumăraţi pe care îi petreceau în şeile

cailor şi fiecare avea în spate un arc din lemn de corn, asemănătoare celor ale parţilor. Şi altceva îi deosebea de călăreţii care veneau dinspre sud: nu numai că aveau înfăţişări sângeroase, dar căutau sângele, adulmecându-l de la distanţă, ca animalele de pradă. *Hunii!* Bărbaţii triburilor nomade, adoratori ai spiritelor primitive ale pământului şi cerului, care se rugau în faţa unei săbii însângerate înfipte în pământ.

Cele două grupuri erau pe cale să se întâlnească în dreptul oazei, după care foarte mulţi aveau să moară, pentru că hunii şi războinicii kushanizi erau duşmani de moarte de mai mult de cinci sute de ani.

Casca, fost baron din Kitai, îşi folosea şaua drept pernă. Comoara de pietre nestemate pe care o primise de la împăratul Tzin, în chip de cadou de despărţire, nu avea darul de a-i da, încă, un sentiment de siguranţă. În momentul acela, ar fi fost gata să le schimbe pe un singur burduf din piele de capră cu apă sălcie şi caldă. Se întoarse, căutându-şi o nouă poziţie, şi punga de la brâu nimeri sub pântece. Obiectul din punga de piele care îl deranja era sigiliul său, *Chu Hou Wang,* însemnul puterii tuturor nobililor de la Curtea Fiului Cerului: un sigiliu din aur masiv, cu mâner din carapace de broască ţestoasă. Sigiliul acela îl ajutase să-şi facă rost de cai, adăpost şi hrană câtă vreme se aflase în Kitai. Dar în mijlocul deşertului, sigiliul acela era la fel de inutil ca şi pietrele nestemate din coburii şeii.

Sabia scurtă, cu două tăişuri, pe care şi-o pusese la îndemână, era cu mult mai preţioasă decât pietrele şi sigiliul la un loc. Până ajungea în ţinuturi mai civilizate, în care avea să fie apreciată la adevărata ei valoare, comoara rămânea deocamdată ascunsă în coburii din piele pe care îşi odihnea capul.

Se trezise de mai multe ori din cauza căldurii, dar căzuse înapoi în somnul agitat, presărat cu imagini de coşmar. Se ridică de pe nisip abia când soarele coborî către apus. Scoase apoi din sacul de merinde un ghemotoc de pânză albă şi îl desfăcu în poală. Luă un pumn de brânză uscată din lapte de bivoliţă şi o frământă cu câteva picături de apă, atât cât să o umezească puţin. Îi dădu apoi jumătate calului şi mâncă şi el cealaltă jumătate, privind îngândurat valurile de căldură care se ridicau din nisipul încins.

În noaptea care trecuse, strunindu-şi calul peste dunele de nisip, privise îndelung cerul şi stelele care străluceau îndepărtat. În Kitai auzise ca astronomii făcuseră hărţi cu mersul pe boltă a mai mult de unsprezece mii de stele. Nu ştia foarte bine în ce

scop, dar înţelesese în timpul petrecut acolo că lucrul acesta era la fel de important pentru ei ca şi zeii cărora li se închinau. Oamenii de rând spuneau că în ele se putea citi viitorul. Dar, dacă faptul acesta era adevărat, nu înţelegea de ce oamenii încurcau lucrurile, cu atât mai mult cu cât ştiau dinainte ce avea să se întâmple.

Când constelaţia numită Vânătorul îi ajunse deasupra capului, nimeri peste resturile mumifiate ale unei cămile şi ale călăreţului, zăcând unele lângă altele, lângă cărare. Pielea omului era uscată şi întinsă peste oase. În locurile acelea, nici măcar vulturii nu se aventurau. Încărcătura din spatele cămilei fusese răscolită deja de alţi călători, astfel încât Casca nu-i dădu nici o atenţie.

Când romanul ajunse în dreptul mumiilor, războinicii kushanizi poposeau în oază. Se întindeau pe burtă şi beau lacomi, vârându-şi capetele în apa tulbure a izvorului. De pe o dună de nisip din zare, un călăreţ singuratic îi privea, neştiut şi nesimţit. După aceea, hunul dispăru în bezna din spatele dunei, alăturându-se tovarăşilor lui.

Nu era suficient loc pentru ambele grupuri în oaza mică, şi hunii nu erau deloc dispuşi să împartă ceva, chiar dacă războinicii kuzhanizi ar fi vrut – ceea ce nu era nici pe departe cazul.

De o sută de ori, de când trecuse pe sub Poarta de Jad, Casca se blestemase în gând că părăsise pavilioanele de mătase şi confortul din Kitai. Ar fi putut să-şi mai amâne puţin plecarea, dar, ros de viermele nestatorniciei şi al aventurii, nu rezistase să nu rişte, aruncându-se în necunoscut, cu capul înainte, în perioada cea mai potrivnică cu putinţă. Înainte de lăsarea întunericului, se mai opri o dată, la adăpostul unei îngrămădiri de stânci. Terenul era mai dur acum, dar cel puţin ştia că lăsase nisipurile în urmă. După hartă, ştia că nu mai avea mult până la oază. Avea timp să-şi mai tragă sufletul, pentru că, după socotelile lui, putea să ajungă la oază înaintea căderii întunericului dacă se grăbea puţin. Nu-şi putea permite să-l prindă apusul soarelui pe drum, pentru că risca astfel să treacă pe lângă oază, fără să o vadă.

Hunii se apropiaseră şi mai mult de oază şi se pregăteau pentru masacrul ce avea să urmeze. Scoseseră bucăţi de piele netăbăcită de sub şei şi legaseră copitele nepotcovite ale cailor, ca să atenueze la maximum zgomotul acestora când străbăteau porţiunea de teren pietros care îi despărţea de oază şi de

duşmani.

Câţiva descălecaseră şi se îndreptau precauţi, pe picioarele lor crăcănate, căutându-şi poziţiile cele mai bune în spatele stâncilor, de unde puteau să-şi arunce săgeţile asupra ţintelor din vale.

Extenuaţi de drum şi de căldură, kushanizii adormiseră. Cei patru războinici postaţi pe drumul de acces spre izvor, ca să îi apere pe tovarăşii lor cât timp aceştia se odihneau, căzură şi ei într-un somn adânc şi greu. Era un somn din care nu aveau să se mai trezească vreodată. Tânărul conducător al kushanizilor le-ar fi tăiat capetele dacă i-ar fi prins dormind. Făcea parte din tribul Yueh Chih şi mult sânge asiatic îi curgea prin vene. Dar în noaptea aceasta dormea şi el adânc, învelit în pătura de sub sa, fără să simtă apropierea morţii.

Arcaşii huni aşteptară până când doi dintre războinicii kushanizi, care ar fi trebuit să le vegheze somnul tovarăşilor lor, căzură cu gâturile tăiate de temutele lor cuţite de jupuit animale, apoi îşi încordară arcurile şi îi luară la ochi pe cei care dormeau în jurul izvorului. La lumina focului de tabără pe care îl aprinseseră, pe fondul întunecat al apei, aceştia erau ţinte cu mult prea uşoare pentru experimentaţii arcaşi huni.

Şase săgeţi se împlântară în piepturile şi spatele kushanizilor adormiţi, înainte ca unul dintre ei să reuşească să urle în agonie. Ceilalţi se ridicară în picioare, cu armele în mâini, numai bine ca să fie doborâţi şi striviţi sub copitele cailor de război ai hunilor. Capetele căzură pe terenul pietros, rămânând rânjite în atitudini obscene aproape, în timp ce trupurile de care fuseseră despărţite se zbăteau căzute la pământ, lovind cu călcâiele în stânca din jurul izvorului.

Un războinic tânăr din tribul Yueh Chih reuşi să-şi împlânte sabia în pieptul calului unui hun, care se răsturnă cu tot cu călăreţ, apoi îi reteză capul acestuia cu o lovitură precisă de *yatagai.* Strigătul său de victorie fu curmat imediat de o lovitură de secure, care îl trimise înapoi în întunericul din care venise. Ceilalţi kushanizi îşi aflară moartea fără să opună rezistenţă şi, în câteva clipe, în jurul izvorului nu mai rămase nici un supravieţuitor. Prizonierii erau un lux pe care hunii nu puteau să şi-l permită. Primiseră poruncă să adune toată suflarea iurtelor pe care le întâlneau în cale, îndemnându-le către răsărit, unde se punea la cale un mare război. Fuseseră alungaţi din preajma Marelui Zid de armatele Kitaiului, dar de această dată aveau de gând să se întoarcă într-un număr atât de mare, cum nu mai

fusese văzut vreodată. Iar Marele Zid nu mai avea cum să-i împiedice să ajungă la bogăţiile din Kitai.

Exista totuşi un supravieţuitor, pe care îl cruţară pe moment. Căpetenia hunilor voia să-l facă să-şi dezlege limba şi să spună ce căutau la o distanţă atât de mare de ţinuturile lor. Numai că nu puteau face nimic până când tânărul războinic nu-şi recăpăta cunoştinţa. Răstimpul care le rămânea astfel la dispoziţie era binevenit, dându-le hunilor putinţa să jefuiască leşurile şi bagajele pe care le aveau cu ei. Căsăpiră la repezeală calul unui kushanid şi, cât ai clipi din ochi, carnea roşie începu să sfârâie pe tăciunii înroşiţi.

Casca îşi dădu capul pe spate şi adulmecă aerul. Carne! Carne proaspătă, friptă pe tăciuni! Ar fi salivat, dar gura îi era uscată ca iasca; organismul său era atât de deshidratat, încât nu-şi putea permite un asemenea lux. Îşi legă calul cu dârlogii de ramurile unui arbust pipernicit şi uscat, apoi se apropie pe jos de stâncile de deasupra izvorului, să arunce o privire şi să vadă cine îndrăznea să-şi ofere plăcerea unei mese calde. Nu-şi făcu iluzii, pentru că în regiunea în care se afla nu avea cum să fie binevenit la ospăţ. Trase sabia pe jumătate din teacă, să se asigure că nu era înţepenită, şi apoi luă arcul de la şa şi îl încovoie ca să-i prindă coarda. Arcul era şi el un dar, din partea lui Sung Ti, baronul din Chung Wei, care i-l oferise cu ani în urmă, când luptaseră împotriva mongolilor şi a hunilor deodată, în slujba Fiului Cerului. Cu coarda întinsă, arcul avea ceva mai mult de patru picioare şi era construit după meşteşugul hunilor, putând arunca săgeţile lungi cu o asemenea putere, încât să străpungă lateral un cal, după care se putea implânta şi în călăreţ.

Se strecură cu atenţie printre stânci şi tufişurile pipernicite şi ajunse la urmele lăsate de huni înaintea atacului. Citind urmele, Casca îşi dădu seama că erau zece inşi sau poate chiar mai mulţi. Se apropie şi mai mult, orientându-se după mirosul de carne friptă, ajungând în cele din urmă la o creastă de stâncă, dincolo de care începea povârnişul ce ducea la izvor.

Şuierând printre dinţi, începu să numere. Unsprezece huni toropiţi stăteau în jurul găurii din stâncă prin care izvora apa. Se îndopaseră cu carne roşie şi lapte fermentat de iapă şi acum se întinseseră să se odihnească. Trupurile kushanizilor fuseseră aşezate ceva mai departe şi aruncate grămadă, atrăgând muştele, care se adunau cu sutele pe corpurile din care sângele continua să se scurgă.

Casca dădu să se întoarcă, mulţumindu-se să îi lase singurii

stăpâni ai oazei până plecau. Avea şanse destul de bune ca hunii să nu rămână prea multă vreme acolo. Când făcu primul gest să dea înapoi, târându-se pe burtă, atenţia îi fu atrasă de o mişcare în grămada de cadavre. Unul dintre kushanizi nu era mort. Urmări silueta întunecată răsucindu-se şi străduindu-se să se aşeze în fund, cu mâinile şi picioarele legate fedeleş cu fâşii de piele. Ceva din înfăţişarea omului aceluia îl împiedică să se retragă. Poate felul semeţ în care îşi ţinea capul, poate forma bărbiei. Nici el nu-şi dădea seama foarte bine. După câteva clipe, realiză despre ce era vorba. Jugotai! Jugotai, tânărul care îi fusese ghid când se îndreptase pentru prima oară spre est, luând-o prin munţi. De la distanţa la care se afla şi în lumina slabă aruncată de foc, îi era greu să-şi dea seama cu certitudine, dar în mod sigur tânărul acela semăna cu el, iar morţii aruncaţi grămadă erau cu siguranţă kushanizi. Ceea ce văzuse îl pusese pe gânduri: războinicul de lângă grămada de cadavre era prea tânăr ca să-i fi fost ghid. Trecuseră treizeci de ani!

— Dacă asta mi-o fi soarta, la ce bun să mai pierd timp? îşi spuse Casca în gând, oftând adânc.

Puse tolba de săgeţi lângă el şi aruncă din nou o privire în vale. Nu era bine deloc: hunii erau destul de mulţi, şi chiar dacă ar fi reuşit să doboare trei sau patru înainte ca restul să se trezească şi să se dezmeticească, tot nu era bine deloc.

Nu, de data asta trebuia să se gândească la o viclenie care să-l ajute să-l salveze pe tânăr. Se gândi că, pentru început, nu era rău deloc dacă ar fi reuşit să întoarcă sorţii în favoarea lui. Din locul în care se afla, se zărea o singură ieşire prin care hunii ar fi putut să plece călare din oază. Caii fuseseră legaţi în jurul unor tufişuri pipernicite din care păscuseră frunzele, şi aşa puţine la număr. Iar hunilor un singur lucru le displăcea cu adevărat pe lume: să meargă pe jos. Erau şaisprezece cai în total, cu tot cu ai kushanizilor ucişi.

Casca nu ar fi avut timp să-i ucidă şi să le ţină piept hunilor. În plus, nu era chiar atât de priceput cu arcul. Reuşea, de regulă, să lovească ţinta, dar nu foarte precis. Pe de altă parte, hunii căzuseră într-un somn adânc şi aveau să se trezească cu capetele cât baniţele de la laptele fermentat de iapă. Ştia din propria experienţă care erau urmările unei nopţi de beţie cu cvas. Smulse o mână de iarbă uscată dintr-o crăpătură a stâncii, apoi deşiră câteva fire lungi de aur din tunică, cu care legă iarba uscată în jurul vârfurilor a două săgeţi. Aşeză apoi restul săgeţilor lângă el, la îndemână. Caii se aflau la vreo sută de

picioare de el, iar tufişurile de care erau legaţi erau o ţintă suficient de mare ca să o poată nimeri fără griji. În plus, erau suficient de uscate ca să ia foc destul de repede, dându-i răgazul de a culca la pământ vreo câţiva huni, înainte ca aceştia să se dezmeticească. Scăpără o scânteie cu cremenea, aprinzând o steluţă tremurătoare pe o bucată de iască. Suflă cu grijă în ea, ca să nu o stingă, şi curând scânteia se transformă într-o flăcăruie care ardea fără fum. Aprinse iarba şi se ridică iute în picioare, fixând capătul săgeţii pe coardă. Trăgând-o până aproape de ureche, le trimise pe amândouă, una după alta. Coarda zbârnâi de două ori la rând, dar nu suficient de puternic pentru a le atrage atenţia.

Săgeţile trasară dâre de fum prin aer şi se opriră în tufişul în jurul căruia erau legaţi caii. Aşa cum se aşteptase, nu dură decât o clipă până când uscăturile fură cuprinse de o vâlvătaie de flăcări. Caii săriră în lături, ferindu-se de limbile de foc, şi Casca îşi alese alte ţinte. Un hun adormit sforăia atât de tare, încât se auzea până la el. Trase coarda arcului până dincolo de urechea dreaptă, şi săgeata îl ţintui pe sălbatic la pământ. Reuşi să mai ucidă încă doi înainte ca nechezatul cailor, amestecat cu urletele unuia dintre hunii pe care îl nimerise cu o săgeată, să îi trezească pe ceilalţi. Săriră în picioare pe dată, împleticindu-se, cu ochii roşii şi ameţiţi de băutură, repezindu-se în devălmăşie spre arme. Romanul mai nimeri un hun sub pântece, săgeata cu vârful ascuţit şi lat retezându-i aproape unul dintre testicule.

Casca blestemă în gând. Ochise pântecele sălbaticului. Caii se zbătuseră cât se zbătuseră şi reuşiseră în cele din urmă să se elibereze, depărtându-se şi mai mult de flăcări, dar nu o rupseră la fugă, aşa cum sperase el. Pentru că învălmăşeala hunilor îi dădea un mic răgaz, Casca trase încă două săgeţi în crupa calului care se afla cel mai aproape de el. De această dată, nechezatul înnebunit al animalului fu suficient ca să-i pună pe ceilalţi pe goană, ca de altfel şi pe huni, care se împleticeau pe picioarele lor strâmbe, căutând un adăpost care să-i ferească de duşmanul nevăzut. Casca mai reuşi să doboare încă un hun, căruia îi trimise o săgeată drept între omoplaţi. Lovitura fusese atât de puternică, încât vârful săgeţii îi ieşi prin piept. Deja, trebuia să se ferească şi el de săgeţile care începuseră să se abată asupra lui. Avea încă avantaj, pentru că se afla pe o poziţie mai înaltă decât duşmanul, şi aceasta îi fa scăparea, altfel hunii ar fi reuşit deja să pună mâna pe el. Fiind un luptător adevărat, trebui să recunoască în sinea lui că sălbaticii trăgeau mult mai

bine cu arcul decât el.

Le strigă câteva cuvinte în graiul tărâmului Kitai. Unul dintre huni, care pesemne cunoştea acest grai, lucru cu totul neobişnuit pentru ei, îi răspunse:

— Ce vrei şi cine eşti de cutezi să ne ataci ca un câine turbat? Vino jos şi luptă ca un bărbat!

— Mă bucur că măcar unul dintre voi e în stare să vorbească folosind cuvinte în locul grohăiturilor care alcătuiesc limba tribului vostru. Vreau să facem un târg! le răspunse Casca, fără să-i piardă din ochi.

— Ascult! îi răspunse hunul.

— Dacă nu vreţi să rămâneţi fără cai şi să trebuiască să porniţi pe picioarele voastre crăcănate de-a lungul deşertului, vă sfătuiesc să vă gândiţi foarte bine la oferta pe care o să v-o fac.

— De ce te-am asculta? Tu eşti singur şi noi suntem mai mulţi. Nu ne-ar lua prea mult timp să te măcelărim aşa cum ţi se cuvine!

— În mod normal, lucrul acesta ar fi adevărat, ticălos pitic şi urât ce eşti! Dar nu şi de această dată! Dacă nu faceţi târgul în condiţiile pe care vi le propun, vă las aici, îmi iau calul şi vi-i măcelăresc pe toţi ai voştri. În felul ăsta, o să am siguranţa că aici or să vă putrezească oasele şi nu se va găsi nimeni care să vă cânte cântecele de moarte în afara muştelor.

Hunii îşi dădură seama că avea dreptate. Era în avantaj şi, după câte reuşise să facă deja, nu încăpea nici o îndoială că ar fi fost capabil să-şi ducă la bun sfârşit ameninţările. Iar drumul până la iurtele tribului lor era al naibii de lung.

— Ce vrei?

— Daţi drumul prizonierului. Daţi-i un burduf de apă şi o desagă cu hrana pe care o cărau războinicii lui. De îndată ce el va ieşi viu şi nevătămat din oază, vom pleca împreună. Caii voştri se vor întoarce cât de curând după aceea. Au tras o fugă zdravănă, aşa că vor vrea să bea apă, iar asta o să vă întârzie. Până veţi putea voi să plecaţi, noi vom fi deja departe. În schimb, voi vă alegeţi cu mai mulţi cai decât aţi avut la început. Este cinstit aşa?

— Aşa să fie! strigă hunul, care îşi dădu seama că nu aveau de ales. Poţi să-l iei pe căţeluşul tribului Yueh Chih, apa şi hrana. Dar nici o armă pentru el. Aţi avea un avantaj prea mare în faţa noastră.

— Aşa să fie! îi răspunse Casca. Trimiteţi-l la mine!

Fără să scape stâncile din ochi, unul dintre huni se duse la

grămada de cadavre şi îi tăie războinicului kushanid legăturile de la mâini şi de la picioare. Tânărul auzise şi înţelesese prea bine dialogul dintre hun şi aliatul său neaşteptat, ascuns printre stânci. Nu mai pierdu nici o clipă şi luă în goană un sac cu hrană şi un burduf cu apă din grămada în care hunii adunaseră prada acelei nopţi. Îşi privi armele cu părere de rău şi jind, dar nu schiţă nici un gest să se apropie de ele. Îşi aruncă povara pe umăr şi începu să escaladeze stâncile, îndreptându-se spre salvatorul providenţial. Văzu o mână acoperită de cicatrice întinzându-se spre el şi se agăţă de ea cu ultimele puteri. Cu o smucitură puternică, străinul îl ridică dincolo de creasta de stâncă, la adăpost de huni.

— Mişcă-te repede la vale şi să nu te opreşti până nu dai peste calul meu! îi spuse Casca scurt. Dă-i să bea nişte apă şi pe urmă o luăm din loc câtă vreme nu se trezesc ăştia din mahmureală.

Spunându-i aceste cuvinte, îl împinse pe tânărul războinic kushanid la vale.

— Iar voi, muierilor, nu trebuie decât să aveţi puţină răbdare. Dacă vă mişcaţi fundurile de la marginea apei cu un lat de palmă, vă omor toţi caii.

Se depărtă apoi cu spatele de creastă, atent ca să nu scape fără să vrea o săgeată în direcţia hunilor. Când ajunse la calul său, tânărul războinic adăpase deja calul, aducând un pic de strălucire în ochii lui mătuiţi de oboseală, de sete şi de lipsa de hrană. Dar asta nu însemna că ar fi avut puterea să care doi călăreţi, aşa că o porniră la drum pe jos. Casca o luă înainte şi, pe jumătate târându-se, pe jumătate păşind, porniră pe urmele cailor care fugiseră în goană de la marginea oazei. După vreo oră, adăpară încă o dată calul şi de data aceasta îi dădură şi o porţie bună de grăunţe din desaga pe care o adusese războinicul kushanid. Calul lui Casca putea să fie încălecat, dar tot nu ar fi reuşit să care doi călăreţi în spate. Războinicul kushanid se apucă cu mâinile de coada lui, Casca încălecă şi îşi continuară drumul în acest fel pentru încă o bucată de vreme, până când dădură peste caii hunilor care se opriseră şi ei după o goană disperată în spatele unei dune şi se odihneau.

Războinicul tribului Yueh Chih fluieră pe un ton jos, şi calul său se desprinse dintre fraţii lui şi se apropie, lăsându-se încălecat de stăpânul său. Casca îşi dădu seama că era chiar calul său.

— Care este numele tău? îl întrebă pe tânărul războinic când îl văzu urcat în şa. Nu cumva, din întâmplare, o fi chiar Jugotai?

— Nu, eu sunt Shuvar, fiul lui Jugotai, îi răspunse tânărul,

întorcându-şi brusc capul spre el. Îl cunoşti cumva pe tatăl meu?

— Da, băiete! îi răspunse Casca, chicotind înfundat. L-am cunoscut când nu era mai vârstnic decât eşti tu acum, cu foarte mulţi ani în urmă.

Cei doi călăriră împreună o bucată de drum, adunând toţi caii pe care îi găsiră pe întuneric.

— Sper că nu ai de gând să-i trimiţi înapoi hunilor, aşa cum le-ai promis! îi spuse tânărul războinic.

— În nici un caz, fiule! Şi aşa lipsesc doi şi nu-mi convine deloc lucrul acesta! Dacă o să trăieşti şi tu o viaţă lungă ca a mea, o să înveţi singur că nu e bine niciodată să le dai barbarilor şanse egale cu ale tale. Dacă le dăm ocazia să încalece din nou pe caii lor, ori pornesc pe urmele noastre, ne găsesc şi ne ucid, ori pleacă la treaba lor şi ucid alţi oameni nevinovaţi. Pe urmă, au şanse destul de bune să scape cu viaţă.

Târziu noaptea, când făcură în cele din urmă un popas, tânărul războinic îi răspunse lui Casca, care era foarte nedumerit ce căutau el şi oamenii lui atât de departe de hotarele ţinutului Kushan. Shuvar îi spuse că avea poruncă să ajungă în Kitai şi să-i anunţe pe stăpânii acestuia că hunii porniseră din nou la drum. Hoardele lor se adunau din nou, de această dată având noi aliaţi, inclusiv triburile mongole. Câteva clipe, Casca se gândi să se întoarcă din drum împreună cu Shuvar, dar până la urmă se hotărî să-şi urmeze calea pe care pornise. Nu avea ce să mai facă şi, pe urmă, roata timpului se întorsese pentru el. În zori, îşi luă rămas bun de la Shuvar, îi dădu arcul său şi săgeţile care îi mai rămăseseră, împreună cu trei cai şi cea mai mare parte a hranei şi apei. El avea să ajungă la o oază în care să-şi refacă forţele mai curând decât tânărul războinic plin de îndrăzneală, care de-abia acum pornea să traverseze iadul din care el ieşise deja.

Shuvar legă animalele unul de coada celuilalt, pregătindu-le pentru drumul lung care le stătea înainte până la primele avanposturi imperiale de la Ho-Tien. Înainte să plece, Shuvar îi strigă:

— Am uitat să te întreb cum te numeşti, ca să-i pot spune tatălui meu cine i-a salvat fiul de la moarte.

— Spune-i că a fost Casca, romanul, care încă mai trăieşte şi calcă pe faţa pământului, îi răspunse bărbatul cu chipul brăzdat de o cicatrice urâtă, cu un zâmbet larg.

— Salut, romanule! îi strigă Shuvar. Tatăl meu mi-a povestit despre călătoriile pe care le-aţi făcut împreună. Numai că mă

aşteptam să fii un bărbat mult mai în vârstă.

— Sunt tânăr, Shuvar, sunt tânăr, îi spuse Casca, zâmbind şi mai vesel. Du-te ca vântul şi ai grijă!

Casca îi făcu semne cu sabia ridicată, până când tânărul dispăru în spatele unor dune de nisip, şi se întoarse, urmat de partea lui de cai, luând-o pe drumul care ducea spre Sogdiana şi Parţia.

CAPITOLUL 2

La o săptămână după despărţirea de Shuvar, Casca trecu râul Jaxartes, ţinându-se la nord de hotarele Sogdianei. Nici nu ajunsese bine la Oxus şi întâlni tot mai multe patrule de războinici înarmaţi. Dar, de fiecare dată, avea grijă să le ocolească de departe. De la negustorii unei caravane pe care o întâlnise întâmplător află o mulţime de noutăţi. Una dintre ele era aceea că Sasanizii se ridicaseră la o putere cum nu mai cunoscuseră niciodată. De când îi înlocuiseră pe regii parţi, imperiul lor suferise o schimbare fundamentală, influenţele parte fiind vizibile în orice aspect al vieţii, deşi în domeniul militar se foloseau în continuare de *Cataphracti* şi de infanteria grea a strămoşilor lor.

Shuvar pesemne că nu avusese timp să-i spună că până şi Kushanul se afla sub suveranitatea regilor Sassanizi şi, deşi se conducea ca şi până atunci, bucurându-se de o autonomie deplină, plătea tribut şi îi recunoscuse pe perşi ca fiind suverani.

Era necesar ca Kushanul să aibă aliaţi puternici. Presiunea hunilor devenea din ce în ce mai puternică şi ei nu ar fi mai reuşit să trăiască multă vreme ca strămoşii lor şi poate nici să supravieţuiască fără perşi. Iar pe de altă parte era mult mai bine şi de preferat chiar să se închine în faţa perşilor decât să îşi piardă capul sub sabia hunilor.

Soldaţii persani pe care îi întâlni în drum îi acordară prea puţină atenţie. Călător singuratic, nu reprezenta o ameninţare nici pentru ei şi nici pentru imperiu. În ceea ce îi privea, în mod sigur nu aveau cum să-l ia drept hun, iar hainele lui ponosite şi zdrenţuite, aspectul său jalnic, toate acestea nu aveau cum să sară în ochii nimănui. De fiecare dată soldaţii treceau mai departe, fără să se oprească.

Când ajunse în oraşul Nev-Shapur, care îşi primise numele după fondatorul noului Imperiu Persan, Shapur al II-lea, ezitase o clipă înainte să treacă pe sub porţile păzite de soldaţi bărboşi, care îi urmăreau pe trecători cu priviri de vulturi. Ajunsese la orele dimineţii, care cunoşteau o mare vânzoleală, fiind momentul zilei în care ţăranii care munceau câmpurile din jur şi negustorii sosiţi de pretutindeni intrau în oraş ca să-şi vândă mărfurile sau ca să primească permisele de liberă trecere pentru

alte zone ale imperiului sau chiar pentru Roma. Situarea sa chiar pe Drumul Mătăsii îi garanta succesul ca prosper centru comercial, iar în vremurile acelea zilele fericite de-abia începuseră să se arate imperiului şi oraşului.

Casca se alătură unei caravane de cămile cu două cocoaşe, care gâfâiau şi îşi scuipau plămânii sub greutăţile pe care le cărau, legănându-le pe spinările lor. Porţile oraşului se închideau la apus şi se deschideau abia la primii zori, ca şi acum, când o mulţime care părea fără sfârşit se scurgea înăuntrul zidurilor cetăţii. Cei mai mulţi călători aşteptau la o milă distanţă, unde fusese stabilită o tabără în care să poposească până la primele raze aruncate asupra deşertului de *Ahura-mazda* – zeul-Soare.

Croindu-şi drum prin mulţime, Casca intră în Nev-Shapur fără să fie oprit. Oraşul semăna foarte mult cu altele asemenea lui prin care mai trecuse. Mirosuri fără număr şi strigătele permanente ale negustorilor grăbiţi să-şi vândă mărfurile, în toate limbile pământului. Oraşul în sine era curat, dar din punct de vedere arhitectonic era diferit de Roma pe care o ştia el.

De la venirea la putere a Sasanizilor, se băga de seamă la fiecare pas că încercaseră să trezească din nou la viaţă stilul vremurilor lor. Clădirile şi organizarea administrativă erau aidoma celor existente cu secole în urmă. Peste tot puteau fi văzute basoreliefuri, scene reprezentând marile triumfuri din trecutul Persiei şi, chiar mai mult, din epoca contemporană.

Casca găsi cu greu drumul către uliţa negustorilor de pietre preţioase şi a cămătarilor. Era foarte atent să nu folosească altă limbă decât latina. După frizele pe care le văzuse, reprezentându-l pe Shapur acceptând capitularea împăratului roman Valerian, îşi imagină că probabil romanii nu erau deloc bine văzuţi prin partea locului. Valerian murise fiind încă ostatic al perşilor, care îl duseseră pe rând în toate marile oraşe, legat de lesă, ca un animal, făcându-l să se târască în faţa stăpânilor săi, perşii, pe burtă. Frescele erau mai mult decât descriptive în privinţa aceasta. La Roma domnea împăratul Constantin şi Casca îşi spuse în gând că ar fi fost mai bine dacă Imperiul Roman şi-ar fi păzit fundul mai bine în cazul în care perşii ar fi avut în vedere extinderea teritoriilor stăpânite de ei spre vest.

Un alt călător, asemenea lui, îi arătă o clădire din cărămidă, cunoscută ca fiind locuinţa unui cămătar care în acelaşi timp făcea şi negoţ cu giuvaeruri. După ce îi dădu indicaţiile necesare, călătorul se strâmbă a dezgust din cauza mirosului de transpiraţie uscată pe care îl emana străinul cu ochii deschişi la

culoare, îmbrăcat în zdrenţe, ca ultimul dintre cerşetori. În schimb, nu se putu abţine şi lăudă înfăţişarea calului pe care îl călărea.

Pătrunzând în gangul întunecos şi răcoros de la intrarea în clădirea care îi fusese indicată, Casca aşteptă câteva clipe pentru ca ochii să i se obişnuiască cu întunericul. Din spatele unei draperii multicolore, îşi făcu apariţia un cap care îl privi interogativ. Necunoscutul îl întrebă ceva, mai întâi în limba aramaică, pe care Casca nu o cunoştea, şi, neprimind nici un răspuns, îl privi mai îndeaproape pe străinul cu înfăţişare de cerşetor, observându-i ochii deschişi la culoare şi părul decolorat de soarele puternic al deşertului. Se întrebă dacă nu cumva avea de a face cu un circazian. Dar ceva din înfăţişarea străinului care îi intrase în prăvălie îl făcu să alunge acest gând.

— *Vale, romane*! Ce cauţi aici, în oraşul lui Shapur? Poate moartea? Pentru că în acest caz trebuie să te avertizez că nu va trebui să cauţi prea mult, dacă şi oamenii de afară te văd cu aceiaşi ochi ca şi mine.

Din spatele cămătarului, îşi făcu apariţia o altă siluetă; era un bărbat masiv, cu capul ras şi cu braţe lungi, care îţi lăsau impresia că ajungeau până la genunchi. Casca îl măsură din cap până în tălpi şi hotărî că nu putea să fie decât omul de pază al cămătarului. Acesta îl cântări şi el din creştet până în tălpi. Romanului îi trecu prin minte că negustorul nu făcea parte din rasa ariană persană. Şi îl făcu pe negustorul cu părul grizonat şi barbă stufoasă să tresară când îl salută în limba lui maternă.

— *Shalom,* fiu al lui David! Se pare că amândoi suntem la mare depărtare de tărâmurile pe care ne-am născut, nu-i aşa?

Samuel Ben Ezra, negustorul cămătar, ezită să-i răspundă, sub imperiul surprizei cu totul neaşteptate. Nu erau mulţi în imperiu care să vorbească limba lui Solomon. Îl privi din nou suspicios pe oaspetele neaşteptat.

— *Shalom,* şi pace ţie, romanule! îi spuse el într-un târziu. Cu ce pot să te servesc în umila mea prăvălie?

Casca îşi trase punga de la brâu şi scoase din ea două safire galbene, mari. Le aşeză apoi uşor în palma întinsă a evreului.

— Dă-mi un preţ cinstit pentru aceste pietre în aur şi argint.

Samuel ridică pietrele în lumina care pătrundea de afară, apropiindu-se mai mult de intrarea prăvăliei sale, ca să vadă mai bine. Le întoarse pe toate feţele înainte să vorbească din nou.

— Cât spui că vrei pe ele?

— Ţi-am cerut un preţ corect, îi răspunse Casca, zâmbind. Cu

siguranţă, nu ai avea de gând să înşeli un călător care se află la fel de departe de pământul lui natal ca şi tine. Îţi cunosc seminţia şi ştiu că pentru voi cuvântul dat este jurământ. Spune-mi cât îmi dai. O să fie preţul corect şi îl voi accepta.

Samuel îşi ţuguie buzele, gânditor. Străinul era cu adevărat ciudat. Dar avea dreptate. Negustorii evrei împrăştiaţi peste tot în lume supravieţuiau numai pentru că îşi respectau cuvântul, şi toţi cei care făceau afaceri cu ei ştiau acest lucru. O scrisoare de la un negustor evreu, care conţinea un angajament de plată în aur sau argint pentru purtătorul ei, era onorată de orice alt negustor din aceeaşi seminţie, chiar şi la capătul lumii civilizate din acele vremuri, fără nici o întrebare.

Negustorii evrei supravieţuiau datorită acestui fapt şi, chiar dacă neamurile în mijlocul cărora îşi aveau sălaşul se aflau în război, negoţul trebuia să meargă mai departe. Chiar dacă evreii fuseseră persecutaţi şi goniţi de pe pământurile lor natale, rămâneau singurii capabili să astupe prăpastia deschisă de războaie. Toată lumea ştia acest lucru. Negoţul era cheia supravieţuirii fiilor lui David, care ştiau foarte bine că, dacă şi-ar fi încălcat cuvântul, sângele seminţiei lor ar fi început din nou să curgă în valuri şi nu ar fi mai existat loc pentru ei pe faţa pământului. Aşa s-a întâmplat că, forţaţi de împrejurări, deveniseră bancherii lumii. Fără să aibă o ţară a lor, fără să facă parte dintr-un popor, erau legaţi între ei de loialitatea unuia faţă de celălalt şi de legămintele negustoriei.

— O să-ţi dau douăzeci de monede de argint cu chipul lui Darius şi jumătate de dinar roman din aur.

— Aşa să fie, zise Casca, întinzându-i mâna.

O dată târgul încheiat, cei doi trecură în încăperea din spate. Omul de încredere al lui Samuel, care părea să-l păzească aşa cum o cloşcă îşi păzeşte puii, îi servi cu ceai răcoritor de mentă. Când stăpânul îi ceru să se întoarcă în prăvălie, o făcu, dar fără tragere de inimă.

Cei doi stăteau unul în faţa celuilalt, şi Casca aprecie cu glas tare moliciunea pernelor pe care fusese invitat să şadă, în comparaţie cu şaua pe care îşi tăbăcise fundul atâta amar de vreme. Băutura fusese pusă de către omul de pază al lui Samuel pe o măsuţă joasă din lemn de tek, cu tăblia acoperită de incrustaţii din mozaic. Samuel îl îmbie pe Casca cu pâine şi sare. Gustară împreună, şi astfel legătura dintre ei deveni indestructibilă.

— Bine ai venit în casa mea şi Domnul să fie cu tine! Iartă-mă

că ţi-o mai spun o dată, dar în această cetate şi în imperiu viaţa ta este în primejdie. Mai mult chiar decât viaţa mea. Roma şi poporul ei nu sunt iubiţi deloc pe aceste tărâmuri. Te sfătuiesc să-ţi vezi mai departe de drum şi să laşi imperiul lui Shapur în urmă pe cât de repede te pot duce picioarele tale sau ale calului tău. Dacă ai nevoie de un mijloc de deplasare, pot să vorbesc cu conducătorul unei caravane, care îmi este îndatorat, să te ia şi pe tine.

— Nu sunt în pericol chiar atât de mult pe cât ai crede, îi răspunse Casca, liniştit, după ce luă o gură din ceaiul fierbinte de mentă. Am asupra mea scrisori din partea Fiului Cerului, împăratul Kitaiului. După cum probabil că ştii, purtătorii de mesaje sunt protejaţi în toate ţinuturile civilizate şi trebuie chiar trataţi cu curtoazie. Chiar nu mă paşte nici un pericol. Am plănuit să mă întorc pe meleagurile natale, dar călătoria de-a lungul Drumului Mătăsii a fost foarte lungă şi istovitoare; sunt obosit şi aş vrea să mă odihnesc puţin înainte de a-mi continua călătoria. Pentru că a venit vorba: ai putea să-mi recomanzi un han la care să pot trage? Deocamdată, unul care să se afle în afara zidurilor. Vreau să mă pregătesc înainte să mă prezint cu documentele pe care le port asupra mea în faţa împăratului.

— Da, există un han. Când ai venit, ai trecut prin vechiul oraş, din afara zidurilor cetăţii. Întoarce-te şi întreabă acolo de hanul lui Beshar; e un hoţ, dar cel puţin e laş. Oricum, cred că s-ar gândi de două ori înainte să-l jefuiască pe unul cu cicatrice de război cum ai tu.

Casca îi mulţumi pentru ospitalitate şi sfaturi.

— Sper să ne mai întâlnim, Samuel Ben Ezra! îi spuse el, zâmbind, ridicându-se de pe pernele moi, îmbrăcate în mătase.

— Nu cred că ar fi un lucru înţelept, îi răspunse bătrânul, dând din cap a refuz. Seminţia mea abia dacă e tolerată pe aici şi, dacă m-ar vedea cine nu trebuie făcând afaceri cu tine, aş putea avea necazuri. Noi, evreii, trebuie să avem grijă cu cine vorbim şi cu cine facem afaceri. Îţi doresc să ai noroc, dar, te rog, nu mai veni la mine niciodată. Ar putea să fie de rău augur pentru amândoi şi sunt prea bătrân să mă mut şi să o iau de la capăt în altă parte.

Îl conduse la ieşire, dar avu grijă să rămână în umbră şi îi mai şopti romanului:

— Nu uita ce ţi-am spus. Să nu rămâi pe aici mai mult decât trebuie, sau nu vei mai apuca nici măcar să-ţi pară rău, mesager sau nu. Simt la tine ceva care seamănă a aură de durere. Du-te

acasă, romanule, câtă vreme eşti liber să o faci!

Casca îi făcu bătrânului evreu un semn de rămas bun şi îşi croi apoi drum afară din cetate. În calea sa, se lovi de un bărbat care îşi ţinea faţa acoperită. Acesta căzu la pământ. Se aplecă să-l ajute să se ridice şi, apucându-l de mâneca hainei sale largi, îi descoperi faţa.

Omul se feri, grăbit, şi dădu să îi reteze scuzele romanului. Se opri însă la mijlocul primului cuvânt pe care avea de gând să-l rostească, văzând cicatricea din jurul încheieturii mâinii drepte a străinului. Privindu-i chipul brăzdat de cicatrice, omul se smulse din mâna lui. Mişcările lui vădeau graba şi dispăru pe dată în mulţime.

Casca dădu din cap, spunându-şi că omul cu siguranţă avea o doagă sărită. Nu-i dădu importanţă prea mare, grăbit să-şi caute un adăpost pentru noapte.

Pe tot drumul spre han, avu sentimentul că era urmărit. De două ori se întoarse brusc, ca să surprindă ochii a căror privire o simţea pironită în ceafa, dar nu văzu nimic suspect.

Mormăi în barbă, nemulţumit, şi îşi spuse că probabil era prea obosit şi din cauza asta devenise atât de suspicios. Avea nevoie urgentă de o mâncare bună, de un pahar de vin şi de o femeie. Şi nu neapărat în ordinea aceasta.

Nu-i trebui prea mult ca să găsească hanul. Se afla, într-adevăr, pe locurile vechiului oraş Asack, o minune a secolelor trecute, lângă ruinele căruia fusese construit Nev-Shapur. Nu mai rămăseseră decât câteva construcţii, în care îşi puteau găsi adăpostul peste noapte caravanele şi călătorii singuratici dacă soseau după ora închiderii porţilor noului oraş. Era un han obişnuit, ca toate celelalte prin care trecuse în îndelungata lui viaţă: avea două etaje, fiind construit din cărămidă uscată la soare, cu ferestre prin care să circule aerul mai răcoros al nopţii şi cu o curte închisă, în care puteau să fie adăpostiţi caii şi cămilele călătorilor. După ce îşi dădu calul pe mâna unui servitor, Casca intră într-o sală mai mare de la parter, unde fu întâmpinat de stăpânul hanului, care avea o înfăţişare cu adevărat dezgustătoare. Beshar, prost dispus ca de obicei, făcu câţiva paşi ca să-i iasă în întâmpinare vagabondului din uşa hanului său. Nu avea nici un chef să-şi piardă vremea cu asemenea oameni. Pântecul voluminos i se legăna la fiecare pas pe care îl făcea, iar chipul îi radia înroşit probabil de mâncarea prea multă şi prea grea cu care se îndopa permanent de când se scula şi până se culca.

Se abţinu să dea poruncă servitorilor să-l dea afară din han pe cerşetor, întrucât acesta întinse mâna spre el şi, desfăcând pumnul, îi aruncă lui Beshar trei monede din argint. Atitudinea lui Beshar, care până în acea clipă fusese cu totul ostilă, suferi brusc o transformare deplină, devenind nespus de servilă. Pentru că întâmplarea făcea ca monedele de argint să fie prima lui mare pasiune după mâncare. Sau poate chiar înaintea mâncării. Casca îl cântări rapid: nu o dată avusese de-a face cu genul acesta de om. Singurele lucruri pe care le înţelegeau oamenii de teapa hangiului erau banii şi frica.

Casca îl pironi cu privirea lui de gheaţă şi apoi îi spuse pe un ton pe care şi-l dori cât se putea de dur:

— Am bătut cale lungă, hangiule! O să-mi pregăteşti cea mai bună odaie a ta şi o baie fierbinte. După ce o să dau jos mizeria drumului şi o să mă îmbrac cu nişte haine mai potrivite rangului, vreau să mi se aducă cina. Şi ai grijă să-mi trimiţi ceva cât de cât acceptabil, pentru că nu vreau să mor otrăvit în gaura asta de şobolani.

— Da, stăpâne! bâigui Beshar. Iertare că nu am băgat de seamă de îndată că am de-a face cu o persoană atât de nobilă. Dar lumina, îmbrăcămintea ponosită... toate astea m-au păcălit o clipă. Dar acum îmi dau seama prea bine că am de-a face cu o persoană importantă. Fii sigur, stăpâne, că sunt onorat că mi-ai ales umilul han pentru odihnă şi hrană.

Se întoarse apoi la fel de brusc cum apăruse şi strigă o sclavă care se afla prin preajmă. Pe cât era hangiul de gras, pe atât era sclava de slabă.

— Aruncă-l în ţărâna drumului pe ticălosul din caravană şi pregăteşte odaia pentru stăpânul care nu pare să fie de pe aceste meleaguri.

Fata dădu să protesteze în legătură cu evacuarea vechiului chiriaş, dar se opri lovită cu dosul palmei de Beshar.

— Supune-te, netrebnico! Dacă ţii atât de mult la caraghiosul acela cu cămila lui, n-ai decât să te duci după el când pleacă din nou la drum prin deşert. Sper ca acolo să-ţi putrezească oasele. Iar dacă ai scăpa, cred că ar fi bucuros să facă schimb cu hefaliţii şi să te dea pe vreo doi câini de rasă.

Fata se cutremură la gândul întâlnirii cu hefaliţii. Persanii le spuneau huni. Dispăru, grăbită şi înfricoşată, să îl arunce în drum pe conducătorul de caravane, regretând numai cele două monede de cupru pe care i le dădea în fiecare noapte în care se culca cu el. Numai că această pierdere era o nimica toată în

comparaţie cu posibilitatea de a sfârşi în vreo iurtă puturoasă de hun.

După ce o văzu pe sclavă ducându-se să-i îndeplinească poruncile, Beshar i se adresă din nou călătorului bronzat şi ponosit.

— Stăpâne, nu vrei să şezi până când va fi gata odaia? Poate o cupă de vin roşu de Shiraz ţi-ar fi pe plac!

— Mda, făcu Casca, abia catadicsind să plece capul a încuviinţare. Şi... hangiule! Îngrijeşte-te ca grăjdarul să-mi buşumească bine calul şi să-i dea o măsură întreagă de grăunţe. Întreagă, am spus! Vreau să arate aşa cum se cuvine atunci când îmi voi face intrarea în cetate în calitate de trimis personal al împăratului tărâmului Kitai.

Casca nu căzuse brusc în patima făloşeniei, dar ştia că hangiii erau întotdeauna în solda stăpânirii din cea mai apropiată cetate şi, spunându-i cuvintele acelea, era sigur că ele aveau să ajungă la urechile cui trebuia în cel mai scurt timp.

Se aşeză apoi pe o bancă din lemn din faţa unei mese lungi, îşi aşeză mai întâi coburii şeii alături de el, pe masă, şi apoi sabia. Oftând adânc, îşi pipăi un loc dureros de pe fund. Slavă zeilor că nu era obligat să urce din nou în şaua calului care, după atâta amar de vreme, devenise o adevărată cameră de tortură pentru el. Ştia că după o baie bună şi o masă pe măsură o să doarmă dus până la cântatul cocoşilor. Iar după aceea venea o altă zi, o nouă viaţă pentru o bucată de vreme. Dacă nu făcea prostii, pietrele nestemate din punga de la brâu îi puteau ajunge foarte multă vreme. Sorbi din vin, savurându-i aroma puţin tăioasă, de răşină. Aşteptarea nu avea să fie prea lungă, dacă era să se ia după zarva şi tevatura care se auzeau la etaj, peste care domnea glasul răguşit şi aspru al conducătorului de caravane pe cale să fie scos în drum.

Mai trecură câteva clipe şi îl zări pe fostul chiriaş părăsind hanul, aruncând în urmă un şuvoi de înjurături şi blesteme care îl lăsară pe Casca cu gura căscată de admiraţie. Îi plăcuse în special un blestem care suna cam aşa: „Fie ca bubele a o sută de cămile râioase să iasă pe chipul primului tău copil!”

Încet, îşi aruncă pe umăr coburii şeii, îşi luă sabia şi o porni în sus pe scări. Odaia care era pregătită acum special pentru el era o încăpere obişnuită, cu un pat şi un vas în care se putea spăla, iar uşa se putea baricada cu un drug de fier, care se aşeza de-a curmezişul ei pe dinăuntru. Casca îşi spuse cu ciudă că, dacă asta era cea mai bună odaie din han, nu ar fi vrut să-şi arunce

ochii în cea mai proastă. Dar, deocamdată, era tot ce-i trebuia.

*

* *

Într-o vale, la douăzeci şi cinci de mile de Nev-Shapur, pâlpâia o lumină, aprinzând întunericul nopţii fără lună. Dinspre intrarea unei peşteri, izvorul luminii, se auzea o incantaţie, înfundată şi ciudată.

În interiorul peşterii se adunase un grup de bărbaţi. Îngenuncheaţi, se rugau, cu capetele plecate. Toţi erau îmbrăcaţi cu robe lungi, din stofa groasă, ţesută din lână toarsă, cu glugi mari, care le acopereau trăsăturile, păstrându-le chipurile permanent în umbră.

În suporturile din fier fixate pe pereţii peşterii se aflau torţe aprinse, care revărsau o strălucire ciudată, tremurătoare, stranie, în interiorul noului adăpost pe care şi-l găsise Frăţia Mielului. Bătrânul stătea în faţa grupului, cu chipul ascuns de gluga largă. Numai membrii Cercului Intern îi cunoşteau numele adevărat. Pentru ceilalţi, Bătrânul era suficient.

În spatele Bătrânului, luminat de un rând de torţe aprinse, se afla obiectul adoraţiei: suliţa lui Longinus, instrumentul morţii Fiului lui Dumnezeu.

Bătrânul îşi ridică braţele, lăsând să i se vadă degetele fine, fără inele sau alte bijuterii. În cadrul Frăţiei Mielului era interzis portul obiectelor scumpe, care să aducă aminte de bogăţia pământească, deşartă. Bătrânul începu să vorbească, acoperind şi apoi reducând la tăcere rugăciunile celor care stăteau în genunchi în faţa lui. Deşi trupul său era mai curând firav şi îmbrăcămintea părea făcută pentru un bărbat mai masiv, Bătrânul avea o voce încărcată de putere şi autoritate, răsunând ca şi cum ar fi fost însuşi glasul lui Dumnezeu.

— Ascultaţi-mă, fraţi ai mei! *Bestia* a revenit de pe tărâmurile fără margini din afara zidurilor cetăţii. Lăudat fie Domnul Dumnezeul nostru, Fiul Său şi cel de-al treisprezecelea discipol al Său, Izram, fondatorul sfantului nostru ordin. Poate că unii dintre voi v-aţi îndoit că *Bestia* trăieşte cu adevărat. Vă spun vouă acum, trăieşte şi umblă pe picioarele lui prin colbul străzilor cetăţilor idolatrului Shapur. Şi îl putem recunoaşte, aşa cum scrie în *Cartea Bestiei*, după anatema cu care l-a însemnat bătrânul Dacort. Semnul acesta a fost lăsat de către Dacort, care i-a retezat mâna de la încheietură. Acum, mâna este din nou legată de trupul său ticălos, dar semnul este acolo, ca să-l putem recunoaşte. Mai are un semn pe chip, fraţi ai mei şi, jur în faţa

voastră, trăieşte încă, fie ca Domnul Dumnezeul nostru, în mare mila Lui, să ţină blestemul asupra lui până la sfârşitul zilelor.

Aceste cuvinte ale sale fură însoţite de un *amin* rostit în cor de grupul de credincioşi, care rămăseseră tot timpul îngenuncheaţi. După aceasta, Bătrânul continuă:

— Lăudat fie Domnul Dumnezeul nostru, pentru că această cale care duce la Fiul Său, Iisus, s-a deschis din nou şi s-a arătat privirilor noastre.

Bătrânul ridică apoi vocea, făcând-o să răsune între pereţii de stâncă ai peşterii. Aceasta le servea drept refugiu de când fuseseră izgoniţi din mănăstirea pe care şi-o duraseră în deşert de înaintarea tot mai îndrăzneaţă a hoardelor de sălbatici ai triburilor barbare din răsărit, cunoscuţi sub numele de huni. În vocea Bătrânului se simţea patima, iar ura şi veninul picurau de pe buzele sale odată cu fiecare cuvânt pe care îl rostea. Le insufla discipolilor săi ura în forma ei cea mai pură, simplă, fără întortocheri care să o facă greu de înţeles, dar arzătoare. Discipolii începură să mârâie, dintr-un instinct animalic din străfundurile fiinţelor lor, încărcaţi de ură, dar şi înfricoşaţi de Necuratul, care înfipsese vârful suliţei sub coasta adoratului lor miel, pe muntele Golgota.

Apoi, aşa cum şi Dacort făcuse cu mulţi ani în urmă, Bătrânul urlă cu capul dat pe spate, ca să se facă auzit în ceruri.

— Fraţi ai mei, să ne rugăm împreună. Blestemat fie numele lui Longinus, ucigaşul lui Dumnezeu.

Discipolii murmurară aceste cuvinte, pierduţi într-un extaz cumplit de dureros. Când şoptiră numele preaurât cu gurile lor ascunse în întunericul glugilor, corpurile lor tresăriră, fiecare trăind aievea durerile Mântuitorului pe cruce, când Longinus îşi implântase suliţa sub coasta Lui. Discipolii scoaseră apoi de sub sutanele lor largi bice din şuviţe de piele, fiecare având câte o bobiţă de plumb în capăt, cu care începură să se flageleze, plumbii implântându-se în came, izvorând durerea trupească.

Când aceasta ajunse la apogeu, începură să urle toţi:

— Longinus! Longinus! Longinus!

Cuvintele Bătrânului, mai biciuitoare decât flagelele, răsunară din nou puternic deasupra valurilor de vaiete şi suspine.

— Nu uitaţi *Bestia!* Nu trebuie să ne scape din nou! Trebuie să fie pedepsit în fiecare zi a vieţii sale. Noi, adevăraţii adepţi ai lui Izram, avem sarcina să veghem asupra *Bestiei* şi să-i aducem cât mai multă suferinţă, ori de câte ori avem ocazia. Şi, fraţi ai mei, nu va mai trece mult timp până când vom putea să împlinim

soarta, dându-i ceea ce merită. Nici o pedeapsă nu este prea mare pentru el, nici o suferinţă pe care şi-ar putea-o imagina mintea cea mai bolnavă nu este de ajuns pentru el. Aşa cum ne spune Izram în învăţăturile sale, trebuie să urâm... să urâm... să urâm! Până în ziua Judecăţii de Apoi, când o să fim din nou una cu Domnul nostru Iisus!

— Amin! Amin! Amin! rostiră discipolii într-un singur glas.

Precum nişte umbre tăcute, membrii Frăţiei Mielului se strecurară unul câte unul prin intrarea îngustă a peşterii. Cu toţii se gândeau că soarta aranjase lucrurile cum nu se putea mai bine, *Bestia* făcându-şi apariţia chiar în preajma întâlnirii lor anuale. Cuvintele Bătrânului aveau să fie purtate mai departe de către ei, ajungând astfel la urechile a nenumărate naţii şi seminţii, până la Roma şi chiar până în Insulele Britaniei. Toţi fraţii purtau acelaşi mesaj înscris cu litere de foc în minţile lor: *Casca trăieşte şi se află în Persia!*

Unul dintre fraţi îşi trase gluga adâncă de pe cap înainte să urce în şa, apoi îşi dădu deoparte sutana, scoţând la iveală veşmintele bogate, care nu lăsau nici o îndoială în privinţa poziţiei sale sociale. Trebuia să se grăbească spre cetatea Nev-Shapur. El fusese cel căruia îi trecuse primul prin minte numele lui Casca Rufio Longinus când îi ajunsese la urechi descrierea unuia dintre spionii săi din cetate şi tot el fusese cel care dusese vestea cea bună adunării Frăţiei Mielului.

Dar acum trebuia să se grăbească să se întoarcă în cetate. Mai avea multe de făcut şi de pregătit înainte de răsăritul soarelui.

Îşi luă calul de dârlogi şi se ridică în şa. Îl lovi apoi scurt peste crupa rotundă, de animal bine hrănit, gonindu-l peste pietrele şi nisipul deşertului, cu sutana fluturându-i în vânt, umplând calul de spume, cu inima bătându-i nebuneşte. Nu-i păsa dacă bietul animal ar fi crăpat sub el, atâta vreme cât îl ducea la Nev-Shapur înaintea zorilor. Rashid, marele vizir al lui Shapur al II-lea, Regele Regilor, era purtat pe aripi de iluzia norocului care dăduse peste el. Nici nu-i trecea prin minte că nu ar fi putut găsi un motiv pentru a-l pedepsi pe roman cât mai crud. Iar vremea răzbunării, aşa cum spusese şi Bătrânul, avea să sosească cât de curând. Era entuziasmat şi hotărât să procedeze cu mai multă grijă decât în trecut, trecând personal la acţiune, astfel încât numele lui să ajungă în atenţia Bătrânului, această ocazie fiind foarte prielnică pentru a-i asigura ascensiunea în rândurile Frăţiei Mielului.

Călări toată noaptea, fără oprire, ajungând la porţile cetăţii cu puţin înaintea primilor zori. Chipul său îngust, aducând a pasăre

de pradă, era binecunoscut gărzilor, care îi deschiseră pe dată poarta rezervată pentru nobilii de la Curtea lui Shapur. Rashid era marele vizir, sfetnicul lui Shapur şi al doilea om ca putere în imperiu.

Calul se prăbuşi mort, plin de spumă, înainte să ajungă în grajd.

CAPITOLUL 3

Casca dormi până după cântatul cocoşilor a doua zi dimineaţa. Odihnit, se ridică din pat, îşi dădu cu apă proaspătă pe faţă şi se îmbrăcă. Scoase din bagaje o mantie din mătase albastră, tivită cu fir de aur, pe care o îmbrăcă peste o tunică subţire, tot din mătase. Mantia îi ajungea până la jumătatea coapselor, acoperindu-i pantalonii din piele, amintire tot din Kitai. Pielea din care erau făcuţi fusese „mestecată”, de la un capăt la altul, de către femeile unui trib, astfel încât ajunsese la fel de moale ca şi ţesăturile, după care fusese vopsită într-un albastru închis. Îşi puse apoi în jurul taliei o centură lată din piele, cu numeroase inele din bronz, iar de unul dintre ele agăţă teaca săbiei, în dreapta, potrivit tradiţiei romane. Trecându-şi mâna peste bărbie, se cutremură la amintirea bărbierului pe care i-l trimisese hangiul cu o seară în urmă. Omul acela putea foarte bine să îndeplinească slujba de călău la cele mai temute închisori şi lagăre pentru sclavi.

Mulţumit într-un târziu de înfăţişarea sa, coborî treptele din lemn ale scării, făcând-o pe fiecare să scârţâie, ajungând în holul de la intrare. Noul său aspect, care vădea bogăţie, îl impresionă în mod vădit pe hangiul obez. Beshar începu să-i dea târcoale cu nesfârşite linguşeli, încercând să-l facă să rămână să mănânce la hanul lui, dar, după ce îi testase meniul cu o seară în urmă, Casca se hotărî să renunţe şi să caute ceva de mâncare în cetate. Ştia că avea să mai dureze ceva timp până când autorităţile îşi făceau timp pentru el. Avusese mare noroc cu scrisorile de recomandare pe care i le dăduse Tzin şi cu decretul prin care fusese înnobilat, şi ştia acest lucru. Tocmai de aceea le purta tot timpul asupra sa, într-un înveliş din piele de căprioară. Documentele acelea trebuiau să-i asigure o primire favorabilă la Curtea imperială. Din câte auzise, călătorii veniţi de la Roma nu erau în nici un caz bine veniţi în ţinuturile stăpânite de Sasanizi, şi el mai avea cale lungă de bătut până la ţărmul Mediteranei. Şi spera din tot sufletul să poată face această călătorie ca om liber şi nu ca sclav.

Nu se gândise că ar fi fost prea dificil să găsească un învăţat care să-i facă traducerea documentelor pe care le avea asupra lui, pentru că Nev-Shapur se afla chiar pe Drumul Mătăsii şi

văzuse pe drum o mulţime de caravane de negustori veniţi din îndepărtatul Kitai, ca să facă negoţ cu mărfurile lor în vest. Întotdeauna îşi dorise să ajungă să înţeleagă şi să descifreze scrierea învăţaţilor din Kitai, dar lucrul acesta fusese peste puterile sale. Era mulţumit că, cel puţin, avea o anumită înclinaţie naturală, care îi permitea să prindă aproape din zbor limbile vorbite ale popoarelor în mijlocul cărora ajungea să trăiască. Păşind afară din holul răcoros şi ferit de soare al hanului, se trezi din nou în mijlocul unei cozi imense de oameni care îşi aşteptau rândul să intre în cetate. Erau printre ei negustori, ţărani, călători şi pelerini, precum şi o mulţime de femei, care îşi purtau vasele şi baloturile imense pe vârful capului, mergând cu paşi mici şi graţioşi. Veşmintele erau la fel de variate ca şi seminţiile reprezentate acolo. Nomazi din nesfârşitele stepe, îmbrăcaţi în pantaloni din piele, se amestecau cu ţărani din satele din jur, îmbrăcaţi cu tunici gri sau maronii, ţesute în casă din fir subţire de lână, tors de femei, legaţi în jurul taliei cu o bucată de sfoară mai groasă sau cu un brâu din pânză.

Femei parfumate, cu coafuri complicate şi veşminte scumpe de mătase, îşi aşteptau rândul, în lecticile lor luxoase, purtate de sclavi, alături de ţărănci de rând. Toţi aşteptau, liniştiţi, să li se permită să treacă dincolo de porţile oraşului. Nu se zărea, cât vedeai cu ochii, nici un semn de învălmăşeală sau înghesuială, fiecare aşteptându-şi rândul în tăcere, pentru că aceasta era porunca regelui. Nobilii pătrundeau în cetate printr-o altă poartă, special deschisă pentru ei, – dar, în rest, toată lumea trebuia să treacă de controlul gărzilor, formate din războinici îmbrăcaţi în tunici purpurii, care le acopereau cămăşile de zale, faimoasele *jazerant,* care străluceau în soarele dimineţii precum solzii pe crap.

Caii şi animalele de povară nu erau îngăduite în cetate. Pe străzi numai războinicii regelui aveau voie să meargă călare, iar nobilii şi negustorii bogaţi se deplasau în lectici purtate pe umeri de sclavi. Cărucioare pe două roţi, care puteau să fie împinse sau trase de oameni, erau singurele mijloace de transport cărora le era îngăduit să pătrundă în cetate. Regelui îi displăcea profund mirosul de baligă, ca şi vederea excrementelor de animale peste tot pe pavajul din piatră al străzilor cetăţii sale, şi de aceea prezenţa acestora era interzisă. Când veni rândul să se supună controlului gărzilor de la poartă, scoase legătura cu documentele din partea Fiului Soarelui din spatele Marelui Zid care nu se sfârşeşte niciodată. Comandantul gărzii îi puse întrebări în

privinţa pachetului cu documente şi a conţinutului acestora. Casca îi spuse că era mesajul împăratului Kitaului pentru regele Persiei şi că el era un nobil al tărâmului Kitai, mesager al împăratului.

Comandantul gărzii discută cu locotenenţii săi câteva momente, după care îl conduseră pe Casca într-o încăpere mai mică, ce servea deloc de odihnă pentru schimburile de gardă. O dată ajuns înăuntru, i se spuse să aştepte. Atitudinea gărzilor i se păru formală şi corectă. Nu sesizase nici un semn de lipsă de curtoazie şi, chiar dacă în mintea comandantului gărzii s-ar fi trezit oarecare suspiciuni în legătură cu străinul cu ochii de un albastru deschis, care pretindea că ar fi venit ca emisar din partea împăratului Kitaiului, nimic din comportarea lui nu lăsă să se vadă acest lucru. I se spuse că în cel mai scurt timp avea să se ia o hotărâre în legătură cu el, după care fu lăsat singur în încăpere, în supravegherea unui soldat cu înfăţişare de arab. Casca rămase în aşteptare aproape o oră, când îşi făcu apariţia un curtean, ţinând în mână pachetul său de documente. Curteanul era urmat de un slujbaş cu înfăţişare orientală, care îi puse întrebări în legătură cu misiunea sa la Curtea împăratului Persiei. Toate nelămuririle sau dubiile curteanului fură lămurite în momentul în care Casca le arătă binecunoscutul *Chu Hou Wang,* sigiliul său, care garanta în ochii oricui faptul că era baron de Kitai, prin voia şi graţia împăratului Tzin, Fiul Cerului. Curteanul îi promise apoi că avea să fie primit în audienţă de către regele Persiei chiar a doua zi. Până atunci, avea să fie mutat de la hanul la care trăsese în palatul regal, punându-i-se la dispoziţie odăi demne de un mesager al Fiului Cerului. Când Casca întrebă dacă se putea duce să-şi ia calul şi bagajele de la han, curteanul îl asigură că nu trebuia să-şi faţă griji în privinţa acestor lucruri şi fu invitat să-l urmeze de îndată. Casca era suficient de viclean ca să-şi dea seama că nu trebuia să-l contrazică pe curtean, chiar dacă stomacul său începea să protesteze. Nu apucase să mănânce nimic pe ziua aceea, dar se gândi că poate aveau să-i dea ceva de mâncare în locul unde avea să fie dus. Părăsiră odaia gărzilor şi se pomeni în faţa unei escorte militare care părea să-l aştepte pe el. Spre şi mai marea lui surpriză, în afara escortei, se mai afla acolo şi o lectică, purtată de patru sclavi, care îl aştepta tot pe el.

„De ce nu? îşi spuse el în gând. Poate o să-mi placă chiar!” Se instală apoi comod pe pernele moi ale lecticii şi trase draperiile de mătase ca să se apere de razele soarelui. Sclavii ridicară

lectica încet, fără să o smucească şi aproape fără ca romanul să-şi dea seama. Soldaţii din escortă se postară de ambele părţi ale lecticii, în fruntea micului convoi aflându-se un ofiţer călare, care avea mai mult rolul de a deschide calea prin mulţime. Casca se lăsă într-un cot şi privi gânditor oamenii pe lângă care trecea, printre draperiile lecticii. De la prima vedere îşi dădu seama că în cetatea lui Shapur al II-lea domneau ordinea şi disciplina, mulţimea dându-se la o parte fără cea mai mică urmă de protest şi lăsând lectica să treacă nestingherită. La capătul drumului, după o serie de cotituri, ajunse la destinaţie, adică în oraşul interior din centrul cetăţii, în care trăia regele împreună cu curtenii săi, în splendorile orientale rămase de pe vremea regelui Xerxes cel Mare. Coloane înalte şi zvelte şi pereţi la fel de înalţi, decoraţi cu cărămizi smălţuite în diverse culori, reprezentând scene de vânătoare şi animale mitologice, înviorau priveliştea care se oferea fără reţineri ochilor lui Casca. O dată pătrunşi în oraşul interior, gălăgia din afara zidurilor sale fu estompată definitiv, auzindu-se cel mult ca un murmur foarte îndepărtat. Cu o bufnitură uşoară, lectica fu lăsată jos, pe caldarâm. Casca coborî cu o undă de regret în suflet din foarte comodul mijloc de transport şi se gândi să-şi cumpere şi el aşa ceva într-o bună zi, dacă i se va oferi ocazia.

Curteanul care îl însoţise tot drumul îl conduse apoi pe un coridor lung, străjuit de coloane înalte din piatră sculptată, susţinând tavanul pe care erau pictate scene din trecutul eroic al Persiei. Persanii de la Curtea lui Shapur iubeau culorile aproape la fel de mult ca şi orientalii de la Curtea împăratului Kitaiului. Din câte observase Casca, numai romanii păreau să aibă o înclinaţie pentru clădiri reci şi impersonale. Gândindu-se la aceasta, presupunea că romanii aveau în acest fel impresia de rigoare şi seriozitate, nefăcând nici o concesie frivolităţii. Trecând pe lângă mai mulţi războinici din garda lui Shapur, în uniforme încântătoare şi cu armuri strălucitoare, care asigurau paza la intrări, Casca le admiră disciplina; ochiul lui de militar nu zărea nici o urmă de delăsare sau de neglijenţă. Erau mândri de îndeletnicirea lor. În scurt timp, se simţi cu totul ameţit şi rătăcit de succesiunea rapidă de coridoare şi tuneluri prin care era condus, până când curteanul care îl însoţea se opri. Comandantul escortei deschise o uşă, făcându-i semn să păşească într-o încăpere imensă, cu aspect confortabil, în care se afla un divan, cu o mulţime de perne pe el, toate îmbrăcate în mătase roşie. Pe o masă, îl aştepta un dejun copios – după câte se părea, sosirea

sa fusese, pe undeva, anunţată. Curteanul îl pofti să se simtă ca la el acasă şi să se odihnească, făgăduindu-i să fie anunţat din timp cu privire la audienţa promisă. În schimb, nu primi înapoi scrisorile din partea lui Tzin. Curteanul îi explică faptul că trebuia făcută o traducere a acestor scrisori de acreditare, după care o copie avea să fie înregistrată şi inclusă în arhiva regală, astfel încât şi regele să le poată citi înainte de a se hotărî dacă să-l primească sau nu pe emisarul împăratului Kitaiului. Înainte să fie lăsat singur, lui Casca i se ceru să-şi predea sabia, dar i se permise să-şi păstreze pumnalul. Curteanul ţinu să-i liniştească eventualele temeri, spunându-i că eticheta Curţii regale cerea ca oaspeţii să nu aibă asupra lor arme şi subliniind în încheiere că avea să-şi primească sabia la plecare. După aceasta, curteanul şi escorta părăsiră încăperea, retrăgându-se cu spatele, lăsându-l pe Casca singur şi liber să atace friptura rece de miel cu mentă. Oricum, nu avea nimic altceva de făcut decât să aştepte ca regele să trimită după el – şi nimeni nu ar fi putut să spună cât timp trebuia să treacă până avea să fie primit în audienţă. Regii se comportau după un tipic numai de ei ştiut – pentru ei, urgenţele fiinţelor umile rareori meritau atenţie şi consideraţie.

Dar, la urma urmelor, regii, preoţii şi prostituatele voiau să facă numai ceea ce le era lor pe plac – aşa fusese întotdeauna – şi Casca nu vedea nici un motiv pentru care aceste bune obiceiuri s-ar fi schimbat. Raţiunile acestui comportament variau de la o categorie la alta. Regii făceau ce voiau pentru că nimeni nu era cu adevărat important în ochii lor, preoţii pentru că voiau ca astfel să-şi dea importanţă şi prostituatele pentru că, din punctul lor de vedere, timpul însemna bani. Personal, Casca aprecia cel mai mult motivul prostituatelor.

După vreo oră, uşile încăperii sale fură date de perete şi o sclavă intră să adune vasele. Casca o măsură din cap până în tălpi. Fata zâmbi timidă văzând cicatricea şi ochii deschişi la culoare ai barbarului care o ţintuise cu privirile, cu interes vădit. Când privirile acestuia coborâră pe sânii săi abia acoperiţi de o ţesătură din cel mai fin fir de mătase, fata îşi simţi sfârcurile întărindu-i-se. Cu un soi de părere de rău, ieşi din încăpere, întrebându-se dacă străinul acela ciudat avea să o cheme la el peste noapte. Înainte ca fata să apuce să închidă uşile, Casca observă că la intrare fuseseră postate două gărzi şi, după expresiile de pe chipurile lor, nu păreau să fie genul de oameni plini de simţul umorului. Nu avea nici un rost să încerce să-i descoasă. Minţile oamenilor aceia erau atât de intoxicate cu

imaginea soldatului perfect, încât probabil se duceau şi să se uşureze încolonaţi, în pas de marş.

Petrecu trei zile închis în odaia aceea, mesele fiindu-i aduse de fiecare dată de aceeaşi sclavă. Se culcase odată cu ea şi nu-i displăcuse deloc, deşi totul se petrecuse în graba mare. Lucrurile sale îi fuseseră aduse a doua zi după ce fusese instalat la palat, iar de când sosise, nu i se permisese nici măcar o dată să-şi părăsească încăperea, nici măcar să pună piciorul pe hol. Drept urmare, făcu ceea ce ar fi făcut orice bărbat normal în condiţii de izolare: dormi pe săturate, trezindu-se ca să mănânce, după care îşi arunca privirile pe fereastra zăbrelită, căzând apoi repede în amorţeală şi adormind din nou în cele din urmă. Somnul era, oricum, cel mai bun mijloc pentru ca timpul să treacă mai repede până când avea să fie dus la rege.

În dimineaţa celei de-a patra zile, un curtean, purtând un coif înalt, cu un panaş din pene de struţ, veni să-l ducă la rege. Cele două gărzi de la uşa lui îl flancară, escorta fiind condusă de către ofiţer. Fu însoţit apoi prin acelaşi labirint de coridoare întortocheate, tuneluri şi trecători, până când ajunseră într-o anticameră, unde se mai aflau câţiva oameni, diplomaţi şi emisari din diferite colţuri ale lumii, aliniaţi în ordine, fiecare spunându-şi numele şi misiunea cu care se prezentase la Curtea Persiei. Casca îşi aşteptă rândul în spatele unui guvernator din Media, care încerca să obţină subsidii din partea administraţiei pentru a construi o nouă clădire publică.

Casca era îmbrăcat cu cea mai bună tunică din mătase pe care o adusese cu el. Ştia că, oricum, straiele sale aveau să-i dea o prestanţă deosebită în faţa funcţionarilor de la Curte – nici nu era de mirare, pentru că, în Persia, hainele sale valorau greutatea lor în aur. Când îi veni rândul, spuse că împăratul Tzin, Fiul Cerului, îl împuternicise să aducă un mesaj de prietenie regelui Persiei, Shapur al II-lea. De asemenea, împăratul Kitaiului ţinea să-şi avertizeze vărul regal că se făcuse simţită o nouă ameninţare din partea triburilor sălbatice care populau stepele întinse mai din nord. Hunii se puseseră din nou în mişcare. Casca se asigură că funcţionarul notase corect faptul că era un nobil de la Curtea Kitaiului.

După ce mai aşteptă, împreună cu ceilalţi solicitanţi, câteva minute, fură conduşi printr-un alt tunel, cu pereţii din piatră sculptată, de zece ori mai înalt decât un stat de om, întâlnind mai multe gărzi decât întâlniseră în total de când intraseră în oraşul interior. Palatul Regelui Regilor întrecea în măreţie tot

ceea ce se construise vreodată la Curtea Romei imperiale, secondând cu cinste măreţia Curţii imperiale de la Chang-ang.

În sala tronului, o mie de nobili stăteau prosternaţi, cu chipurile lipite de dalele din piatră. Casca şi ceilalţi solicitanţi din grupul său fură îndemnaţi să facă la fel. Atingerea dalelor de piatră, reci, îi dădu flori lui Casca. Din suporturi de bronz se răspândea un fum aromat, care era îndepărtat din preajma regelui de sclavii negri cu evantaiele lor uriaşe, în timp ce marele vizir îndeplinea cu conştiinciozitate ritualul dinaintea deschiderii audienţelor. Cu o voce nazală şi ascuţită, Rashid anunţă străinilor şi tuturor celor prezenţi în sala tronului faptele de glorie ale Regelui Regilor şi apoi invocă binecuvântarea zeului-Soare, *Ahura-mazda,* pentru protecţia regelui şi a tuturor celor prezenţi, precum şi pentru bunul augur al audienţelor care urmau. Shapur al II-lea făcu un gest scurt cu mâna dreaptă şi toţi cei prezenţi se ridicară şi îl priviră.

*

* *

Shapur şedea pe un tron din alabastru, iar în dreapta şi în stânga sa se afla câte un bivol înaripat de Asiria, aceştia având rolul de a proteja persoana regelui de spiritele malefice. Casca fluieră încet, în barbă. După toate standardele, Shapur era un bărbat cu adevărat impunător. În loc să fie înconjurat de o mulţime de funcţionari, regele era singur şi îşi ţinea la îndemână sabia, scoasă din teacă, cu vârful sprijinit de dalele de la picioarele tronului, între sandalele de aur cu care era încălţat. Braţul cu care mânuia sabia era gol, şi Casca avu sentimentul că nu era deloc neobişnuit ca regele să administreze justiţia personal, pentru că sabia era scoasă din teacă şi eliberată din toga şi mantia în care era înfăşurat până la genunchi. Braţele şi picioarele sale erau puternice şi musculoase. Pe cap, Shapur nu purta coroană, ca majoritatea regilor şi a împăraţilor, ci un coif de războinic cu intarsii din argint.

Chipul lui Shapur era ars de soare din cauza anilor îndelungaţi pe care îi petrecuse trecând dintr-o campanie în alta, iar muşchii fălcilor sale puternice i se mişcau tot timpul. Avea o gură cu buze subţiri, dar totuşi senzuale, şi o privire de pasăre de pradă – aproape fără să clipească, ochii lui negri ca smoala nu pierdeau nici un detaliu. Când vorbi, vocea lui nu păru atât de puternică pe cât ar fi îndreptăţit-o statura, dar fiecare cuvânt al său fu auzit în colţul cel mai îndepărtat al sălii tronului. Era vocea unuia născut pentru a conduce, vocea lui Shapur al II-lea, regele

Persiei.

Casca rămase tăcut, în timp ce solicitanţii, unii după alţii, fură conduşi în faţa regelui, căruia îi cereau invariabil ca problemele lor să fie rezolvate cum şi-ar fi dorit ei. Romanul îşi dădu seama imediat că regele nu era genul de om care să asculte saluturile înflorate, atât de apreciate la Curtea Kitaiului. Când solicitantul începea să devieze de la subiect, i se atrăgea atenţia imediat să revină şi toţi erau îndemnaţi să-şi expună cazurile cât mai concis şi deschis. Shapur dădea verdictele cu o voce egală, iar toţi cei care se aflau în faţa sa nu se puteau abţine să nu privească îngrijoraţi sabia care se odihnea cu vârful la picioarele stăpânului lor. Câţiva solicitanţi fură condamnaţi la moarte pentru cine ştie ce vini. Chiar şi aceştia îi mulţumiră, pentru bunătate, şi porniră la întâlnirea cu securea călăului.

În schimb un slujbaş care furase din impozitele pe care le colecta pentru Shapur primi o pedeapsă neobişnuită.

— M-am încrezut în tine şi, în schimb, tu cum m-ai răsplătit? zise Shapur cu o voce blândă, aruncându-i o privire sfredelitoare vinovatului, citindu-i în adâncul sufletului. Iubeşti aurul mai mult decât mă iubeşti pe mine! Când ai venit la mine şi mi-ai implorat iertarea, cuvintele tale erau tot de aur! Prin urmare, aceasta îţi va fi pedeapsa.

Vinovatul fu luat pe sus de gărzi şi dus spre camerele de tortură, unde călăii regali se puseră pe topit lingouri de aur pur, îi deschiseră apoi gura cu forţa, turnându-i pe gât aurul lichid.

Casca îşi aşteptă răbdător rândul sub frizele împodobite cu basoreliefuri reprezentând faptele de arme ale regilor persani, ascultând cu atenţie dialogul dintre legiuitorul cu chip de pasăre de pradă şi un supus slab şi prăpădit, venit tocmai de pe malurile Nilului.

Imhept stătea cu capul plecat în faţa Regelui Regilor. Îşi purta roba lungă şi simplă din bumbac cu o demnitate care nu putea trece neobservată şi care părea nelalocul ei, având în vedere trupul lui firav şi felul de a fi blând şi supus. Imhept avea ochii căprui închis şi înapoia lor se simţea o scânteie de inteligenţă care te făcea să nu bagi în seamă vârsta lui înaintată. Marele vizir îşi trimisese oamenii să-l aducă la Nev-Shapur pentru a-i sfătui în privinţa ridicării unor noi edificii, precum şi pentru a-i ajuta să-şi extindă reţelele de irigaţii, după modelul consacrat al egiptenilor. Vechile canale de irigaţii ale Persiei căzuseră în ruină odată cu trecerea secolelor, datorită lipsei de interes a stăpânilor, dar şi a războaielor fără sfârşit care răvăşiseră ţara.

Shapur era în mod neaşteptat descumpănit în faţa egipteanului. Era obişnuit să-i impresioneze pe toţi cei care se aflau în faţa lui, şi aceasta nu neapărat din cauza tronului pe care şedea, cât mai ales datorită personalităţii sale puternice. Nu era numai rege, ci şi războinic, şi căuta să se facă simţit acest lucru.

Dar omul bătrân şi firav din faţa lui, cu capul ras, nu părea să fie din cale-afară de impresionat de vederea Regelui Regilor – nu arăta nici teamă şi nici sfială. Shapur mai avusese de-a face cu oameni care nu se lăsau impresionaţi de personalitatea lui, dar, în cea mai mare parte, aceştia erau fie nebuni, fie pustnici care îşi făuriseră sălaşuri singuratice în necuprinsul deşertului, singurătatea şi meditaţia făcându-i înţelepţi. De această dată, omul care se afla în faţa lui, ca şi marii preoţi şi înţelepţi, era împăcat cu el însuşi. Shapur îşi dădu seama că bătrânul nu ştia să spună altceva decât adevărul, chiar dacă aceasta l-ar fi costat capul. Iar asemenea oameni nu puteau fi decât preţuiţi la valoarea lor sau distruşi – cale de mijloc nu exista.

Shapur îşi mângâia cu mişcări graţioase barba tunsă în unghiuri drepte.

— Egipteanule, vizirul mi-a spus că eşti un om foarte învăţat şi înţelept, care şi-a dedicat toată viaţa studiului. Vreau să-ţi pun o întrebare.

— Dacă îmi va sta în puteri, îţi voi răspunde, stăpâne! zise egipteanul, ridicându-şi capul şi privind în ochii lui Shapur.

Regele Regilor îşi ţuguie buzele, gândindu-se o clipă, formulându-şi cu grijă întrebarea în gând înainte de a-i da glas.

— Învăţatule! întrebarea mea este următoarea: Dintre toate realizările oamenilor de-a lungul secolelor, indiferent de rase şi de ţări, care consideri că a fost cea mai importantă?

Imhept închise ochii şi dădu din cap încet o dată, de două ori, de trei ori, apoi îşi deschise ochii întunecaţi şi zâmbi, aşa cum un profesor ar face în faţa elevului său preferat, dar răsfăţat. Shapur se foi pe tron, simţindu-se nelalocul său.

— Stăpâne, începu el, cu un zâmbet uşor pe buze, Rege al Regilor. Cea mai importantă realizare a omului şi singura, care a făcut ca toate celelalte să fie posibile, a fost plugul.

— Ai grijă să nu sari calul cu mine, învăţatule! zise Shapur, dând din cap, ca şi cum ar fi vrut să alunge un gând care îl deranja.

— Departe de mine gândul să răspund sfidător la întrebarea Luminăţiei Voastre!

— Plugul? făcu Shapur, pus în încurcătură. Dar cum rămâne cu marile piramide şi temple din ţara din care vii? Cum rămâne cu bibliotecile în care s-a adunat bogăţia cunoştinţelor de-a lungul vremilor şi din care minţile luminate de astăzi au încă de învăţat? Cum rămâne cu marii regi care au adus prosperitate şi glorie popoarelor lor? Vrei să spui că toate acestea sunt de mai mică importanţă decât plugul pe care îl folosesc ţăranii pentru a-şi ara câmpurile?

— Exact aşa cum ai spus, stăpâne! Nu trebuie să începem de la mijloc, ci de la începutul începutului. Toate minunile pe care le-ai pomenit nu ar fi putut exista dacă nu ar fi existat umilul plug cu care ţăranul şi mai umil răstoarnă brazdele. Pentru că, odată cu plugul, a început omul să crească. Cu ajutorul plugului, omul a reuşit să facă pământul să rodească mai mult, astfel încât a dispărut ameninţarea foametei. În felul acesta, omul a avut mai mult timp la dispoziţie ca să se organizeze, să construiască cetăţi peste care să domnească regii. Iar odată cu cetăţile a venit domnia ordinii şi a legii. Dar tot de la plug ne-au mai venit şi alte lucruri. De exemplu, când a existat un surplus de grâne care trebuiau depozitate, a fost nevoie de vase – aşa a apărut olăritul. După depozitare, a fost nevoie de un mijloc de a ţine socoteala vaselor pline cu grâne, pentru a se şti ce număr de vase cu grâne era necesar unei aşezări până la următoarea recoltă şi ce număr de vase puteau fi schimbate pentru alte produse. De aici, a apărut matematica. Şi scrisul, pentru că a fost nevoie să se noteze ce anume şi cât anume se dădea, precum şi înţelegerile dintre vânzător şi cumpărător. Desigur că ceea ce spun eu acum reprezintă o simplificare, pentru că legăturile dintre dezvoltarea artelor şi a ştiinţelor cu umilul plug cer zile întregi ca să fie explicate. Este destul să spun numai că plugul i-a dat timp liber omului, care a putut astfel să se dedice ştiinţelor şi artelor care au dus în cele din urmă la ridicarea piramidelor şi templelor despre care vorbea Luminăţia Voastră. De la începuturile primelor aşezări omeneşti, a fost nevoie de conducători care să facă legi şi să îi oblige pe ceilalţi să le respecte, şi astfel au apărut dinastiile domnitoare şi imperiile. Stăpâne, adevăr îţi spun: toate acestea nu ar fi existat fără umilul plug.

Shapur era cu adevărat impresionat. Logica spuselor învăţatului era imbatabilă, iar extinderea explicaţiei la orice domeniu i-ar fi trecut prin minte era foarte uşor de făcut. Poate că tocmai simplitatea ideii era cea care o făcea complicată. Regele se declară satisfăcut de răspunsul primit.

— Învăţatule, sunt mulţumit de tine. Din porunca mea vei fi numit sfetnic al Curţii şi vei căpăta puteri asupra pământurilor şi apelor regatului meu. Din timp în timp, o să te chem să-ţi cer sfatul. Să faci aşa cum ai făcut acum şi întotdeauna să spui adevărul şi vei vedea că răsplata va fi pe măsură.

Numai că Shapur regretă faptul că îi promisese prea uşor recompense şi atunci se gândi că trebuia să-i pună în vedere şi pedepsele pentru nesupunere, minciună sau nereuşită. Ştia însă că nici o ameninţare nu ar fi avut putere asupra egipteanului. Omul din faţa lui era ceea ce era, un învăţat dedicat ştiinţelor şi adevărului. Nu putea să procedeze altfel decât îi era firea.

— Poţi să pleci, învăţatule! Călătoreşte pe unde te poartă ochii şi peste trei luni să vii din nou în faţa mea, să-mi spui ce-ai văzut şi ce trebuie făcut pentru câmpiile regatului meu, astfel încât Persia să înflorească şi să dea roade din nou, aşa cum făcea în trecut, când Ciras Akmeanidul domnea pe acest tron. Pământul a rămas prea multă vreme nelucrat. Du-te şi fă în aşa fel încât câmpiile şi livezile să fie verzi din nou.

Bătrânul părăsi sala tronului. Casca, urmări silueta firavă depărtându-se şi se minună la gândul că existau minţi care vedeau lucrurile cu atâta limpezime, dar şi fără trufie şi fără emoţie.

*

* *

Îi venise rândul. Marele vizir, citind pergamentul din faţa sa, îi strigă numele şi apoi îi făcu semn să se apropie de tron şi să îngenuncheze. Cât timp rămase îngenuncheat, marele vizir citi înşiruirea titlurilor şi a onorurilor care îi fuseseră acordate de împăratul Kitaiului.

Shapur pocni din degete şi îi făcu semn lui Casca să se ridice. Romanul se ridică în picioare şi rămase drept, în timp ce regele îl măsură din cap până în tălpi. I se păru că acesta îl sfredelea până în adâncul sufletului său cu ochii lui negri şi îşi dădu seama ce trebuia să simtă hoţul care ar fi ajuns în faţa lui. Shapur era genul de conducător capabil să dea poruncă, fără să ezite o secundă măcar ca un om să fie tăiat bucăţi.

— Eşti Casca Longinus, baron de Kitai şi comandant al armatelor împăratului Kitaiului, zise Shapur fără intonaţie. Mi se pare ciudat ca un roman să adune asemenea onoruri. Salut avertismentul împăratului în privinţa pericolului crescând care ne vine din partea hefaliţilor. Voi ţine seama de el. Spune-mi ceva despre tine, romanule! zise deodată Shapur, rostind ultimul

cuvânt cu dispreţ.

— Sunt ceea ce spune despre mine pergamentul împăratului Kitaiului. Un soldat care şi-a servit stăpânul cu sabia, cu credinţă şi onoare, zise Casca, rostind cuvintele rar, cântărindu-le bine pe fiecare înainte să deschidă gura, conştient că trebuia să aibă grijă, ca şi cum ar fi umblat pe cărbuni încinşi.

— Şi Roma? întreba Shapur, încruntându-se. Oare credinţa şi datoria ta cea dintâi nu ar fi trebuit să fie Roma şi Cezarul?

— Mă consider îndatorat faţă de cei care au încredere în mine. Stăpâne! E adevărat că am servit în legiunile Romei, dar am fost prost răsplătit pentru asta.

Spunând aceste cuvinte, îşi trase cu un gest brusc cămaşa de mătase de pe umeri şi, dezvelindu-şi spatele, i-l arătă lui Shapur.

Regele îşi umezi buzele văzând cicatricele încrucişate, care se suprapuneau peste altele, neregulate, provocate fără îndoială de arme tăioase. Casca se întoarse din nou cu faţa spre Shapur.

— Astea şi anii de sclavie pe băncile galerelor de luptă au plătit cu prisosinţă datoria pe care aş fi putut să o am faţă de Roma. Acum sunt propriul meu stăpân.

Lui Shapur îi plăcură răspunsurile răspicate ale bărbatului cu trupul plin de cicatrice. Era evident chiar şi pentru un nepriceput că era un războinic, şi Shapur, el însuşi războinic, îi acordă respectul său.

— Şi încotro ai să te îndrepţi după ce vei părăsi cetatea mea, Casca, baron de Kitai?

— Voi urma firul pe care mi l-a hărăzit destinul, stăpâne! îi răspunse romanul, ridicând din umeri.

— Vreau să vorbesc mai mult cu tine, zise Shapur după ce se gândi o clipă. Ca războinic, mă interesează să ştiu mai multe despre felul în care îşi duc luptele războinicii din Kitai. Vei lua cina cu mine în seara asta!

Audienţa lui Casca luase sfârşit cu aceste cuvinte, înclinându-se adânc în faţa lui Shapur, se depărtă cu spatele de tron şi apoi fu condus de aceeaşi escortă în încăperea care îi fusese hărăzită. Spre deosebire de starea sa de spirit din dimineaţa acelei zile, acum se simţea uşurat. Ştia că întâlnirea lui cu Shapur nu luase sfârşit încă, acesta fiind amânat pentru seara care urma – sau poate pentru mai târziu. Singurul lucru pe care îl putea face era să aştepte cina pentru a afla care îi era soarta.

La o oră după apusul soarelui, fu luat de către o altă escortă şi condus pe acelaşi drum întortocheat, dar, de aceasta dată, urcă mai multe trepte, ajungând în cele din urmă într-o curte

descoperită, ce se afla la trei etaje deasupra nivelului cetăţii. Shapur îl aştepta, îmbrăcat într-o robă confecţionată dintr-un bumbac foarte fin. Grădina de pe acoperişul palatului regal cuprindea o mulţime de plante şi arbori ale căror nume Casca nici nu le cunoştea. Ajuns acolo, înţelese de ce regele prefera sa ia cina în grădina sa suspendată: briza serii era cu mult mai răcoroasă aici. Gărzile rămaseră la posturile lor, suficient de departe pentru ca nimeni să nu audă ceea ce discuta regele cu invitaţii lui. Sclave tinere veneau şi plecau unele după altele, aducând pe masa joasă, după obiceiul oriental, tipsii încărcate cu bunătăţi. Shapur îi făcu semn lui Casca să vină în faţa lui şi să şadă pe canapeaua care se afla de cealaltă parte a mesei. Decorul încântător al grădinii suspendate era luminat de lampioane şi de torţe, iar Shapur părea a fi alt om decât cel pe care îl cunoscuse Casca în cursul audienţelor.

— Şezi, războinicule, şi vom discuta ca între bărbaţi! îl invită Shapur.

Casca ascultă porunca şi se aşeză pe canapeaua care îi fusese arătată.

— Serveşte-te, romanule! îl invită apoi regele, arătând spre bunătăţile întinse pe masă în faţa lui.

Casca luă câteva ouă de prepeliţă preparate cum nu mai mâncase niciodată în viaţa lui, apoi îşi clăti gâtul cu un vin minunat, cum, de asemenea, nu mai băuse niciodată. Îşi rupse apoi o bucată de pulpă de antilopă friptă la proţap şi îşi înfipse dinţii în carnea fragedă cu lăcomie, mestecând apoi încet, în timp ce Shapur îl privea fără să se atingă de bucate.

Regele îşi urmărea oaspetele înfulecând, printre gene, căutând să observe fiecare detaliu pe care i-l puteau dezvălui ţinuta, purtarea şi felul de a fi al străinului – felul în care se mişca, tendoanele groase ale mâinilor sale puternice, cicatricele care îi jucau pe braţe şi pe chip în timp ce muşchii de sub piele se contractau ritmic. Cum ar fi putut să-l folosească pe acest om, care venise tocmai din spatele Marelui Zid fără sfârşit, de la hotarele Kitaiului? În ochii lui, faptul că i se încredinţase sarcina de a aduce documente atât de importante precum şi titlurile cu care îl onorase împăratul Kitaiului însemnau că Rufio Longinus era un om de valoare. Era adevărat că după origine era roman, dar acesta nu era un motiv suficient de întemeiat în ochii lui Shapur ca să nu poată folosi un om capabil. Dacă romanul ar fi început să-i creeze greutăţi, i-ar fi fost cu mult mai uşor să scape de el. Shapur îşi clăti gura cu puţină apă de izvor. Răbdător,

aşteptă până când oaspetele său termină de mâncat.

— Povesteşte-mi despre tărâmurile dinapoia Marelui Zid. Nu trebuie să te grăbeşti, avem toată noaptea la dispoziţie. Povesteşte-mi despre meleagurile acelea, despre regii lor, despre femeile lor şi mai ales despre felul în care îşi poartă ei războaiele.

Spunând aceste cuvinte, Shapur observă o mică tresărire pe chipul romanului. Iar acesta i se păru un semn bun. Nu era greu să presupună că omul din faţa lui nu se simţea în largul lui să dezvăluie secretele celor care îi arătaseră încrederea şi cărora le jurase, probabil, să le rămână loial.

— Nu am nici o intenţie duşmănoasă în privinţa Kitaiului, zise Shapur ca să îi liniştească temerile. Sunt foarte mulţumit că reuşesc să îmi stăpânesc regatul, atât cât este el astăzi, şi să-l apăr de barbari. Pe de altă parte, dacă mi-aş îndrepta armatele spre răsărit, tu cât crezi că le-ar trebui romanilor să încerce o nouă invazie, profitând de faptul că aş sta cu spatele la ei, fiind ocupat în răsărit? Trebuie să fii prost sau nebun să porţi două războaie în acelaşi timp.

Casca înţelesese ce voia regele să spună şi începu să vorbească, povestindu-i mai întâi despre obiceiurile de la Curtea din Chan-ang, despre râurile şi oraşele Kitaiului, despre întinderile atât de vaste, încât unui om călare i-ar fi trebuit un an ca să le străbată, despre munţii înalţi şi văile adânci şi roditoare. Pe urmă, îi vorbi despre felul de a gândi al chinezilor şi despre tacticienii lor. Mai ales despre unul anume, Sung Tzu. Din nou, Casca regretă faptul că nu cunoştea scrierea chineză, pentru că i-ar fi făcut plăcere să aibă la el o copie a lucrării lui Sung Tzu, *Arta războiului.* În timpul în care trăise şi luptase în mijlocul lor, un sclav şi pe urmă prietenii lui chinezi îi citiseră şi îi tălmăciseră acea scriere, din care îşi mai amintea unele lucruri, deşi nu atâtea câte ar fi vrut. Chinezii erau mari meşteri în păstrarea pentru posteritate a întâmplărilor prin care treceau, şi astfel s-a făcut că a putut să afle din aceste cronici despre stratagemele militare ale comandanţilor lor de oşti. Din toate acestea, Casca îşi dăduse seama că războinicii chinezi iubeau învăluirea inamicului şi se desfătau surprinzându-şi duşmanii prin stratageme inteligente, care le făceau mai multă plăcere şi le aduceau mai multă bucurie decât chiar câştigarea războaielor şi uciderea adversarilor. Era conştient de faptul că războinicii chinezi erau luptători sângeroşi, care nu luau prizonieri decât atâţia cât să poată dovedi că ei erau învingătorii. Pe Shapur îl

interesau în egală măsură şi hunii, dacă nu mai mult chiar, iar Casca îi povesti despre un general chinez care folosise trei mii de condamnaţi la moarte pentru a învinge o oaste a hunilor formată din peste cincizeci de mii de oameni.

Pentru prima oară de când îl cunoştea, Shapur fu cât pe ce să izbucnească în râs, apreciindu-i povestirea. Persanul râdea mai mult cu ochii, în care îi jucau luminiţe aprinse, acesta fiind cel mai evident semn de bună dispoziţie care putea fi citit pe chipul său.

— Războinicule Casca, mi-a făcut plăcere discuţia pe care am purtat-o în noaptea aceasta, mai ales povestirile tale. Vreau să fac un târg cu tine. Eşti interesat de aşa ceva?

Casca îi răspunse că da. Shapur emana putere prin toţi porii şi natura sa curioasă îl făcu să nu se simtă dispus să părăsească Persia prea curând.

— Bun! făcu Shapur, dând din cap. Uite ce vreau de la tine: rămâi la Curtea mea şi serveşte Persia aşa cum ai servit Kitaiul. Mulţi dintre duşmanii mei sunt şi ai Kitaiului. În privinţa Romei, nu trebuie să-ţi faci griji. În cazul în care va trebui să purtăm un nou război cu Roma, te voi dezlega de jurământul de credinţă faţă de Persia, astfel încât onoarea ta să nu aibă de suferit. Ştiu că nu ai o dragoste prea mare pentru Cezari, dar vreau să nu te pun în situaţia de a alege între noi. Este adevărat că uneori copilul vorbeşte mai încrâncenat despre părinţii săi şi chiar se revoltă împotriva lor. Chiar dacă consideră că a fost nedreptăţit de ai săi, copilul va sări în ajutorul lor atunci când îi ameninţă o primejdie de moarte. Iar tu eşti încă copilul Romei.

Casca era liber să plece şi îl lăsă pe Shapur să admire răsăritul soarelui deasupra acoperişurilor cetăţii sale. Romanul ştia că nici nu plecase bine de lângă Shapur şi gândurile lui fugiseră la cu totul altceva.

Ceea ce nu înseamnă că Shapur ar fi uitat ce îi propusese lui Casca. A doua zi după-amiaza, la uşa romanului sosi un mesager care îi aduse un pergament prin care era primit în rândurile armatei persane, fiind repartizat gărzii palatului, cu gradul de comandant de regiment. După aceasta, fu mutat în altă locuinţă: o căsuţă mobilată spartan, având patru sclavi în serviciu, dintre care un bucătar, un sclav personal şi unul care trebuia să-l familiarizeze cu obiceiurile persane şi cu eticheta de la Curtea regelui Shapur. Cel de-al patrulea sclav era un fost soldat din armata regelui pe care acesta îl graţiase de la pedeapsa cu moartea, cu condiţia să-l înveţe pe Casca tactica de război a

persanilor. Deocamdată, acesta nu avea nici o însărcinare specială, singura lui obligaţie fiind aceea de a fi gata în orice moment să răspundă cererilor noului său stăpân.

*

* *

Shapur era un om căruia îi plăcea foarte mult să petreacă ore îndelungi de unul singur. Chiar şi concubinele lui preferate ştiau că nu trebuia să-l deranjeze în aceste ore în care stăpânul lor cădea pe gânduri. Iar acestea, în majoritatea lor, erau legate atât de recucerirea pământurilor persane care se mai aflau în stăpânirea Romei, cât şi de recuperarea altor teritorii care acum aveau un alt stăpân, şi pe care Shapur voia cu orice preţ să le facă ale sale într-o bună zi. Aşa, bunăoară, ştia cu siguranţă că într-o bună zi, după ce îşi asigura liniştea la hotarele de răsărit şi de nord, îşi va întoarce atenţia către apus. Abia atunci ar avea libertatea necesară pentru a pune la cale o campanie puternică împotriva Romei, recâştigând pentru Persia teritoriile care fuseseră ocupate de legiunile romane, din cauză trădării lui Narses. Shapur nu-l iertase niciodată pe bunicul său, considerând că renunţase prea uşor. Este adevărat, Narses fusese strâns cu uşa, pentru că tocmai pierduse o campanie grea şi importantă în Armenia, la sfârşitul căreia romanii îi capturaseră nu numai întreaga avere, dar şi haremul. Drept urmare, Narses cedase presiunilor romanilor, oferindu-le, practic, pe tavă Armenia, stepele Mesopotamiei, Singagara, pe malul de apus al Tigrului, până la Gordiene. În schimbul trădării sale josnice, romanii îi înapoiaseră averea şi casa, cu harem cu tot.

Dacă s-ar fi aflat într-o situaţie asemănătoare, nu se îndoia nici o clipă că el, Shapur, le-ar fi tăiat gâturile propriilor săi copii, mamelor lor şi celorlalte concubine ale sale, înainte să cedeze o palmă de pământ, indiferent despre cine ar fi fost vorba.

Shapur se încruntă gândindu-se cum ajunsese pe tron după moartea lui Ormized al II-lea, fiul lui Narses. Câţiva rebeli îi uciseseră pe toţi fiii lui Narses, cu excepţia lui Ormized, care îşi găsise scăparea în mijlocul romanilor. Aceştia se folosiseră de el, în calitatea sa de pretendent la tron, pentru a-şi atinge propriile scopuri, adică pentru a isca un focar de rebeliune în mijlocul Curţii persane. Clica adunată în jurul lui Ormized prin manevra de culise a romanilor l-a adus în cele din urmă pe tronul Persiei pe el, fiu legitim al lui Ormized, născut însă după moartea tatălui său.

Romanii crezuseră că în Shapur aveau un aliat de încredere.

Tânărul pe care îl încoronaseră părea destul de simplu de controlat. Numai că Shapur fusese croit dintr-o stofa mult mai rezistentă decât ar fi crezut sfătuitorii săi romani. La vârsta de paisprezece ani, a organizat în rândurile tinerilor nobili o gardă care îi jurase credinţă numai lui. Unul după altul, aceşti tineri nobili au ajuns în poziţii puternice în sânul administraţiei palatului şi atunci când au prins momentul potrivit – Shapur având mai puţin de şaptesprezece ani în vremea aceea – au lovit. În tot cursul acelei nopţi lungi, garda credincioasă lui a plecat de la palat, purtând torţe şi săbii, fiecare dintre tinerii conjuraţi recrutând alţi cinci tineri, care la rândul lor au recrutat şi ei cinci tineri în care se încredeau, până s-au adunat aproape cinci mii de luptători, dintre care cel mai vârstnic nu avea încă douăzeci de ani.

Aceşti lei tineri au înlăturat pentru întotdeauna orice ameninţare la adresa tronului lui Shapur al II-lea. El personal le tăiase capetele vizirului şi fiilor lui, apoi a supravegheat torturarea tuturor prizonierilor. Într-un gest de pietate, fusese de acord să le dea moartea sub razele zeului-Soare, *Ahura-mazda.* Dădu poruncă să fie adunaţi toţi prizonierii în curtea palatului, să li se toarne apă pe gât cu forţa, pentru a li se prelungi agonia, după care îi lăsă să se coacă la soare până când pielea le crăpă, transformându-le trupurile în răni deschise. Dar, înainte să moară, orbiseră cu toţii, pentru că dăduse poruncă să le fie tăiate pleoapele, astfel încât să se uite direct în soare şi să-i vadă măreţia. Shapur era rege şi nimănui nu i se permitea să-i conteste acest drept, absolut nimănui, nici măcar concubinelor sau copiilor lui, carne din carnea sa. Acolo unde era vorba despre putere, un rege adevărat nu-şi putea permite să domnească cu milă şi îndurare. Puterea era pentru Shapur singurul motiv pentru care viaţa merita trăită – a fi slab echivala în ochii lui cu a renunţa la putere, deci la însuşi scopul vieţii. Iar el în nici un caz nu avea de gând să renunţe la acest drept, pe care îl moştenise prin naştere, dar pe care şi-l împlinise prin propriile lui forţe.

*

* *

Ceilalţi ofiţeri din garda palatului îl însoţiră pe Casca la sala armelor. Aici îşi alese o armură din solzi strălucitori de fier, auriţi din porunca regelui, şi o cască tot din fier aurit, simplă, ca un con, cu două rânduri de solzi care acopereau urechile şi care se puteau lega sub bărbie. La baza căştii, fusese adăugat un colan gros, din mătase verde, împletit, care îi arăta rangul în cadrul

gărzii. Armurierii şi ceilalţi care erau prezenţi îi puseră întrebări stânjenitoare şi îi aruncară priviri ostile, din pricina ochilor lui deschişi la culoare şi a părului pe care soarele puternic îl făcuse aproape blond. Cu excepţia parţilor, războinicii blonzi cu ochi albaştri nu erau prea bine primiţi în rândul noii armate persane. Dar nimeni nu cutezase să meargă prea departe, toţi ştiind că regele însuşi îi ceruse omului aceluia ciudat să se alăture armatei sale.

Pe Casca, în schimb, nu-l interesa nici cât negrul de sub unghie dacă era agreat sau nu de noii săi camarazi. Alte gânduri îl frământau pe el. Pe drumul spre casă se întâlnise odată cu Rashid, marele vizir. Felul în care îi zâmbise şi se înclinase în faţa lui ticălosul cu faţă de şobolan castrat îi dăduse fiori pe şira spinării. Ştia din experienţă că genul de privire pe care i-o aruncase Rashid nu prevestea nimic bun pentru el. Se tot întrebase, de la acea întâlnire mai mult decât neplăcută, ce făcuse de se alesese cu duşmănia vizirului. Nu-şi făcea prea multe griji însă, gândindu-se că, până la urmă, timpul le va rezolva pe toate. Pentru moment, pentru el era mai important să ştie ce cărţi ascunsese Shapur în mânecă.

Trecură în total trei săptămâni până când regele ceru să-l vadă din nou. De această dată, locul de întâlnire era terenul de paradă al cetăţii, unde, aşa cum i se spusese, trebuia să aibă loc o mică ceremonie, prin care să se consfinţească legământul său de credinţă faţă de Shapur şi de regatul său. Aşa cum i se ceruse, Casca se prezentă îmbrăcat cu noua sa uniformă, cu armura şi cu coiful, şi i se puse la dispoziţie o iapă pe care să o călărească până la terenul de paradă, escortat fiind de douăzeci de soldaţi din garda personală a regelui.

Când ajunse la teren, Casca văzu că pe mijlocul său se aflau soldaţii din gardă călare, înarmaţi până în dinţi, cu lăncile ridicate vertical. Călăreţii fuseseră dispuşi în două rânduri, faţă în faţă. În centru, se afla un rug funerar aprins, iar în jurul lui erau adunaţi înalţii preoţi ai regatului şi nobilii de la Curte.

Casca era hotărât să înfrunte orice i-ar fi pus soarta în faţă. Nu se temea că ar fi încercat cineva să-l întemniţeze sau să-l omoare, pentru că nu ar fi fost nevoie de asemenea demonstraţie pentru execuţia unui necunoscut. Escorta îl conduse la un pavilion din pânze colorate, în care îl aştepta Shapur. Ajuns în faţa regelui, lui Casca i se permise să descalece şi să îngenuncheze în faţa regelui. Shapur se ridică din jilţul de campanie şi se aşeză în faţa romanului, îmbrăcat într-o armură

simplă, de soldat de rând.

— Casca Longinus, marele vizir a considerat că, înainte de a ţi se încredinţa conducerea în luptă a trupelor regatului, ar fi mai bine să te dezici de zeii Romei şi de oricare alţi zei, inclusiv de cei veneraţi de adepţii lui Hristos. În regatul meu, zeitatea supremă este Soarele, sub numele de *Ahura-mazda.* Toate celelalte zeităţi sunt inferioare, singur *Ahura-mazda* este zeitatea supremă. Te dezici de venerarea oricăror alţi zei şi juri să nu ai alt zeu în afara lui *Ahura-mazda*, sfântul Soare?

Casca cumpăni o clipă în minte şi îşi spuse că ceea ce i se cerea să facă era cu adevărat o prostie. Dar, dacă ei credeau în aşa ceva, de ce nu?

— Jur, şi încă cu bucurie, stăpâne, rosti el, ridicând capul. Aşa cum ştii, stăpâne, zeii Romei nu mi-au fost de prea mare folos.

Rashid stătea în stânga regelui, îmbrăcat în straie de ceremonie, de un verde închis, decorate cu embleme de aur, reprezentând Soarele. Îl privi pe Casca şi îi aruncă acelaşi zâmbet ca şi mai inamic Romanul se întrebă ce putea să găsească amuzant la ceremonie chipul acela de cămilă castrată. După ce luară la cunoştinţă dorinţa lui Casca de a aduce jertfe zeului-Soare, doi preoţi îl condusa a până la rugul aprins.

Acesta era suficient de mare să poată fi fripţi doi boi la focul său. Urmând îndrumările înţeleptului care îl însoţi mai departe, se înclină de trei ori, apropiindu-se de altar, şi apoi îngenunche în faţa lui. Îl aştepta un miel cu gâtul gata tăiat, care îi fu pus în braţe. Aceasta era ofranda pe care trebuia să o arunce în foc, şi Casca mulţumi sorţii că nu era ceva mai dezgustător. Fenicienii îl dezgustau cu obiceiurile lor în mod deosebit, pentru că, fiind adoratori ai lui Baal, îşi aruncau în flăcări primul născut, pentru a-şi arăta astfel loialitatea faţă de zeul lor suprem. Mielul fu acceptat de flăcări, ca şi cum ar fi putut fi şi altfel, iar după o vreme preoţii îl scoaseră şi trecură la citirea semnelor. Când toate acestea fură îndeplinite, preotul cel mai mare în grad anunţă că sorţii erau favorabili. Casca fu liber, în sfârşit, să se ridice.

Shapur se apropie de el şi îl îmbrăţişă în faţa trupelor sale călare. Casca se simţi din nou puţin nelalocul lui. Îi plăcea regele, dar se şi temea de el.

Era un bărbat puternic şi ştia să îşi folosească puterea. Numai că nu se aşteptase ca regele să fie şi un soi de fanatic religios Lucrul acesta s-ar fi putut dovedi periculos pentru el pentru că, atunci când un muritor începea să se creadă prea apropiat de

zei. Aducea nenorocire şi ghinioane tuturor celor din jurul sau. Oricât de inteligent ar fi fost regele, tot zeilor le revenea ultimul cuvânt, fără nici o îndoială.

Shapur îl conduse apoi pe Casca la calul lui.

— Îmi pare bine că nu ai avut reţineri în privinţa acestui jurământ de credinţă, pentru că acum am nevoie de tine. Săptămâna viitoare cred că o să-ţi dau prima sarcină de îndeplinit. O să-mi trimit garda să te aducă la palat. Acum poţi să te duci.

Casca era fericit că această ceremonie era singura ocupaţie a lui în ziua aceea şi se întreba ce planuri ar fi putut să urzească regele pentru el. Pe drum se întâlni cu marele vizir, care se înclină în faţa lui şi îi zâmbi în cel mai prietenesc chip cu putinţă. Fără să-şi dea seama de ce, pe Casca această nouă întâlnire cu omul acela ciudat, cu faţa ca un fiind de cămilă, îl nelinişti.

Romanul îşi petrecu următoarele zile mai mult singur, evitând să dea o raită pe la casele de jocuri sau de prostituţie, care erau destul de numeroase în Nev-Shapur. Încă nu se simţea în largul său şi se gândi că era mai bine să se ţină departe de orice i-ar fi dat unui posibil duşman apă la moară să urzească împotriva lui.

CAPITOLUL 4

Trecură încă două săptămâni şi Casca rămase tot în singurătatea pe care şi-o impusese el însuşi. Este adevărat că îşi trimisese din când în când sclavii să-i aducă câte o curtezană faimoasă a cetăţii – femei cu ochii negri ca smoala, temperamentale şi cu sângele fierbinte, care învăţau arta amorului încă de când erau mici. La urma urmelor, avea nevoi normale pentru un bărbat de vârsta lui şi acestea reprezentau un mijloc plăcut de a se elibera de tensiune.

Înştiinţarea legată de plecarea lui în prima misiune îi parveni sub forma unei scrisori pe care i-o aduse unul dintre gardienii lui Shapur, membru al grupului de Nemuritori. Casca nu făcea parte, totuşi, din trupele de elită ale regelui Persiei. Acestea erau accesibile numai persanilor cu sânge pur, proveniţi din familiile nobile. Chiar şi mesagerul regelui, care avea cel mai mic grad în gardă, provenea dintr-o familie foarte veche de nobili, a cărei ascendenţă mergea cu aproape trei sute de ani în urmă. La porunca lui Shapur, oricare dintre oamenii lui de încredere, fără să ezite o clipă, erau în stare să-şi împlânte pumnalele în propriul corp sau în membrii propriei familii.

Nemuritorii erau aleşi încă de copii să facă parte din garda lui Shapur, după care erau luaţi din sânul familiilor lor înainte să ajungă la vârsta de zece ani. Din acel moment, erau educaţi şi antrenaţi să facă un singur lucru, şi anume să se supună poruncilor Regelui Regilor.

Prin scrisoare, Casca era înştiinţat că trebuia să se pregătească să pornească la drum în două zile. Înaintea plecării, trebuia să se prezinte în faţa lui Shapur, care dorea să-i dea personal poruncile legate de această misiune.

Aşa cum i se poruncise, Casca se prezentă la palat, şi căpitanul gărzii personale a lui Shapur îl introduse, fără să-l lase să aştepte şi fără nici o ceremonie, în camerele regelui. Înclinându-se adânc, romanul aşteptă să capete permisiunea regelui să se ridice, permisiune pe care acesta i-o dădu printr-un semn grăbit al mâinii sale drepte.

— Ei bine, Casca, eşti gata pentru prima însărcinare pe care o am pentru tine? întrebă Shapur, privindu-l în ochi.

La această întrebare, având în vedere şi tonul pe care fusese

pusă, nu putea exista decât un răspuns, pe care Casca îl dădu, având însă acelaşi sentiment de stânjenealã.

— Desigur, stăpâne! Aştept poruncile tale! rosti Casca, lovindu-şi platoşa cu mâna dreaptă în semn de salut.

Shapur dădu din cap, mângâindu-şi barba încărunţită, după cum îi era obiceiul atunci când era adâncit în gânduri. Pe urmă, un zâmbet firav îi înflori în colţul gurii.

— Când am discutat ultima oară, mi-ai povestit despre un şiretlic pe care un general chinez l-a folosit cu un secol sau două în urmă într-o luptă cu hefaliţii. Memoria sălbaticilor acestora nu este suficient de bună şi aş vrea să văd dacă acelaşi plan ar mai avea şi astăzi sorţi de izbândă.

— Vrei să spui cele trei mii de... zise Casca, înghiţind în sec.

— Exact! zise Shapur, zâmbind cu toată gura de această dată, lucru care de regulă nu-i stătea deloc în obicei, arătându-şi cele două rânduri de dinţi albi ca sideful. La întoarcere, vei fi aşteptat de o escortă care te va conduce să-ţi iei în primire armata, pe care am concentrat-o în urmă cu o lună la graniţa cu Sogdiana, ca să servească drept momeală pentru hefaliţi. Din mărturiile iscoadelor, ştim că hefaliţii se apropie de armata persană pentru a o angaja în luptă. Ştiu prea bine că, dacă vor reuşi să îmi înfrângă armata aceasta, întregul ţinut va rămâne fără apărare, la dispoziţia lor, ca să-l jefuiască câteva săptămâni bune, până aş fi capabil să strâng o altă armată cu care să-i înfrunt. Dar, dacă tu vei reuşi să-i distrugi, graniţele de nord ale regatului meu vor fi sigure pentru câţiva ani. Aş putea astfel să-mi îndrept atenţia către alte lucruri mai importante, fără să fiu deranjat tot timpul de hoardele lor.

Shapur făcu apoi o pauză, în ochi citindu-i-se onestitatea.

— Serveşte-mă cu cinste în această însărcinare, Casca, şi vei vedea că ştiu la fel de bine să răsplătesc, cum ştiu şi să pedepsesc. Acum poţi să pleci, mai zise Shapur şi îi arătă cu mâna întinsă uşa.

Casca se înclină până la uşă şi, când ajunse la locuinţa lui, găsi într-adevăr escorta aşteptându-l şi toate lucrurile sale împachetate de către sclavii care fuseseră duşi deja în altă parte. După ce ieşi, casa fu închisă. Tot ceea ce i-ar fi putut trebui în campania în care pornea fusese împachetat cu o grijă meticuloasă, bagajele fiind deja legate în spinarea câtorva cai.

Casca îşi spuse în gând că Shapur nu aştepta să crească iarba în jurul picioarelor supuşilor săi.

Escorta era alcătuită din zece războinici dintr-un detaşament

de cavalerie uşoară, foarte buni trăgători cu arcul. În cursul călătoriei, călăriră cu toţii ca diavolii mânaţi de Sheitan însuşi, oprindu-se numai pentru o oră de odihnă în fiecare noapte şi schimbând caii de câte şase sau şapte ori pe noapte. În acest fel, reuşiră să acopere distanţe mai mari de o sută de mile pe zi şi în seara celei de-a treia zile ajunseră în valea Bazhari, unde era anunţată sosirea sa. Cei care aşteptau nu găseau deloc că ajunsese prea devreme.

Trecând de cercurile concentrice de pază, intrară în cele din urmă în centrul taberei, unde Casca fu condus la un cort uriaş, care trebuia să-i servească drept casă şi cabinet de lucru. Comandanţii de regimente fuseseră deja preveniţi de sosirea lui şi aşteptau aşezaţi pe două rânduri, de-o parte şi de alta a cortului, în poziţie de drepţi, ca şi cum ar fi fost stane de piatră.

Casca intră în cort, îşi scutură praful de pe cizme şi se lovi de câteva ori cu palmele peste piept ca să alunge colbul şi de pe îmbrăcăminte. Îi trecu în revistă apoi pe comandanţii din faţa lui. Toţi, fără nici o excepţie, aveau înfăţişarea unor oameni foarte duri. Dintre ei, numai doi păreau să aibă mai puţin de treizeci de ani, dar chiar şi aceştia aveau o frumoasă colecţie de cicatrice pe părţile vizibile ale corpurilor lor, drept mărturie că nu erau în nici un caz novici în arta războiului. În ochii tuturor, fără deosebire, Casca citi o expresie de neîncredere şi reţinere faţă de străinul care se prezentase înaintea lor şi care trebuia să-i conducă în luptă. Nu avea nici o îndoială că nu iar fi executat orbeşte ordinele; disciplina pe care le-o insuflase Shapur era suficient de rigidă şi le fusese inoculată din copilărie aproape, astfel încât ei înşişi nu ar fi cutezat a procedeze altfel. Într-adevăr, erau genul de oameni obişnuiţi să execute. Dar asta nu însemna că le-ar fi şi convenit vreun pic.

În fundul cortului, fusese instalată o masă, iar în spatele ei se afla un scaun. Casca se îndreptă spre masă şi apoi se aşeză pe scaun, observând saluturile reţinute ale comandanţilor din subordinea lui. Îşi turnă apă într-o cupă şi îşi clăti gâtul de praful drumului, după care vorbi:

— Care este cel mai mare în grad dintre voi?

Un persan, cu trăsături amintind mai degrabă de tipul grecesc, făcu un pas înainte şi se înclină, armura sa în solzi de peşte strălucind în lumina lămpilor cu ulei. Îşi ţinea coiful la subsuoară, iar mâna dreaptă pe garda săbiei. Părul grizonat şi privirea întunecată şi dură erau suficiente ca să-l facă remarcat în mijlocul oricărui grup de militari.

— Eu sunt Indemir, comandantul trupelor *Cataphracti.*

Casca era familiarizat cu această unitate: cavaleria grea persană, ai cărei cai, ca şi călăreţi, de altfel, erau îmbrăcaţi în armuri grele. Era aproape imposibil să rezişti unei şarje a unei asemenea unităţi. Lăncile pe care le foloseau în luptă erau şi ele atât de grele, încât călăreţii le legau de la mijloc de şeile cailor. Folosindu-se astfel de puterea animalelor pentru a le căra lăncile, le ţineau la subsuoară şi le dirijau cu mai mare uşurinţă cu o singură mână, în timp ce mâna cealaltă le rămânea liberă şi ţinea hăţurile. Coifurile lor erau făcute dintr-o singură bucată, ajungându-le până sub bărbie, având numai nişte fante înguste în dreptul ochilor. Erau o forţă ofensivă de temut atunci când erau folosiţi cum se cuvenea şi, alături de Nemuritori, erau trupele de elită ale regatului.

— Bine te-am găsit, Indemir, zise Casca. Sper că poţi să-mi dai raportul cu privire la situaţia generală.

— Desigur, comandante!

— Atunci, dă-i drumul, zise Casca, sorbind încă o gură de apă. Ceilalţi puteţi să luaţi pe loc repaus şi să vă faceţi comozi. Dacă vreunul dintre voi are ceva de raportat, aşteptaţi-vă rândul după raportul generalului.

Casca îi făcu semn lui Indemir să înceapă.

Persanul pocni din degete, şi ordonanţa lui, un ofiţer mai tânăr, se apropie de el, dându-i bătrânului războinic două pergamente. Le desfăşură şi le aşeză unul lângă altul pe masă, în faţa lui Casca, apoi îl arătă pe cel din stânga. Aşa cum Casca îşi dădu seama de la prima privire, era o hartă a zonei învecinate. Pe această hartă, Indemir notase dispunerea forţelor persane cu culoarea roşie şi dispunerea hunilor cu culoarea neagră. Vorbind cu glas moale, dar pe tonul omului obişnuit de ani de zile să comande, sigur pe sine, Indemir îşi începu raportul:

— Barbarii se apropie dinspre nord şi est destul de repede. Am trimis iscoade care le urmăresc înaintarea şi raportează zilnic ceea ce văd. Distanţa s-a micşorat atât de mult, încât acum primim rapoarte de două ori pe zi. Dacă continuă să înainteze în acest ritm, cred că în două zile ne vom afla faţă în faţă.

Spunând aceste cuvinte, Indemir arătă un punct de pe fundul larg al unei văi. Casca îl întrerupse şi îl întrebă:

— Valea pe care o arăţi acum reprezintă locul unde ne aflăm?

— Nu! Noi ne aflăm într-o vale la două zile de mers de aceasta de pe hartă.

Casca îi făcu semn să continue.

— Barbarii sunt în număr de vreo şaizeci de mii, fiind în totalitate călăreţi, arcaşi, dar având şi suliţe pentru lupta apropiată.

— Da, îi cunosc foarte bine pe huni, zise Casca, simţind unda de sarcasm din vocea lui Indemir. Şi presupun ca am luptat împotriva lor la fel de mult ca şi voi! Acum spune-mi şi ce nu ştiu!

Indemir înclină capul, dând înapoi. Îl încercase pe străin, să vadă dacă era capabil să se descurce în calitatea de comandant al armatei, funcţie în care trebuia să-şi exercite autoritatea, cu care fusese investit chiar de către Shapur. Înainte să apuce el să continue, Casca îi puse întrebări în legătură cu numărul şi dispunerea trupelor lor. Indemir îi răspunse că fiecare dintre liniile roşii reprezenta regimentele de sub comanda lui.

— Avem douăzeci de mii de luptători, dintre care cinci mii din cavaleria grea, care au fost puşi de către rege sub comanda mea.

Indemir folosi acelaşi ton sarcastic, dar Casca se prefăcu de această dată că nu-l bagă de seamă.

— În rest, mai sunt zece mii din cavaleria uşoară, toţi foarte buni arcaşi, plus cinci mii de pedestraşi.

— Te-ai gândit la un plan de angajare a luptei? întrebă Casca, cercetând harta cu atenţie şi observând diferenţele de nivel.

Indemir îi arătă o câmpie care se afla la o distanţă de două zile de marş de valea în care se aflau.

— Aici vom întâmpina duşmanul, stând cu spatele la vale. Infanteria se va afla în centru, la intrarea în vale, iar cavaleria va fi aşezată pe laturile văii. Când vor ataca hunii, centrul va da înapoi, momindu-i în vale, moment în care flancurile noastre puternice îi vor şarja de pe culmile din jurul văii, unde le vom ţine ascunse.

— Ce-mi poţi spune despre celelalte cinci mii de oameni pe care regele a promis că mi-i trimite aici? De ce nu ai suflat nici o vorbă despre ei în raportul tău?

— Nu am considerat că merită să fie amintiţi, având în vedere ce sunt, îi răspunse Indemir, după ce îşi muşcă buza de jos.

Casca se ridică de pe scaun, mimând o criză de furie, adresându-se nu numai lui Indemir, ci şi tuturor celorlalţi ofiţeri adunaţi în cortul său.

— Când cer un raport complet asupra trupelor şi a situaţiei, asta vreau să aud din gura voastră. În nici un caz nu e treaba voastră să treceţi cu vederea peste ce nu vă convine sau nu vă

vine la socoteală. Eu şi numai eu pot să decid ce este important şi ce nu, iar aceia dintre voi care cred că lucrurile ar trebui să stea altfel nu vor mai apuca să vadă un răsărit al soarelui. Am fost suficient de clar?

Le aruncă ultimele două cuvinte ca două lătraturi, ofiţerii prezenţi tresărind cu toţii la această manifestare a autorităţii.

— Este clar, comandante! strigară ei toţi, într-un singur glas.

— Acum, vreau să aud unde sunt cei cinci mii de oameni pe care i-a trimis regele!

— Aici, comandante, răspunse Indemir, indicând o zonă din afara taberei lor. Se află sub pază şi până în acest moment nu ne-au făcut nici un fel de greutăţi.

— Li s-a spus care este scopul prezenţei lor în acest loc şi ce vor trebui să facă? întrebă Casca.

— Li s-a explicat ce se aşteaptă din partea lor şi care le va fi soarta dacă unul singur dintre ei nu se supune.

— Foarte bine! Ţi-ai făcut datoria! Dar... mai zise Casca, punând degetul pe valea pe care Indemir o alesese pentru luptă. Nu aici ne vom înfrunta cu duşmanul. Din câte mi-ai spus despre ritmul lor de marş, înseamnă că trebuie să se afle cam la douăzeci de mile de gura văii în momentul în care noi ne vom ocupa poziţiile. Nu, îi vom întâmpina aici, spuse el, arătându-i o altă vale, mai îngustă, care se afla la mai puţin de jumătate de zi de marş de tabăra în care se aflau. Aici o să-i întâmpinăm, şi nu la intrarea în vale, ci la ieşire, îi vom face să vină ei la noi.

Indemir dădu să protesteze, dar se opri când Casca ridică mâna.

— Aici rămâne, aşa hotărăsc! Când vor ajunge în acest punct, vor avea în spate o zi de drum, animalele lor vor fi obosite, la fel şi oamenii, aşa ca şi din acest punct de vedere vom avea un mic avantaj. *Ahura-mazda* ştie că avem nevoie de orice avantaj pe care ni-l putem asigura, oricât de mic ar fi el, în caz că ceva nu este în regulă. În plus, trupele noastre vor fi odihnite şi, dacă harta voastră este corectă, îngustimea văii va reduce considerabil numărul de călăreţi pe care hunii îi vor putea masa în cazul unei şarje. De aceea, dacă reuşim să îi oprim, să le facem faţă suficient de mult pentru a le pune pe goană primele rânduri de atac, panica va cuprinde repede rândurile din spate, restul hunilor se vor înghesui neştiind ce se întâmplă, împiedicându-se de ei înşişi. Iar confuzia care se va crea va fi tot în favoarea noastră. În privinţa dispunerii forţelor noastre aştept să văd mai întâi locul ales pentru bătălie şi pe urma vom decide.

Indemir îşi muşcă din nou buza de jos, dar de această dată în vocea lui se simţea clar tonul respectuos al subordonatului în faţa şefului. Planul lui Casca era în mod evident mai bun decât al lui şi înţelepciunea de care romanul dăduse dovadă, ţinând seama că era în avantajul lor să aibă trupe odihnite, întâmpinând un duşman obosit gata, îl făcuse să-şi vadă noul comandant cu alţi ochi.

— Mai ai alte ordine, comandante?

— Fă-mi cunoştinţă cu ofiţerii tăi, îi spuse Casca, ridicându-se de pe scaun. Vreau ca fiecare dintre ei să aibă ocazia să-mi spună ce are de spus, astfel încât să putem profita la maximum de posibilităţile noastre şi ale trupelor în misiunea care ne stă în faţă. Vreau să ştiu în ce stare se află oamenii şi animalele, inclusiv cei care se ocupă cu aprovizionarea. Moralul vi se pare bun sau nu? În afară de faptul că am fost numit comandantul vostru, oamenii mai au şi alte motive să fie nemulţumiţi?

Ofiţerii se priviră unii pe alţii. Străinul nu era prost deloc şi vorbea pe şleau. Ostilitatea cu care îl întâmpinaseră la început începu să se transforme încetul cu încetul într-un soi de respect profesional. Indiferent de unde ar fi venit noul lor comandant, părea să-şi cunoască meseria foarte bine şi să ştie ce să le ceară. Toţi începură să simtă că puteau să-l slujească pe omul din faţa lor fără reţinerile pe care le avuseseră la început. Noul lor comandant era un războinic adevărat.

Pe măsură ce fiecare ofiţer îi raporta comandantului armatei problemele cu care se confruntau oamenii de sub comanda lui, noaptea se îngâna cu ziua. La primii zori, Casca îi trimise la corturile lor. Indemir rămăsese împreună cu el tot timpul discuţiilor, contribuind cu sfaturi şi comentarii, familiarizându-l cu greutăţile cu care se confruntaseră diferitele unităţi de-a lungul drumului şi de la sosirea în tabără. Când puseră punct discuţiilor, erau mulţumiţi unul de celălalt. Îşi dovediseră că îşi ştiau amândoi meseria de soldat şi puteau să vorbească o limbă comună, în care să se înţeleagă, fără să aibă neapărat nevoie de cuvinte.

În două zile, aveau să pornească la luptă. Casca dădu ordin să se ridice tabăra şi să se pornească spre valea pe care o alesese. Cu cât ajungeau acolo mai repede, cu atât mai mult timp ar fi avut oamenii săi să se odihnească până la semnalul de atac. După ce cumpănise acest lucru îndelung, romanul se hotărî să nu îi inspecteze pe cei cinci mii de oameni trimişi special de către rege. Cu aceştia avea să dea ochii cu puţin înainte de atac. După

ce îl ascultase pe Indemir, Casca era încrezător că lucrurile aveau să se petreacă aşa cum plănuise.

CAPITOLUL 5

Casca trecu în revistă armata pe care Shapur i-o pusese la dispoziţie. Douăzeci de mii de oameni, dintre care o pătrime făcea parte din trupele de elită ale lui Shapur – Nemuritorii. Fiecare om era special ales şi instruit, şi fiecare era îmbrăcat cu armuri din solzi de oţel, care străluceau în soare, şi înarmaţi cu arme de cea mai bună calitate.

Infanteria stătea în repaus, cu armele pregătite, aşteptând apariţia hunilor. Casca alesese acest teren pentru bătălia care urma şi dăduse ordine clare să se aştepte semnalul său pentru a se intra în luptă. Nimeni nu avea voie să facă un singur pas înainte. Aşteptând, îi obligau pe huni să înainteze, forţându-i să mărşăluiască sub soarele amiezii, astfel încât, în momentul întâlnirii, să fie sleiţi de puteri de dogoarea neiertătoare, care făcea până şi pietrele să crape. Le făcu semn trompeţilor, care îi răspunseră cu două şuierături scurte. Cinci mii de oameni înaintară din spate, ocupând primele cinci rânduri în faţa restului armatei regulate. În acest moment, erau douăzeci şi cinci de mii de persani în total. Cei cinci mii care avansaseră erau îmbrăcaţi în aceleaşi uniforme ca şi ceilalţi, dar nu aveau nici scuturi şi nici suliţe; nici coifuri şi nici armuri nu aveau. Numai tunicile verzi, tivite cu fir de aur, le arătau apartenenţa la aceeaşi armată.

Ridicându-se, Casca îşi scoase coiful şi sări în şaua calului care îl aştepta, aruncându-şi privirile asupra celor cinci mii. Îşi umplu plămânii cu aer şi le strigă, astfel încât să fie auzit de toţi:

— Regele Shapur v-a oferit această ocazie pentru a vă salva familiile de la moarte. Voi aţi fost deja condamnaţi la moarte, unii pentru trădare, alţii pentru furturi sau crime, sau pentru că aţi refuzat să acceptaţi religia oficială. Nu mai contează care a fost crima voastră împotriva Marelui Rege, acum sunteţi ca un singur om în faţa sentinţei care a fost pronunţată. În această zi, vi se permite să vă spălaţi de vina pe care o aveţi, şi Marele Rege vă va cruţa familiile. Ei nu vor mai ajunge sub securea călăului. Faceţi ceea ce vi s-a ordonat, şi totul va fi bine pentru cei pe care îi lăsaţi în urma voastră. Aceasta este porunca Marelui Rege.

Fiecare dintre cei cinci mii de oameni îşi ridică singura armă pe care o avea asupra sa, un cuţit, în semn de salut, şi se înclinară cu toţii adânc la auzul numelui Marelui Rege, Shapur.

Casca făcu cale întoarsă şi reveni la postul de observaţie pe care şi-l alesese, pentru a urmări apropierea hoardelor barbare.

Ceea ce tocmai făcuse nu fusese deloc un lucru uşor. În clipele în care le vorbise acelor oameni, îşi dorise să nu-i fi mărturisit niciodată lui Shapur despre modul în care nobilul Wu înclinase sorţii victoriei în favoarea sa, în lupta pe care o purtase împotriva lui Ch'u, în urmă cu şapte sute de ani. Dar îi povestise, şi Shapur îi ordonase să încerce aceeaşi tehnică în această bătălie. Regele, care în sinea sa se considera superior chinezilor, îi pusese la dispoziţie lui Casca cinci mii de oameni, în loc de trei mii câţi avusese Wu.

Singura consolare în privinţa planului pe care i-l impusese Shapur era aceea că oamenii aceia erau deja condamnaţi, astfel încât mulţi dintre ei aveau ocazia să moară în acea zi, cu mai puţină suferinţă decât dacă ar fi fost lăsaţi la bunul plac al călăilor regali, dornici de noi experimente înfricoşătoare. Şi, aşa cum ştia foarte bine Casca, cuvântul lui Shapur era lege. Familiile lor aveau să fie iertate de pedeapsă. Tot el îi explicase regelui că în acest fel condamnaţii puteau fi convinşi mai uşor să facă ceea ce trebuiau să facă. Iar Shapur înţelesese şi îi ascultase sfatul.

Primii cinci mii de oameni stăteau în aşteptare, pe cinci rânduri, pe fundul scăldat în soare al văii, fiecare cu gândurile şi temerile sale. Ştiau foarte bine că nu aveau de ales: trebuiau să se supună. Din când în când, mai dădeau din picioare ca să şi le dezmorţească şi să alunge starea de nervozitate, amplificată de soarele care le lucea drept în creştetul capetelor şi pe umeri, înnebunindu-i cu căldura sa. Cei mai mulţi aveau deja înfăţişări de oameni morţi sau cel puţin de oameni resemnaţi pe deplin cu soarta. Pe chipurile lor, Casca nu văzu nici un semn de revoltă. De frică, da! Frică de necunoscut. Unii dintre ei, într-un fel aproape pervers, păreau să aştepte cu nerăbdare ceea ce aveau să le aducă următoarele câteva minute.

La intrarea în vale, călăreţii hefaliţi începură să se adune, ridicând un nor de praf până către cer, caii lor nărăvaşi dând din copite, nervoşi.

Tobele de război se făcură auzite, iar hunii începură să cânte în timp ce şamanul lor se ruga spiritelor primitive. În felul acesta ajungeau în acea stare de frenezie a luptei, părând nişte fantome desprinse din apocalipsă, sălbatice şi turbate, călare pe caii lor nervoşi, cu ochii injectaţi şi cu zăbalele pline de spume. Se vorbea în multe părţi ale lumii că adeseori hunii îşi hrăneau animalele cu sânge şi carne de om. Hanii lor aşteptau şi ei, dar ei

aşteptau momentul în care oamenii lor erau atât de beţi de dorinţa de a ucide, încât să nu mai poată fi opriţi.

Cornurile începură să sune. Sub stindardele lor din cozi de cai, hunii se năpustiră asupra liniilor nemişcate ale persanilor.

Prima linie de condamnaţi făcu zece paşi înainte, depărtându-se de restul armatei. Erau singuri şi lipsiţi de suliţe, săbii sau scuturi cu care să se apere, având în mâini cuţite pe care le ţineau ridicate deasupra capetelor, aşteptându-i pe huni să se apropie. Casca urmări scena din punctul său de observaţie şi simţi că priveliştea aceea îi răscolea stomacul. Nu-şi putea permite să-i lase pe huni să se apropie prea mult – altfel impetuozitatea şarjei lor ar fi reuşit să pună la pământ prima linie de condamnaţi. Trompetul se afla în imediata sa apropiere. Cu cât avansau mai mult hunii, cei mai curajoşi sau mai nebuni dintre ei se depărtau tot mai mult de grosul hoardei, urlând ca ieşiţi din minţi.

Tigvele descărnate ale duşmanilor pe care îi uciseseră în lupte atârnau legate cu sfori de gâturile cailor lor plini de spume şi cu ochii înroşiţi de presimţirea măcelului care avea să urmeze. Ropotul copitelor lor nepotcovite se apropia tot mai mult. Casca îşi ridică sabia, ţinând-o deasupra capului o clipă, razele soarelui amiezii strălucind pe lama ei.

Acum! Coborî sabia şi trompetul scoase o singură notă care răsună în toată valea. La semnal, condamnaţii din primul rând făcură încă doi paşi înainte, după care scoaseră un strigăt de preamărire a Regelui Regilor, Shapur al II-lea, apoi îşi tăiară singuri beregăţile. Într-un timp mai scurt decât o bătaie de inimă, o mie de bărbaţi îşi tăiară gâturile în faţa hunilor şi apoi se prăbuşiră în propriul lor sânge.

Comandanţii din primele rânduri ale şarjei hune îşi domoliră înaintarea. Cornul sună din nou, răscolind valea cu ecourile sale, şi o altă mie de condamnaţi înaintară până în spatele primului rând de cadavre, dădură strigătul de salut în onoarea lui Shapur şi apoi îşi tăiară şi ei beregăţile, căzând peste leşurile celor dinaintea lor.

De această dată, primul val al atacului hunilor se opri pe loc. Mirosul sângelui proaspăt ajunse la nările fremătând ale bidiviilor lor. Şi din nou sunetul cornului chemă altă mie de condamnaţi în faţă, până când toţi cei cinci mii zăceau într-o imensă baltă de sânge, care se îmbiba încetul cu încetul în solul pietros de pe fundul văii. Hunii începură să se agite. Firi primitive şi chinuite de superstiţii, nemaivăzând aşa ceva în viaţa lor, ei începură să se

înfricoşeze. Erau obişnuiţi să-şi înmoaie cuţitele, săbiile, săgeţile în sângele învinşilor, dar nu mai întâlniseră niciodată astfel de duşmani, care să-şi ia singuri viaţa, urlând spre gloria regelui lor. Această experienţă era cu mult peste puterea de înţelegere a minţilor lor barbare. Şi ceea ce le depăşea puterea de înţelegere îi vâra în sperieţi. Cu atât mai mult cu cât în spatele primilor cinci mii de sinucigaşi se aflau alte zeci de mii.

Frica primară, instinctivă, puse stăpânire pe ei cu desăvârşire când persanii îşi ridicară toţi ca unul săbiile, suliţele şi scuturile, şi strigară, aşa cum îi învăţase Casca, în limba hunilor: *Moarte! Moarte! Moarte!*

În cele din urmă, hunii nu mai rezistară spectacolului aceluia, care era prea mult chiar şi pentru ei, făcură stânga împrejur şi se puseră pe fugă. Nu erau prea deştepţi, dar asta ştiau şi ei: nebunii erau protejaţi de spirite şi a te atinge de un nebun echivala cu a atrage asupra ta moartea şi dezastrul. Încercară să fugă de pe câmpul de luptă, urmăriţi de cei din cavaleria persană. Având cai mai odihniţi, aceştia se avântară pe urmele hunilor, care, chiar dacă aveau cai mai obosiţi, fugeau mâncând pământul, ca şi cum ar fi fost purtaţi pe aripile lui de un adevărat uragan. Câţiva cai muriră în goană, aruncându-şi călăreţii pe pământul pietros, căzând astfel imediat pradă copitelor bidiviilor cavaleriei persane. Printre cei ai căror cai se mai ţineau încă pe picioare, panica se răspândi mai repede decât focul prin iarba uscată. Nimic nu-i putea salva de la moarte. Fugeau cu ultimele puteri, disperaţi, căutându-şi salvarea din calea nebunilor sinucigaşi.

Casca nu luă parte la luptă; nici nu ar fi avut motiv. Când hunii rupseră rândurile, îşi dădu seama că nu avea să mai aibă loc o bătălie, ci un măcel. Şi asta a şi fost. Tot restul zilei şi chiar şi după căderea întunericului, cavaleria persană îi urmări pe hunii care fugeau care încotro, până la epuizare, căutându-şi salvarea.

A doua zi dimineaţa, au început să numere capetele căzute în luptă. Avură nevoie de două sute de care ca să ducă cele douăzeci de mii de trofee la Nev-Shapur şi să le închine în faţa regelui lor.

Hanii şi tumanii hunilor aveau să se gândească mult mai mult, din acea zi, înainte să treacă din nou graniţa regilor Sasanizi. Un popor cum era acela cu care se confruntaseră în acea zi, care nu ezita să se sinucidă, era un inamic care trebuia evitat cu orice preţ. Şi, pe de altă parte, întotdeauna puteau găsi prăzi mult mai uşoare în alte părţi.

CAPITOLUL 6

Odată ce bătălia transformată în masacru se termină, Casca îi înapoie prerogativele de comandant al armatei lui Indemir şi îl anunţă că se întoarce la Nev-Shapur.

Indemir se înclină în faţa romanului, acceptând responsabilitatea aceasta şi sfătuindu-l pe Casca să-şi ia o escortă mai numeroasă pe drumul de întoarcere. Mulţi dintre hunii care participaseră la campanie şi care reuşiseră să scape se risipiseră în cele patru vânturi şi nu ar fi fost de mirare să nimerească peste vreun grup răzleţ. Era posibil ca unele dintre aceste grupuri să fi ajuns chiar în spatele armatei persane, îl avertiză Indemir, precizând că probabil aveau să mai treacă două sau trei săptămâni până când soldaţii săi reuşeau să cureţe pământul Persiei de năvălitori.

Casca încuviinţă şi Indemir formă un detaşament de două sute de călăreţi din cavaleria uşoară, arcaşi de elită, care să-l însoţească pe roman în capitală. Călăreţii se aflau sub comanda tânărului Shirkin, căruia nu-i crescuse încă barba – acesta fiind un semn de maturitate foarte apreciat de către persani. Pentru el, trebuiau să mai treacă cel puţin doi ani până când primele tuleie aveau să se transforme într-o barbă neagră şi deasă, făcându-l în acest fel bărbat în toată puterea cuvântului. Casca îl observase pe tânărul ofiţer în timpul luptei şi văzuse că, în ciuda tinereţii, acesta dăduse dovadă de un sânge rece demn de un adevărat războinic.

Îşi stăpânise oamenii şi nu-i lăsase să se răzleţească, rupându-se de grosul oştirii persane. Curajul său era dovedit şi de numeroasele răni uşoare cu care se alesese de pe urma luptei. Pe braţul drept, după cum observase Casca, avea o tăietură de sabie adâncă aproape până la os, şi din propria experienţă ştia că durerea pe care o suferise tânărul la cauterizarea rănii fusese de-a dreptul agonizantă.

Pe chipul lui Shirkin nu se vedea nici o urmă de febră sau de suferinţă. Avea ochii limpezi, deşi tresărea de durere când calul său făcea mişcări mai bruşte.

Părăsiră valea în formaţie, după ce trimiseseră înaintea lor iscoade care să îi prevină dacă ar fi fost vreun pericol în calea lor. Jumătate din escortă era afectată asigurării drumului, în timp

ce restul călăreţilor, înşiruiţi pe două rânduri, mărşăluiau de-a lungul drumului. La miezul zilei, iscoadele reveniră şi trecură în formaţie, sarcina lor fiind preluată de cei care până atunci mărşăluiseră alături de Casca. Schimbul se petrecea treptat, astfel încât nu ar fi fost posibil să fie surprinşi descoperiţi, fie fără escortă, fie fără iscoade. Depărtându-se de locul masacrului, văzură păsări rotindu-se în zbor cu sutele sau poate chiar cu miile deasupra capetelor lor, îndreptându-se încetul cu încetul către valea morţii. Vulturi şi şoimi. Datorită instinctelor lor, necunoscute omului, ştiau că undeva se găsea hrană din belşug pentru ele. Din loc în loc, escorta întâlni chiar şi haite de şacali, strecurându-se printre tufişurile uscate, îndreptându-se şi ei către festin. Casca ştia că, înainte să se scurgă două zile, din hoiturile hunilor nu avea să mai rămână mare lucru, în afară de zdrenţele însângerate ale veşmintelor lor şi de oasele pe care căldura soarelui avea să le albească cât de curând.

Una dintre iscoade se apropie în goana mare, cu calul acoperit de spumă pe bot şi pe coapse. Se opri în faţa lui Casca şi a lui Shirkin şi dădu raportul:

— Comandante, am văzut un grup de huni, chiar în faţa noastră, îndreptându-se spre nord. Cred că vor să treacă râul.

— Câţi sunt? întrebă Shirkin, mai iute decât Casca.

— Poate la fel ca şi noi, nu mai mulţi! îi răspunse călăreţul.

— Ce porunceşti, comandante? întrebă Shirkin, privindu-l pe Casca drept în ochi. Să le dăm moartea bestiilor?

— Nu! De data aceasta o să le cruţăm vieţile, răspunse Casca.

— Iertare, stăpâne! zise iscoada. Barbarii au trecut deja printr-un sat şi au distrus totul în calea lor. Chiar şi bătrânii şi copiii şi-au găsit moartea sub săbiile lor. Şi, stăpâne, mai sunt cel puţin încă două sate în calea lor, înainte să ajungă la râu. O să-ţi laşi poporul să fie măcelărit de barbari?

Casca văzuse de prea multe ori isprăvile hunilor în satele prin care treceau şi ştia că, dintre toate urgiile pe care le aduceau asupra nenorociţilor care aveau ghinionul să le cadă în mâini, moartea era o nimica toată. Ridicându-se în scări, strigă:

— Chemaţi iscoadele! Pornim către nord!

Shirkin chiui de bucurie, la fel ca toţi ceilalţi călăreţi pe care îi putea auzi Casca. Făcură cale-ntoarsă către nord, de această dată grăbindu-se. Comandantul îi punea pe rând să coboare din şei şi să alerge pe lângă cai, ţinându-se de cozile lor sau de chingile şeilor, astfel încât animalele să nu fie obligate să care greutăţi prea mari în spinare şi să obosească. În felul acesta,

reuşeau să se deplaseze destul de repede, având şi caii cât de cât odihniţi. Casca ştia din experienţă că, la momentul adevărului, tactica aceasta îşi dovedea roadele cu prisosinţă.

Până la apusul soarelui, trecuseră deja prin aşezarea devastată de către huni. Mirosul dulceag al morţii fu singurul care le ieşi în întâmpinare în satul pustiu. Toţi locuitorii erau morţi. Ceea ce le povestise iscoada despre satul pe care îl descoperise în cursul dimineţii era perfect valabil şi pentru imaginea care se dezvăluia ochilor lor şi de această dată. Era de presupus că hunii adunaseră toată suflarea satului la un loc, după care le tăiaseră tuturor beregăţile, fără deosebire. Nici măcar copiii nu fuseseră cruţaţi, zăcând acum lângă mamele lor. Asemenea scene reuşeau întotdeauna să reaprindă în sufletul romanului dorinţa oarbă de a ucide. Şi, pe măsură ce înaintau, aceasta devenea tot mai puternică.

Mărşăluiră toată noaptea, fără să se oprească, mâncând şi dormind în şei. Către zori, ştiau că se aflau foarte aproape. Balegile cailor hunilor, pe care le întâlneau în drum, erau încă aburinde. Se aflau la câteva minute de mers în urma lor, şi Casca, cu ochii injectaţi şi tremurând de furie, le voia sângele.

Nu luase parte la lupta din vale. Nu fusese nevoie. Dar de această dată nu avea de gând să privească de la distanţă încăierarea, mai ales că ştia că acum era mare nevoie şi de sabia lui. Când ajunseră pe culmea unei ridicături de pământ, Casca le făcu semn să se oprească. În faţa lor, traversând o mică porţiune de şes, se aflau hunii, călărind la întâmplare, care încotro. Erau aproape la fel de numeroşi ca şi ei.

Gândindu-se cum să facă să-i ia prin surprindere, Casca observă că aceştia, în drumul lor, trebuiau să treacă printr-o zonă în care iarba crescuse foarte înaltă, ajungând până la coapsa omului. Romanul îi ceru lui Shirkin să-i dea patru oameni şi câte un cal de rezervă pentru fiecare. Le explică apoi planul său lui Shirkin şi celorlalţi patru tineri care se oferiseră voluntari şi îi zâmbeau deschis, ascultându-l.

— După cum porunceşti, comandante! zise Shirkin şi le făcu semn celor patru călăreţi să pornească.

Aceştia coborâră povârnişul, gonindu-şi caii, ca şi cum de asta ar fi depins viaţa lor. Îşi îndemnau bidivii, lovindu-i peste crupele înspumate, şi pe la jumătatea câmpului cu iarbă înaltă îi schimbară, încălecându-i pe cei pe care şi-i păstraseră odihniţi. Trecură de huni, care îi urmăreau fără să le vină să creadă că ceea ce vedeau în faţa ochilor lor era aievea. Hunii nu schiţară

nici un gest de a porni pe urmele lor. Erau prea obosiţi şi ei, şi caii lor, ca să pornească în urmărire, şi se gândiră că patru persani nu aveau ce să le facă, mai ales că se aflau atât de aproape de râu.

Persanii se afundară până dădură de iarbă înaltă şi apoi dispărură. Casca aşteptă nerăbdător. Nu le permisese celorlalţi călăreţi ai săi să părăsească dâmbul pe care se opriseră, pentru că nu voia să le dea hunilor motive de îngrijorare.

— Acolo, comandante! strigă Shirkin, arătându-i cu sabia în depărtare. Au început!

Din iarba înaltă se ridica un fuior subţire de fum, apoi încă unul şi încă unul, în total patru la început. În câteva minute, pe mijlocul câmpului acoperit de iarba înaltă apăruse o linie de flăcări, chiar în calea hunilor.

În acest moment, Casca dădu ordinul de adunare, şi călăreţii lui se puseră în mişcare.

Vântul bătea în direcţia lor, drept către huni. Numai că aceştia erau prea ocupaţi cu zidul de flăcări care apăruse atât de neaşteptat în calea lor, încât nu se gândiră să-şi păzească spatele. Caii lor obosiţi începură să se ridice în două picioare şi să necheze înnebuniţi la vederea flăcărilor. Se opriră, pesemne aşteptând ca acestea să se stingă singure. Din locul în care se aflau, hunii credeau că flăcările nu aveau cum să ajungă la ei. Erau convinşi că iarba uscată avea să ardă un timp, după care s-ar fi stins, fără să le provoace vreun rău. Nu aveau altceva de făcut decât să aştepte. Mulţi dintre ei profitară chiar de această ocazie ca să descalece şi să se uşureze sau să se întindă lângă caii lor, când primele săgeţi ale arcaşilor lui Casca porniră spre ei.

Înţelepciunea cu care comandantul îşi obligase soldaţii să-şi cruţe animalele îşi arăta roadele. Oamenii erau obosiţi după o zi şi o noapte de fugă pe lângă cai, dar amintirea imaginilor de coşmar pe care le văzuseră în satul prin care trecuseră îi ţinea pe picioare şi le dădea ceea ce le mai lipsea pentru a cădea ca un trăsnet în spatele duşmanului lor. Erau mânaţi cu toţii de ură. O ură atât de puternică, încât alungase din minţile lor obosite orice teamă că şi-ar fi putut găsi şi ei moartea în locul acela.

Hunii erau încă împrăştiaţi care încotro. Casca şi călăreţii lor şarjară peste ei, fiecare persan spulberând câte doi-trei huni deodată. Romanul renunţă la arc în favoarea războinicilor săi persani, care erau mult mai îndemânatici decât el în folosirea acestei arme, şi îşi luă sabia în mână. Lama lungă a săbiei

persane îşi dovedi superioritatea în faţa săbiei scurte romane, mărindu-i alonja, şi Casca profită de acest avantaj din plin. Puterea loviturilor sale era sporită de viteza calului. Lovi cu sabia de câteva ori la rând din goana calului, şi de fiecare dată câte un hun rămânea fără căpăţână, învârtindu-se în cerc de câteva ori, după care se prăbuşea la pământ, zvârcolindu-se până când ultima picătură de sânge îi părăsea trupul păcătos.

Însă unii reuşiră să se adune şi să se organizeze, întorcând spatele zidului de flăcări, învăluiţi de vălătucii de fum gros şi înecăcios, care le făcură ochii să lăcrimeze şi le aduseră caii în pragul nebuniei. Braţele puternice ale stăpânilor lor se străduiau din greu să-i ţină în frâu.

Persanii se aşezară şi ei în linie, cu faţa la duşmani. Ambele tabere stăteau cu arcurile în poziţie de tragere, cu săgeţile pe corzile întinse, aşteptând ceea ce urma şi ştiind foarte bine ca asta însemna moartea.

Caii persanilor, dar şi ai hunilor băteau nervoşi cu copitele în pământ. Nu se auzea nici un cuvânt. Numai trosnetul ierbii care continua să ardă.

Aşteptau, fiecare tabără căutând să-şi adune puterile. Un hun îşi dădu capul pe spate şi, cu faţa la cer, îşi ridică sabia şi începu să intoneze un fel de cântec cu tonuri guturale ascendente şi descendente, alternându-se între ele.

Invoca spiritele primitive ale pământului şi ale cerului, implorându-le să-l primească la ele. Ceilalţi huni i se alăturară şi se pregătiră să-şi primească moartea cântând la unison.

În urechile lui Casca, incantaţiile hunilor erau destul de asemănătoare cu urletele lupilor. Ultima notă a cântecului morţii se stinse. Zidul de foc îi ajunsese din urmă şi ultimele flăcări se stinseră sub copitele cailor lor. Fumul le înroşise ochii, făcându-i să verse lacrimi şi pe unii, şi pe alţii. Aşteptară, ambele tabere cu ochii în lacrimi, încordaţi la maximum, precum arcurile din mâinile lor, urmărindu-se unii pe ceilalţi. Apoi, ca la o comandă mută, hunii rupseră vraja şi şarjară. Creaturile sălbatice venite din mijlocul stepelor fără sfârşit îşi îmboldiră caii, lovindu-i cu latul săbiilor, până când aceştia porniră într-un galop îndrăcit. Persanii aşteptară fără să clipească până când duşmanii se aflară la numai o sută de picioare distanţă de ei. Săgeţile, strălucind o clipă în lumina soarelui, porniră vâjâind din arcuri, căutându-şi ţintele. Câţiva huni căzură de pe cai şi atunci persanii îşi aruncară arcurile şi, punând mâinile pe săbii, porniră şi ei în galop să încheie treaba începută de săgeţi.

Casca alergă alături de oamenii lui. Îşi simţea sângele pulsându-i în tâmple, se înroşise la chip din cauza efortului şi a încordării, iar mâinile îi transpiraseră. Cu toţi muşchii încordaţi, lovi iarăşi şi iarăşi, sabia lungă persană făcând minuni în mâna lui de maestru, deschizându-le burţile sau retezându-le beregăţile barbarilor pe care îi atingea. Unul după altul, chipurile negricioase care îi apăreau în cale dispăreau în spatele unor măşti de sânge. Hunii nu opuseră o rezistenţă serioasă. Prin incantaţia dinaintea masacrului, renunţaseră la luptă chiar înainte ca aceasta să înceapă. Era felul lor, de popor primitiv, prin care îşi arătau curajul în faţa morţii. Şi le fusese hărăzit ca moartea să le fie adusă de mâinile nemiloase ale persanilor. Nici unul nu fu cruţat. Până şi caii răniţi fură trecuţi prin sabie, după care rămaseră să se zvârcolească alături de bestiile cu chip aproape omenesc, care erau stăpânii lor şi care, aflaţi în ghearele morţii, păreau incredibil de caraghioşi.

Persanii începură să adune tigvele hunilor ucişi, ca trofee pe care să le ia cu ei, dar Casca îi opri. Nu avea de gând să călărească trei sute de mile cu mirosul de carne putredă în nări. Cu părere de rău, aceştia se supuseră şi aruncară căpăţânile înapoi în iarbă.

Casca îşi încolonă oamenii şi se îndreptară cu toţii către râu, să se spele şi să îşi adape caii. Pe rând, persanii prinseră curaj şi intrară în apele râului Oxus, dar numai vreo doi îndrăzniră să se depărteze mai mult de câţiva paşi de mal. Persanii erau neam de oameni de câmpie sau de deal şi foarte rari erau aceia care cunoşteau arta de a pluti pe apă.

Casca se dezbrăcă de veşminte şi intră în apa râului, lăsându-se spălat de mirosul de fum, de sânge şi de moarte de pe corpul său obosit. Vederea cicatricelor sale fără număr şi a muşchilor care se răsuceau şi se încălecau la fiecare mişcare, ca şi cum ar fi fost nişte şerpi pe sub piele, îi câştigară mult respect în ochii persanilor. Casca simţi că era urmărit şi se întrebă dacă vreunuia dintre cei care îl priveau i-ar fi convenit să se aleagă cu cicatricele şi cu forţa lui în anii fără număr petrecuţi pe galere. Fusese din naştere un om masiv şi bine clădit, dar lunile în care ţinuse ritmul bătăilor *horatorului* îi dăduseră o asemenea putere în mâini şi în spate cum numai unul care a trecut prin asemenea întâmplări putea să aibă. Întâlnise şi oameni mai puternici decât el, este drept, dar numărul era foarte mic.

Apa era foarte plăcută. Îi calma durerea pricinuită de zilele nesfârşite petrecute în şa. Pulpele i se iritaseră pe interior, unde

se frecaseră cu şaua, dar ştia că toate durerile aveau să treacă cât de curând. Deocamdată, se lăsa îmbătat de binefacerile băii, fără să se mai gândească la chinul pe care îl mai avea de îndurat până ajungea în capitala imperială.

Dădu apoi poruncă să se organizeze tabăra şi să se aprindă focurile. În primul rând de cai trebuiau să se îngrijească, şi de aceea le arătă oamenilor săi cum să aşeze animalele în linie, astfel încât să fie mai uşor de păzit, de hrănit, de adăpat şi de ţesălat. Fără să aştepte prea multe imbolduri, câţiva războinici porniră în căutare de lemne, iar alţii adunară iarbă, pe care o folosiră ca să buşumeze caii.

După aceasta, se îngrijiră de arme şi de uniforme. Un soldat bun este un soldat care străluceşte tot timpul, aceasta era formula succesului în armata romană.

În tabăra aceea, îşi petrecură noaptea, înainte să plece înapoi către Nev-Shapur. Războinicii persani îşi binemeritaseră fiecare clipă de odihnă.

Casca dormi puţin şi prost însă, amintindu-şi de sinuciderea celor cinci mii de condamnaţi la moarte.

CAPITOLUL 7

A doua zi se treziră înaintea zorilor şi se pregătiră de drum. Mergeau mai repede, odihna de peste noapte spunându-şi cuvântul, atât în ceea ce-i privea pe oameni, cât şi în ceea ce privea animalele. De asemenea, nimic nu le mai întrerupse drumul de această dată. Războinicii erau cu toţii într-o stare de spirit foarte bună. Chiar şi cei răniţi se plângeau foarte puţin de dureri.

După două zile de marş, Casca hotărî să-i lase pe răniţi în urmă, împreună cu o escortă întărită, şi el îşi continuă drumul cu numai câţiva soldaţi. În acest fel, înaintarea era şi mai rapidă.

În a patra zi se întâlniră cu escorta lui Imhept, care îşi începuse călătoria prin ţară pentru a vedea ce nu mergea cum ar fi trebuit şi ce se cerea făcut pentru îndreptarea lucrurilor. Când se întâlniră cu Imhept, acesta tocmai venea din nord, unde verificase cu ochii lui debitul râurilor. Lui Casca îi făcu plăcere să-şi alăture escorta celei a lui Imhept egipteanul. De la bun început, fusese impresionat de puterea lăuntrică a învăţatului cu înfăţişare atât de firavă.

Cei doi, războinicul şi învăţatul, aveau multe de vorbit şi, împreună, timpul le trecea mai repede. De la Imhept, Casca află multe despre trecutul Egiptului. Învăţă despre zeii lor, despre religia lor şi despre felul lor de a-şi trăi viaţa. Îl impresionă mai ales numărul mare de secole în care Egiptul stăpânise ca unică şi mare putere. Pe lângă acestea, cele câteva secole de domnie a Romei păreau mai curând o glumă şi, cunoscând starea de lucruri din sânul Imperiului Roman, Casca avea îndoieli serioase că Roma ar fi putut să se apropie cât de cât de cele câteva mii de ani cât duraseră dinastiile egiptene, după câte îi povestise Imhept.

La distanţă de o zi de Nev-Shapur, făcură iarăşi tabără peste noapte, ca să se cureţe de colbul drumului, pentru a intra cu onoare în cetate. Casca profită de această oprire că să se bucure de câteva ceasuri în plus de discuţie cu noul său prieten. Îi plăcuse foarte mult omuleţul chel şi îi spuse fără ocolişuri că spera ca îndatoririle pe care fiecare le avea la Curtea lui Shapur să nu-i împiedice să se întâlnească din când în când.

Pentru că îşi stabiliseră tabăra în apropierea unui sat, Casca

făcu o plimbare cu Imhept până acolo, şi amândoi se bucurară foarte mult, pentru că întâmplarea făcuse să nimerească tocmai în mijlocul sărbătorii anuale. Casca observase de la distanţă numărul mare de corturi şi de iurte care fuseseră ridicate la marginea satului, dar îşi spusese că probabil era un târg sau, pur şi simplu, oamenii aceia se adunaseră acolo ca să-şi plătească impozitele pentru Shapur.

Ceea ce îşi imaginase Casca era adevărat într-o oarecare măsură, dar adevăratul motiv pentru care se adunase acea mulţime de oameni era sărbătoarea anuală numită *Buzkash.* Nu mai văzuse niciodată ceva asemănător, dar ştia că oamenii din nord erau foarte interesaţi de jocuri. Sătenii, fiind oameni din câmpie, nu participau la ele, şi Casca nu îi acuza pentru asta. Jocurile lor păreau destul de dure şi cumva nepotrivite pentru sănătatea celor care le practicau.

Din câte văzuse de la distanţă, ideea de bază a jocului părea să fie următoarea: se formau două tabere, care se aşezau faţă în faţă la o oarecare distanţă, între ei aflându-se leşul decapitat al unui ied. Pe urmă, fiecare tabără încerca să ducă iedul până într-un loc special marcat din spatele terenului inamicului, unde iedul trebuia pus pe pământ, înainte ca adversarii să reuşească să-l captureze. La prima vedere, lucrurile păreau foarte frumoase, dar încetau să fie astfel când îţi dădeai seama că fiecare echipă avea dreptul să folosească arme de orice fel pentru a-şi apăra prada. În plus, erau liberi să se folosească şi de cai, călcându-se unii pe alţii în picioarele animalelor.

De aceea nu era de mirare că în fiecare joc se întâmpla ca unul sau doi dintre jucătorii fiecărei echipe să moară chiar sau, cel puţin, să rămână infirmi. Rezultatul jocului era decis printr-un sistem de eliminare a răniţilor, echipa care rămânea cu cei mai mulţi membri fiind declarată învingătoare. Premiul varia de la un concurs la altul.

O dată putea să fie un cal, altă dată o sclavă. Nomazii aveau însă un lucru în comun: erau oameni duri şi cruzi, foarte sensibili la jigniri, petrecându-şi cea mai mare parte a timpului jefuind şi omorându-se între ei. Dar nu şi în timpul sărbătorii *Buzkash.* În această perioadă nu se băteau între ei în afara terenului de joc. Pe chipurile lor, Casca descoperi trăsături mongoloide, amestecate cu cele specifice kushanizilor, care pretindeau că ar fi fost urmaşii armatelor lui Alexandru Macedon.

În piaţa în aer liber, vânzătorii îşi îmbiau clienţii să se apropie şi să le cumpere produsele. Totul era de vânzare acolo, chiar şi

femeile lor. Casca se simţi tentat la un moment dat, dar o respinse pe o femeie care şi ea îl plăcuse, mai ales pentru că nu voia să-i jignească sensibilitatea noului său prieten.

Îşi stabiliseră tabăra la o oarecare distanţă de cei veniţi la sărbătoare. Casca regreta cel mai mult că nu avea o baie. Se spălase cât de cât de praful drumului şi îşi dăduse veşmintele câtorva sătence să le spele la râu. Nu era mare lucru, dar cel puţin în acest fel mai alunga din mirosul acru al transpiraţiei de cal şi al duhorii sângelui uscat.

Între timp, se aşeză la umbră, acoperindu-şi goliciunea cu un cearşaf, bucurându-se de briza de seară care îi răcorea trupul şi îi calma durerile rănilor pe care le căpătase în luptele mai recente. Cel mai rău îi părea că trebuia să urce iar în şa a doua zi. Dar nu avea ce face: trebuia să se prezinte să-i dea raportul lui Shapur. Se abătuse deja din drum, şi asta însemna că întârziase. Era sigur că regele fusese înştiinţat de rezultatul bătăliei şi mai mult ca sigur se întreba unde putea să-i umble generalul. Nu avea de gând să-l scoată din răbdări pe Shapur mai mult decât o făcuse, cu atât mai mult cu cât ştia că acesta nu fusese înzestrat de către zei cu darul răbdării. Dacă Shapur i-ar fi dat timp să-i explice, era sigur că ar fi putut să-l facă să înţeleagă.

În noaptea aceea, împreună cu Imhept, rămase până târziu în jurul focului, ascultând cântecele persanilor şi ritmul tobelor. Părea că fiecare încerca să-l acopere pe celălalt. La toate acestea se adăugau trilurile fluierelor din trestie şi vocile nazale şi piţigăiate ale femeilor.

Se desfată împreună cu tovarăşul său de drum cu friptură de miel cu mirodenii şi cu turte din grâu, coapte pe pietre încinse.

Imhept stătea în faţa lui Casca, apărându-se de răcoarea nopţii numai cu roba lui din pânză de bumbac. Nu părea să ia în seamă serios răcoarea, deşi Casca simţi de vreo câteva opri fiori reci pe spinare şi mai aruncă ceva vreascuri pe jar, ca să ţină focul aprins.

Vorbiră în noaptea aceea despre lucruri îndepărtate, despre minţile oamenilor, despre faptele lor, despre zei şi despre noroc. Vocea egipteanului era la fel ca întotdeauna: joasă şi calmă, ca şi cum ar fi încercat să-i dea lui Casca o parte din înţelepciunea pe care o adunase de-a lungul anilor. Romanului i se părea ciudat că se simţea cu mult mai tânăr decât omuleţul mărunt şi firav din faţa lui, deşi, în realitate, era cu mult mai în vârstă decât el. Însă nu avea maturitatea lui Imhept, maturitatea care vine odată cu

vârsta, şi nici pacea sufletească ce vine odată cu trecerea timpului. Se gândi că poate şi asta făcea parte din blestemul care îl urmărea. Probabil că trebuia să fie mereu acelaşi, neschimbat, până la ziua Judecăţii de Apoi.

Când Orion şi Vânătorul trecură deasupra capetelor lor pe cerul limpede al nopţii, adormiră. A doua zi, trebuiau să facă faţă amândoi întâlnirii cu Shapur, şi acesta nu era un lucru care putea fi lăsat la voia întâmplării.

*

* *

Ajunseră la porţile Nev-Shapur-ului la orele înserării. Mulţimea se revărsa afară din cetate, ţărani şi negustori îndreptându-se spre casele lor sau spre hanurile de lângă oraş, de unde a doua zi în zori aveau să revină să-şi continue negoţul. Între zidurile cetăţii nu era loc pentru ei după căderea întunericului.

Casca se afla în fruntea escortelor şi răspunse salutului gărzilor de la poartă, ridicând mâna dreaptă. O dată ajunşi înăuntru, îşi luă rămas bun de la bătrânul înţelept. Fiecare porni pe drumul său: Imhept îndreptându-se spre locuinţa care îi fusese oferită de către rege şi Casca direct către palat.

La intrarea în cetatea interioară, îi eliberă pe cei din escortă, lăsându-i să se ducă în cazărmi şi să facă ceea ce orice soldat din lume face după o victorie. Adică să se laude celorlalţi, care nu luaseră parte la campanie sau la lupte, cu faptele sale, care cu fiecare povestire deveneau tot mai eroice, până când ajungeau să rivalizeze cu faptele zeilor Olimpului.

Casca, în schimb, trebuia să dea ochii cu o altă forţă, de departe mai de temut decât toţi zeii Greciei la un loc. Aceştia erau numai fantome care speriau copiii, dar Shapur putea să-i asigure oricui l-ar fi ofensat în vreun fel o intrare rapidă şi sigură pe porţile iadului.

Fu primit în palat de către şeful gărzii regale, care privi cu o expresie de dezgust straiele ponosite şi murdare cu care era îmbrăcat. Lui Casca nu-i păsa prea mult dacă eunucului îi erau pe gust sau nu veşmintele sale, pentru că acestea nu aveau cum să vorbească împotriva lui – pe Shapur îl interesau rezultatele, nu veşmintele luxoase.

Trecând pe aceleaşi coridoare fără sfârşit, cu pereţii căptuşiţi cu fresce, pe care le străbătuse şi prima dată când fusese adus la palat, îşi adună gândurile. Voia să-i dea lui Shapur cel mai scurt şi mai clar raport cu putinţă. Ajunseră la uşa sălii tronului. De fiecare parte a acesteia făceau de gardă doi Nemuritori ai lui

Shapur. Nemuritori? Dacă ar fi ştiut!

Uşile masive se răsuciră în balamale şi şeful gărzii îl dădu pe Casca în grija şambelanului Curţii, care îi anunţă imediat prezenţa. Lovind de trei ori cu vârful metalic al toiagului său în dalele de marmură, strigă astfel încât toată lumea prezentă acolo să audă că Rufio Longinus, trimis de către suveranul său, Shapur al II-lea, să lupte împotriva hefaliţilor, se întorsese.

Casca înaintă până în mijlocul sălii tronului şi rămase în poziţia de drepţi, privind drept înainte. Shapur şedea pe tronul lui de alabastru, îmbrăcat în straie foarte simple, aşa cum îi era obiceiul. Singurele podoabe pe care le purta erau o pereche de brăţări din argint incrustate cu turcoaze şi o diademă, de asemenea din argint, care îi servea drept coroană. În mâna dreaptă, ţinea nelipsita sabie. Văzându-l pe roman, se ridică de pe tron.

— Fii binevenit, comandante Casca! Văd că te-ai întors mai curând, purtându-ţi scutul şi nu întins pe el. Să cred că bătălia a fost încununată de succes?

După tonul său, Casca îşi dădu seama că primise deja un raport detaliat din partea iscoadelor sale, în legătură cu faptele lui.

— Ei bine, comandante Casca, cum a mers mica noastră şiretenie? S-a dovedit la fel de utilă ca şi pentru generalul chinez?

Casca recunoscu faptul că cei cinci mii de condamnaţi care îşi tăiaseră beregăţile avuseseră efectul dorit asupra duşmanului, îndeplinindu-şi misiunea.

— Atunci voi face şi eu acelaşi lucru, zise Shapur. Crimele lor şi dezonoarea sunt iertate, iar familiile lor nu vor avea de suferit nimic din această pricină. Acesta este cuvântul meu şi aşa se va consemna.

Scribii se grăbiră să pună pe pergamente cuvintele stăpânului lor, în timp ce Casca îi dădu lui Shapur detalii despre luptă, chiar dacă ştia că regele era la curent cu tot ce se petrecuse. Îi explică şi întârzierea cu care sosise să dea seamă de faptele sale, povestindu-i întâlnirea cu ceata răzleaţă de huni. Shapur îi primi explicaţiile şi, ridicându-şi sabia, o îndreptă cu vârful spre el.

— Ascultaţi-mă bine! Acest om mi-a ascultat poruncile şi s-a întors victorios. Luaţi exemplu de la el. Acest războinic se află în graţiile mele şi aşa se va consemna. După cum se va consemna că, începând de acum, are gradul de general. Va mai fi recompensat cu trei mii de monede de argint şi cu un talant de

aur. Să se ştie şi să se ia aminte, Regele Regilor ştie să-i răsplătească pe cei care îi ascultă poruncile, la fel cum ştie să-i pedepsească pe cei care nu o fac. Luaţi exemplul acestui om. A venit la Curtea mea ca un străin, iar acum primeşte onoruri, recompense şi este omul meu de încredere. Din acest moment, nimeni nu mai are dreptul să se refere la el numindu-l străin, pentru că, prin voia mea, face parte din neamul nostru. Casca, baron de Kitai, general al armatelor mele, este persan din porunca mea. Aşa am spus şi aşa se va face. Pentru că eu sunt Shapur!

Casca se înclină adânc şi ieşi astfel din sala tronului, apoi se întoarse la casa lui să-şi cureţe jegul adunat pe câmpiile şi deşerturile Persiei. Pe când se îndrepta spre ieşirea din palat, fu oprit de către Rashid, care îl întrebă de sănătate. De asemenea, se oferi să-l ajute cu orice ar fi avut nevoie, pentru că noua lui poziţie la Curte implica şi o serie de obligaţii de protocol. Cuvintele lui erau înmuiate în miere, dar ceva din tonul mărului vizir îi spunea lui Casca să stea treaz şi să nu se încreadă în el.

Casca îşi petrecu următoarea zi şi noapte dormind somnul adânc al celui întors dintr-o călătorie lungă şi istovitoare. Când se trezi, se simţi ameţit, ca şi cum ar fi băut un drog, mintea şi trupul de-abia i se mişcau, iar gândurile păreau de-a dreptul înţepenite. Îi trebuiră câteva ore, o masă pe cinste, stropită cu vin, înainte să se pună din nou în mişcare, aşa cum se cuvenea.

Către apus, escortat de două gărzi, se aventură pe străzile înguste ale cetăţii. Cei doi fuseseră trimişi din porunca regelui să îl păzească. Casca se întrebase, şi nu o singură dată, dacă erau cu adevărat paznici sau temniceri. Încă nu era sigur de atitudinea lui Shapur faţă de el. Dar, de fapt, nici nu conta atât de mult.

Străbătu pieţele cetăţii, bucurându-se că nu trebuia să-şi mai tăbăcească fundul pe şaua calului, profitând de mers ca să-şi dezmorţească picioarele, oprindu-se la fiecare pas să guste strugurii proaspeţi aduşi de pe coastele munţilor sau vinul dulce de Armenia.

O luă apoi pe strada olarilor, ale căror roţi nu se opreau nici o clipă din învârtit, puse în mişcare de picioarele goale ale meşterilor, şi îşi croi drum printre negustorii care strigau după el, îmbiindu-l să le cumpere marfa.

Intră şi în marele bazar, unde erau scoşi la vânzare ultimii sclavi din ziua aceea, şi se hotărî să mai rămână acolo, să vadă cum mergea licitaţia. Nu avea de gând să cumpere, dar era

curios să vadă ce fel de marfa se vindea în cetatea lui Shapur.

Cei care aveau pungile pline de aur şi argint îşi puteau cumpăra sclavi aduşi din toate colţurile lumii. De la circazienii cu părul blond, până la sălbaticii din Colchis, tărâmul unde îşi avea originea, după câte se spunea, legenda Lânii de Aur. Principala ocupaţie a acestor oameni era culegerea aurului. Şi, după cum spunea legenda, făceau acest lucru scufundând în apele râurilor lor blăni de oaie, în care se adunau grăunţele de aur.

Strigătele negustorilor erau parcă mai puternice aici decât oriunde în altă parte, iar cumpărătorii, fiecare după dorinţă şi scop, făceau oferte după posibilităţi. Se cumpărau negri zdraveni pentru munca pe câmp sau pentru ridicarea construcţiilor poruncite de Shapur. Fiecare cumpărător îşi striga oferta în gura mare. Sclavele, dintre care Casca văzu vreo două cu adevărat frumoase şi mândre de corpurile lor, se întorceau şi se răsuceau, arătându-şi farmecele, căutând să-şi găsească un cumpărător bogat, care cel puţin să le asigure un trai confortabil, temându-se să nu ajungă pe mâna vreunui fermier care să le pună ziua să cureţe mizeria porcilor şi noaptea să le încălzească paturile împuţite.

Cererea negustorilor era destul de mare, dar, după cât îşi dădea seama Casca, ofertele cumpărătorilor erau cinstite. O femeie frumoasă putea fi cumpărată cu cincizeci de dinari sau doi solidi de aur. Un preţ care nu era deloc rău. Casca privi femeile şi se simţi tentat să liciteze şi el de vreo câteva ori, dar se abţinu. Reţinerea dispăru când văzu următoarea sclavă care fu adusă spre vânzare. Romanului îi plăcu ce vedea în faţa ochilor, chiar dacă femeia era murdară din creştet până în tălpi, avea părul soios şi încâlcit, atârnându-i în şuviţe peste umerii acoperiţi de un strat gros de jeg, ca şi cum ar ti fost noroi uscat. Era aproape goală, iar pe spate se vedeau urme recente de biciuire, deşi nu foarte adânci, astfel încât în câteva zile cu siguranţă aveau să dispară. Nici un negustor de sclavi nu avea interes să îşi distrugă marfa, pentru că cicatricele permanente de pe trupul unui sclav i-ar fi redus acestuia preţul în mod considerabil. Femeia stătea ca un animal sălbatic în cuşcă, mârâind şi zvârcolindu-se de colo-colo, pradă unei furii necontrolate. Avea sânii mici şi creştetul ei abia i-ar fi ajuns lui Casca până la umăr. Negustorul îşi dădu toată silinţa să o facă să se mişte şi să-şi arate farmecele, dar fiecare gest pe care îl făcea femeia aceea era mânat de ură şi de violenţă. Cel puţin, asta se vedea din rândurile cumpărătorilor, pentru că nimeni nu se

repezi să dea un preţ.

Încercând să îmbuneze spiritele celor de faţă, negustorul spuse că fusese adusă de curând şi nu avusese timp să o îmblânzească şi să o educe cât de cât, pentru a face din ea o fiinţă mai atrăgătoare, dar, depunând ceva efort, lucrul acesta ar fi fost posibil, ceea ce făcea din sclava aceea un obiect cât de cât atractiv pentru licitaţie. Sau, cel puţin, asta era în mintea lui. Arătă apoi cu băţul lung, pe care îl avea în mână, picioarele lungi şi zvelte ale femeii, lăudându-le forţa, şi sânii fermi care ar fi putut satisface orice bărbat sensibil. Luându-i capul între palme, negustorul dădu să-i deschidă gura, vârându-i capătul băţului între dinţi, ca să le arate nobililor cumpărători ce marfa sănătoasă avea, şi aproape îşi pierdu un deget în această încercare.

Femeia îi privi pe cumpărători cu o asemenea expresie de ură, încât aproape îi îngrozi. Fiecare şi-ar fi dorit să cumpere o sclavă docilă, care să muncească în casă şi să le încălzească paturile, nu un animal sălbatic, care să le înfigă un cuţit cu prima ocazie când i-ar fi surprins cu spatele la ea sau cu ochii închişi. Şi aproape nici unul nu avea îndoieli că aceasta ar fi fost soarta fraierului care ar fi fost atât de prost încât să dea banii pe ea.

Casca oferi un ban de argint cu chipul lui Darius. Negustorul încercă să ridice preţul, întrebând dacă oferea cineva doi bani de argint. În rândurile cumpărătorilor, se aşternu liniştea, şi Casca aproape se bucura că făcuse o afacere bună. Deodată însă, din spatele lui, se auzi o altă ofertă: cineva era dispus să plătească doi bănuţi de argint pentru ea. Era un negustor arab cu turban şi burnuz. Licitaţia dintre cei doi bărbaţi deveni curând o întrecere deschisă, femeia căzând deja pe planul doi. Când Casca dădu de privirea arabului, realiză că omul îi era antipatic, şi asta putea face ca fiecare să ofere pentru femeia aceea un preţ maxim. Dacă nu pentru alt motiv, cel puţin din încăpăţânare. Femeia nu mai era importantă; important era să câştige licitaţia. Arabii erau cunoscuţi pentru felul în care cheltuiau până la ultimul bănuţ din ambiţie. Licitaţia continuă până când Casca, plictisindu-se, se apropie de negustor cu punga în mână. În ea se aflau ultimele două pietre preţioase pe care i le făcuse cadou Tzin. Deşertă punga în palma negustorului, un curcubeu de culori, suficient să-l facă pe acesta un om bogat pentru restul zilelor sale – deşi Casca îşi dorea din tot sufletul ca ticălosul greţos şi soios să nu apuce apusul soarelui.

Arabul renunţă. Să liciteze împotriva unei asemenea oferte,

care era deja evaluată de câţiva negustori de pietre preţioase, ar fi însemnat să ajungă în sapă de lemn. Părăsi scena, cu straiele fluturându-i în urmă, în timp ce Casca primea titlul de proprietate asupra noii sale achiziţii.

Romanul întrebă dacă femeia aceea avea un nume şi de unde venea. Află astfel că se numea Anobir şi că fusese prinsă în timpul unui raid prin munţii Armeniei. Asta era tot ce se ştia despre ea, şi negustorul îi dori străinului să se bucure de compania lupoaicei pe care tocmai o achiziţionase. Era sigur că avea nevoie de tot norocul din lume ca să moară de moarte bună cu aşa ceva sub acoperiş. Îl mai întrebă pe Casca dacă avea vreo preferinţă în privinţa semnului pe care trebuiau să i-l facă pe umăr cu fierul înroşit, ca să poată fi găsită mai uşor în caz că ar fi fugit. Romanul îi răspunse că nu voia ca femeia aceea să capete alte semne pe piele decât cele cu care se alesese deja. Anobia nu spuse nimic, privindu-l dispreţuitor pe noul său stăpân.

Când se apropie de femeie, mirosul ei îl făcu să dea un pas înapoi. Negustorul îşi ceru scuze, spunând că sălbatica refuzase să se spele şi îi băgase în sperieţi pe doi eunuci când aceştia încercară să-i facă baie cu forţa.

Casca luă capătul unei frânghii, îl trecu prin inelul zgărzii de la gâtul femeii, apoi o suci, înainte să apuce să spună sau să facă ceva. Ţinând frânghia întinsă, îşi făcu loc prin mulţimea care râdea în hohote şi pe drum avu grijă să o ţină la distanţă, ca să nu fie obligat să-i simtă mirosul. Gărzile sale, care de regulă rămâneau în urmă, se grăbiră să meargă în rând cu el.

Ajungând acasă, le dădu liber celor doi gardieni. Femeia rămase în mijlocul încăperii, părând a fi un animal speriat. Doar ochii i se mişcau de la stânga la dreapta, căutând o armă, ceva cu care să se apere. Casca nu o băgă în seamă; ştia ce-i trecea prin minte. Le porunci sclavilor să pregătească apa pentru baie. Între timp, se îmbrăcă mai potrivit pentru treaba pe care urma să o facă. Numai cu o pereche de şalvari pe el, Casca reveni în odaia în care se afla femeia şi o găsi aşa cum o lăsase, dar tremurând din toate încheieturile. Privind-o mai bine, văzu că avea gâtul roşu de la zgardă.

Anobia dădu un pas înapoi când îl văzu pe bărbatul din faţa ei, pe jumătate înspăimântată de el, dar şi fascinată. Nu văzuse în viaţa ei atâtea cicatrice pe trupul unui singur om.

Casca se duse drept la ea şi îşi înfipse privirea în ochii căprui ai sclavei.

— Femeie, acum te vei spăla, îi spuse el, adresându-i-se

pentru prima oară.

Anobia păru să-şi regăsească curajul pierdut şi îl scuipă în faţă. Imediat însă o palmă o trânti la podea, în genunchi, cu buza crăpată.

— Femeie, te vei spăla! Eu nu sunt un *castrato* care să-ţi înghită proasta purtare.

Anobia se repezi la el, cu degetele încordate ca nişte gheare, îndreptate spre ochii lui. Dar se pomeni cu mâinile prinse în nişte menghine de fier, apoi trupul i se răsuci de parcă ar fi fost o marionetă din cârpă şi câlţi. Casca îşi înfipse degetele în părul ei. O aruncă la podea din nou şi apoi o trase după el, ţinând-o de pletele mizerabile, şi o duse la cada de baie care aştepta, pregătită de servitori. Pentru că sclavilor celorlalţi le era frică să o atingă, îi trimise de acolo şi apoi sfâşie resturile de straie de pe trupul ei.

Aproape i se tăie răsuflarea când o văzu dezbrăcată complet pentru prima oară. Era ca o panteră, femeie până în vârful degetelor, numai carne, fără nici o urmă de grăsime. Numai sânii i se mişcau când se zbătea. Îi ajungea numai până la umeri, dar tot corpul ei era gata să sară la bătaie. Ţinând-o tot de păr, Casca o ridică de la podea, suspendată în aer. Anobia nu mai putea să i se opună, şi bărbatul o aruncă direct în apă. Femeia începu să se lupte din toate puterile, dar Casca îi zădărnici truda vârându-i capul sub apă, ţinând-o aşa până când văzu ca nu mai ieşeau bule de aer, apoi o ridică din nou, repetând apoi operaţia până când femeia obosi şi se lăsă inertă în mâinile lui.

O spălă apoi, cu mâinile lui, aşa cum ar fi spălat un copil, fără să-şi permită gesturi obscene. Cu mişcări ferme şi sigure, îşi începu treaba metodic. Îi spălă mai întâi părul, apoi trecu la corp. După ce înlătură stratul gros de mizerie, pielea femeii căpătă o strălucire de sănătate.

Fără să vrea, Anobia se relaxă. Era obosită. De când fusese luată sclavă, o ţinuse numai într-o luptă, dar acum lupta luase sfârşit pentru ea; se lăsă în voia mâinilor care îi frecau corpul şi care deveneau tot mai blânde pe măsură ce opunea tot mai puţină rezistenţă, lăsându-le să-şi facă treaba. Mâinile lui Casca îi frecau şi îi masau corpul cu gesturi familiare. Se simţea ca un copil în mâinile lui, şi aşa o şi trata. Chiar şi când îi spălă sânii, mâinile lui acoperite de cicatrice nu o făcură să simtă că s-ar fi desfătat profitând de lipsa ei de apărare şi, într-un colţ întunecat al minţii, acest lucru o deranja.

După ce termină de frecat corpul femeii, Casca le strigă

sclavilor să-i aducă apă curată să o limpezească. După ce făcu şi acest lucru, o înfăşură într-un halat curat, ca să-i ascundă goliciunea, şi o conduse într-o cămăruţă unde fusese deja aşternut un pat. Îi făcu semn să se aşeze. Femeia se încordă din nou. Deci, asta fusese! Acum bărbatul cu corpul acoperit de cicatrice avea să profite de ea.

Însă şi de această dată războinicul îi înşelă aşteptările şi îl privi surprinsă părăsind încăperea. Îşi dădu seama ca bărbatul se întorsese în camera lui, trăgând draperia după el.

Anobia nu mai ştia ce să creadă. De ce o cumpărase dacă nu o dorea? De ce plătise un preţ atât de mare dacă după aceea o ignora? Dusă pe gânduri, nici nu-şi dădu seama când o cuprinse somnul, închise ochii; era obosită, foarte, foarte obosită. În ciuda tuturor întâmplărilor prin care trecuse, baia înlăturase o parte din tensiunea lunilor din urmă şi adormi.

*

* *

Casca ceru să i se aducă vin, apoi să se aprindă lămpile în toate colţurile odăii. Stătea întins pe o canapea, încercând să-şi dea şi el seama care erau răspunsurile la aceleaşi întrebări pe care şi le punea şi Anobia.

Rămase singur toată noaptea, gândindu-se şi blestemându-se în gând. Ce avea oare femeia aceea? Îşi dădea seama că se putea alege cu mai multe încurcături decât ar fi avut nevoie. Pentru preţul pe care îl plătise pe ea, ar fi putut să-şi cumpere douăzeci de femei frumoase, blânde, care ar fi fost încântate să-l servească. Dar femeia aceea avea ceva special! Să fi fost mândrie? Continuase să se lupte chiar dacă, aşa cum îşi dăduse seama prea bine şi el, era îngrozită de ceea ce i se întâmpla. Luptase în singurul mod pe care îl cunoştea.

Pe toţi zeii! Nu era momentul să se încurce cu o femeie. Pe termen lung, de pe urma acestui gen de legături nu se alegea cu altceva decât cu durere. Şi, totuşi, simţea că femeia aceea îi era hărăzită.

Îşi aruncă privirea în odaia ei de câteva ori peste noapte, luptându-se să nu intre şi să se întindă alături de ea. Ştia ca putea să facă cu ea orice i-ar fi poftit inima, dar la fel de bine ştia ca plăcerea ar fi fost prea mică dacă ar fi obligat-o, pentru că femeia aceea nu i-ar fi oferit nimic în acest fel. I-ar fi pătruns în trup, dar atât, nimic mai mult. În felul acesta, nu ar fi putut niciodată să ajungă la mintea sau la inima ei. Se blestemă din nou, întrebându-se de ce acest lucru ar fi avut vreo importanţă

pentru el. Dar, cu toate acestea, era foarte important.

O dată, când o privi în timp ce dormea, o văzu tresărind la o adiere a brizei nopţii şi aduse o pânză cu care o înveli încet, având grijă să nu o trezească. Îi privi chipul în somn şi îşi dădu seama că era cu adevărat frumoasă şi nu părea să aibă mai mult de douăzeci de ani. Gândul acesta îl făcu să se simtă bătrân. Ştia că era bătrân, într-un fel în care nici un om normal nu ar fi putut să-l înţeleagă. Bătrân într-un fel cum numai copacii şi pietrele pot fi, iar sentimentele îi erau atât de străine.

Ştia că femeia aceea frumoasă avea să ajungă oale şi ulcele, iar el ar fi rămas în continuare acelaşi. Timpul este o povară foarte grea când nisipul din clepsidră curge atât de încet!

Dar noaptea trecea. Casca moţăi puţin, tot pe canapeaua din faţa mesei, cu lămpile aprinse, aruncând umbre pe pereţi. În zori, se afla în acelaşi loc.

Anobia se trezi brusc din somn şi, la început, în ochi i se citea spaima. Dădu la o parte pânza cu care o învelise Casca, întrebându-se de unde apăruse. Ridicându-se de pe pat, îşi mângâie părul şi apoi dădu la o parte perdeaua care despărţea cămăruţa ei de odaia în care se afla Casca. Femeia apucă să-l privească o clipă înainte ca zgomotul făcut de perdea să reuşească să-l trezească. Bărbatul deschise ochii şi şi-i fixă asupra ei. Dădu apoi din cap. Luase, în sfârşit, o hotărâre.

Îi făcu semn să se apropie de el. Femeia se supuse, păşind încet, cu picioarele ţepene, ca o zeiţă speriată. Din bărbatul acela emana o forţă deosebită. Îi făcu semn să îngenuncheze şi femeia se supuse din nou, iar el se întrebă ce o făcea să nu se mai revolte în faţa poruncilor pe care i le dădea.

Îşi apropie mâinile de gâtul ei şi, cu o mişcare scurtă, îi rupse zgarda. Pe masă, în faţa lui, se afla actul de proprietate asupra sclavei, pe care îl primise de la negustor. Desfăcu pergamentul, luă un *stilus* şi, după ce făcu câteva semne pe el, îşi semnă numele şi gradul nobiliar. Anobia îl urmări, minunându-se. Casca îi dădu apoi pergamentul.

— Poftim, ia-l, femeie! zise el. Eşti liberă să te duci unde pofteşti şi să faci ce vrei. Nu voi accepta niciodată ceea ce nu mi se oferă şi simt că este mai bine ca noi să ne despărţim şi tu să părăseşti această casă şi să te întorci la semenii tăi. Sunt sigur că nu aş avea decât de suferit de pe urma ta.

Spre deosebire de felul brutal cum se purtase cu ea la început, cuvintele acelea erau rostite cu blândeţe. Femeia avea acum dovada că bărbatul o dorea şi ar fi putut să o aibă oricând ar fi

binevoit. Dar nu o făcuse. Anobia vârî pergamentul de *manumitere* în toga cu care era îmbrăcată, fără să spună un cuvânt. Ceea ce i se întâmplase avusese darul de a îi răvăşi gândurile şi sentimentele mai mult decât tot ceea ce trăise până atunci.

— Eşti liberă să pleci, femeie! îi spuse Casca din nou.

Tânăra îl privi adânc în ochi şi văzu ceva diferit de ceea ce văzuse înainte. Era ceva în ochii aceia, ceva ce nu mai văzuse în ochii nici unui bărbat până la el. O tristeţe îngrozitoare, semnele unei singurătăţi mai profunde decât fântâna fără fund a durerii. Şi mai văzu ceva în ochii aceia, când şi bărbatul o privi pe ea – începutul iubirii era în ochii lui. De aceea voia să o lase liberă. Îi era teamă să nu se îndrăgostească de ea.

— Pleacă de aici! îi strigă Casca, aruncându-i o pungă cu arginţi. Ăştia sunt suficienţi să ajungi până acasă, la ai tăi. Pleacă! Lasă-mă acum!

Îşi luă capul între mâini, cu coatele sprijinite de masă şi nu o mai privi.

Anobia se ridică în linişte, ţinând punga cu arginţi în mână şi ieşi din casa lui, păşind liberă pe străzile Nev-Shapur-ului.

Casca oftă de câteva ori. Îşi simţea ochii grei. Îşi lăsă apoi capul pe masă şi adormi din nou.

Femeia plecase.

Un clinchet îl trezi şi îşi deschise ochii înroşiţi de nesomn. Clinchetul continuă să se audă până când reuşi să îşi concentreze privirea pe masă. Văzu o mică scânteiere, apoi alta şi alta, pe măsură ce banii de argint se adunau grămadă în faţa lui.

Anobia era în genunchi alături de el. Când ultimul ban din pungă căzu pe vârful grămezii, tânăra dădu drumul pungii să cadă deasupra, apoi îşi puse mâna pe mâna lui, aşezându-şi degetele peste ale lui.

— Eşti obosit, stăpâne, spuse ea cu glas blând. Vino şi întinde-te.

Încercase să plece, dar ceva o reţinuse şi o adusese înapoi. Plecase de patru ori din faţa casei lui şi de fiecare dată paşii o aduseseră înapoi. Aşa că se întorsese, fără să bage în seamă privirile întrebătoare ale sclavilor din casă. Trebuia să afle ceva.

Îl luă de mână; de această dată, ea îl conduse la pat. Greoi, bărbatul se aşeză pe marginea lui şi apoi se întinse. Iar femeia se întinse lângă el, cu inima bătându-i nebuneşte, cu mintea tulburată de gândul la ceea ce trebuia să i se întâmple. Aşteptă

ca bărbatul să-şi pună mâinile pe ea din nou şi să o aibă. Nu o avusese niciodată un bărbat. Deşi mulţi încercaseră acest lucru. Dar se luptase cu ei atât de sălbatic, încât toţi o lăsaseră în pace până la urmă, plecând mai departe în căutarea unor prăzi mai uşoare.

Dar acum ea, era cea care dorea. Se aştepta mai curând să se îngrozească atunci când braţul puternic al bărbatului avea să se întindă să o cuprindă şi să o tragă spre el. Dar braţul lui era atât de blând când o trase lângă el, încât ei nu-i veni deloc să o rupă la fugă. Cu capul pe pieptul lui, cu obrazul pe pielea lui, aşteptă ca mâinile să îi scoată toga de pe ea. Dar mâinile nu se clintiră. Casca adormise, ţinând-o la piept aşa cum ai ţine un copil, iar ea se linişti şi îşi dădu părul la o parte, astfel încât obrazul şi urechea să ajungă pe pielea bărbatului. După aceea, adormi şi ea. Adormi în braţele bărbatului care o cumpărase, o lovise, o spălase, o culcase, o eliberase din sclavie, în braţele bărbatului de la care plecase şi la care se întorsese apoi de bunăvoie. Dormind în braţele lui, femeia se îndrăgosti şi ea de el. Într-un mod misterios, ciudat. Faptul că nu o avusese atunci, pe loc, îmbrăţişarea posesivă, apropierea, toate acestea o atrăseseră către el mai mult decât orice alt gest pe care l-ar fi putut face un bărbat.

Dormiră adânc, unul lângă altul. Când se treziră, era deja seară. Se priviră în ochi şi amândoi rămaseră surprinşi de ceea ce se citea în ochii celuilalt.

Casca o sărută. Un sărut lung, gingaş, care o lăsă fără suflare, dându-i apoi suflare din suflarea lui. Se lipiră unul de altul şi pe urmă femeia i se dărui. Prima durere se strecură neobservată şi trecu pe nesimţite. Făcură dragoste unul cu celălalt pe rând. Fără grabă, fără sforţări şi fără sfâşiere. Iar femeii îi plăcu, deşi simţea că el nu se dăruia cu totul, dar tandreţea pe care i-o arăta războinicul cu trupul brăzdat de cicatrice i se păru uimitoare, cu atât mai mult cu cât nu crezuse că o asemenea blândeţe ar fi putut sălăşlui în trupul unui bărbat.

*

* *

Shapur fu informat că romanul îşi cumpărase o sclavă, şi lucrul acesta îl bucură. Femeia era bună în viaţa bărbatului, pentru că îi mai domolea pornirile şi îi dădea lui un motiv în plus de care ar fi putut să se folosească dacă romanul ar fi început să-i creeze probleme, obligându-l să-şi schimbe atitudinea faţă de el. Regele spera chiar ca femeia să rămână grea cât de curând. Un copil l-ar

fi legat pe Casca de mâini şi de picioare, chiar şi mai mult decât o femeie.

Anobia împărtăşea dorinţa regelui şi ar fi vrut ca sămânţa omului aceluia să se prindă în trupul ei şi să crească, dar pântecele îi rămânea sterp. Nimic nu părea să aibă vreun efect, nici chiar poţiunile pe care le cumpăra de la o bătrână. Dar asta nu însemna că nu merita să încerce în continuare, cu atât mai mult cu cât încercările acestea erau nespus de plăcute.

Casca era fericit de atenţiile cu care îl înconjura femeia. Îi făcea plăcere să aibă ceea ce s-ar fi putut numi o casă a lui, la care să se întoarcă cu drag. După lunile petrecute în deşerturile şi în munţii Persiei, îi făcea bine să aibă un sentiment de siguranţă, de permanenţă. Chiar alungase din minte gândul că avea să vină şi ziua când trebuia să lase toate astea în urmă şi să-şi urmeze destinul.

Trebuia să se bucure de momentele de pace şi confort pe care i le oferea Anobia.

Începu chiar să se distreze, invitând la el nu numai alţi ofiţeri, ci şi pe Imhept, când acesta avea timp să se desfete cu mâncărurile fine şi compania lui Casca. Lui îi făcea cea mai mare plăcere să-l aibă oaspete pe egiptean. Bătrânul avea un aer de eternitate în el, asemănător piramidelor. Nimic nu părea să-l scoată din liniştea lui interioară. Imhept privea totul cu calm, ca şi cum întotdeauna ar fi avut lucruri mult mai importante care să-i preocupe mintea şi spiritul, nu doar lucrurile triviale, cum erau obligaţiile faţă de rege sau viaţa de zi cu zi.

La câteva luni de la întoarcerea în Nev-Shapur, Masul, şeful sclavilor, veni la el şi se plânse de Anobia. Tăcut, dar amuzat, Casca ascultă povestirile lui despre extravaganţele femeii. Masul îi povesti că tânăra se ducea în mod regulat la băile publice, la croitorii cei mai scumpi şi frecventase chiar, o bună bucată de vreme, aşezămintele Hedriei. Nu putea tolera ca femeia stăpânului să fie văzută în compania curtezanelor şi a oamenilor cu reputaţie îndoielnică.

Casca ascultă enumerarea păcatelor Anobiei cu răbdare, apoi îl concedie pe Masul, spunându-i că se va ocupa de ceea ce aflase. Adevărul era că nu înţelegea ce ar fi putut să facă Anobia în casele curtezanelor şi era curios să afle acest lucru, dar, pe de altă parte, îşi spuse că nu pricepea nici jumătate din lucrurile pe care le făceau femeile, aşa că nu avea de ce să-şi facă griji. Pentru el, era suficient că Anobia îl făcea să se simtă bine şi îi dădea libertate de gândire. Era un pic perversă. Şi ce dacă! În

zilele acelea, toată lumea era.

A doua zi seara, îşi aduse aminte de discuţia pe care o avusese cu Masul.

Când revenise de pe câmpul de instrucţie, sclavii îl informară că Anobia refuza să iasă să-l primească cum s-ar fi cuvenit din partea unei sclave. Toată ziua rămăsese închisă în camera ei, nu ieşise nici să mănânce, şi fuseseră obligaţi să-i ducă de-ale gurii în odaie. Casca se întrebă dacă făcuse ceva ce-ar fi putut să o supere, dar renunţă şi, puse purtarea Anobiei pe seama ciudăţeniilor spiţei femeieşti. Chiar se întrebă dacă femeile aveau aceeaşi origine ca bărbaţii, pentru că erau împrejurări în care se purtau ca şi cum ai fi venit dintr-o altă lume.

Se aşeză să se odihnească pe un divan, sorbind vin alb de Pamessius dintr-o cupă, şi îşi lăsă gândurile să hoinărească. Avusese o zi cu adevărat grea şi se simţea foarte obosit. De câteva săptămâni, se străduia să îi înveţe ce însemna disciplina pe nişte recruţi proaspeţi din provincii şi din statele tributare. Singurul lucru pe care păreau să-l aibă în comun recruţii era ura unora faţă de alţii şi faţă de instrucţia militară. Fusese obligat să-i pună pe doi dintre ei la stâlp şi să le aplice lovituri de baston, ca să le bage minţile în cap şi să-i facă să execute ordinele pe care le dădea. Îşi aminti de zilele în care era şi el lovit cu biciul peste picioare în închisoarea din Ierusalim, şi gândul acesta îi dădu fiori pe şira spinării. După vorbe, a fi biciuit peste picioare nu pare foarte grav, numai că în realitate durerile erau atât de mari, încât trebuia să treci prin aşa ceva ca să crezi. După mai mult de cincizeci de lovituri, nefericitul care le încasa nu mai putea să meargă fără să şchiopăteze pentru tot restul zilelor sale. Dar acestea erau gânduri neplăcute, astfel încât le alungă din minte şi mai luă o gură de vin. Îşi aminti atunci vorbele pe care i le spusese Masul despre Anobia.

Se luptă să alunge şi aceste gânduri din minte, pentru că avusese o zi şi aşa destul de grea, ca să nu se mai amărască şi cu escapadele femeii. Niciodată un bărbat nu avea cum să satisfacă pe deplin o femeie – ştia acest lucru, îl verificase. Dar, pentru numele tuturor zeilor, când voiau ele să fie blânde şi supuse, nu exista nimic altceva pe lume ca să alunge la fel de dulce durerea din gândurile bărbatului şi oboseala din trup, aducând bucurie sufletului. În ceea ce-l privea, femeile erau şi binecuvântarea, şi blestemul bărbaţilor.

Fu întrerupt din gânduri de un foşnet.

Anobia se strecurase tăcută în odaia lui. Motivul pentru

purtarea ei ciudată din ultimele câteva săptămâni deveni brusc evident. Femeia se pregătise pentru momentul acela.

Casca tocmai luase o gură de vin când femeia se întoarse spre el şi vederea ei fu cât pe ce să-l facă să se înece. Anobia îşi petrecuse timpul nu pentru plăcerea ei, ci pentru a-i face lui o plăcere.

Avea părul dat cu ulei şi pieptănat în cârlionţi care îi coborau pe piept, ajungându-i până aproape de talie. Îşi conturase ochii cu cărbune. Unghiile de la mâini şi picioare erau vopsite roşii. Îşi pusese inele de aur şi argint în jurul gâtului, gleznelor şi al încheieturilor mâinilor. De aceste inele erau prinşi clopoţei mici, care zornăiau vesel la fiecare mişcare.

Purta un costum care lui Casca îi păru familiar – fâşii de mătase colorate, prinse în dreptul urechilor, acoperindu-i în parte chipul şi pieptul, şi un văl mai mic, care îi acoperea ochii, făcându-i să pară mai mari. Alte fâşii de mătase, în aceleaşi culori vii, prinse unele de altele, îi ascundeau goliciunea numai atât cât să o facă şi mai aţâţătoare.

Îşi mişca braţele deasupra capului, ţinând între degete talgere mici. Le lovi o dată scurt, lăsând apoi sunetele să se stingă, şi apoi le lovi din nou. Casca era vrăjit. De afară, se auziră instrumente începând să-şi reverse muzica, probabil la semnalul Anobiei.

Femeia începu să se mişte, mlădiindu-şi trupul încet, începând un dans. Casca dădu pe gât jumătate din vinul din cupă. După câte se părea, avea să fie un spectacol cum nu mai văzuse.

Unul dintre văluri căzu, apoi un altul. Anobia se învârti în jurul vasului în care ardeau plante aromate, ca să parfumeze camera, şi aruncă un ghemotoc negru la culoare, care începu imediat să fumege.

Casca nu putea vorbi. Simţea un nod în gât. Întotdeauna, de când o cunoscuse, Anobia i se păruse frumoasă, dar nu-şi închipuise niciodată că putea să arate aşa. Îşi mai turnă vin în cupă.

Fâşiile de mătase fură îndepărtate una câte una. Anobia dansa în continuare, din ce în ce mai năvalnic, până când bobiţe de sudoare începură să lucească pe sânii ei pe jumătate descoperiţi.

Fumul începu să-şi croiască drum în plămânii lui Casca, făcându-l să uite de tot şi de toate. Nu mai existau pentru el decât încăperea aceea şi femeia care dansa în faţa lui, numai pentru el, dându-i-se aşa cum simţea ea că trebuia. Mintea începu să absoarbă ritmurile muzicii şi mişcările trupului femeii.

O altă fâşie colorată căzu, şi Anobia o îndepărtă cu piciorul, făcând clopoţeii să zornăie veseli.

Se lăsă apoi în genunchi în faţa lui şi începu să se lase pe spate şi să se ridice, sudoarea curgându-i acum printre sânii rotunzi şi tari.

Cu ochii închişi, femeia îndeplinea un ritual al dragostei. Casca întinse mâna să o atingă, dar dispăruse. Încă nu sosise momentul potrivit.

Când ultima eşarfă căzu şi ea, zornăitul clopoţeilor şi sunetele talgerelor pe care le avea prinse de degete încetară. Anobia era goală. Cu trupul acoperit de sudoare, cu pieptul ridicându-se în ritmul respiraţiei grele. Rămase astfel în faţa bărbatului, cu pulpele rotunde tremurându-i din cauza efortului.

Muzica încetă, liniştea deplină fiind marcată numai de bătăile inimilor lor şi de pocnetul ritmic al sângelui în tâmple.

Anobia veni atunci din nou la el şi făcură mai mult decât dragoste. Se împreunară, într-un chip cum Casca nu crezuse cu putinţă să existe. Era paradisul pe care misticii răsăritului îl numeau Nirvana.

Târziu, noaptea, când Anobia adormise în braţele lui, îşi aminti. Salomeea! Anobia dansase pentru el dansul vălurilor.

*

* *

După bătălia cu hunii sălbatici, urmară câteva luni bune de linişte pentru Casca, iar el profită din plin, petrecându-şi fiecare oră pe care putea să o fure de la alte îndeletniciri, în compania Anobiei. Dar Shapur nu avea de gând să-l lase să lenevească prea multă vreme. Întotdeauna erau soldaţi care trebuiau instruiţi, tactici de pus la cale şi, mai presus de toate, politica.

Shapur căpătase respect pentru mintea lui Casca şi îl invita adesea în discuţiile cu sfetnicii săi, care de regulă îi spuneau ceea ce voia regele să audă. Casca era cel care aducea echilibrul.

Lui Shapur i se păru că romanul avea mai mult curaj decât toţi ceilalţi la un loc, indiferent ce risca.

Prin urmare, îl aşteptau alte luni de campanie pentru rege. Graniţele Persiei erau înconjurate de vrăjmaşi şi, folosindu-se de priceperea lui Casca, Shapur îi supusese pe toţi, unul după altul.

Într-o campanie care îi duse până la malurile Indusului, Shapur îl însoţi şi el pe roman; în lupta care urmă, dădură ochii pentru prima dată cu elefanţi. Casca mai văzuse monştrii aceia în arenele Romei, dresaţi să ucidă prizonieri condamnaţi la moarte,

fie strângându-i cu trompele până le plesneau inimile, fie lăsându-se în genunchi peste ei. Metoda cea mai populară în ochii mulţimii era însă alta: populaţia Romei urla de se auzea până la ceruri când uriaşele mamifere îşi prindeau victimele cu trompele şi apoi le aruncau în sus, astfel încât nenorociţii se zdrobeau lovindu-se de pământ.

Bestiile erau la fel de înfricoşătoare şi în luptă, pe cât le ştia Casca din arenă. Războinicii din valea Indusului îşi vopsiseră animalele în culori ţipătoare şi căţăraseră mici fortăreţe pe spinările lor. În acestea, arcaşi şi suliţaşi erau la adăpost de duşmani, care nu aveau cum să ajungă până la ei. Dar, după ce te obişnuiai cu vederea hidoaselor animale, îţi dădeai seama că nu erau nici pe departe atât de periculoase pe cât li se dusese vestea şi puteau să fie cu uşurinţă puse pe fugă cu ajutorul focului sau numai al fumului.

În felul acesta se îngrozeau, se ridicau pe membrele din spate, îi aruncau la pământ pe oamenii pe care îi cărau în spinare şi apoi îi călcau în picioare, grăbiţi să se salveze.

În timpul acestei campanii, Casca avu prilejul să-l vadă pe Shapur în luptă. Omul era cu adevărat neînfricat, dar şi raţional, fără să se piardă cu firea, fie că lupta mergea bine, fie că mergea rău, şi mânuia sabia cu o îndemânare care aproape că o egala pe cea pe care Casca o văzuse numai în arenele de gladiatori. Shapur era un spadasin excelent, şi romanul se temu chiar că îl depăşea în măiestrie.

În timp ce războinicii săi îşi măcelăreau duşmanii în jurul lui cu sălbăticie, Shapur se purta ca şi cum ar fi retezat capetele păsărilor pentru masa de seară. Pur şi simplu, făcea ceea ce trebuia să facă, fără nici un sentiment. Casca se minună văzând aceasta. Şi se întrebă oare ce îi făcea cu adevărat plăcere regelui?

Shapur luase parte la campanie pentru un motiv cât se poate de raţional: oamenii trebuiau să-l vadă luptând, să ducă vestea că regele lor era în deplinătatea forţelor sale; în plus, avea ocazia în acest fel să-l urmărească personal pe Casca. Zi de zi, era informat în legătură cu popularitatea tot mai mare a romanului. Asta nu însemna că romanul ar fi putut să-i ameninţe tronul, dar regele ştia că erau situaţii în care un om popular ar fi putut să creeze probleme dacă ar fi simţit această înclinaţie, iar un comandant de oşti prevăzător trebuia să aibă întotdeauna un plan de rezervă, în cazul în care lucrurile nu mergeau de la început până la sfârşit aşa cum le plănuise.

*

* *

Într-adevăr, războiul era un adevărat iad. Dar, cel puţin, acum Casca avea de ce să se grăbească să se întoarcă.

Anobia îi liniştea sufletul şi mintea ori de câte ori avea nevoie de aceasta, iar romanului începuse să-i cam placă să se întoarcă acasă şi să uite de toate câteva ceasuri, zile, săptămâni.

Dar, de fiecare dată, îşi aducea aminte că perioadele acestea de desfătare aveau un sfârşit, fiind întrerupte întotdeauna de bătăile cu pumnul în uşă ale emisarilor regelui. De regulă, aceştia veneau la orele nopţii şi băteau în uşă până le deschidea cineva, aducând veşti proaste de fiecare dată şi chemându-l fără întârziere la rege. Oare de ce trebuia ca veştile proaste să vină întotdeauna noaptea?

Anotimpurile trecură unul după altul, iarna veni şi ea şi apoi trecu, iar Casca era fericit cu viaţa pe care o trăia. Avea respectul tuturor, putere, avere şi onoruri şi, mai mult decât toate acestea la un loc, era iubit.

Uneori, când se gândea la avertismentele bătrânului evreu, Samuel, îi venea aproape să râdă. El îi spusese că Persia nu era locul potrivit pentru oamenii de felul lui. Dimpotrivă, Persia era locul în care se simţea mai bine decât oriunde altundeva în lume şi era foarte mulţumit.

Către sfârşitul primăverii, pacea lui luă sfârşit. Şi de această dată mesagerul regelui bătu la uşă într-un moment nepotrivit. De fapt, de două ori nepotrivit: o dată pentru că era din nou toiul nopţii şi a doua oară pentru că tocmai ajunsese împreună cu Anobia la ceea ce orientalii numeau „rândurile strânse”.

Instinctiv, ştiu că de această dată lucrurile stăteau cu adevărat prost. Iar sabia lui trebuia pusă din nou în slujba lui Shapur.

CAPITOLUL 8

De pe pintenul de stâncă, Casca îşi putea urmări până departe armata şerpuind pe cărarea îngustă de munte, croindu-şi drum spre înălţimi. Zece mii de războinici. Arcaşi, cavalerie uşoară şi două mii de pedestraşi. Cavaleriştii îşi trăgeau caii după ei peste pietrele periculoase, care oricând se puteau rostogoli la vale şi, mai ales, în porţiunile în care cărarea se îngusta atât de mult, încât burţile cailor se frecau de peretele de stâncă.

În curând însă, avea să înceapă coborârea, înapoi spre zonele mai joase, unde aerul era mai dens şi oamenii nu mai trebuiau să gâfâie la fiecare pas.

Casca ştia că de cealaltă parte a munţilor pe care îi escaladau se întindeau câmpii mănoase, acoperite cu iarbă grasă şi deasă, care de la înălţime se vedeau ca şi cum ar fi fost de catifea. Acolo aveau să-şi găsească suficientă hrană pentru ei şi pentru cai. La altitudinea la care se aflau, cu greu puteau găsi altceva decât licheni piperniciţi şi muşchi de piatră.

Casca îşi scosese coiful de fier şi îl legase de şa. Vântul rece al înălţimilor îi răvăşea părul. I se părea foarte ciudat cum reuşea să transpire atât de mult, în ciuda faptului că aerul era totuşi rece, iar respiraţia cailor se transforma în aburi chiar dacă era miezul verii. Un strigăt depărtat de groază îi ajunse la urechi.

Un alt războinic persan greşise pasul şi căzuse în gol câteva sute de picioare, făcându-se praf pe stâncile de dedesubt. Păcat! Dar, până la urmă, avuseseră noroc. Numai unsprezece oameni şi zece cai căzuseră în total în ziua aceea. Partea proastă era că ceilalţi deveniseră mult mai precauţi, astfel încât înaintarea mergea şi mai greu decât înainte. Casca le strigă comandanţilor să-şi grăbească puţin oamenii. Timpul era scurt şi nu le permitea să ia toate precauţiile, cu toată părerea lui de rău. Trebuiau să se grăbească neapărat. Undeva, în faţă, îi aşteptau douăzeci de mii de huni, împrăştiaţi în Kushan, aliat şi stat tributar al Persiei, poarta către India şi Kitai.

Prin munţii aceia şi chiar pe acelaşi drum îl călăuzise Jugotai, când era cu puţin trecut de vârsta copilăriei, cu vreo patruzeci de ani în urmă.

Jugotai! Era cu adevărat un copilandru pe vremea aceea, hotărât să devină un bărbat adevărat cât de curând. Casca îşi

amintea tot drumul pe care îl făcuse atunci însoţit de Jugotai. De la el ştia drumul şi, deşi era atât de tânăr, Jugotai fusese o călăuză de nădejde pentru el. Forţele dezlănţuite ale iernii, vântul năprasnic şi zăpada îi ţinuseră ostatici atunci timp de câteva zile într-o peşteră pe care fuseseră norocoşi să o descopere. De data asta, vremea şi timpul anului erau cu mult mai prielnice pentru traversare.

Reflecţiile şi aducerile aminte fură întrerupte de apropierea lui Indemir. Bătrânul războinic insistase să ia personal parte la campanie. Casca ştia că ascensiunea fusese foarte grea pentru Indemir. Aerul înălţimilor, rarefiat şi tare, îi schimbase chipul, albindu-l, dar bătrânul nu ar fi lăsat în nici un caz să se observe cât era de slăbit. Dar de Casca nu reuşi să se ascundă şi răsuflă uşurat când romanul îi spuse că se apropiau de vârf şi că putea să adune câţiva oameni cu care să cerceteze drumul la coborâre. Casca ştia că în acest fel bătrânul avea să ajungă mai repede în partea cealaltă a muntelui şi, coborând la înălţimi mai mici, ar fi putut să respire mai în voie. După ce avangarda arcaşilor trecu de el, descălecă şi îşi călăuzi calul, ţinându-l de dârlogi, peste pietre şi bucăţi de gheaţă rămase de iarna trecută. Ridicându-şi privirea, se uită în depărtare. Vârfurile singuratice, înalte, acoperite totdeauna de zăpezi care nu se topeau niciodată, răsăreau din înaltul cerului, contrastând cu albastrul care se tot schimba până la orizont, unde era aproape purpuriu.

Ajunse şi el pe creasta muntelui. Undeva, în spatele lui, ştia cu siguranţă acest lucru, se afla peştera care le salvase vieţile, a lui şi a lui Jugotai, în urmă cu patruzeci de ani. De această dată, nu o mai zări, dar era foarte posibil ca avalanşele, care nu erau cu nimic neobişnuite pentru aceste părţi ale lumii, să fi înfundat-o.

Dincolo de creastă, văzu spatele lat al lui Indemir dispărând după o stâncă. Începuse deja să coboare şi nu irosea timpul. Se aştepta ca bătrânul soldat să ajungă la poalele muntelui înainte de înserat. Drumul la coborâre era mult mai scurt decât fusese la urcare. Aveau de coborât numai vreo patru sau cinci mii de picioare până la câmpiile Kushanului. În partea persană a muntelui, pe unde veniseră, avuseseră de urcat peste douăsprezece mii de picioare ca să ajungă în vârf. Şi le trebuiseră patru zile pentru asta.

Casca se întrebă dacă soarta îi hărăzise să se întâlnească cu Jugotai şi cu fiul său, Shuvar, dacă mai trăiau încă. Jugotai probabil că era destul de bătrân şi, dacă supravieţuise numeroaselor lupte cu hunii, trebuia să arate cu mult mai în

vârstă decât el. Şi cum putea să-i explice asta lui Jugotai? Ce ar fi putut să-i spună despre înfăţişarea lui? Izgoni acest gând care nu-i dădea pace. Avea destul timp să se gândească la asta dacă s-ar fi întâlnit cu el.

Cărarea devenise mai largă şi puteau să o străbată călare. Sări în scări şi se aşeză pe şaua incomodă.

Îşi îndemnă apoi calul şi îl prinse din urmă pe Indemir. Bătrânul se odihnea pe o stâncă mare şi netedă, cu o ploscă din piele de capră în mână, cu faţa scăldată în broboane mari de sudoare. Petele albe de pe chipul său se şterseseră, şi culoarea începea să revină în obrajii săi bătrâni. Casca nu era deloc sigur că bătrânul războinic ar fi mai reuşit să facă acelaşi drum la întoarcere. Dar ştia cu siguranţă că ticălosul bătrân nu s-ar fi lăsat până nu încerca.

Indemir îi făcu semn cu mâna şi, după ce se apropie, îi dădu plosca lui. Casca descălecă, mulţumit de el, pentru că tocmai îi venise ideea ca la sfârşitul campaniei să-l trimită pe Indemir împreună cu o escortă numeroasă pe Drumul Mătăsii. Era mai lung, dar mult mai sigur şi mai uşor pentru bătrânul încăpăţânat.

Luă plosca din mâna lui Indemir şi îi scoase dopul. Apa se încălzise şi avea gust de transpiraţie. Dar în curând aveau să găsească apă proaspătă. Indemir arătă în jos, spre vale.

— Nu mai avem mult, comandante. Ar trebui să ajungem într-o oră.

Casca fu de acord cu el, şi amândoi discutară în continuare despre ce trebuiau să facă după ce ajungeau la şes. La capătul povârnişului, erau vulnerabili. Trupele coborau de pe munte pe un singur rând, extenuate după drumul greu pe potecile înguste. Dacă hunii prinseseră de veste despre sosirea lor şi îşi trimiseseră călăreţii să-i întâmpine, ar fi reuşit cu foarte mare uşurinţă să-i ţină blocaţi pe persani pe panta muntelui, ca în gâtul unei carafe, lăsându-i să treacă numai în grupuri mici, omorându-i pe măsură ce ar fi coborât. Dar în privinţa aceasta nu aveau de ales.

La Curtea lui Shapur, ajunsese un mesaj trimis prin ştafete, prin care erau înştiinţaţi că cetatea Kushan era asediată. Partea rea era că hunii o atacaseră când grosul armatelor erau concentrate într-o campanie împotriva triburilor de barbari de la sud şi nu ar fi putut să mute trupele dintr-o parte în alta a ţării fără să rişte pierderi uriaşe pe ambele fronturi. Dacă s-ar fi retras, inamicul i-ar fi urmărit cu siguranţă. Iar dacă triburile hinduse şi hunii ar fi ajuns la o înţelegere şi s-ar fi aliat, armata

kushanizilor nu ar fi putut să le ţină piept. Aşa s-a făcut că romanul a primit ordin din partea lui Shapur să ia sub comanda lui zece mii de oameni cu care să pornească neîntârziat în ajutorul kushanizilor.

Le dădu oamenilor un răgaz de odihnă înainte să-i trimită să iscodească valea de la poalele muntelui, ca să ştie dacă hunii trecuseră pe acolo. Dacă locurile erau sigure, avangarda trebuia să trimită un călăreţ să anunţe grosul oştirii să se apropie. Iar dacă totul ar fi mers bine de la cap la coadă, puteau să-şi facă tabăra în vale. Dacă iscoadele i-ar fi raportat că găsiseră urme ale trecerii hunilor sau dacă ar fi descoperit călăreţi huni patrulând prin zonă, avea timp să se decidă ce trebuia făcut. Planurile colaterale nu fuseseră niciodată punctul forte al lui Casca. Era un soldat, călăuzit de instinct şi de spontaneitate, obişnuit să ia decizii rapide, la faţa locului.

Între timp, putea să-şi permită şi el un moment de odihnă, ordonându-le şi oamenilor să ia pe loc repaus, până la întoarcerea iscoadelor.

— Cât timp a trecut, comandante, de când ai trecut pe aici ultima oară? îl întrebă Indemir.

— Ce înseamnă timpul într-un loc ca acesta, bătrâne? îi răspunse Casca. Cred că ajunge să spun că a trecut mai mult decât mi-ar plăcea mie să recunosc. Dar ochii îmi spun că nu s-a schimbat nimic de atunci.

Indemir acceptă răspunsul pe care i-l oferise Casca şi schimbă subiectul, trecând la hunii care se aflau undeva în faţa lor, întrebându-se ce dispoziţie şi-ar fi putut alege barbarii pe relieful din jurul cetăţii Kushan. Casca nu avea răspunsuri nici pentru aceste întrebări şi îi spuse că cel mai bine era să aştepte să vadă cu ochii lor. Dacă hunii nu ar fi reuşit să cucerească cetatea până la apropierea lor, ar fi fost posibil să-i prindă într-o cursă între zidurile cetăţii. Important ar fi fost să-i aducă pe toţi sub ziduri, unde caii nu le-ar fi mai fost de vreun ajutor. În schimb, arcaşii kushanizi şi persani puteau să le înjumătăţească rândurile înainte de a începe măcelul.

Iscoadele se întoarseră şi se prezentară în faţa lui Casca, după ce descălecară de pe caii înspumaţi şi se înclinară până la pământ.

— Comandante, drumul în faţa noastră este liber. Nu am găsit urme ale duşmanului şi credem că nici nu a trecut vreodată pe aici.

— Asta este foarte bine, zise Casca, ridicându-se şi adresându-

se lui Indemir. Tu te duci înainte şi alegi un loc potrivit pentru tabără. Eu dau ordin restului armatei să se pună în mişcare şi să grăbească pasul. Va trebui să rămânem cel puţin două nopţi aici, ca să aibă timp ariergarda să ne ajungă din urmă, iar oamenii şi caii să se odihnească.

Indemir îşi ridică oasele bătrâne de pe piatra pe care se aşezase şi încălecă, ascultând ordinul comandantului.

Casca le strigă soldaţilor care se apropiau, ajungându-i din urmă, să transmită din om în om porunca să se grăbească pentru că mai aveau puţin până la poalele muntelui, unde se puteau odihni. Auzi strigătele şi ovaţiile de bucurie ale războinicilor şi se alătură avangărzii care se pregătea să pornească la drum.

CAPITOLUL 9

Tabăra fu ridicată, santinelele instalate la posturile de pază şi iscoadele fură trimise la mare distanţă în toate direcţiile, ca să anunţe din vreme dacă s-ar fi arătat semne că hunii se apropiau de tabăra persanilor.

Casca dădu poruncă să nu se aprindă nici un foc de tabără în noaptea aceea. Voia ca hunii să nu prindă de veste de prezenţa lor cât mai multă vreme. Dar ştia şi că o masă caldă era foarte importantă pentru moralul războinicilor săi, aşa că le ordonă bucătarilor să rămână la poala muntelui şi să aprindă acolo focurile, să gătească cina şi apoi, pe rând, grupuri-grupuri, războinicii puteau să se ducă să îşi umple castroanele cu mâncarea caldă. Vântul avea o direcţie favorabilă în locul acela şi era mai puternic, putând să împrăştie mai repede fumul şi mirosurile. Nu era prea comod, dar oricum era mai bine decât să mănânce din nou pastramă uscată şi pâine.

Cortul lui Casca fu ridicat pe acelaşi loc pe care poposise în urmă cu patruzeci de ani împreună cu Jugotai. După căderea întunericului, făcu o plimbare şi verifică chiar el dacă santinelele se aflau la posturi şi nu dormeau în timpul serviciului. Iscoadele se întorseseră deja de două ori cu noutăţi. Nu întâlniseră în calea lor nimic neobişnuit, doar la orizont cerul era mai luminat, şi Casca îşi spuse că putea să fie vreun sat incendiat.

Romanul îl vizită şi pe Indemir, să vadă cum îi mai mergea. Chipul său îşi recăpătase culoarea şi părea să respire mult mai uşor. Casca se simţi uşurat: îi plăcuse foarte mult bătrânul războinic şi avea nevoie de ajutorul lui. Indemir, pe jumătate adormit, îl întrebă dacă mai aveau mult de mers până la Kushan.

— Patru, poate chiar cinci zile, bătrâne prieten, îi răspunse romanul. De aici o să plecăm pe trei coloane, atât cât ne va permite terenul. Nu vreau să riscăm să ne trezim cu avangarda sau cu ariergarda tăiate de grosul oştirii.

Casca ştia că hunii erau foarte pricepuţi să pună în practică un şiretlic foarte vechi, şi anume atacau întâi avangarda, după care, atunci când ariergarda se repezea în ajutorul ei, se retrăgeau şi aşteptau să se risipească din nou, atacând de această dată ariergarda, forţând astfel avangarda să se întoarcă şi să le sară în ajutor camarazilor din spate. Această tactică uza foarte repede

fizic şi psihic trupele şi animalele, încetinindu-le deplasarea până în punctul în care coloana atacată se oprea pe loc. Înaintând pe trei coloane, putea să fie capabil să facă faţă unui atac-surpriză fără să-şi oblige oamenii să se repeadă înainte sau înapoi. Dacă o linie era atacată, putea foarte bine să se retragă până dădea peste cealaltă, găsind în ea ajutorul necesar. Iar dacă hunii ar fi fost suficient de proşti să se bage printre liniile persane, se vârau singuri în gura lupului. Indemir dădu din cap, zâmbind admirativ la ideea atât de îndrăzneaţă a comandantului său. Casca îl bătu apoi pe umăr şi îi ură noapte bună.

A doua zi dimineaţa, strânseră tabăra. Casca dădu ordinele de marş exact cum îi explicase cu o noapte în urmă lui Indemir. Ofiţerii îl ascultară în linişte, făcând apoi sugestii. Unele meritau să fie reţinute, altele nu. Sutele de detalii legate de deplasarea unei armate de zece mii de soldaţi se cerneau de la sine pe măsură ce se puneau în mişcare.

După câteva ore, trei şerpi uriaşi formaţi din oameni şi cai se târau de-a lungul câmpiei întinse, în direcţia Kushanului. Casca îi învăţă pe infanterişti să alerge ţinându-se de cozile cailor cavaleriei. Viteza lor crescu considerabil, ajungând să acopere câte treizeci sau chiar patruzeci de mile pe zi, după cum le permitea şi terenul.

Casca se alătură coloanei din centru, în timp ce Indemir rămase să o conducă pe cea din stânga. Coloana din dreapta era comandată de către Shirkin, tânărul ofiţer care îl însoţise pe Casca la prima lui întâlnire cu hunii sub stindardul lui Shapur. Tot Casca fu acela care îl avansă pe tânăr la gradul de comandant, după ce ajunsese la Nev-Shapur, atrăgându-şi oprobriul ofiţerilor în vârstă. Dar Casca ştia că tânărul acela merita onoarea pe care i-o făcea şi mai ales voia să-şi formeze un cerc de ofiţeri în jurul său care să-i fie îndatoraţi. Ca principiu, prefera ca sub comanda lui să fie mai curând ofiţeri care îl serveau din convingere decât din simplă datorie.

De trei ori în timpul marşului trecură pe lângă dovezi fără tăgadă ale trecerii hunilor prin părţile acelea. Satele pe care le întâlniră în calea lor erau arse din temelii şi peste tot domnea moartea, însemnul distinctiv al hunilor. Mulţi dintre săteni, după cum îşi dădură cu uşurinţă seama, nu muriseră prea uşor. Kushanizii erau un popor de oameni mândri şi încăpăţânaţi şi, chiar dacă erau luaţi prin surprindere sau depăşiţi numeric, se luptau ca nişte diavoli. Femeile şi copiii erau aproape la fel de hotărâţi şi de îndârjiţi ca şi bărbaţii. Asta probabil pentru că

trăiseră pe un pământ care de multe ori le era ostil, astfel încât de mici erau obligaţi să înveţe meşteşugul armelor. Casca şi oamenii lui avură dovada acestui fapt când găsiră cadavrul unui băiat care nu putea să aibă mai mult de opt sau zece ani. Corpul băiatului fusese zdrobit sub copitele cailor hunilor, dar murise ţinând în mână lancea cu care încercase să le ţină piept duşmanilor. Lancea era ruptă în două, partea de la vârf zăcând pe pământ la câţiva metri distanţă, cu urme de sânge pe ea. Tactica de luptă a copiilor se baza nu pe forţă, pentru că nu o aveau, ci pe repeziciune şi pe îndemânare: la apropierea duşmanului, călare sau pe jos, puneau repede capătul suliţei în pământ, ţinându-i vârful în sus, astfel încât ticălosul care se repezea să omoare un copil se înfigea singur în ea.

Lui Casca nu-i plăcu deloc să lase cadavrele sub cerul liber, la discreţia vulturilor şi altor animale de pradă, dar nu avea timp să se ocupe de morţi. Deocamdată, trebuia să îl preocupe mai mult rudele morţilor acelora, care poate mai erau în viaţă, luptând cu hunii de pe meterezele Kushanului. Viii aveau mai mare nevoie de el şi de războinicii lui decât morţii. Mărşăluiră mai departe şi astfel se scurseră trei zile.

Începuseră să se apropie de Kushan. De mai multe ori iscoadele îi raportară că văzuseră bande de huni străbătând câmpia, aparent fără scop, dar, credincioşi poruncilor lui, se ascunseseră, rămânând nevăzute. Lui Indemir îi trecu prin minte că, dacă hunii îşi trimiteau oamenii la distanţe de o zi sau două de drum de cetatea Kushan, însemna că proviziile lor erau deja terminate. Iar asta putea să însemne că cetatea se apăra în continuare, pentru că, altfel, de ce ar fi căutat hunii hrană pe câmpiile din jur? Nu veniseră cu rezerve, pentru că nu le stătea în obicei şi pentru că se gândiseră că cetatea era înţesată cu mâncare şi băutură. Casca se gândi că putea să fie o explicaţie corectă.

Când iscoadele îl înştiinţară că cetatea se afla la numai o jumătate de zi distanţă de mers pe jos, romanul dădu ordin ca cele trei coloane să se oprească. Şi apoi le porunci oamenilor săi ca, folosindu-se de vegetaţia bogată, să se camufleze şi să încerce să rămână nevăzuţi. Persanii se folosiră de tot ceea ce le oferea relieful şi natura pentru a se ascunde ei şi animalele lor. Doi dintre ofiţerii mai tineri, plini de energie şi de impetuozitate, îl întrebară de ce nu atacau imediat, venind astfel în ajutorul cetăţii, dacă tot bătuseră atâta cale ca să-i vină în ajutor. De această dată, Casca îl lăsă pe Shirkin să le răspundă. Motivul

acestei manevre era acelaşi care îl făcuse să ordone armatei să se oprească la ieşirea din vale atunci când îi distruseseră pe huni folosind şiretlicul sinuciderii. Shirkin se dovedise la fel de iute de minte ca şi de picioare şi nu pierduse vremea pe lângă Casca. Dar cel mai important lucru era că învăţase să-şi folosească creierul şi să nu se lase condus de sentimente. Casca se gândi că, într-o bună zi, tânărul ofiţer avea să ajungă un excelent general şi apoi îl îndemnă să le răspundă:

— Răspunde-le camarazilor tăi, Shirkin!

Tânărul le explică celorlalţi ofiţeri că ar fi fost o prostie să se avânte în luptă înainte ca mai multe lucruri să fie lămurite. Mai întâi, nu ştiau nimic despre dispunerea şi starea trupelor duşmanilor. Câţi luau cu asalt zidurile? Câţi stăteau în rezervă în tabere? Unde se aflau hanii hunilor? Pe de altă parte, persanii aveau nevoie şi ei de odihnă, după drumul lung pe care îl străbătuseră, înainte să pornească la luptă. Soldaţii obosiţi sunt soldaţi proşti şi aproape lipsiţi de apărare. Shirkin le dădu ordin celor doi ofiţeri să se întoarcă la trupele lor şi să se gândească şi ei la alte motive pentru care nu era bine să atace duşmanul în acea zi. De asemenea, le dădu ordin să aştearnă în scris concluziile la care ajungeau şi să-i înmâneze pergamentele înainte de ridicarea taberei a doua zi dimineaţa. Indemir şi Casca dădură din cap, încuviinţându-i hotărârile. Shirkin era pe calea cea bună.

Şi în noaptea care urma, la fel ca în toate cele cinci dinainte, nimeni nu avea voie să aprindă focul. Nesupunerea se plătea scump. De asemenea, dacă o santinelă era surprinsă dormind, îşi pierdea capul pe loc.

Tabăra persanilor nu cunoscu liniştea în noaptea aceea. Aşteptarea luptei de a doua zi le dădea tuturor de gândit, alungându-le somnul. Unii aveau să moară şi alţii aveau să trăiască. Mulţi aveau să fie schilodiţi şi mutilaţi pe viaţă. Dar acesta era războiul şi acestea erau legile lui nemiloase. Nebunia supremă a omului, pentru care nu exista încă leac.

De-a lungul nopţii, bătrânii veterani, care trecuseră prin multe lupte, îi învăţară pe cei tineri tot felul de trucuri care să-i ajute să treacă cu bine de prima lor luptă adevărată. Mici şiretlicuri care le puteau salva vieţile. Tinerii ascultau cu urechile ciulite. Fiecare scoase din sân amulete şi fetişuri aducătoare de noroc. Deşi *Ahura-mazda* era zeul tutelar al Persiei, războinicii aveau obiceiul să se închine în secret mai multor zeităţi. Nu avea cum să le strice. Câţiva stropiră pământul cu vin în onoarea lui Zeus. Un cal

care şchiopăta fu omorât, acest sacrificiu fiind închinat lui Ares.

Casca nu avea nici un zeu. Lui nu-i fusese hărăzit nici măcar acest slab sprijin sufletesc.

Deşi le pomenea numele în discuţii, din obişnuinţă, nu credea defel că Jupiter sau Zeus erau mai adevăraţi decât *Ahura-mazda* sau decât cel mai rău dintre zeii perşilor, Ahriman.

Nici în legătură cu Iisus nu era sigur. Evreul acela avea puteri neobişnuite pentru un om, acesta i se părea un lucru evident, dar oare să fi fost cu adevărat fiul lui Dumnezeu? Şi dacă era fiul lui Dumnezeu, despre care Dumnezeu era vorba, la urma urmelor? Sau poate că Iisus era vreun fel de spirit rău. Casca credea că exista o forţă supremă, dincolo de puterea lui de înţelegere, şi mai era sigur că niciodată nu avea să ştie care era aceasta, chiar dacă trăia de douăsprezece secole sau chiar mai mult. Credea în existenţa sufletului, ceea ce rămânea după moarte, când corpul se golea precum o cupă de vin. Poate că, aşa cum auzise de la diferiţi credincioşi şi oameni sfinţi, sufletul plutea între cer şi pământ, aşteptând să renască într-un nou trup. Poate că în felul acesta avea să se întoarcă şi Iisus. Trebuia să fie atent tot timpul. Ştia că într-o zi aveau să se întâlnească din nou, de acest lucru nu se îndoia.

Lăsă gândurile acestea deoparte, încercând să se concentreze asupra bătăliei de a doua zi. Dar nici asta nu putea să facă, pentru că avea nevoie de mai multe informaţii din partea iscoadelor. Şi lucrul acesta trebuia amânat, prin urmare, pentru a doua zi dimineaţa, când iscoadele sale aveau să se întoarcă cu ştiri proaspete despre poziţia şi mişcările hunilor. Până atunci, era mai bine să încerce să doarmă puţin. Se înveli în pătura pe care o avea sub şa şi se întinse sub cerul liber, pe care străluceau o puzderie de stele. În noaptea aceea nimeni nu avea un cort deasupra capului. Erau prea aproape de liniile duşmanului şi lucrurile se puteau schimba dintr-o clipă într-alta.

CAPITOLUL 10

Jugotai privi peste metereze la hunii care dădeau târcoale fără încetare cetăţii, cu stindardele lor din cozi de cai sau scalpuri umane în vârfurile suliţelor. Nu fuseseră suficient de puternici pentru a cuceri cetatea şi nici suficient de bine dotaţi pentru a-i escalada pereţii. Dar nici armata kushanizilor nu avusese tăria să-i alunge. Timpul trecea cu repeziciune şi se apropia momentul în care o decizie trebuia luată.

Ştia tot timpul ce făceau hunii. Iscoadele sale, pe care le cobora de pe ziduri în timpul nopţii, întorcându-se dimineaţa în acelaşi fel, îi aduceau ştiri despre mişcările acestora. Mulţi dintre cei trimişi nu se mai întorseseră din misiunile lor nocturne, dar hunii îşi făcuseră un obicei din a le arunca căpăţânile peste ziduri, astfel încât cei din spatele lor să ştie că iscoadele nu avuseseră noroc.

Dar câţiva avuseseră noroc şi îi aduseseră ştiri despre dezastrul care îi pândea. Hunii adunaseră ţăranii din satele dimprejur, femei, bărbaţi şi copii, şi îi înghesuiseră în ţarcuri ca să-i folosească mai târziu. Din câte aflase Jugotai, hunii aveau peste patruzeci de mii de ostatici în ţarcurile din spatele unui deal apropiat, unde nu puteau fi văzuţi de apărătorii cetăţii. În schimb, puteau fi auziţi. Iar el îi auzea. Şi cum îi mai auzea! Oamenii care mor de foame scot sunete cum numai ei le pot scoate, iar acestea pot înmuia inima celui mai crud războinic după ce le aude noapte de noapte, câteva săptămâni.

Între zidurile cetăţii exista hrană suficientă pentru încă trei săptămâni de rezistenţă. Apoi, dacă nu primeau ajutoare, fie din partea armatelor lor din sud, fie din partea aliatului persan, nu le mai rămânea de ales şi trebuiau să iasă la luptă, sperând să câştige. Această speranţă, Jugotai o ştia prea bine, era foarte slabă, pentru că hunii erau de trei ori mai numeroşi decât ei. Dar chiar şi aceasta era o grijă mică în comparaţie cu ceea ce le pregăteau hunii. Aceştia aveau de gând să îi mai înfometeze pe ţărani câteva zile şi apoi să le dea drumul să se ducă în cetate, dându-le şi scări ca să-i poată escalada zidurile.

Problema lui Jugotai era foarte simplă. Dacă le permitea ostaticilor să intre în cetate, datorită numărului lor foarte mare, ar fi reuşit să consume rezervele de hrană atât de repede, încât

acestea s-ar fi sfârşit în trei zile, în loc de trei săptămâni. Ar fi putut să-i omoare. Dădu din capul său încărunţit la acest gând, alungându-l. Era prea greu pentru el să se gândească la uciderea poporului său, când nu i-ar cere, de fapt, decât pâine pentru copii şi apă. Pe de altă parte, ştia că, dacă dădea poruncă să fie ucişi, însemna să rămână fără săgeţi şi suliţe, în felul acesta reducându-şi şansele în viitoarea luptă deschisă pe care trebuia să o ducă împotriva hunilor. Era sigur că hunii ar fi dat iama când kushanizii îngroziţi şi înfometaţi ar fi început sa escaladeze zidurile cetăţii. Ocazia era mult prea bună să nu se folosească de ea pentru un atac. Jugotai nu avea destui oameni între zidurile cetăţii ca să stăpânească hoarda înfometată şi să le ţină piept şi hunilor în acelaşi timp. Problema lui nu avea nici o rezolvare. Poate că ar fi fost mai bine să deschidă porţile cetăţii şi să-i trimită pe toţi apărătorii la moarte – cel puţin, în felul acesta agonia ar lua sfârşit mai repede.

Apăsarea unei mâini pe umăr îl trezi din gânduri. Întoarse capul şi văzu chipul fiului său, războinic şi el, Shuvar, mândria vieţii lui. Tânărul venise lângă tatăl său, ţinându-şi arcul în mână.

Ştia ce gânduri negre îi treceau tatălui său prin minte şi îl durea că nu-i putea oferi altă consolare decât o atingere pe umăr. Jugotai ştia însă şi el că acesta era modul în care fiul său îi spunea că era gata să facă orice i-ar fi cerut, încrezător că nu se putea face nimic mai mult sau mai bine, chiar dacă asta ar fi însemnat uciderea propriului popor. Jugotai se gândi că era întotdeauna singur de când fusese numit mare comandant al cetăţii. De aceea se bucură că fiul său se întorsese la el.

Shuvar revenise din Kitai după o absenţă de doi ani. Misiunea lui de a încheia o alianţă cu popoarele din spatele Marelui Zid dăduse greş. Rugăminţile lui întâlniseră numai urechi surde. Popoarele Kitaiului se aflau în război, luptându-se unele cu altele pentru putere în imperiul lor. Frate luptând împotriva fratelui său. Nu le mai rămânea timp pentru nimic altceva în afara războiului fratricid pe care îl duceau. Deşi îl ascultaseră cu curtoazie, nici unul dintre cei trei regi care îl primiseră nu avea de gând să-şi risipească oamenii şi armele într-o campanie de durată, chiar dacă asta ar fi însemnat reducerea presiunii hunilor la hotarele lor. Fiecare în parte îi spusese să revină după sfârşitul războiului, când avea să-l asculte din nou.

Shuvar nu se mai gândi la această posibilitate, pentru că, dacă el ar fi supravieţuit ca să se poată întoarce în imperiul Kitai şi dacă aceştia i-ar fi dat o armată, era posibil să nu mai aibă ce să

salveze. Hoardele hunilor se măriseră cu zeci mii de stindarde în ultimii ani. Înghiţiseră trib după trib, făcându-şi-le aliate.

Se întorsese în Kushan şi îi povesti tatălui său cu tristeţe că nu fusese ascultat. Jugotai se aşteptase la acest lucru şi îl consolă pe fiul său, lăudându-i strădaniile.

Shuvar şi tatăl său păstraseră tradiţia tribului din care proveneau, Yueh Chih, şi îşi purtau capetele rase, cu o singură şuviţă de păr în creştet, legată într-o coadă. Coada lui Jugotai nu încărunţise nici un pic. Văzuţi din spate, cei doi păreau să fie fraţi gemeni. Coborâră împreună treptele de piatră, ajungând pe străzile cetăţii. Shuvar ştia că acum, după cum obişnuia tatăl său noapte de noapte, aveau să străbată cetatea pe jos. În fiecare casă, oamenii făceau tot ce puteau pentru a-i ajuta pe apărători: săgeţi, suliţe şi vârfuri ascuţite din fier pentru ele.

Toţi bărbaţii în putere făceau de pază cu schimbul pe zidurile cetăţii. Şi tot nu era suficient. De obicei, populaţia nu depăşea douăzeci de mii de locuitori, dar acum ajunsese la treizeci de mii. O mulţime de oameni disperaţi, refugiaţi din calea hunilor, dăduseră buzna între zidurile cetăţii, sperând să fie apăraţi aici, dar asta nu făcuse decât să crească numărul greutăţilor, pentru că, în cea mai mare parte, erau femei şi copii, şi nu puteau fi de mare ajutor în luptă. Nu făceau decât să golească mai curând hambarele. Pe uliţele cetăţii nu se mai vedea ţipenie de câine sau pisică – ajunseseră cu toţii în oale.

Jugotai luptase din greu împotriva ideii unora dintre comandanţii săi militari de a ucide caii. Era adevărat că în felul acesta ar fi putut hrăni populaţia cetăţii câteva zile în plus, dar, când venea momentul să iasă la luptă, s-ar fi trezit cu toţii pedestraşi. Nu, poruncise Jugotai, nimeni nu avea dreptul să ia viaţa vreunui cal; dimpotrivă, trebuiau îngrijiţi şi hrăniţi cât mai bine, pentru a fi în putere în momentul atacului.

Trecură prin faţa statuilor reprezentându-l pe Buddha, cu zâmbetul său discret întipărit în colţurile gurii. Trebuiau să aibă răbdare cu nebunia oamenilor. Jugotai suferea puţin de reumatism, după anii îndelungaţi petrecuţi în şa, dintr-un război în altul, dar îşi ţinea trupul drept şi semeţ, iar pasul său era la fel de elastic ca al tinerilor. Braţele sale aveau aceeaşi vigoare din tinereţe şi mai puteau să tragă coarda arcului până la ureche, slobozind apoi săgeata cu putere, străpungând coiful de fier al duşmanului şi zdrobindu-i creierii.

Jugotai provenea dintr-un neam de războinici şi era hotărât să moară ca un războinic. Ar fi preferat să poată lăsa problemele de

stat şi politica în seama altcuiva. Poate a cuiva mai înţelept decât el. Jugotai era războinicul care ştia să primească şi să dea ordine, să ceară să fie respectate şi să le respecte. Dar nu era nimeni deasupra lui care să dea ordine în cetate. Kidara, regele, suferea de boala leşinului şi mintea lui îşi pierdea pe zi ce trecea ascuţimea şi puterea. Iar fiul său, care ar fi trebuit să ia hotărârile în cetate, conducea armatele din sud.

— Tată, zise Shuvar, întrerupându-i din nou gândurile, poate că unul dintre mesagerii noştri a ajuns totuşi în Persia şi chiar acum ne vine cineva în ajutor. Shapur este un tiran, asta-i drept, dar are nevoie de noi să-i păzim graniţa de răsărit. Nu poate să ne lase la greu, tată. Trebuie negreşit să ne trimită ajutoare. Altfel, cuvântul lui nu mai valorează nimic în ochii celorlalte popoare care l-au acceptat ca suveran. Da, tată, credinţa mea este că persanii or să sosească.

— Da, fiule! îi răspunse Jugotai, dând din cap gânditor. Dar când? Orele noastre sunt numărate.

Intrară împreună în palat, răspunzând salutului gărzilor. Străbătură coridoarele de piatră şi ajunseră la camera de lucru a lui Jugotai.

Odată, încăperea aceea servise unui înţelept din Kitai, care fusese o bucată pe vreme sfetnicul regelui Kidara al III-lea. Tsun-tai era numele lui şi fusese foarte bun cu Jugotai când acesta ajunsese în Kushan împreună cu Casca romanul.

Casca! Auzise că prietenul său îl slujea pe regele Persiei. Dar probabil că era foarte bătrân. Îşi dorise să se mai întâlnească odată cu el, dar de fiecare dată se întâmplase câte ceva, năruindu-i planurile. Acum era prea târziu şi îşi pierduse speranţa că aveau să se mai întâlnească pe această lume. Zâmbi, gândindu-se că Shuvar, fiul său, îi povestise că se întâlnise cu Casca în deşert şi că acesta îi salvase viaţa. Dar tot Shuvar îi spusese că omul cu care se întâlnise nu părea să aibă mai mult de treizeci de ani. Era imposibil, dar tinerii aveau impresia uneori că toţi cei trecuţi de o anumită vârstă rămân neschimbaţi.

Jugotai luă apoi cina, în tăcere, împreună cu fiul său. Era singura masă pe care şi-o permiteau pe zi. O supă lungă, din oase de animal – ce fel de animal nu ştia şi nici nu voia să ştie. Şi nici nu voia să se gândească la asta. Auzise şi el zvonurile că se vânduse în piaţă carne de om.

Shuvar era îngrijorat din pricina tatălui său. Dacă ar fi trebuit, ar fi luat cu bucurie greutatea apărării cetăţii de pe umerii bătrânului său părinte.

Dădu repede peste cap supa din bol, care şi aşa nu avea nici un gust. Se scuză apoi, lăsându-l pe tatăl său singur cu gândurile lui, şi se duse să vadă de oamenii lui. Îi fusese repartizată porţiunea de zid de lângă poarta care dădea în drumul spre râul Kabul, către marele bazin Tarim şi dincolo de el chiar.

În spatele dealului pe care îl privise Jugotai de pe zidul de apărare, un alt războinic îşi lua masa de seară, călare. Era Boguda, tumanul tribului de la Râul Alb. Mâncând, îi privea pe kushanizii pe care îi adunaseră oamenii lui. Femei, copii şi bătrâni. Bărbaţii tineri, chiar şi băieţandrii suficient de puternici să întindă arcul şi să ţină o sabie, fuseseră ucişi. Nu avea de gând să trimită spre ziduri războinici capabili de luptă, care ar fi putut să se întoarcă împotriva lui.

Boguda era un bărbat înalt pentru rasa lui. Puterea lui era mândria tribului din care făcea parte şi şi-o folosea de oricâte ori avea ocazia. Îi plăcea mai ales să le frângă gâturile prizonierilor săi. Îl apuca de cap pe nenorocitul care îi cădea în mâini şi îl ridica de la pământ, după care îl smucea până auzea oasele trosnind. Apoi îi răsucea capul la spate şi striga, spre desfătarea celorlalţi barbari:

— Acum nu mai ai de ce să te temi că poţi fi luat prin surprindere pe la spate.

De fiecare dată, gluma avea acelaşi efect. Cine spunea că hunii nu aveau simţul umorului?

Femeile îi cerşeau mâncare pentru copiii lor, dezvelindu-şi sânii, în speranţa că unul dintre huni s-ar fi îndurat să-şi dea bucata de pâine sau de brânză în schimbul trupurilor lor.

Dar acest gest nu avea nici un fel de urmări. Hunii, oricum, luau ceea ce voiau sau le plăcea şi nu plăteau din principiu pentru asta. Femeile şi fetele tinere erau, oricum, violate în mod sistematic. Fiecare războinic care îşi încheia serviciul putea să se servească după plac.

Boguda îi mai privi pe prizonieri câteva clipe şi apoi ordonă ca zece dintre ei, care i se păruseră lui că ar fi fost cei mai gălăgioşi, să fie executaţi. Voia să aibă linişte, ca să poată gândi. Întotdeauna avea nevoie de linişte şi pace pentru a-şi folosi micuţele celule din creier.

Avea de gând ca a doua zi să-i trimită pe prizonieri către zidurile cetăţii. Într-un fel sau altul, oraşul avea să îi cadă în mâini. Dacă nu a doua zi, atunci cel mult în câteva zile. Privi din nou zidurile cetăţii. Cât de curând, tot ceea ce se afla în spatele lor avea să-i aparţină. Numai lui. Între zidurile acelea se afla atât

de multă bogăţie, încât el şi oamenii lui ar fi putut să devină o putere de temut, ar fi putut să cumpere toate triburile care îi ieşeau în cale şi să îşi procure armele chiar de la Roma. Dar trebuia neapărat să pună mâna pe aurul din spatele zidurilor.

Tumanii şi hanii triburilor hune îl consideraseră nebun când pornise la luptă împotriva cetăţii fortificate. Spuneau cu toţii că hunii erau călăreţi şi un asemenea asediu nu era pentru ei. Nu aveau berbeci cu care să doboare porţile şi catapulte să lovească zidurile şi, dacă nu reuşeau să îngenuncheze cetatea repede, caii lor aveau să moară de foame.

Numai că Boguda pusese la cale planul de cucerire a cetăţii Kushan de multă vreme. Aceasta avea să cadă şi să fie a lui, iar în centrul ei avea să facă un monument din piatră; avea de gând să-i adune pe supravieţuitori, să-i înconjoare cu blocuri de piatră de vii şi să-i lase acolo să moară. Un turn al victimelor.

În numele tuturor spiritelor apelor, pământului şi focului, niciodată nu avea să mai fie făcut un asemenea monument! Numai prin asta şi-ar fi putut face poporul să se teamă de el. Iar popoarele care nu văzuseră niciodată huni în faţa lor aveau să tremure numai la auzul acestui nume. Iar numele lui avea să fie folosit ca ameninţare de către mame, ca să-şi liniştească pruncii, sau chiar ca blestem, în locul numelui diavolului.

Chipul i se îmbujoră la gândul la o asemenea glorie. Sub sabia lui avea de gând să unească toate triburile şi în fruntea lor avea să vânture lumea, de la un capăt la altul.

Boguda de la Râul Alb.

CAPITOLUL 11

Puţin după miezul nopţii, un zvon de glasuri îl trezi pe Casca din somnul lui agitat. Ridicându-se de pe pământ, îşi luă sabia şi se întoarse să vadă ce se întâmpla.

Un grup de pedestraşi se apropia de el, vorbind cu voce tare, agitaţi, în ciuda faptului că ofiţerii le cereau să facă linişte. Casca îşi scoase sabia din teacă; un comandant niciodată nu putea să fie absolut sigur de loialitatea oamenilor săi.

Zări, prin întuneric, nişte mogâldeţe pe care războinicii lui le mânau de la spate cu lovituri de suliţe şi cu latul săbiilor.

— Oho! făcu Casca, brusc înveselit. Maimuţe sau, mai degrabă, gorile?

Prizonierii huni fură aruncaţi la picioarele lui, războinicii perşi obligându-i să rămână culcaţi la pământ în faţa comandantului lor. Ofiţerul persan îi raportă că prinseseră patru huni care dădeau târcoale taberei pedestrimii. Santinelele îi simţiseră şi imediat dăduseră alarma şi le căzură în spate, înainte ca barbarii să-şi dea seama ce li se întâmplase. În total fuseseră şase, însă doi fuseseră omorâţi. În încăierare, doi perşi fuseseră ucişi şi nu-şi putuse opri oamenii să nu se răzbune chiar acolo, pe loc. Unul dintre perşi sfârşise cu capul muşcat de un cal de luptă al hunilor. Casca se strâmbă la acest gând.

Dădu apoi ordin ca prizonierii să fie ridicaţi în picioare şi trimise după Indemir înainte să înceapă să-i tragă de limbă.

Generalul cărunt se apropie în grabă, şchiopătând uşor din cauza unei răni mai vechi. Din când în când, mai ales când era foarte obosit sau după ce dormea direct pe pământ, rana începea din nou să-l doară.

— Aici sunt, comandante! Ce s-a întâmplat?

— Asta s-a întâmplat, îi răspunse Casca, dând din cap către cei patru prizonieri. Au nimerit ca proştii peste tabăra infanteriei şi oamenii noştri i-au capturat pe loc. Să-mi aminteşti să îi recompensez pe cei care au făcut fapta asta. Şi mai ales că i-au lăsat în viaţă pe ăştia patru, să-i putem trage de limbă.

— Vrei mai întâi să-i torturăm, comandante? întrebă Indemir, privindu-i cu dispreţ pe cei patru. Consider că în felul acesta limbile li se vor deznoda mai lesne.

Casca ştia foarte bine ce voia să spună Indemir şi nu avea

nimic împotrivă să înmoaie puţin oasele prizonierilor pentru ca în felul acesta afla întotdeauna mai lesne ce îl interesa. La urma urmelor, ar fi putut afla de la barbari lucruri care le-ar fi putut cruţa războinicii. Şi ar fi însemnat să nu-şi facă datoria până la capăt dacă s-ar fi opus torturării prizonierilor, chiar dacă asta ar fi presupus să-i taie bucăţi puţin câte puţin. Cu atât mai mult cu cât atât el şi oamenii lui ar fi avut aceeaşi soartă dacă ar fi căzut în mâinile barbarilor. În vremurile acelea şi în colţul acela de lume, nu existau reguli civilizate pentru război şi, chiar dacă ar fi existat, hunii nu erau oamenii care să le respecte; chiar mai mult decât atât, dacă nu i-ar fi torturat pe prizonieri, ei ar fi considerat acest gest ca o dovadă de slăbiciune. Dar, cu toate acestea, se hotărî ca înainte să-i dea pe mâna călăului să încerce o altă cale.

Îi privi pe prizonieri cu atenţie, cercetându-le chipurile cu un scop anume. Trebuia să existe ceva care să-i deosebească. Şi găsi acest lucru! Cel mai scund dintre ei avea o urmă pe ochiul stâng. Un semn de cataractă, în loc de iris un punct mare albicios. Era exact ce-i trebuia lui Casca. În concepţia barbarilor, oricine nu le semăna lor era însemnat şi trebuia distrus. Probabil că hunul mărunţel avusese o viaţă inimaginabil de grea în mijlocul semenilor săi. Cine nu le semăna trebuia îndepărtat sau, dacă i se permitea să trăiască, era pus la muncile cele mai înjositoare în tribul din care făcea parte, într-adevăr, era exact omul de care avea nevoie.

Casca le porunci războinicilor săi să-i ducă pe ceilalţi trei la distanţă, ca să nu-l poată auzi, dar să rămână totuşi la vedere.

Se aşeză apoi în faţa hunului, cercetându-i chipul. Avea pielea de pe faţă bătătorită ca tovalul şi nasul înfundat, capul prea mare şi trăsăturile urâte. Chiar şi în mijlocul poporului său, oameni binecunoscuţi pentru urâţenia lor, probabil că era considerat din cale-afară de hidos. Chipul lui era atât de schimonosit, încât lui Casca aproape îi veni să râdă în gura mare. Arăta ca şi cum ar fi fost bătut cu biciul sau cu un obiect tare.

Romanul se întrebă cum putea să arate femeia acelui bărbat şi copiii lui – asta în cazul în care ar fi avut aşa ceva. Renunţă apoi la gândurile amuzante, pentru că timpul nu-i permitea.

Îi vorbi hunului, încercând mai multe dialecte, înainte să primească un răspuns. Casca le porunci apoi războinicilor săi să-i dezlege mâinile. Cum se văzu liber, sălbaticul se repezi la gâtul romanului, dar se pomeni cu braţele prinse în două menghine care i le strângeau atât de tare, încât în curând îi dădură lacrimile. Încetul cu încetul, Casca îl strânse tot mai tare, până

simţi că oasele îi trosneau sub degete. Pe urmă, slăbi strânsoarea. Pe chipul monstrului, se citi stupoarea. Hunii erau oameni sălbatici şi, prin urmare, respectau forţa, indiferent de forma sub care s-ar fi manifestat ea. Strângerea lui Casca îl lăsă cu mâinile amorţite.

Barbarul îl scuipă apoi pe roman drept în ochi. Acesta îşi şterse faţa de scuipatul împuţit şi îi zâmbi blând:

— Cum vrei! Cum vrei tu!

Îşi scoase cuţitul din teaca de la brâu şi, pipăindu-i tăişul, continuă:

— Ştiu ca eşti un războinic curajos şi viteaz, dar nu asta mă interesează la tine acum. Aş vrea, în schimb, să văd cât de bine ţi-ar sta ca eunuc.

Ochii hunului începură să caute cu disperare în toate direcţiile. Se aşteptase să fie torturat şi chiar să fie trimis la moarte, dar să rămână fără însemnele bărbăţiei! Lucrul acesta îl scoase din minţile lui şi aşa puţine.

— Şi, după ce o să-ţi tai bijuteriile, o să ţi le mănânc în faţa ta.

Atinse apoi faţa omului cu lama cuţitului, apăsând-o foarte puţin, atât cât să-i cresteze pielea, lăsând în urmă o dâră sângerie pe chipul lui negru de mizerie. După tremurul genunchilor care se transmisese întregului corp, Casca îşi dădu seama că barbarul începuse să se înmoaie.

— Şi atunci, prietenul meu pitic, o să te dau pe mâna câtorva războinici de-ai mei, care nu au nici un pic de gust şi sunt în stare să violeze orice. Chiar şi pe tine. Peste tot, dacă înţelegi. Iar toate astea vor fi făcute în faţa camarazilor, labele picioarelor, apoi braţele şi, la sfârşit de tot picioarele. Câte o încheietură o dată. Şi, după fiecare tăietură, cu un fier înroşit o să-ţi ardem rana, ca să nu mori prea repede. După ce vei muri, îţi vom lua membrele şi le vom îngropa în diferite părţi ale câmpiei, astfel încât sufletul tău păcătos să nu mai poată învia niciodată. Nu vei găsi calea spre străbunii tai şi sufletul tău va rămâne pe drumuri pentru totdeauna.

Hunul tremura din tot corpul. Persanul cu cicatricea pe chip părea să fie exact genul de om care ar fi făcut tot ce îi promisese. Casca îl privi din nou în ochi, ştiind că prizonierul era cada să cedeze.

— Te ştiu foarte bine. Tu nu faci parte din tribul tău Nu te-au acceptat niciodată ca fiind al lor şi ai fost întotdeauna batjocora lor.

După expresia de pe chipul hunului, îşi dădu seama că lovise

drept la ţintă.

— Ce câştigi dacă suferi pentru ei? În nici un caz nu or să cânte în semn de cinstire a numelui tău. Numele tău nu va fi reţinut de urmaşii tribului vostru. Nicidecum! O să mori degeaba în chinuri groaznice.

Făcu o pauză, ca să-i dea sălbaticului timp de gândire.

— Sau ai putea să pleci de aici ca un om bogat. Cei trei de acolo, spuse Casca mai departe, arătând spre tovarăşii lui, nu vor pleca din tabăra asta în viaţă. Nu vor putea spune nimic nimănui, niciodată. Şi le voi face ceea ce ţi-am promis să-ţi fac ţie. Spiritele lor nu vor supravieţui pentru a-ţi face ţie rău.

Casca îşi scoase punga de la brâu şi o scutură în faţa hunului. Sunetul banilor de aur era atât de aproape şi de puternic. Apoi, îşi vârî punga la loc.

— În punga asta, prietene, se află viaţa ta. O viaţă de lux! Cu câţi bani sunt aici, poţi să-ţi cumperi orice femeie. În punga asta e cu mult mai mult decât ai putea să primeşti din jefuirea a o sută de cetăţi ca aceasta. Ştii foarte bine că tumanul va lua partea leului şi pentru voi nu vor mai rămâne decât resturile. De ce nu iei punga asta acum şi să scapi de toată nefericirea vieţii tale? Nu vreau, în schimb, decât să-mi spui câteva lucruri pe care, oricum, le voi afla odată cu ivirea zorilor.

Hunul îşi linse buzele care păreau mai curând marginile unei răni pe chipul său, pregetând să accepte oferta lui Casca. Clinchetul aurului ajunsese şi la urechile celorlalţi trei barbari. Lor, oricum, nu le păsa de pocitania care le făcuse numele de ruşine, dar ştiau că făcuse un târg cu Casca. Unul dintre ei îi surprinse privirea şi scuipă în direcţia lui, având întipărită pe chip o expresie care voia să spună că nu trebuiau să se încreadă niciodată într-un om cu un ochi alb, care le adusese întotdeauna numai nenorociri pe cap.

Ostaticul lui Casca se hotărî. Vorbi pentru prima oară, cu o voce joasă şi temătoare:

— Vei face aşa cum ai promis şi îi vei ucide. Iar eu pot să iau aurul şi să plec liber.

— Chiar aşa! îi răspunse Casca.

Pocitania îşi linse din nou buzele, de această dată de plăcere.

— Atunci, fă-o acum! Trebuie să-i văd morţi înainte să vorbesc.

Casca nu se aşteptase la asta, dar înţelegerea era înţelegere. Şi, pe urmă, hunii ar fi fost executaţi oricum. Nu avea de ce să-şi complice situaţia cărând prizonieri după el. Dădu un ordin şi săbiile sclipiră în lumina slabă a lunii, descăpăţânându-i pe cei

trei. Capetele lor căzură cu zgomot la pământ.

— Şi restul! Fă şi restul! strigă hunul, înnebunit. Trebuie să fiu sigur că spiritele lor nu vor veni după mine.

Casca dădu din nou ordin şi trupurile fură ciopârţite după cum spusese.

— Mi-am ţinut cuvântul, acum e rândul tău şi, după ce voi afla ce mă interesează, îţi vei primi punga cu aur şi vei fi liber să pleci.

Hunul nu mai avu nevoie de alte încurajări. Îi spuse despre miile de femei, copii şi bătrâni care urmau să fie trimişi să ia cu asalt zidurile cetăţii în ziua aceea. Îi mai spuse şi care era puterea hunilor şi despre căpetenia lor, Boguda. Casca simţi că personajul acela nu-i plăcea deloc şi se gândi că, în timpul luptei, zeii ar fi putut să-i aducă faţă în faţă. O căpetenie care putea să folosească în acel mod prizonierii nu merita să fie lăsată să umble prin lume.

Îl întrebă pe hun cum arăta Boguda şi sub ce stindard lupta. După ce află tot ce îl interesa, îi dădu punga cu aur. Barbarul era blând ca un mieluşel. Se înclină adânc în faţa lui Casca, rânjindu-i slugarnic.

— Calul meu, stăpâne! Porunceşte să mi se dea calul înapoi!

— Dar în înţelegerea noastră nu a fost vorba despre nici un cal. Dacă vrei, pleacă pe jos, dacă nu...

Hunul începu să protesteze, dar un dos de palmă peste bot îl aruncă la pământ, la câţiva paşi în spate, şi-i închise gura urât mirositoare. Casca îl dădu pe mâna războinicilor săi şi le spuse care îi sunt ordinele.

Casca îşi ţinuse cuvântul, făcând exact cum îi promise barbarului. Dar ştia că, pe jos, hunul era ca şi mort. Oricine îl vedea îl omora pe loc, însuşindu-şi şi averea lui. Cu picioarele lui strâmbe, nu avea cum să se depărteze prea mult şi cât de curând vreun mongol sau tătar rătăcind după furtişaguri prin partea locului avea să termine ceea ce începuse el. Iar dacă nimerea pe mâna kushanizilor, soarta avea să-i fie de zece ori mai tragica în adâncul sufletului, lui Casca nu-i făceau plăcere întotdeauna ordinele pe care le dădea, dar războiul era un iad şi el nu avea puterea să schimbe lucrul acesta.

Îşi chemă ofiţerii şi le povesti planurile hunilor.

— Încălecaţi cât mai curând. Lăsaţi în urmă bagajele. Dacă învingem, venim şi le luăm. Dacă nu, oricum nu mai contează. Avem nevoie de toţi oamenii. Pedestraşii vor fi luaţi alături de ei de călăreţi. V-am învăţat cum. Oamenii să-şi schimbe locul în şa,

să nu obosească animalele prea mult. Acum duceţi-vă la oamenii voştri şi să vă văd călărind ca şi cum toţi diavolii ar fi pe urmele voastre.

Graba îi mâna din urmă. Intrară în formaţie de luptă, cu flancurile avansate. Trebuiau să galopeze cât mai repede, dar fără să omoare caii.

Când iscoadele se întoarseră şi îi dădură raportul, Casca află că principala forţă a hunilor se afla la trei mile în avans şi că de pe vârful dealului din faţa lor se vedea cetatea. Casca dădu semnalul de oprire şi urcă pe creasta dealului, de unde putea să vadă ca în palmă câmpia din faţa cetăţii.

După socoteala lui, erau cam două mile şi jumătate până la zidurile cetăţii. Panta dealului nu era prea abruptă, şi asta era foarte bine. Cailor avea să le fie mai uşor să şarjeze.

Hunii se retrăseseră de lângă ziduri. Numai câteva grupuri răzleţe alergau în dreptul lor, trăgând câteva săgeţi din când în când, ca să ţină ocupate gărzile şi să nu-i lase pe apărătorii fortăreţei să se odihnească. Către stânga, se vedeau ţarcurile în care erau ţinuţi prizonierii. De la distanţa la care se aflau, îi păreau nişte furnici, dar mişcările hunilor în jurul lor erau uşor de înţeles.

Trebuia neapărat să-i facă pe cei din cetate să înţeleagă că le sosiseră ajutoare şi, mai ales, să-i facă să înţeleagă care le era planul, îl chemă la el pe Shirkin, îi şopti ceva la ureche şi îi dădu o săgeată hună pe care înfăşurase un pergament. Shirkin încuviinţă. Casca dădu apoi ordin soldaţilor săi să rămână la adăpost de privirile hunilor, în spatele dealului.

Shirkin se întoarse imediat, îmbrăcat în straiele unuia dintre hunii pe care îi omorâseră peste noapte. De asemenea, viteazul persan renunţase la calul său şi încălecase unul dintre caii hunilor, de talie mai mică şi cu părul mai lung.

Shirkin îl mai privi o dată pe Casca şi îi ceru permisiunea să pornească. Romanul îi strigă să se ducă precum vântul şi la fel de repede să se întoarcă. Călărind asemenea hunilor, Shirkin se alătură unui grup de zece războinici, care alergau la stânga şi la dreapta prin faţa zidurilor. Ochind cu grijă către ceea ce i se păru să fie chipul unui ofiţer kushanid, slobozi săgeata, care trecu la câteva degete de capul omului, înfigându-se într-o grindă de lemn.

— Foloseşte-ţi ochii sau îţi pierzi capul! îi strigă Shirkin ofiţerului.

Faptul că un hun era capabil să vorbească o limbă civilizată

era suficient ca să atragă atenţia, dacă nu cumva săgeata nu-l făcuse deja pe ofiţer să coboare capul. Shirkin îşi întoarse calul şi se depărtă de ziduri, lăsându-i pe huni să-şi vadă mai departe de distracţie.

— Am făcut aşa cum mi-ai poruncit, stăpâne! îi raportă Shirkin curând după aceea. Înainte să plec, am văzut un ofiţer kushanid smulgând săgeata din grinda de lemn în care s-a înfipt.

Casca era foarte mulţumit de tânărul său luptător şi îi spuse să-şi schimbe repede straiele, înainte ca vreunul dintre războinicii lui să-i ia fundul în ţintă şi să i-l împăneze cu săgeţi.

Îl chemă apoi pe Indemir şi îi spuse să adune ofiţerii să le dea ordinele de luptă. Ideea îi venise când îi văzuse pe huni mânându-i pe kushanizii prizonieri de la spate către zidurile cetăţii.

Patruzeci de mii de oameni ai stepelor se învârteau unul în jurul altuia, ridicând nori de praf, pe care vântul îi lua şi îi ducea în depărtare. Şamanii începură să-şi facă ritualurile menite să alunge spiritele rele şi să le aducă victoria. Boguda dăduse ordin mai devreme ca o mie de femei să fie ucise, astfel încât sângele lor să se impregneze în pământ şi să o hrănească pe Marea Mamă, Pământul.

Casca urmări măcelărirea femeilor, dar nu avu ce să facă. Era prea devreme să-şi angajeze oamenii în luptă. Dacă ar fi atacat în acel moment, totul ar fi fost pierdut. Dar le trimise vorbă războinicilor săi despre ce se întâmpla, completând că, dacă pierdeau lupta aceea, a doua zi hunii puteau să ajungă în Persia, făcând acelaşi lucru cu femeile lor. În ziua aceea, nu-şi puteau permite nici un fel de milă, pentru că în mod sigur nici hunii nu le-ar fi arătat-o lor.

Un singur lucru trebuiau să aibă în minte: *Să ucidă! Să ucidă! Să ucidă!*

*

* *

Tânărul kushanid pe lângă care trecuse săgeata lui Shirkin observă pergamentul şi smulse săgeata din grinda de lemn. O duse lui Shuvar, care se întâmplă să fie ofiţerul de serviciu la ora aceea.

Shuvar citi mesajul şi zâmbi, apoi o rupse la fugă să-l anunţe pe tatăl său. Îl găsi în câteva clipe, aplecat peste trupurile unor războinici răniţi, încercând să hotărască dacă se mai puteau întoarce pe ziduri.

— E aici! strigă el, nemaiputând să-şi controleze entuziasmul.

— Cine, fiule? întrebă Jugotai, ascunzându-şi cu greu iritarea că fusese deranjat.

— Casca, tată! Casca – romanul a venit! El este comandantul armatei persane care ne-a fost trimisă în ajutor. Chiar acum sunt în spatele dealului din apus. Ne-a scris că a sosit timpul să ne întâlnim din nou şi că trebuie să ne ducem la el la momentul potrivit. Trebuie să fim pregătiţi în orice clipă, iar luptătorii noştri să aştepte ordinele în şeile cailor. La semnalul lui, va trebui să atacăm cu toţii, chiar şi războinicii de pe metereze. Toţi! Are nevoie de noi toţi ca să ne salveze, tată!

Jugotai smulse pergamentul din mâna fiului său şi începu să-l citească. Nu era foarte priceput la acest meşteşug, iar fiul său îl întrecea de departe. Ochii i se umeziră.

— Este aici! Vechiul meu prieten a venit să mă mai ajute din nou. Mă bucur că o să-l mai văd o dată înainte să mor! Pregăteşte oamenii, fiule! îi spuse el lui Shuvar, căutând să se stăpânească. Dacă îl cunosc bine pe prietenul meu roman, momentul potrivit va veni cât de curând.

După ce dădu ordin să i se pregătească bidiviul şi să fie ţinut la capătul scărilor gata să-l încalece, Jugotai urcă din nou pe metereze, aşteptând semnalul lui Casca. Simţea că în curând avea să pornească în întâmpinarea fratelui său de arme.

CAPITOLUL 12

Timpul sosise. Războinicii se aflau pe poziţii. Cavaleria fusese dispusă pe două fronturi largi, cu pedestraşii la mijloc, înarmaţi cu suliţele lor lungi. Mulţi dintre ei aveau un soi de suliţă modificată, care semăna mai mult cu o cange cu coada mai lungă. Casca văzuse pentru prima dată aceste arme în codrii din nordul Europei, mânuite de triburile teutone, care le foloseau ca să-i tragă pe călăreţi de pe cai, după care se repezeau şi le tăiau gâturile înainte ca aceştia să apuce să se ridice în picioare să lupte.

Femeile, copiii şi bătrânii, văitându-se sfâşietor, erau mânaţi de la spate de huni cu bicele şi dirijaţi către zidurile cetăţii. Cei care cădeau rămâneau morţi la pământ. Copiii, mai ales, căzură pradă copitelor cailor, trupurile lor pline de sânge şi zdrenţuite rămânând în urma hunilor ca nişte pete roşii pe pământul răscolit.

Prizonierii ajunseră la ziduri, plângând şi cerşind mila celor de pe metereze. Primiseră de la huni scări lungi şi, ţinându-şi copiii cu o mână, încercau să ridice scările şi să le sprijine de pereţii cetăţii, în tot acest timp, continuară să plângă şi să se vaite, implorându-le celor de pe metereze mila, strigându-le că nu voiau altceva decât hrană şi apă pentru copilaşi.

— Milă! Aveţi milă! Milostiviţi-vă cu noi şi salvaţi-ne copiii!

Arcaşii de pe metereze nu traseră nici o săgeată. Hunii alergau în cerc în jurul cetăţii, învăluiţi într-un nor de praf, aşteptând momentul prielnic pentru a izbi.

Casca dădu ordinul de atac şi cornurile perşilor răsunară, trimiţându-şi ecourile în întreg ţinutul. O dată, de două ori, şi abia atunci oamenii lui se puseră în mişcare. La început, înaintară la pas, apoi mai repede şi tot mai repede. Zece mii dintre cei mai buni războinici ai Persiei se repeziră înainte, ca un val irezistibil.

Atacul creştea în viteză, ritmul copitelor cailor ajungând să egaleze ritmul bătăilor inimilor lor. Casca se afla în fruntea flancului drept. Îşi alesese această poziţie nu numai pentru că îl ducea drept spre poarta cetăţii, unde spera să-l vadă sau să-l întâlnească chiar pe Jugotai, dar şi pentru că văzuse stindardul lui Boguda în partea aceea şi voia neapărat să se înfrunte cu el.

Luase o lance lungă ca a cavalerilor şi iureşul atacului începu să-l cuprindă şi pe el. Astăzi nu aveau timp pentru tactici subtile. Totul era foarte simplu. Trebuiau să-i lovească în plin şi să omoare cât mai mulţi, după care aveau să se întoarcă şi să-i ucidă pe cei care ar fi rămas în picioare după primul val al atacului.

Pedestraşii îşi dădeau silinţa să ţină cât de cât pasul cu cavaleria şi, în acelaşi timp, să-i respecte porunca de a nu se răzleţi. Casca îi instruise să se apropie de locul bătăliei alternând alergarea cu pasul de marş, după care trebuiau să se adune şi să formeze un careu, aşteptând ordinele lui. Rolul lor era acela de a forma o insulă în marea de călăreţi, o insulă în jurul căreia cavaleria se putea strânge pentru a se regrupa şi a ataca din nou.

Casca îşi îndemnă calul să alerge mai repede şi tot mai repede, aplecat peste coama lui. Simţea puternic în nări mirosul acru al sudorii acestuia. Nu-şi dorea decât ca nobilul animal să-l ducă cu bine până în iureşul luptei.

Chipurile hunilor începură să fie vizibile. Şocul surprizei era întipărit fără putinţă de tăgadă pe feţele lor urâte; nu erau pregătiţi pentru ceea ce li se întâmpla. Le-ar fi trebuit ceva timp să se poată reorganiza pentru a primi cum s-ar fi cuvenit atacul perşilor. Dar nu-şi puteau permite luxul acesta.

Casca blestemă în gura mare când lancea îi sări din mână după ce se împlântase în trupul unui barbar.

— Mii de blesteme! Ieşi afară, Jugotai!

Atacul perşilor împărţise trupele hunilor în două grupuri dispersate. Schimbând direcţia atacului, flancul stâng spre stânga şi flancul drept spre dreapta, continuară şarja. Era ca şi cum un val s-ar fi spart de o stâncă, împărţindu-se în două şuvoaie care nu conteneau să se reverse, încercuind cetatea. Caii nechezau şi oamenii mureau, dând din mâini disperaţi.

Romanul continuă să înainteze, scrâşnind din dinţi, strigându-i prietenului său din spatele zidurilor:

— Haide, Jugotai! Ieşi acum, prietene!

Între timp, hunii reuşiseră să-şi revină din surpriza de la început şi, apucând să se organizeze cât de cât, începură să dea o replică mai puternică perşilor. Casca îşi conduse oamenii în mijlocul hunilor, rotind sabia în jurul lui şi lovind în neştire; oricum, în toate direcţiile erau numai huni speriaţi, îngroziţi, dezorientaţi, care uitau până şi să se apere. Trecu razant, la un moment dat, pe lângă un grup de femei şi copii terorizaţi de

ceea ce se întâmpla în jurul lor. Îşi smuci calul, oprindu-l, şi, după ce-l întoarse, le strigă femeilor şi bătrânilor care îl priveau fără să înţeleagă încă ce se întâmpla:

— Ajutaţi-ne! Acum este momentul! Luptaţi dacă vreţi să vă salvaţi copiii şi pe voi înşivă! Răzbunaţi-vă pentru ce v-au făcut animalele acestea! Luptaţi, fir-aţi să fiţi! Luptaţi!

Femeile ezitară un moment, de frică, dar şi pentru că nu ştiau ce să facă şi cum să lupte împotriva lor. Totul nu dură decât o fracţiune de secundă, până când una dintre ele, mai curajoasă sau stârnită de nebunia din jur, îşi dădu copilaşul din braţe unei alte femei, în vârstă, şi sări la dârlogii calului unui hun care trecea pe lângă grupul lor. Calul se răsturnă, aruncându-l pe călăreţ la pământ, între femei. Atâta le trebui acestora. Toate îşi lăsară copiii în braţele sau în grija bătrânelor şi a bărbaţilor neputincioşi, sau chiar pe pământ, când nu mai avură în grija cui să-i lase, şi, astfel eliberate, săriră pe huni, doborându-i de pe cai şi apoi măcelărindu-i chiar şi cu mâinile goale, numai cu unghiile care le crescuseră cât stătuseră în captivitate. După ce îl terminau pe unul, îşi căutau altă pradă, un alt hun, pe care îl doborau de pe cal, şi măcelul începea de la capăt.

Casca. Îşi întoarse calul şi, lovindu-l cu călcâiele în coaste, se grăbi înainte, croindu-şi cale prin mijlocul învălmăşelii generale: călăreţi, animale căzute la pământ, femei înnebunite de gustul răzbunării, căutând să ajungă de cealaltă parte a câmpului de bătaie. Rănit şi lovit în mai multe locuri, dar continuând să se ţină bine în şa, îşi îndemnă calul să îl ducă înspre careul de pedestraşi, unde se putea bucura de siguranţă câteva clipe. Pătrunse în mijlocul lor printr-un tunel pe care i-l deschiseră când îl văzură apropiindu-se şi apoi le porunci:

— Înaintaţi pas cu pas! Potriviţi-vă suliţele în pământ şi ochiţi piepturile cailor! Dacă le ucideţi caii, hunii sunt ca şi morţi.

Se năpusti din nou în vâltoarea luptei, ştiind că războinicii lui aveau să-i respecte ordinul la sânge. Sunetul unei trompete de pe metereze ajunse până la el, când porţile masive din lemn şi fier începură să scârţâie, deschizându-se larg, anunţându-l că Jugotai ieşea şi el la luptă. Lui şi războinicilor li se păruse că trecuse o eternitate, dar, în realitate, de la primul lor atac trecuseră numai şapte minute. Dar era, totuşi, o eternitate pentru sutele de morţi care îngrăşau deja pământul cu sângele lor.

Boguda se străduia în acest timp să-şi organizeze cât de cât oamenii, dar confuzia domnea peste tot şi era atât de mare,

încât nimeni nu îl mai asculta. De unde apăruseră toţi perşii ăştia? se întreba el în gând, nevenindu-i să creadă că ceea ce i se întâmpla era aievea. Îi spintecă apoi pieptul unei femei şi îi călcă copilul sub copitele calului. Muierea încercase să urce în şa lângă el, strigându-i că-l omoară.

Boguda reuşi, totuşi, să adune câţiva luptători în jurul lui şi îi trimise la tumani cu ordinul de a încerca să-şi adune fiecare oamenii şi să atace împreună.

Dar şi Jugotai începuse să-şi transmită ordinele oamenilor săi. El şi Shuvar conduceau cavaleria cetăţii. Toţi ştiau că aceasta era ultima şi singura lor şansă de supravieţuire şi kushanizii îi loviră pe huni cu puterea vântului morţii. Fiecare bărbat kushanid era hotărât să ia cu el cel puţin un hun pe lumea cealaltă, dacă ar fi fost să moară. Sparseră din nou flancul hunilor şi apoi se alăturară cavaleriei persane, care începuse să obosească. Îşi pierduse impetuozitatea pe care le-o dăduse şarja cu care deschisese lupta, războiul degenerând în zece mii de conflicte izolate. Ceea ce îl surprinsese cel mai tare pe Shuvar fusese cruzimea şi hotărârea femeilor. Ridicau armele războinicilor căzuţi şi contribuiau cu mult spor la răspândirea morţii în rândurile hunilor. Nu ştiau foarte bine ce trebuiau să facă, dar ura le mâna de la spate, făcându-le aproape la fel de periculoase ca orice războinic. Şi, mai ales, nimic nu le mai putea opri. Singura îndurare la care puteau spera hunii care le căzeau în mâini era o moarte rapidă şi fără dureri. Numai că femeile, din necunoaştere sau din instinct, le dădeau plata meritată pentru violurile şi omorurile la care supuseseră zecile de mii de prizonieri şi prizoniere. Shuvar rămase aproape de Jugotai. Era o onoare pentru el să lupte alături de tatăl său şi, dacă era să moară, voia să împărtăşească acest moment cu singurul om pe care îl iubea mai mult decât orice altceva pe lume. Amândoi se aflau în fruntea kushanizilor. Reuşiseră să adune aproape şase mii de bărbaţi apţi să stea în şa. Cei care nu aveau cai continuau încă să iasă pe porţile cetăţii, alăturându-se grupurilor de femei.

Multor bărbaţi le fu dat să vadă femeile într-o lumină nouă în acea zi – nu mai erau acele fiinţe supuse, aşteptând ca pântecele să le dospească de sămânţa soţilor; erau adevărate forţe dezlănţuite ale naturii, luptând împinse de o ură cum nici un bărbat nu cunoscuse vreodată.

Lupta continuă şi mai înverşunat. Careul de pedestraşi executa cu sfinţenie ordinele lui Casca şi, înaintând pas cu pas, ajunseră aproape de zidul cetăţii, despărţind hoardele hunilor în

două părţi care puteau fi stăpânite mai uşor.

Disciplina superioară a perşilor începu să-şi spună cuvântul. Se reorganizau imediat şi răspundeau ordinelor pe care le primeau mai rapid şi mai exact decât puteau spera hunii să reuşească vreodată. Puţin câte puţin, începură să aibă controlul bătăliei.

Jugotai lupta ca şi cum ar fi fost ultima bătălie din viaţa lui. O bucată de vreme, tinereţea reveni în oasele şi muşchii săi îmbătrâniţi. Lupta cu o asemenea ferocitate, încât fiul său rămase cu gura căscată, surprins de vigoarea tatălui său. Îşi croiră drum către careul perşilor şi apoi se întoarseră, trecând prin sabie flancul stâng al hunilor, năpustindu-se ca nişte de sălbatici însetaţi de sânge, ştiind prea bine că nu puteau decât să învingă sau să moară – cale de mijloc pentru ei nu putea exista. Lupta aceasta trebuia să meargă până la capăt, şi atât hunilor, cât şi perşilor şi kushanizilor le era foarte clar că învingătorul nu avea de gând să arate vreun pic de milă învinsului. Ambele tabere omorau cu sete, cu disperare. Hunii strigau mai tare decât ceilalţi, chemându-şi în ajutor zeii păgâni, să le întărească braţele să poată hăcui cât mai mulţi duşmani.

Casca era acoperit atât de sângele lui, cât şi de cel al hunilor pe care îi căsăpise. Tunica sa era sfâşiată într-o mulţime de locuri; ceea ce îi salvase viaţa de câteva ori fusese cămaşa cu zalele în formă de solzi de peşte pe care o purta sub tunică. Sabia i se ciobise de atâtea lovituri câte dăduse cu ea.

Greutatea luptei începea să-l obosească. Reuşea încă să se controleze şi să nu lase nebunia vărsării de sânge să pună stăpânire pe el. Dar reuşea cu greu să se abţină. Când trecu cu calul peste resturile zdrobite ale corpului unui copil, controlul se topi ca prin farmec. Imaginea corpului plăpând zăcând în sânge făcu să se frângă zăgazurile mâniei din adâncurile fiinţei lui.

Plângea precum un copil. Lacrimile i se prelingeau pe obrajii îmbătrâniţi în luptă şi în cele din urmă începu să râdă isteric. Sabia lui căuta tot timpul alte şi alte trupuri pe care să le spintece şi în sângele cărora să se scalde. Era însetat de sânge, devenise un măcelar, incapabil să se sature de omor. Chiar şi perşii se fereau din calea lui, văzându-l în asemenea hal de furie. Nu mai văzuseră în viaţa lor un comandant care să se învârtă în loc cu calul, plângând ca un copil, pornind apoi să masacreze duşmani cât zece dintre ei la un loc. Încins, le striga hunilor să vină la el mai repede, să îi trimită în iad. Mai repede şi mai mulţi, ca să-şi astâmpere furia.

Jugotai îl văzu primul pe roman. Nici tunica pătată de sânge şi

sfâşiată, nici repeziciunea cu care mânuia sabia şi nici chipul său acoperit de lacrimi nu-l ascunseră ochilor prietenului său.

Îşi îmboldi calul cu călcâiele şi încercă să se apropie de Casca. Hunii erau deşi ca puricii în jurul romanului şi îi era imposibil să facă şi un pas fără să fie măcelărit. Croindu-şi drum cu sabia, se apropie totuşi de prietenul şi fratele său de arme. Shuvar se depărtase de tatăl său şi lupta cu disperare pentru propria lui viaţă, învârtea şi împungea sabia, se întindea să poată lovi mai bine, ocupat în fiecare clipă să taie şi să măcelărească. Deşi tânăr, era un maestru al săbiei. Îşi alegea ţintele astfel încât să nu facă risipă de mişcări, economisindu-şi energia. Dar tatăl său se depărtase prea mult şi nu mai putea ajunge lângă el. Sau, cel puţin pe moment nu putea ajunge lângă el. Shuvar îl văzuse şi el pe străinul cu faţa brăzdată adânc de o cicatrice urâtă, acelaşi care îi salvase viaţa în mijlocul deşertului cu cinci ani în urmă, şi îşi dădu seama că tatăl său voia să ajungă lângă prietenul său.

Un strigăt puternic îl făcu pe Jugotai să întoarcă brusc capul Vârful unei suliţe i se înfipse în picior, străpungându-i-l şi implantându-se şi în corpul calului. Animalul se împletici şi îl trânti la pământ.

— Casca! strigă el, disperat.

Glasul lui Jugotai străbătu norul de sânge care îi învăluise creierul romanului, făcându-l să iasă din transa de nebunie.

Boguda era şi el cuprins de turbare, dându-şi seama că era pe cale să piardă bătălia, împreună cu gloria pe care o visase şi de care se aflase atât de aproape. Victoria îi aluneca printre degete, în timp ce oamenii continuau să cadă şi să moară în jurul lui. Simţea că şi sfârşitul lui se apropia şi se hotărî să-i iasă în întâmpinare. Dacă îi era scris să moară în acea zi, atunci măcar să ia cu el în iad cât mai mulţi duşmani. Îl zări pe comandantul kushanizilor, Jugotai, şi se repezi spre el în clipa în care acesta era doborât la pământ. Reuşi să se strecoare prin învălmăşeală, lovindu-şi calul cu latul săbiei şi îmboldindu-l să treacă peste trupurile celor care îi ieşeau în cale, huni sau nu. Nimic nu mai conta pentru el. Singurul lucru important era să ucidă cât mai mulţi duşmani, mai ales comandanţi. Iar Jugotai se afla drept în faţă. Comandantul kushanizilor, imobilizat sub cal, străduindu-se să se ridice, îşi ridică sabia când îl văzu pe Boguda atacându-l. Ochii hunului erau încărcaţi de ură şi lovi în kushanid cu o sete şi o plăcere nemăsurate. Jugotai reuşi să pareze lovitura lui Boguda, atât cât să nu-i fie fatală, dar sabia hunului reuşi totuşi să-i atingă trupul bătrân, alunecând pe coaste şi dezvelindu-i

coşul pieptului, lăsându-i plămânii la vedere.

Casca zări lovitura care îl rănise pe Jugotai şi dădu un urlet ca de animal rănit, instinctele primitive trezindu-se în creierul lui chinuit. Îl vedea pe Jugotai tot ca pe copilandrul care îl călăuzise peste munţi, în urmă cu atât de mulţi ani. În ochii lui, bătrânul era încă un copil. Urlă o dată, de două ori, de trei ori, apoi păru să nu se mai poată opri. Calul său se împiedică, şi reuşi să sară din şa înainte să fie prins sub el. Continuă apoi să lupte cu sabia în mână, croindu-şi drum către Jugotai. Între timp, Boguda era ocupat să-l hăcuiască pe un tânăr ofiţer persan din infanteria uşoară şi nu îl zări pe Casca apropiindu-se de el.

Primul semn care îl preveni că în spatele său se petrecea ceva rău, fu strigătul romanului. Glasul acela, ura pe care o exprima, îi trimise fiori pe şira spinării, oricât de crud se credea. Boguda nu mai auzise niciodată ceva asemănător. Îşi întoarse calul şi îl văzu pe Casca în picioare, deasupra omului pe care tocmai îl hăcuise. După straie şi după coiful cu marginile acoperite cu aur, îşi dădu seama că era un ofiţer de rang înalt din armata persană. Se repezi spre el, împingându-şi calul peste cadavre, în care acesta lovea turbat ca şi călăreţul său, deja plin de sânge pe copite.

Străinul, în loc sa aştepte moartea cu ochii larg deschişi, se aruncă înaintea calului. Ce voia nebunul să facă? Calul care se afla în plin avânt căzu brusc în genunchi. Casca îşi înfipsese sabia în pieptul lui, reuşind să-i străpungă inima. Nările şi gura i se umplură de sânge fierbinte, încercând încă să-şi înfigă dinţii galbeni în pieptul străinului care îl ucisese.

Casca sări într-o parte, ferindu-se de ultima zvârcolire a animalului, şi apoi îl apucă pe hun de guler şi îl trânti la pământ. În acelaşi timp, ridică sabia şi o repezi cu o asemenea furie asupra duşmanului, încât ar fi putut să-i reteze trunchiul în două. Dar, în loc să se întâmple aşa ceva, simţi ca şi cum ar fi lovit într-un bloc de metal, forţa loviturii făcând să-i sară aproape braţul din încheieturi. Boguda reuşise să se ferească să nu fie prins sub calul care se prăbuşise la pământ şi se zbătea sub Casca, blocându-i loviturile pe care acesta le abătea asupra lui, de parcă ar fi avut o sută de braţe. Pară cu o forţă atât de mare, încât îl aruncă pe Casca din nou în picioare. Se treziră faţa în faţă şi ochii lor nu oglindeau decât pornirea de a ucide. Picioarele hunului erau arcuite, ca şi cum ar fi fost arcurile luptătorilor săi. Dar, chiar şi aşa, era aproape la fel de înalt cât Casca. Avea pieptul lat şi puternic şi braţele lungi şi acoperite de muşchi noduroşi. Cei doi bărbaţi se măsurară, aşteptându-se unul pe

altul să înceapă atacul.

Casca făcu prima mişcare, o lovitură joasă, care ţinti pântecele barbarului. Boguda pară şi apoi continuă mişcarea, ţintindu-i el gâtul romanului, dar nu făcu decât să taie aerul. Loviră pe rând, de mai multe ori, dar de fiecare dată îşi parară loviturile cu precizie. Amândoi erau maeştri în mânuirea săbiei şi îşi dădură seama în acelaşi timp că îşi găsiseră egalul. De o duzină de ori fiecare încercă să-şi ucidă adversarul, dar de fiecare dată văzură că efortul fusese în zadar, simţindu-şi săbiile tot mai grele în mâinile care începuseră să le amorţească din cauza violenţei loviturilor. Cei care se luptau lângă ei se mutară ceva mai departe şi aproape că încetară lupta, privindu-i pe cei doi comandanţi încrâncenaţi. Se pândeau unul pe altul. Nu-şi spuseseră niciodată vreun cuvânt, dar ura pe care o nutreau unul faţă de celălalt era mai grea decât însăşi moartea.

Se mişcară din nou. De această dată, Boguda îi prinse încheietura mâinii lui Casca, făcându-l să scape sabia. Se înlănţuiră, doi titani în luptă corp la corp.

Imobili şi încordaţi, se ţineau unul pe celălalt, cu muşchii gâtului ieşiţi în afară ca nişte lame de fier. Faţă în faţă, stăteau drepţi, fiecare vrând să vadă care era puterea duşmanului său.

Casca începea să obosească. La fel şi Boguda. Venind din spatele său, romanul auzi glasul lui Jugotai. Ascultă, dar nu întoarse capul.

— Pune-i capul pe mormântul meu, Casca! Fă asta pentru mine şi voi fi răzbunat.

Vocea slăbi rostind aceste cuvinte. Efortul era prea mare pentru Jugotai.

Casca trase aer în plămâni. Se mişcă, folosindu-şi toată puterea pe care o adunase pe galerele romane. Se concentră. Dar nu reuşi să-l clintească pe hun. Îşi spuse în gând că era cel mai puternic ticălos cu care avusese vreodată de-a face.

Erau tot faţă în faţă, şi Casca simţi mirosul împuţit al respiraţiei barbarului şi al trupului său păros, care probabil că făcuse cunoştinţă cu apa numai când îl prinsese ploaia în şa. Omul din braţele lui era un animal. De undeva, dintr-un trecut imemorial, îşi aminti o întâmplare. „Foloseşte forţa duşmanului tău împotriva lui însuşi. Trebuie să ai mintea limpede ca luna. Nici o emoţie şi nici un sentiment nu trebuie să te tulbure.” Erau cuvintele înţeleptului Shiu Lao Tze. Bătrânul din spatele Marii Porţi de Jad. Nu se mai încordă şi lăsă puterea lui Boguda să lucreze împotriva lui.

Hunul făcu un efort brusc să scape din strânsoarea lui Casca. Opintindu-se înainte, descoperi că nu întâmpina nici o opoziţie. Romanul se răsturnă cu hunul în braţe, trăgându-l după el, lăsând forţa barbarului să îi vină în ajutor. Răsucindu-se brusc, îi alunecă în braţe şi îl prinse peste şold, aruncându-l la pământ. Casca nu mai aşteptă nimic altceva şi sări călare pe el, apucându-l cu picioarele de mijloc şi strângând cât putea de tare. Puţin câte puţin, pieptul hunului se îngusta sub strânsoarea romanului.

Boguda încercă să-l lovească în faţă cu pumnii, să-l zgârie cu ghearele, reuşind din când în când să-i smulgă bucăţi de piele. Casca părea indiferent şi continua să strângă. Începu să simtă corpul barbarului moale în mâinile sale. Îşi schimbă apoi poziţia fulgerător şi îl apucă pe hun de cap. Îşi încleştă braţele în jurul lui şi începu să răsucească; încordându-şi spatele, se folosi de greutatea corpului ca să sucească până la capăt gâtul monstrului cu înfăţişare umană. La un moment dat, auzi un pârâit înfundat şi ştiu că reuşise să-i frângă gâtul. Încă nu era mort, dar nu mai avea mult. Acum aflase şi hunul ce simţeau victimele sale mai slabe când se juca cu ele în acelaşi fel. Ca o ironie a sorţii, avea să moară aşa cum îi plăcea să-şi omoare victimele. La acest gând, barbarului aproape îi veni să zâmbească. Era, într-adevăr, un hun ciudat: uriaş şi cu simţul umorului. În sfârşit, un fel de simţ al umorului schimonosit, la fel cum îi lăsaseră şi pe ei zeii.

Se auzi apoi un scrâşnet mai puternic, şi Casca ştiu că Boguda era aproape mort. Se ridică de la pământ, continuând să ţină căpăţâna hunului între braţele sale acoperite de cicatrice şi săltă leşul în picioare. Strigă apoi din străfundul plămânilor săi chinuiţi de efortul ultimelor câteva minute:

— Uitaţi-vă ca să ştiţi cum moare hunul de mâna persanului, şi aşa veţi muri cu toţii!

Încetul cu încetul, romanul îi răsuci capul la spate şi apoi îi dădu drumul să se prăvălească la pământ. Ridică o sabie de pe pământ şi o arătă mulţimii. Apoi o repezi în gâtul hunului, dar, pentru că tăişul era tocit de loviturile primite şi date, trebui să se străduiască mai mult până reuşi să despartă căpăţâna de trup. Ridică apoi tigva deasupra capului, ferindu-se de sângele care picura, şi o arătă mulţimii:

— Căpetenia voastră este moartă!

În clipa aceea, hunii se dădură bătuţi. Dacă tumanul lor murise, nici ei nu puteau avea o soartă mai bună, şi se consolară cu acest gând. Curajul le pierise ca prin farmec. Şi cu adevărat

au început să moară pe capete, ajutaţi de săbiile perşilor şi ale kushanizilor. Singuri sau în grupuri răzleţite, continuau să moară fără să opună prea mare rezistenţă. Bătălia fusese pierdută încă din momentul morţii căpeteniei lor, Boguda.

Cele două armate se uniră, hăituindu-i pe hunii care încercau să fugă, astfel încât nici unul să nu scape cu viaţă. Femeile îi însoţiră tot timpul. Căpătaseră gustul sângelui şi voiau să ducă crima până la capăt pentru tot ceea ce suferiseră. Nimeni nu fu cruţat. Stindardele cu cozi de cai şi scalpuri umane zăceau în noroi, frânte şi pătate de sângele celor care le purtaseră.

Casca era epuizat de efort şi rănit. Lăsă cadavrul lui Boguda lângă calul care mai zvârlea din când în când din copite şi îngenunche lângă Jugotai.

Încercă să-l scoată pe kushanid de sub calul său, dar un geamăt înfundat de durere, pe care bătrânul nu şi-l putu înăbuşi, îl făcu să renunţe.

Jugotai, cu chipul palid din cauza sângelui pierdut, tuşi şi împroşcă cu spumă roşie înjur când încercă să spună ceva vechiului său prieten.

— Fii binevenit, reuşi el să îngaime după ce îşi recăpătă suflarea, încercând chiar să zâmbească. E aşa cum mi-am închipuit. Fiul meu nu e la fel de priceput în ce priveşte vârsta oamenilor cum e în luptă. Tu cu siguranţă arăţi mai bătrân decât mine.

Spunând aceste cuvinte, Jugotai începu din nou să tuşească, ascunzându-şi cu greu suferinţa care îi măcina trupul.

Casca, într-adevăr, părea bătrân, cu chipul acoperit de stropi de sânge şi colb amestecat cu sudoare. Praful îi făcea părul să pară încărunţit, iar sudoarea amestecată cu ţărână îi accentuase ridurile. Nu ştia în ce fel i se schimbase chipul, dar, cum vorbele lui Jugotai conveneau scopului lui, dădu din cap, încuviinţându-l. În adâncul sufletului, simţea toată greutatea anilor pe care îi adunase în spate.

Îşi privi bătrânul frate de arme şi îşi dădu seama că orele lui pe faţa pământului erau numărate. Jugotai era pe moarte. Acoperi rana deschisă de pe pieptul kushanidului cu o fâşie din tunica lui verde. Era pentru prima dată când era de faţă la moartea unui vechi prieten. Mai avusese prieteni care muriseră, dar nici unul în faţa lui. De fiecare dată, se întâmplase să plece mai departe pentru a nu se mai întoarce vreodată.

Vocea îi pierise, avea gâtul uscat de efort, de durere, de suferinţă, şi trebui să înghită de câteva ori înainte să şi-o

recapete.

— Mă bucur să te văd din nou, bătrân prieten. Cărările noastre în viaţă au fost lungi, Jugotai, şi văd că ai împlinit tot ce ţi-ai dorit. Când ne-am cunoscut prima oară, erai subţire ca o vergea şi nu voiai altceva decât să ajungi acasă, să devii un luptător adevărat şi să ai fii pe care să-i înveţi să lupte împotriva hunilor. Te-ai descurcat bine, prietene; în jurul tău, zac hunii pe care i-ai ucis, şi fiul tău este mândru şi puternic. Te invidiez, vechi prieten şi frate de arme.

Cuvântul *bătrân* îi sună ciudat în urechi, pentru că simţea că Jugotai era acelaşi tânăr pe care îl cunoscuse el, deşi lângă el se afla un moşneag muribund. Asupra lor se aşternu o umbră, şi Casca tresări, ridicând sabia să se apere.

— Opreşte-te, stăpâne! Sunt eu, Shuvar, fiul lui Jugotai. Bătălia s-a terminat, hunii au fost ucişi. Ce face tatăl meu?

Casca luă mâna tânărului războinic şi i-o ţinu în palma lui plină de sânge. Jugotai îşi adună puterile şi îi răspunse el însuşi fiului său:

— Shuvar, fiule, eşti lumina vieţii mele şi, deşi flacăra sufletului meu stă să se stingă, ştiu că voi trăi prin tine. Sunt mândru de tine şi lumea a fost altfel de când te-am avut. Felul de a fi al poporului nostru este mai tăcut şi de aceea nu apucăm să spunem unele lucruri înainte să fie prea târziu. Dar, înainte să mă pierd în umbra veşnică, vreau să ştii următorul lucru: te iubesc, fiule!

Jugotai făcuse un efort peste puterile lui să-i spună lui Shuvar aceste cuvinte, şi chipul sau căpătă aerul ciudat dinaintea morţii.

Shuvar rămase cu faţa ridicată spre cer. Romanul nici nu simţea lacrimile curgându-i pe chip, lăsându-i dâre albe pe obrajii acoperiţi de sânge şi de colb.

Fiul kushanidului începu să îngâne un cântec ritual. Ridicându-şi sabia deasupra capului, strigă apoi cu o voce puternică, de bărbat, mândră şi fără nici o urmă de slăbiciune, chemând zeii poporului său să vină să ia sufletului viteazului războinic care fusese tatăl său. Se întoarse de patru ori în cele patru vânturi şi cântă încontinuu cântecul tatălui său, în care erau povestite faptele sale de vitejie. Deasupra capetelor lor se formaseră nori, adunându-i cuvintele şi ducându-le spre acoperişul lumii. Shuvar continuă să cânte şi toţi cei din jur se opriră să asculte. Ştiau astfel că dintre ei pierea un mare războinic.

Casca îi ţinu tot timpul mâna lui Jugotai şi începu să simtă răceala care începuse să pună stăpânire pe el. Pe măsură ce

viaţa se scurgea din trupul obosit şi îmbătrânit, chipul i se însenină, şi Casca îl recunoscu tot mai bine pe tânărul plin de ambiţie pe care îl cunoscuse cu atât de mult timp în urmă. Anii i se şterseseră de pe chip şi spiritul său începea să se ridice liber din corpul omenesc pe care îl însufleţise până atunci.

— Casca, roman cu nasul mare! Mă bucur că te-am mai văzut o dată. Credeam că ai murit când au pus mâna pe tine preoţii aceia, zise Jugotai, cu o voce stinsă. O să ajungem dincolo de munţi la casa mea, prietene.

Casca îşi dădu seama că aiura, retrăind călătoria pe care o făcuseră împreună.

— Acum, nimic nu ne mai poate opri. Drumul este liber. Văd vârfurile înalte, unde sălăşluiesc zeii. Şi îi văd că au venit să ne întâmpine cu bucurie. O să călătorim veşnic ca tovarăşi de arme, nu-i aşa?

Casca plângea în tăcere. Nu voia să strice cu vaiete ultimele clipe ale vechiului său prieten.

— Nu! Am uitat că drumul tău este mult mai lung decât al meu, zise Jugotai, răspunzându-şi singur la întrebare.

Shuvar îşi continuă cântecul, povestind faptele de arme ale tatălui său, pentru ca toţi cei prezenţi să le ţină minte toată viaţa şi să nu uite că au trăit în timpul unui viteaz cum nu s-a mai văzut. Voia să se oprească, dar nu putea. Cântecul acesta trebuia să fie murmurat atâta vreme cât sufletul se despărţea de corpul pe care îl slujise.

Dar şi clipa cea din urmă sosise.

Jugotai îşi înălţă capul cât putu de mult şi deschise gura să-şi elibereze spiritul. Şopti din nou numele legat de tinereţea lui, la care ţinuse cel mai mult.

— Casca...

Fiorul morţii veni odată cu rostirea acestui cuvânt. Un zvâcnet pe care Casca îl simţise de atâtea ori îl făcu să tresară, dar niciodată nu îl emoţionase atât de puternic ca în acea clipă. Simţi apoi sufletul lui Jugotai ridicându-se şi dând din aripi, ca să ajungă mai curând la cer.

Cântecul lui Shuvar se sfârşi şi liniştea se aşternu deasupra câmpului de luptă. După aceea, începură tânguirile femeilor. Nu ştiau cine murise, dar în bocetul lor se contopea atât durerea fiecăreia dintre ele, cât şi durerea lui Shuvar. La vaietele lor, prizonierii huni ai persanilor începură să tremure.

Casca lăsă mâna lui Jugotai, dezlipindu-i degetele de ale lui.

— Vino, întuneric, vino, pace! Bun sosit, moarte!

Nu ştia dacă vorbele acelea erau pentru Jugotai, pentru el sau pentru amândoi. Shuvar îi atinse umărul şi îl rugă ceva. Casca se ridică şi îi respectă dorinţa. Era dreptul tatălui şi al fiului de a-şi jeli despărţirea.

Indemir sosi pe cal împreună cu Shirkin şi îl strigară pe Casca să-i dea raportul. Romanul nu îi ascultă şi le ceru să aibă grijă de răniţi şi de restul. Nu voia să mai rămână acolo nici o clipă; plecarea spre Nev-Shapur avea să înceapă chiar în noaptea aceea. Răniţii urmau să fie lăsaţi în grija kushanizilor, până când aveau să se întremeze suficient ca să poată face drumul până acasă.

Încălecă din nou şi, întorcând spatele cetăţii Kushan, porni la drum, îndreptându-se spre apus. Conducându-şi armata încet, începu să urce către trecătoarea care le deschidea calea spre Persia. Se opri numai o dată, pentru scurt timp, pe culmea dealului de pe care îi văzuse pe huni atacând, şi privi din nou cetatea.

Ştia ce se petrecea acolo în acel moment, chiar dacă nu era de faţă. Întunericul se apropia în grabă. Patru mii de huni care scăpaseră cu viaţă îşi dădeau duhul sub tăişurile săbiilor, îngenuncheaţi de războinicii cei mai puternici, care mai puteau să desăvârşească victoria măreaţă a acelei zile atât de fericite şi atât de triste în acelaşi timp.

Cererea lui Shuvar era respectată în onoarea tatălui său, astfel încât cei patru mii de huni aveau să fie îngropaţi într-o groapă comună, cu capetele între mâini. Aceştia aveau să fie sclavii tatălui său în viaţa de apoi.

Casca îşi căută un loc ferit, mai departe de şirul lung de războinici persani care începuseră să urce coastele muntelui, şi urmări ultimele raze sângerii ale soarelui ajuns la apus.

Tăcut, cu răsuflarea întretăiată, spuse o rugăciune. Prima rugăciune adevărată pe care îşi amintea să o fi făcut-o vreodată.

— Iisuse! Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, aşa cum ai spus, şi dacă ai puterea în viaţa de după moarte, ascultă-mă. Chiar dacă am fost duşmani, fără voia mea, şi chiar dacă nu vrei să-mi arăţi mila Ta şi nu vrei să-mi dai pacea, facă-se voia Ta. Dar, dacă vrei, fa asta pentru mine: ia sufletul viteazului care a murit astăzi la Tine, pentru că a fost un om bun şi merită pacea pe care ai promis-o pentru toţi.

Apoi, aducându-şi aminte din nou de suferinţa din adâncul sufletului său, zise:

— Eu când îmi voi găsi pacea?

Răspunsul îi veni odată cu foşnetul frunzelor din copacii din jur. Cuvinte blânde, pe care numai el putea să le audă. Iar de această dată i se păru că glasul acela avea puţină părere de rău în el:

— Când ne vom întâlni din nou...

CAPITOLUL 13

Casca sosi la Nev-Shapur, dar de această dată nu luă parte la primirea triumfală care fusese pregătită pentru trupele sale. Campania aceasta fusese încărcată de prea multă suferinţă şi tristeţe, de aceea îi trimise pe Indemir şi pe Shirkin să primească obolul recunoştinţei cetăţii regelui lor pentru victoria pe care o câştigaseră.

În timp ce armata intra în cetate pe poarta cea mare, Casca intră pe o poartă laterală şi se grăbi să-i dea raportul regelui. După ce termină, îi ceru permisiunea lui Shapur să meargă acasă, şi regele i-o dădu pe dată.

Shapur, rămas singur după plecarea lui Casca, simţi că ceva nu era în ordine cu generalul său, dar renunţă să descâlcească iţele acelui suflet pe care şi aşa nu îl putea desluşi deloc. Rashid, care fusese de faţă la prezentarea raportului, fu şi el de acord că generalul părea puţin preocupat şi nervos. Regele nu-l băgă în seamă nici pe el. Rashid îi spunea întotdeauna lui Casca „romanul” şi regele, deşi conştient că marele vizir nu îl avea la suflet pe general, se întreba de ce. Shapur îl privise pe Casca plecând, cu o expresie de nedumerire pe chip. Hotărât lucru, nu era asemenea celorlalţi. Avea ceva care îl făcea diferit, şi regele nu-şi dădea încă seama despre ce era vorba. Iar lucrul acesta îl sâcâia şi nu-i dădea pace. Lui îi plăcea ca toate lucrurile şi oamenii să se încadreze în nişte modele pe care le avea el în minte şi pe care, prin urmare, le putea înţelege. Tot ce nu corespundea modelelor sale era ciudat. Shapur hotărî că trebuia să fie atent la generalul străin. Şi din cauza nedumeririi sale, dar şi din cauză că începuse să aibă cam prea multe succese.

Casca avea alte griji însă şi se hotărî să alunge durerea morţii lui Jugotai cu ajutorul Anobiei. Îl eliberă pe Masul; se săturase de râca permanentă dintre cei doi. Şi, pe de altă parte, avea destule griji ca să nu trebuiască să mai fie şi arbitru între femeia lui şi un sclav.

Aşteptând să treacă iarna, cu furtunile şi ploile ei, mai era cineva care măsura timpul, dar, spre deosebire de Casca, nu îl risipea.

Rashid! Nu pierdea nici o ocazie să amintească numele lui Casca în prezenţa regelui. Shapur ştia foarte bine că marele vizir

nu îl avea deloc la suflet şi, totuşi, nu înţelegea de ce îi cânta atâta în strună romanului. Însă Shapur nu le suflă o vorbă nici unuia dintre ei. Regele ştia că una dintre cele mai importante arme pentru menţinerea puterii era goana permanentă a curtenilor săi după funcţii şi onoruri la Curte, iar ura lui Rashid împotriva romanului se putea dovedi foarte folositoare la un moment dat. Atâta vreme cât urmăreau favoruri spionându-se îndeaproape unul pe altul, tronul său era în siguranţă.

În acest timp, fără să-şi dea seama, urechile lui Shapur erau un pământ fertil pentru sămânţa laudelor exagerate pe care Rashid i le aducea lui Casca. Marele vizir ştia că în curând avea să culeagă roadele strădaniilor sale.

Regele îşi mută Curtea în cetatea Koramshar, pe malul marii. Avea de gând să petreacă acolo câteva luni. După părerea lui, era o politică bună să se mute din când în când într-o altă cetate, astfel încât poporul să-i poată auzi judecata şi să-l vadă în carne şi oase.

Curtea îl urmă pe rege, şi la fel făcu şi Casca împreună cu Anobia. Primi un mic palat pe un deal de unde avea o privelişte încântătoare asupra zidurilor scăldate în soare ale cetăţii. În jurul lui, avea o livadă de pomi care înfloreau în tot timpul anului, iar Anobia era foarte fericită şi îi arăta lui Casca mulţumirea, istovindu-i energia în fiecare zi.

Pe neaşteptate, se arunca asupra lui, îmbiindu-l să facă dragoste. Dimineaţa, la prânz, seara, sau chiar şi când îşi ţesăla calul. Orice moment al zilei şi orice loc era la fel de potrivit şi, de fiecare dată, era la fel de minunat ca la început; minunat şi totuşi altfel datorită surprizei cu care se descopereau din nou şi din nou, unul pe celălalt, ca şi cum, într-adevăr, ar fi fost abia la început, desfătându-se cu darurile trupului celuilalt.

Ecoul morţii lui Jugotai în îndepărtatul Kushan începea să se estompeze cu trecerea lunilor. Iar cu timpul rămăsese numai o amintire pe care Casca nu avea să o uite vreodată. Pentru el, Jugotai rămânea de-a pururi tânăr; bătrânul cu părul încărunţit, care îi murise în braţe, se dusese. Iar momentul morţii lui se dusese odată cu el, Jugotai rămânând în amintirea lui apelaşi băieţandru de treisprezece ani care îl condusese peste munţi.

*

* *

Devenind din ce în ce mai nerăbdător, Rashid aştepta şi el înfăptuirea dreptăţii, după cum jurase. Ereticul, Casca, trăia mult prea bine. Fiecare răsuflare a lui era o insultă pentru marele

vizir. *Bestia* trebuia pedepsită. Erau chiar momente în care Rashid se întreba dacă nu cumva Bătrânul devenise prea împovărat de ani pentru responsabilităţile care îi reveneau. Al cui chip se ascundea oare în spatele glugii adânci a Bătrânului? Rashid ardea de curiozitate să afle cine era; aidoma vântului care înteţeşte focul, era pentru el gândul că acest lucru nu avea să se întâmple decât în momentul în care avea să fie primit în Cercul Interior, iar această primire depindea de moartea unuia dintre membrii vechi. Câţiva dintre aceştia erau poate chiar mai vârstnic decât Bătrânul, iar când unul dintre ei avea să treacă în lumea drepţilor, Rashid nu avea nici o îndoială că ar fi fost rândul lui să îi ia locul în consiliul de conducere al Frăţiei Mielului. După părerea lui, consiliul avea nevoie de un nou imbold şi o nouă cale pentru îndeplinirea testamentului celui de-al treisprezecelea apostol. Frăţia Mielului lâncezea. Bătrânul Dacort nu ar fi ezitat să îi dea *Bestiei* soarta pe care o merita. Iar dacă avea vreodată să vină momentul pedepsei, atunci acela era cel mai potrivit.

Pe Rashid aşteptarea îl umplea de amărăciune şi începuse chiar să-l obosească. Vorbindu-i tot timpul regelui despre el, Rashid pregătise terenul pentru pedepsirea porcului roman. Marele vizir îl cunoştea foarte bine pe Shapur; iar faptul că rostea tot timpul numele lui Casca în prezenţa regelui avea să aducă roade, laudele devenind semne de întrebare în mintea lui Shapur. Nu-i mai rămăsese decât să găsească justificarea cea mai potrivită pentru ca însuşi Shapur să ia hotărârea pe care o dorea el, marele vizir. Regele era pregătit; lui nu-i mai rămăsese decât să se folosească inteligent de mania puterii care creştea zi cu zi în mintea lui, văzând în jurul lui numai trădători. Mai departe, Shapur avea să facă totul singur.

Gândurile acestea nu-l împiedicau însă pe Rashid să se simtă lipsit de dreptul său şi să-l blesteme pe roman. Avea mâinile legate până la următorul conclav al Frăţiei Mielului, care avea să fie ţinut în două săptămâni, lângă ruinele Babilonului. Rashid spera că acolo Bătrânul avea să ia, în sfârşit, o hotărâre.

Timpul trecu însă mai repede decât s-ar fi aşteptat şi, cerând îngăduinţa regelui să părăsească Curtea sub cuvânt că trebuia să se îngrijească de nişte încurcături din familie, Rashid o porni călare către zidurile vechiului Babilon, unde avea să se ţină conclavul.

În ruinele unei case zidite, probabil, la vremea ei, de către un evreu, Rashid descălecă, îşi scuturâ praful de pe veşminte şi îmbrăcă roba de ceremonie, trăgându-şi gluga adânc pe cap, ca

să-şi ascundă chipul. Şi-ar fi dorit ca Frăţia Mielului să îşi ţină conclavele în acelaşi loc. Dar pesemne că înţelepţii care stabiliseră obiceiurile avuseseră dreptate, şi era mai bine ca credinţa lor să nu fie legată de un loc anume, găsindu-şi o temelie mai solidă pe tăria convingerilor lor. Obiceiul acesta îi pusese la adăpost de prigoana de zi cu zi, cerându-le să fie atenţi la iscoade o singură dată pe an. Şi chiar şi atunci se întâmpla ca vreunul dintre membri să lipsească un an sau chiar doi la rând, din cauza războaielor care le făceau călătoriile prea periculoase sau peste putinţă.

Rashid ajunse la convingerea că, într-adevăr, aşa era mai bine şi speră că în noaptea aceea avea să fie luată o hotărâre în privinţa ereticului.

Intră, trecând de gărzile Frăţiei Mielului, ştiind foarte bine că sub robe aveau arme ascuţite, pe care le ţineau pregătite şi pe care nu ar fi ezitat să le folosească dacă vreunul dintre membri ar fi dat o parolă greşită. Aveau poruncă să-l ucidă pe loc pe cel care ar fi comis cea mai mică eroare.

Frăţia Mielului nu se baza pe preceptele de bunătate, care atrăgeau după sine slăbiciunea, ci pe precepte care impuneau hotărâre şi tărie. Fraţii nu ar fi ezitat să măcelărească pe oricine cu mâna lor; slabii şi nevolnicii care îşi spuseseră martiri nu erau demni să rostească numele lui Iisus.

Rashid îşi dădu seama că venise prea devreme. În spatele său, se mai aflau câţiva fraţi, iar alţii de-abia se aşezaseră la locurile lor. Îşi găsi locul menit şi se lăsă pe genunchii săi slabi şi osoşi, rugându-se până în momentul în care Bătrânul avea să se arate în faţa lor.

Alte siluete tăcute veniră şi îşi ocupară locurile. Pe unii dintre ei i se păru că îi recunoştea, prinzând în treacăt câte o trăsătură a chipurilor lor ascunse vederii sau auzindu-le vocile cu care, pe tonuri joase, îşi murmurau rugăciunile. Dar nu era înţelept să insiste prea mult cu privirea asupra fraţilor săi. Cu cât ştiau mai puţin, cu atât mai puţine ar fi putut spune dacă cineva ar fi încercat să le dezlege limbile prin tortură.

Îşi adună apoi gândurile, cufundându-se în rugăciune. Vremurile de glorie ale Babilonului ajuns în ruină îl apăsau. Vechimea locului ales pentru conclav se potrivea de minune scopurilor întâlnirii. Ca şi altădată, ca de fiecare dată la întâlnirile Frăţiei Mielului, sala aleasă era luminată de torţe şi de lumânări. Cele mai multe erau aşezate în aşa fel încât să lumineze efigia sfântă a ordinului, suliţa lui Longinus.

Era o onoare nemăsurată pentru ordinul lor să aibă în păstrare cea mai importantă relicvă a lumii. O păstrau cu sfinţenie de secole. Numai o dată îi fusese permis lui Rashid să o atingă. Atingerea vârfului metalic al suliţei îi dăduse fiori care îi rămăseseră vii în amintire până în ziua aceea. I se permisese să atingă suliţa sfântă în ziua în care fusese primit în Frăţie, ca altădată tatălui său şi tatălui tatălui său.

Încetul cu încetul, încăperea se umplu de zgomotul respiraţiilor; toate locurile erau ocupate, mai puţin trei. Cei trei fraţi absenţi fie muriseră, fie împrejurările fuseseră potrivnice călătoriei. În gând, Rashid îşi dori ca aceste trei locuri rămase libere să se fi aflat în faţă, în locul rezervat membrilor Cercului Interior.

Cercul Interior! Douăsprezece locuri care se aflau în faţa sălii, păstrate pentru conducătorii Frăţiei, şi al treisprezecelea loc, pe un podium, păstrat pentru Bătrân.

Un foşnet de robe îl făcu pe Rashid să-şi ridice capul. Bătrânul se afla în faţa lor şi, pentru a mia oară, marele vizir se întrebă cine putea să fie.

Cei mai mulţi dintre fraţii prezenţi acolo erau conducători de celule. Fiecare celulă era alcătuită din doisprezece membri şi un conducător. Nici unul dintre fraţi nu îi cunoştea pe ceilalţi, nici după nume, nici după chip. Fratele de pe locul alăturat putea să fie un vecin, un prieten sau stăpânul din lumea de afară. Un cerşetor putea să fie conducător de celulă şi să aibă putere de viaţă şi de moarte asupra celor care îi dădeau din milă un blid de linte. În acest fel, dacă ar fi fost prigoniţi, prinşi şi persecutaţi, cărarea pe care oricare dintre ei ar fi putut să o cunoască se oprea la conducătorul de celulă. Unii dintre fraţi, precum Rashid, nu făceau parte din nici o celulă. Aceştia erau oamenii care aveau poziţii importante în lumea de afară. Unii dintre ei aveau chiar poziţii importante în biserica creştinilor şi chiar la Roma. Aceşti fraţi erau prea importanţi pentru a fi expuşi denunţului de către unul singur dintre membrii celulei sale, care nu ar fi rezistat interogatoriilor şi torturii, iar secretul numelui lor era păstrat cu şi mai mare străşnicie. În trecut, se mai întâmplase ca unele nume să răzbată la ceilalţi fraţi; trădătorii se puteau aciui oriunde şi ar fi fost în stare să facă orice pentru bani.

Bătrânul îşi lovi palmele, adunarea Frăţiei Mielului fiind astfel chemată la ordine. Venise din nou momentul retrăirii crucificării. Membrii ei veniseră aşa cum era obiceiul, din toate colţurile lumii, pentru a lua parte la cea mai sacră dintre ceremonii.

Bătrânul, aşa cum era de datoria sa, trebuia să citească din Cartea lui Izram, în care se povestea despre poruncile pe care le primise de la Mântuitor şi pe care le lăsase mai departe discipolilor săi. Rashid aşteptă, ca şi ceilalţi fraţi, să audă din nou cuvintele lui Izram, cel de-al treisprezecelea mucenic.

Bătrânul, cu chipul cufundat în umbră, ca de obicei, începu să citească un pergament pe care îl ţinea în mâinile sale tremurătoare, învăţăturile fuseseră scrise în aramaica veche.

— Ascultaţi, fraţii mei, cuvintele lui Izram şi testamentul lui pentru noi, discipolii lui, binecuvântat fie numele său. Noi suntem cei aleşi, legaţi de misiunea noastră măreaţă. Acesta este cuvântul. Acestea sunt cuvintele lui Izram şi cuvintele lui adevăr vă spun vouă. Eu sunt Izram, fiul lui Daniel din Damasc. Să se ştie că m-am împărtăşit din sare şi din pâine la masa Stăpânului şi am văzut cu ochii mei minunile Lui. Binecuvântat fie Fiul lui Dumnezeu! Este datoria mea să propovăduiesc învăţătura şi adevărul despre Iisus, misiunea lui pe pământ şi calea pe care trebuie să o urmăm pentru a aduce mai aproape momentul întoarcerii Lui. Numele meu nu va apărea în cuvinte scrise între numele celor doisprezece mucenici care l-au urmat pe Iisus, pentru că ei nu aveau ştiinţă de mine sau de scopurile mele adevărate. Cei care s-au numit mucenici au fost numai instrumente care trebuiau să servească unui scop, urmând ca apoi să fie sloboziţi când rolul lor pentru îndeplinirea misiunii avea să fie împlinit. Eu singurul am ştiut adevărul adevărat, pentru că mi-a fost dezvăluit de însuşi Iisus după moarte. Atunci am cumpărat suliţa de la romani. Când am atins-o pentru întâia dată, pe vârful ei de metal mai erau urme din sângele Stăpânului. Apoi, aşa cum a făcut şi Stăpânul, am plecat în deşert patruzeci de zile, luând cu mine instrumentul morţii sale. Acolo am postit, pentru că nu am avut nici apă şi nici mâncare şi am aşteptat cuvintele Stăpânului să vină la mine. În cea de-a patruzecea noapte, în timp ce mă rugam, cuvintele Lui au ajuns la mine. Am atins vârful suliţei cu buzele şi m-am împărtăşit din sângele Stăpânului şi astfel cuvintele Lui au venit la mine şi am auzit aievea cuvintele lui Iisus în deşert şi tot ce a vrut să-mi spună mi-a spus mai repede decât o bătaie de inimă. Mare este puterea şi gloria Dumnezeului viu. Înainte să vă împărtăşesc cuvintele Stăpânului pe care le-am auzit în deşert, mai sunt cuvinte care trebuie spuse, pentru ca să puteţi pătrunde adevărul. Întâi, eu, Izram, fiul lui Daniel din Damasc, ştiam că Iisus nu era sânge din sângele triburilor iudee. Acest adevăr s-a

revelat în vis şi am văzut apoi pergamentele antice care au fost ascunse vederii lumii secole fără număr. Iisus venea din sângele anticei şi nobile caste a popoarelor lui Arian. Venirea sa a fost prezisă de magii Persiei cu mult înaintea profeţiilor profeţilor evrei. Adevăr spun vouă, profeţiile neamului lui Israel au fost aduse de către învăţaţi şi înţelepţi, fiind aceleaşi cu cele ale magilor Persiei, ca să pregătească mai întâi calea pentru venirea Lui. În Babilon, Nebushadnezar a fost învăţat de înţelepţi să îi elibereze pe evrei din sclavie ca să se poată întoarce în Iudeea. Laolaltă cu ei, câteva familii străine s-au amestecat printre evrei, şi aceste familii erau din sângele lui Arian şi nu din sângele lui Israil. Din sângele acestor familii trebuia să se nască Regele, aşa cum se arătase în stele cu mii de ani înaintea naşterii sale. Magii ştiau că Mântuitorul trebuia să se nască în Iudeea, pentru că numai acolo aveau să fie împlinite profeţiile şi numai acolo putea să se işte o asemenea luptă din care să se nască o nouă ordine. Acesta a fost planul adevărat care mi-a fost dezvăluit de cuvântul Stăpânului în deşert. Iisus a propovăduit dragostea şi mila pentru săraci şi pentru cei mulţi. Acesta este adevărul, pentru că cei mulţi, ca şi săracii, îi copleşesc pe cei puţini şi bogaţi. Tronurile sunt ridicate pe spinările săracilor, nu ale bogaţilor. Iisus i-a adunat împrejurul său pe cei mulţi şi pe cei sărmani, promiţându-le viaţa eternă dacă îl urmau, dar şi iertarea păcatelor pentru toţi bogaţii care i se alăturau. Celălalt tăiş al săbiei era frica, pedeapsa eternă şi moartea pentru cei care îi respingeau Iubirea. Mucenicii săi trebuiau să îi împrăştie învăţătura în lume, începând din Iudeea, pentru că acolo avea nevoie să se dea luptă cea mare cu puterea lumii, Roma. Ei trebuiau să-i adune pe cei săraci şi pe cei mulţi în jurul lui Iisus şi, când avea să se împlinească sorocul, trebuiau să răvăşească Imperiul Roman, folosind moartea împotriva celor care le-ar fi stat în cale. Un singur pumnal, implântat în inimă, putea să facă mai mult decât o mie de luptători. Mucenicii şi adepţii lui Iisus trebuiau să folosească frica şi dezbinarea pentru a lăsa în urmă un gol care să fie umplut de oamenii hărăziţi, iar cei care se opuneau erau sortiţi pieirii. Frica este cea mai puternică armă. Frica de necunoscut face din cei mai viteji războinici nişte bieţi neputincioşi, stăpâniţi de îndoială şi de necredinţă. Aceasta este arma pe care trebuie să o folosim sub vălul tainei şi numai adevăraţii credincioşi vor şti adevăratul scop, necunoscut mulţimii.

Bătrânul se opri, aruncându-şi privirea deasupra capetelor

plecate ale fraţilor. Siluete fără nume, îngenuncheate, cu glugile trase adânc peste capete, cu genunchii amorţiţi, absorbiţi de cuvintele lui Izram, rostite de buzele Bătrânului. Clipi de câteva ori în lumina torţelor şi apoi continuă:

— Înaintea venirii acestei noi ordini, fuseseră proorocite vremuri de mare tumult. Vremuri în care marile puteri trebuiau să se confrunte în lupte sângeroase, sădind nesiguranţa în sufletele oamenilor. Iar în aceste vremuri, asemenea apelor tulburi, aveau să înoate şi să crească cel mai bine peştii noştri. Datoria noastră în fiecare zi de la scrierea acestor cuvinte nu înseamnă altceva decât pregătirea întoarcerii Stăpânului nostru, Iisus Hristos. Mântuitorul nostru! Mântuitorul *nostru*! Nu al celor sărmani şi slabi, nici al evreilor, care sunt numai unelte care trebuie aruncate când nu îşi isprăvesc rostul în împlinirea proorocirilor. Şi aşa cum Iisus mi-a spus în noaptea aceea, eu, Izram, sunt cel sorocit să formez noul ordin şi să pavez calea întoarcerii Sale. Atunci când lumea se va îneca în revolte şi războaie sângeroase, atunci mai-marii ei vor veni la noi să afle ordinea, pentru că noi vom fi singurii care vom putea pune capăt tulburărilor, noi fiind aceia care le-am provocat de la început. După aceea, prin Iisus, care va domni pe tronul tuturor regilor din lume, noi vom conduce lumea pentru totdeauna; o singură conducere, în rândurile căreia vor putea intra numai cei mai puternici, care vor stăpâni astfel lumea sub porunca însuşi a Fiului lui Dumnezeu. Dar această lucrare măreaţă a fost zădărnicită de două întâmplări. Prima a fost predarea lui Iisus în mâinile romanilor de către fariseii evrei, care de astăzi înainte vor fi duşmanii noştri de moarte, pentru că nu trebuie să mai apuce ziua în care L-ar putea trăda din nou. Şi a doua a fost fapta romanului numit Casca Rufio Longinus. Dacă nu l-ar fi străpuns pe Iisus cu suliţa, Stăpânul nostru nu ar fi trebuit să renunţe la trupul Lui muritor, întorcându-se de-a dreapta Tatălui. Mă întorceam în Iudeea de la locuinţa mea din Siria şi mă aflam în afara zidurilor Ierusalimului când am aflat vestea cutremurătoare a judecăţii lui Iisus şi a condamnării sale. M-am grăbit să ajung la locul crucificării, dar am ajuns prea târziu, pentru că, altfel, aş fi putut să-l salvez. Cumpărasem credinţa a o mie de oameni înarmaţi, care puteau cu uşurinţă să-i copleşească pe soldaţii romani şi să-l elibereze pe Iisus. Dar romanul blestemat, Casca Longinus, l-a împuns pe Domnul nostru cu suliţa lui şi sângele lui binecuvântat i s-a scurs din trup. A izbucnit o furtună cumplită şi toţi şi-au acoperit chipurile, toţi,

mai puţin eu. Numai eu am putut să aud cuvintele pe care Stăpânul le-a spus ucigaşului. Şi El i-a spus: „Soldat, eşti fericit să fii ceea ce eşti şi astfel vei rămâne până ne vom întâlni din nou.” Apoi Iisus a murit şi l-am văzut pe roman atingându-i mâinile cu buzele, suferind ca un câine, şi eu singur am văzut toate astea şi am ştiut că eram martorul unui miracol. Sângele Mielului are o mare putere. Am ştiut că trebuia să pun mâna pe instrumentul morţii Stăpânului nostru şi am aranjat să îl pot cumpăra de la un om din părţile noastre, care schimbase suliţa romanului cu o alta atunci când acesta a căzut în genunchi, cerându-l iertare pentru fapta lui. Am suferit zile la rând cât a ţinut drumul până în deşert, pe care l-am făcut ducând cu mine numai suliţa. Dar în vedenie mi s-a arătat că drumul este încă deschis şi că tot ceea ce s-a proorocit trebuie să se împlinească. Iisus se va întoarce şi din cuvintele Lui am înţeles că ni l-a lăsat pe roman să nu îl pierdem din ochi. Iisus i-a spus că se vor întâlni din nou. Romanul, Longinus, este calea care ne conduce la întoarcerea Stăpânului nostru, şi îl vom urma pe ucigaşul lui Iisus oriunde se va duce. Nu trebuie să ne scape şi, atunci când se va întâlni din nou cu Iisus, vom fi şi noi de faţă ca să-l întâmpinăm pe Stăpânul nostru. Dar de această dată vom primi de la El puterea şi o vom folosi. În locul unor ţărani proşti, superstiţioşi şi săraci, noi vom avea de partea noastră popoare întregi şi armate care să-i împlinească poruncile, iar El ne va conduce spre gloria supremă, paradisul pe pământ, iar cei care merită vor fi îngăduiţi să şadă alături de El în palate de splendoare eternă. Pentru că ne va da tuturor viaţa eternă. De aceea, vă las moştenire suliţa lui Longinus, să o îngrijiţi şi să o păstraţi. Pot pieri neamuri întregi, dar voi nu aveţi voie să o pierdeţi. Amintiţi-vă şi supuneţi-vă! Urmăriţi-l pe roman şi blestemat fie numele lui în vecii vecilor! Glorie celor care vor face ca fiecare zi din viaţa lui să fie plină de suferinţă! Acesta este cuvântul meu şi cuvântul meu este cuvântul Stăpânului, aşa cum mi l-a rostit mie, Izram, cel de-al treisprezecelea mucenic.

Puterea cuvintelor testamentului îl copleşi pe Rashid, ca de fiecare dată când o auzea, iar ultimele cuvinte ale lui Izram îl roaseră mai rău decât înainte.

Glorie celor care vor face ca fiecare zi din viaţa lui să fie plină de suferinţă.

Bătrânul nu spusese nimic despre Casca, şi sufletul lui Rashid era plin de amărăciune din această pricină. Abia în momentul în care se alegea un membru al ordinului, ca să fie retrăită

crucificarea lui, s-a schimbat puţin.

Retrăirea momentului crucificării îi dădea întotdeauna un sentiment de pace. Avea senzaţia că viaţa sa avea un scop, mai ales atunci când fratele ales era ţintuit pe cruce şi apoi aceasta era ridicată. De acolo, de pe cruce, trebuia să repete cuvintele lui Iisus şi un alt frate, îmbrăcat în uniforma legionarului roman, trebuia să ia suliţa şi să o înfigă sub coastele lui, făcându-l astfel să simtă durerea simţită de Stăpân pe cruce şi să se bucure cu credinţa că, murind în acelaşi fel ca Fiul lui Dumnezeu, avea să renască şi să stea la picioarele Lui, până în ziua Judecăţii de Apoi, când însuşi Stăpânul avea să se întoarcă pe pământ, înconjurat de glorie.

Sentimentul de amărăciune că Bătrânul nu le dăduse dezlegare să îl pedepsească pe roman îl cuprinse din nou pe Rashid pe drumul de întoarcere. Nu înţelegea de ce Bătrânul nu poruncise nici de această dată pedepsirea ucigaşului. În testamentul lui Izram, lucrurile erau foarte clare: „Glorie celor care vor face ca fiecare zi din viaţa lui să fie plină de suferinţă.”

Dar Rashid nu mai avea de gând să aştepte. Putea singur să urzească în aşa fel încât romanul să fie judecat şi pedepsit, având grijă, desigur, ca numai numele său să fie legat de aceasta. Trebuia să fie o judecată şi o pedeapsă dreaptă şi putea să vegheze să fie aşa. Dar trebuia să fie o pedeapsă mai dureroasă decât durerea pe care o simţea el din cauza nehotărârii bătrânului Dacort. Zâmbi în vântul care îi mângâia faţa şi îi flutura roba. Ştia exact care era pedeapsa potrivită şi cum să facă pentru a se ajunge la ea.

CAPITOLUL 14

Evenimentele schimbară mersul lucrurilor în Persia. Casca şi armatele lui înlăturaseră duşmanii imperiului, cu excepţia câtorva bande care îşi găsiseră scăparea în munţi. Dar primejdia serioasă fusese înlăturată.

Succesele armatelor persane îi făcură pe alţii să-i privească cu suspiciune. Câtă vreme Persia era ameninţată de huni şi de o mulţime de alţi duşmani, ea nu îşi putea permite să fie un pericol la graniţele răsăritene şi mai ales pentru provinciile romane. Dar acum ciocnirile dintre grupuri izolate de soldaţi ai Romei şi soldaţii persani deveniseră aproape obişnuite.

Rashid îşi continuă şi el insinuările ascunse sub masca laudelor la adresa romanului. De fiecare dată rostite în fraze întortocheate şi înflorite, avertismentele sale erau aceleaşi: romanul trebuia să plece. Shapur urmărea şi el cu atenţie întâmplările. Astrologii îi citeau zilnic în stele şi cuvintele lor nu lăsau nici ele vreun dubiu. Shapur ştia ce trebuia să facă. Simţea un oarecare regret la gândul că trebuia să dea aceste porunci, dar povara puterii nu fusese niciodată prea uşoară. Într-un fel, Casca ajunsese să-i fie drag lui Shapur, dar lucrul acesta nu putea fi lăsat să intervină în destinul lui. Rashid zâmbi, cu mâinile tremurându-i de nerăbdare când regele îşi puse semnătura şi sigiliul pe pergamentul din faţa lui. Ceea ce trebuia făcut se făcuse! În două zile, după inaugurarea de către rege a noului templu închinat zeului-Soare, *Ahura-mazda,* Casca romanul avea să fie judecat şi condamnat.

Strădania sa dădea, în sfârşit, roade şi putea şi el să se bucure de ceea ce aştepta de atâţia ani. De când îl văzuse pe gunoiul acela roman, ştiuse ce trebuia făcut şi, în cele din urmă, iată că dorinţa i se împlinea.

Rashid strălucea de plăcere.

*

* *

În dimineaţa inaugurării templului, Shapur îşi încinse sabia la brâu. Peste gură îşi legase o eşarfa din mătase, pentru ca răsuflarea lui să nu pângărească puritatea flăcărilor atunci când torţa sa avea să fie aprinsă de *Mobed-mobedan.*

Stătea drept, puternic şi mândru. Chipul său emana prin

fiecare por dreaptă credinţă şi mândrie. Era ceea ce îşi dorise întotdeauna să pară: un rege războinic dintr-un neam de războinici. Barba îi fusese încreţită şi tunsă, la partea de jos fiind tăiată drept. Roba lui de obicei atât de simplă era, de această dată, din mătase purpurie, brodată cu fir de aur şi argint. El era întruchiparea Regelui Regilor şi a gloriei Dumnezeului în care credea.

La poalele dealului pe care se afla templul, se adunase toată suflarea cetăţii şi a împrejurimilor, femei, copii, bătrâni şi tineri, pentru a fi de faţă la inaugurarea noului edificiu, cel mai minunat din câte fuseseră durate vreodată, mai măndru decât tot ceea ce făcuseră vreodată străinii pentru zeii lor. Romanul se făcu simţit tocmai prin absenţă. Dar, de această dată, nu era nici locul şi nici momentul să fie prezenţi străinii. Aceasta era Persia perşilor.

Nu mai rămăsese mult până la soroc; strălucirea roşiatică a soarelui peste vârfurile îndepărtate ale munţilor anunţă naşterea unei noi zile şi, pentru Shapur, a unei noi ere. El şi poporul său îi nimiciseră pe grecii selelucizi şi pe arascizi. Când fondatorul dinastiei, Ardashir din Babek, cucerise cetatea Artavasdes, toată linia arascidă fusese măcelărită, cu excepţia celor care reuşiseră să-şi găsească scăparea în Armenia. Ardashir cucerise pe urmă şi adăugase regatului său ţinuturile Şeitan, Merv, Kwarizam, Gorgon, Balk şi Abarshar. Regii din Kushan, Makran şi Turan ceruseră protecţia Persiei, recunoscându-l pe Shapur ca suveran al lor.

În timp ce preoţii templului se pregăteau pentru întâmpinarea soarelui, Shapur se gândea la generalul său roman. Ştia că avea să regrete pierderea lui Casca, din mai multe puncte de vedere, dar venise sorocul hărăzit pentru el să plece. În curând avea să izbucnească un nou război: războiul cu Roma.

Casca îl servise bine de-a lungul anilor cât rămăsese alături de el. Îi condusese armatele la victorie de fiecare dată şi acum graniţele regatului lui Shapur erau sigure pentru un timp. Numai că prin aceste victorii Casca îşi pusese în pericol poziţia de la Curtea regală. Succesele lui în luptă şi curajul nemaivăzut îi aduseseră o popularitate rar întâlnită în rândurile războinicilor săi, iar aceasta s-ar fi putut dovedi primejdioasă pentru rege dacă i-ar fi permis în continuare să crească. Mulţi tineri din familiile cele mai nobile ale regatului ceruseră să lupte sub comanda lui. Tot ceea ce i-ar fi mai lipsit generalului, dacă într-o bună zi i-ar fi trecut vreun gând de mărire prin minte, erau slujitorii devotaţi. Iar Shapur era decis să evite acest lucru, oricât

l-ar fi costat. Dar ştia că nu avea să-l uite chiar atât de curând pe romanul cu chipul palid şi cu părul deschis la culoare, după cum nici vizirul său, Rashid, nu avea să-l uite prea repede.

Marele vizir îl lăudase mult timp în faţa regelui. Povestea înflorind şi exagerând faptele de arme ale acestuia, precum şi felul în care îi făcea pe oameni să-i fie loiali – subliniind apoi în grabă că aceştia îi erau loiali întâi lui, ca rege, şi apoi romanului. Rashid îi vorbise de nenumărate ori despre convingerea lui că soldaţii l-ar fi urmat pe Casca şi în apă, şi în foc, dacă le-ar fi ordonat, şi că ar fi fost în stare să lupte împotriva oricui dacă el le-ar fi dat acest ordin.

Shapur nu se lăsase păcălit la început de cuvintele lui Rashid. Ştia că vizirul său îl ura pe roman, dar nu ştia şi care puteau să fie motivele acestei uri. Observase, în schimb, că, atunci când Casca romanul intra într-o încăpere în care se afla marele vizir, de pe buzele acestuia începea să picure veninul, deşi otrava era acoperită de miere. Dar acum era de acord cu el – era timpul ca romanul să fie lăsat să plece. Norii de război care se apropiau mult prea repede erau groşi şi întunecaţi.

Roma şi Persia aveau să-şi încerce din nou puterile, iar de această dată armatele nu mai puteau fi lăsate sub comanda lui Casca. Era adevărat că îi spusese romanului că, în cazul unui război împotriva Romei, avea să-l considere eliberat de jurământul de credinţă făcut Persiei, dar asta nu însemna că putea să-l lase să plece liber. Romanul învăţase prea multe despre felul persanilor de a duce lupta şi despre numărul soldaţilor lui Shapur. Cu asemenea informaţii, ar fi putut cu uşurinţă să conducă trupele romane la victorie.

Iar acum, din partea lui Rashid îi venise justificarea cea mai bună pentru trimiterea la moarte a romanului. Şi nu pierduse ocazia. Marele vizir îi dăduse pe tavă cel mai bun motiv ca să-l condamne şi nici cel mai devotat şi loial soldat al său nu ar fi putut găsi greşeală în judecata pe care Shapur avea de gând să o pronunţe în acea zi. Regele îşi îndreptă însă atenţia la pregătirile de ceremonie, scos din gândurile sale triste de o tuse discretă din spatele său.

Mobed-mobedan-ul îi înmână *barsom*-ul, o legătură de nuiele sfinţite cu care trebuia să aprindă flacăra eternităţii, întâmpinând răsăritul soarelui în acea zi, care era şi cea mai lungă a anului, zi de sărbătoare pentru Persia, în care avea să fie inaugurat un nou templu ridicat în cinstea zeului-Soare.

Îşi îndeplini datoria precum un adevărat preot ce se afla,

pentru că el şi numai el era Shapur al II-lea, *Shahan shah Eran ut an Eran,* Regele Regilor ţinuturilor Iranului şi al ţinuturilor din afara Iranului.

Soarele răsări din spatele munţilor din zare şi flacăra sacră se aprinse, fiind destinată să ardă totdeauna în acel templu, în semn de preamărire a lui *Ahura-mazda* şi de victorie a sa împotriva forţelor întunericului reprezentate de Ahriman.

Shapur se gândi la roman când torţa sa se aprinsese de la razele soarelui. A doua zi un alt foc avea să fie aprins, şi gândul acesta îl întrista.

*

* *

Casca fu chemat în faţa curţii de judecată devreme dimineaţa, înaintea primului cântat al cocoşilor. Îşi frecă ochii în grabă, ca să alunge somnul, şi se îmbrăcă în uniformă, neţinând seama de rugăminţile Anobiei să se întoarcă în pat şi să o strângă în braţe. O dată ieşit în drum, fu surprins de mărimea escortei care îi fusese trimisă. De regulă, niciodată nu i se trimitea o escortă mai mare de patru sau cinci soldaţi, dar de această dată erau două plutoane întregi. Iar dacă fuseseră trimişi douăzeci de oameni după el, însemna că ordinele pe care urma să le primească erau foarte importante, şi romanul se întrebă dacă era de bun augur sau dimpotrivă. Dar nu avea nici un rost să se gândească la asta. Avea să afle totul cât de curând, deşi ştia că nu făcuse nimic pentru a-i trezi suspiciuni regelui şi că îl servise cu credinţă.

Şi, totuşi, presimţirile sale erau tot mai rele pe măsură ce se depărta de casă. O dată intrat pe poarta palatului, frescele, taurii şi leii înaripaţi i se părură deodată ameninţători în lumina cenuşie dinaintea zorilor. Escorta sa păstrase tăcerea pe toată durata drumului. Nimeni nu rostise nici un cuvânt. Numai tropăitul potcoavelor pe dalele de piatră îi însoţi drumul. Casca simţi un fior de gheaţă cotropindu-i fiinţa. Descălecă şi fu condus în Oraşul Interior, condus de gărzile palatului. Înainte să intre în sala tronului, în care erau judecaţi supuşii de către regele lor, sabia îi fu luată ca de obicei.

Înăuntru, aliniaţi de-a lungul pereţilor, se aflau o sumedenie de ofiţeri din armata imperială, dar ceea ce îi atrase atenţia lui Casca fu faptul că se aflau şi mulţi preoţi ai lui *Ahura-mazda,* inclusiv *Mobed-mobedan*-ul. Observând acestea, îşi dădu seama că nu îl aştepta nimic bun, deşi încă nu înţelegea de ce anume.

Torţe şi suporturi pentru arderea ierburilor aromatice luminau scena, aruncând umbre lungi pe pardoseală şi de-a lungul

pereţilor. Casca înaintă şi se opri la distanţa cerută de protocol. Shapur era îmbrăcat în armură şi îşi ţinea în mână sabia în locul balanţei judecăţii. Faptul că ţinea sabia în mână însemna că urma să judece un militar şi, cum Casca era singurul războinic din sala tronului, nu mai avu nici un dubiu că de această dată se pregătise căderea capului său.

Rashid stătea lângă rege, ca de obicei, pe chipul său fiind zugrăvită satisfacţia la fel de deschisă şi de nedisimulată ca şi ura pe care Casca o simţise întotdeauna în ochii omului căruia nu-i făcuse niciodată nici un rău. Jocul flăcărilor unei torţe de lângă el făcu medalionul de la gâtul lui Rashid să strălucească şi romanul ştiu ce însemna asta.

Medalionul reprezenta un peşte stilizat. Îşi dăduse seama imediat că Rashid era un membru al Frăţiei Mielului.

Zorii începuseră să se arate deasupra oraşului şi primele sale raze se strecurau în sala tronului. Casca înţelese şi motivul pentru care fusese chemat la o asemenea oră. Primele raze ale soarelui reprezentau momentul sacru al zilei pentru slujitorii lui *Ahura-mazda* şi, prin urmare, era prilejul cel mai potrivit pentru a fi judecat de cine ştie ce erezie.

Dar pentru ce motiv?

Shapur stătea drept ca o lumânare. Impresionant prin statura şi atitudinea lui, aşteptă momentul în care razele soarelui aveau să-l scalde pe prizonier. Abia atunci vorbi:

— Tu, Casca Longinus, pe care te-am primit la pieptul meu şi ţi-am arătat cele mai înalte onoruri, m-ai trădat pe mine şi popoarele ariene uneltind prin cele mai josnice practici eretice. Te-ai dat de partea forţelor întunericului, practicând magia neagră. Eşti unealta Romei. A Romei, ale cărei armate se pregătesc acum să ne lovească. Dar vor fi distruse la fel cum ai să fii şi tu distrus.

Casca dădu să răspundă acuzaţiilor, dar regele îl opri, fluturându-şi sabia.

— Nu vei vorbi până nu ţi se va da voie.

La acest semnal, Rashid păşi în faţă.

— Marele vizir va face dovada puterilor neomeneşti ale acestei bestii cu chip uman şi a pactului pe care aceasta l-a făcut cu diavolul, în faţa preoţilor şi a reprezentanţilor armatei, aşa încât nimeni să nu poată spune că prizonierul nu a primit o dreaptă judecată.

Rashid zâmbi, răutăcios. Ca să nu-şi dea în vileag bucuria supremă pe care o încerca în acel moment, se concentrase să

păstreze o aparenţă de sobrietate. Această încordare făcuse ca întreg chipul său îngust ca de ţap să fie acoperit de broboane mari de sudoare. Părăsi estrada înaltă din jurul tronului şi se apropie de Casca, robele sale grele şi bogate de înalt dregător frecându-se cu un foşnet prelung de dalele de piatră. Se opri în faţa romanului, plesni din degete, şi escorta care îl adusese la palat îl prinse de mâini, imobilizându-i-le în lături. Rashid scoase dintre faldurile bogate ale veşmintelor sale un pumnal lung, cu lama ascuţită ca un brici, şi îl ridică astfel încât toţi cei prezenţi să îl poată vedea. Încet şi cu atenţie, tăie curelele de piele care ţineau veşmintele romanului şi îi dezveli pieptul. Ca un chirurg, apăsă vârful pumnalului pe pielea pieptului duşmanului său de moarte. Casca simţi vârful pumnalului pe piept ca şi cum ar fi fost înroşit în foc.

Mobed-mobedan-ul şi unul dintre ajutoarele sale se apropiară de Rashid ca să vadă mai bine ceea ce voia marele vizir să le arate. Preotul avea o privire de nebun posedat de idei fixe, o barbă mare şi albă, şi ochi arzători, care nu ştiau ce însemnau mila şi îndurarea.

Rashid apăsă vârful pumnalului şi mai mult în pielea pieptului descoperit al romanului. Continuă să apese uşor, până când sângele începu să picure din rană. Casca nu făcu nici un gest şi chipul său rămase impasibil în faţa durerii. În viaţa lui trecuse prin chinuri de mii de ori mai mari. Pe lângă acestea, durerea pricinuită de pumnalul lui Rashid era ca o ciupitură de ţânţar.

Marele vizir înclină apoi pumnalul şi îi coborî vârful prin carne, deschizându-i pieptul printr-o tăietură adâncă şi lungă de mai mult de o palmă.

Sângele se prelinse din rană câteva clipe. Rashid trase pumnalul afară. Sângerarea încetase deja, iar sângele era închis la culoare şi plin de cheaguri.

Rashid ceru să i se aducă un lighean cu apă. Un sclav se grăbi să-i îndeplinească porunca şi îi aduse şi o fâşie de pânză de bumbac alb. Marele vizir înmuie cârpa în apa din lighean şi apoi şterse sângele de pe pieptul lui Casca. Romanul închise ochii. Ştia ce avea să urmeze.

Mobed-mobedan-ul şi ajutorul său priviră de aproape tăietura pe care Rashid o făcuse în carnea lui Casca. Preotul scoase un ţipăt ascuţit. Apoi mai privi o dată rana şi se depărtă şi el, făcând un semn menit să alunge spiritele rele.

Mobed-mobedan-ul strigă din nou, cu aceeaşi voce subţire de scapete, dând din mâini de mânie şi de ură:

— Necuratul!... Necuratul!

Tăietura de pumnal se închisese deja şi începuse să capete o culoare rozalie. Însuşi Shapur se apropie să vadă dovada.

— *Bestie* ticăloasă ieşită din beznă! strigă el, de această dată veninul curgându-i de pe buze. Ai încercat să mă păcăleşti, dar, mulţumită înţelepciunii şi învăţăturii lui, Rashid a ştiut să descopere răul care sălăşluia în tine. Ţi-ai dovedit vina. Îi las pe preoţi să judece.

Casca nu spuse nimic nici de această dată. Fusese luat prin surprindere şi în câteva clipe viaţa lui cea nouă se schimbă din nou. Iar lucrul acesta îl făcu nesimţitor la durere şi îi lăsă un gol în minte. Nu reuşea cu nici un chip să-şi adune gândurile. Dar nici nu ar fi avut ce să facă sau să zică.

Preoţii discutară între ei câteva clipe şi apoi îi spuseră ceva la ureche regelui.

Shapur înclină din cap, exprimându-şi astfel acordul, şi se întoarse apoi cu faţa spre cei prezenţi, pentru a pronunţa sentinţa:

— Nu există decât o singură cale prin care Răul poate să fie distrus. Prin foc! *Bestie*, de această dată, vei arde în flăcările iadului din care te-ai născut! Iar cenuşa ta va fi spulberată în cele patru vânturi. Luaţi-l! Sentinţa va fi executată fără întârziere, chiar astăzi, ca să nu aibă timp să facă vrăji asupra noastră. Ardeţi-l! Ardeţi-l, şi faceţi-o acum!

Shapur se întoarse apoi spre tronul său şi se aşeză, arătând cu vârful săbiei către condamnat.

— Am poruncit! Porunca să fie îndeplinită!

CAPITOLUL 15

Casca rămase înmărmurit în faţa acestei atât de neaşteptate schimbări a sorţii sale. Mintea lui nici nu avusese timp să înţeleagă ce i se întâmplase. Înainte să poată scoate o vorbă de protest, fu înconjurat de un grup de Nemuritori de-ai lui Shapur, cu suliţele îndreptate spre pieptul său, obligându-l să rămână nemişcat în timp ce îi puseră lanţuri, atât la picioare, cât şi la mâini. În jurul gâtului, îi fu legată o funie şi fii scos astfel din sala tronului, înconjurat de o escortă de cincizeci de Nemuritori, Casca părăsi pentru ultima oară palatul şi se îndreptă spre piaţă.

Încetul cu încetul, începea să înţeleagă sentinţa pe care o primise. *Ars!* Avea să fie ars! Mai văzuse oameni arşi de vii în alte părţi ale lumii. Şi de fiecare dată se gândise că era, probabil, cel mai groaznic mod de a muri. Să fii aruncat în arenă cu animale sălbatice era o nimica toată în comparaţie cu arderea pe rug, pentru că în arenă puteai să-ţi găseşti moartea într-o clipită.

Când intrară pe străduţele înguste ale cetăţii, începură să bată tobele, chemându-i pe locuitori să se apropie şi să fie martorii dreptăţii care era pe cale să fie împlinită din porunca regelui. Un scrib al Curţii, care purta un pergament pe care erau trecute crimele lui împotriva poporului, se alăturase şi el procesiunii. Şi striga în gura mare acuzaţiile care îi fuseseră aduse şi care fuseseră dovedite.

Pas cu pas, se apropia de sfârşit, trăgând lanţurile grele pe care i le prinseseră în jurul gleznelor. Mulţimea se aduna, străzile umplându-se de chipuri mânioase, chipuri care îi aruncau blesteme şi îl scuipau. Unele dintre figurile acelea erau încărcate de fervoare religioasă, ca şi cum ar fi fost cine ştie ce păcătos care urma să-şi primească pedeapsa. Pe chipurile altora se citeau semnele loialităţii înşelate, aceştia cerând pedepsirea vinovatului de trădarea regelui. Toţi aveau însă acelaşi scop: să meargă să vadă execuţia, să se bucure de durerea şi suferinţa unei alte fiinţe umane, din carne şi oase ca şi ei. Casca ştia că toţi oamenii aceia îi doreau moartea, şi motivele personale nici nu mai contau.

Blestemele, înjurăturile şi scuipatul cu care era împroşcat la fiecare pas îi erau familiare într-un mod atât de ciudat! Unde mai văzuse aşa ceva oare? Îşi dădu seama brusc şi nu-i veni să

creadă cât de mare putea să fie ironia sorţii; încercă să râdă, dar se înecă atunci când soldatul care îl ducea de funie o smulse, tăindu-i respiraţia. *Iisus*! Îi făcuseră acelaşi lucru lui Iisus, pe drumul spre Golgota, unde l-au crucificat!

Oare asta să fie crucificarea mea? Iisus a spus că trebuie să trăiesc până la întoarcerea lui. O fi undeva în mulţime, privind şi aşteptând? Oare va veni la mine chiar înainte să fie aprins focul?

Erau aproape trei poşte până în piaţa rezervată execuţiilor publice. Trei poşte lungi!

Mulţimea continuă să se adune până când deveni un singur monstru uriaş, grotesc, urlând din mii de guri şi zbătându-se cu mii de picioare şi mâini. Nu mai existau chipuri individuale, ci o masă mânată de o minte colectivă, care se îmbulzea în jurul lui şi al escortei. O piatră aruncată cine ştie de cine îl lovi în tâmplă, după care îl izbi pe comandantul escortei în umăr. Acesta puse capăt pe loc lapidării după ce încasă lovitura. Urlă cu un glas răguşit şi ferm, obişnuit să ordone, ca toată lumea să se ţină la distanţă de coloană. Cine îndrăznea să mai arunce o singură piatră putea să se aştepte să-şi piardă capul chiar acolo. Din porunca regelui, completă comandantul escortei. Agitaţia se mai domoli; mulţimea nu mai arunca asupra lui decât blesteme şi înjurături.

Aerul se încălzea pe măsură ce soarele se ridica tot mai sus pe cer. Se anunţa o zi minunată, o zi numai potrivită pentru orice fel de ceremonie.

Casca nu ştia, dar nu avea să fie singur în această zi. Înainte să fie chemat în faţa curţii de judecată, ştafete călare bătuseră regatul în lung şi în lat, purtând cu ele ordinul scris al lui Shapur. Toţi cei care serviseră sub comanda lui sau se dovediseră exagerat de loiali faţă de roman trebuiau să fie trecuţi prin sabie. Cu ocazia aceasta, Rashid strecurase pe listă şi numele câtorva duşmani ai săi. Deşi ştia că oamenii aceia nu avuseseră niciodată de-a face cu Casca, ocazia care se ivise de a scăpa de ei era prea bună pentru a nu o fructifica.

În privinţa femeii romanului, ea nu prezenta nici o importanţă. Cel mult, avea să fie izgonită din casă şi trimisă eventual înapoi în Armenia, în ţinuturile sălbatice de unde fusese luată. Shapur nu se lăsase nici el mai prejos şi completase şi el lista cu câteva nume care îi păreau primejdioase pentru tron. Pretextul era excelent. Pentru că poporul nu putea să simtă nici o umbră de simpatie pentru soarta celor care îl slujiseră pe Ahriman. Shapur fusese foarte puternic impresionat când Rashid îi crestase pieptul

lui Casca. Ceea ce se întâmplase sub ochii lui îl făcuse să creadă cu adevărat că romanul era posedat de forţele necurate ale întunericului. Cum altfel ar fi reuşit să-şi vindece rana sub privirile tuturor celor adunaţi în sala tronului, dacă nu prin vrăjitorie? Gândul lui Shapur se oprea însă mai des la Rashid decât la Casca, al cărui destin era pecetluit. Hiena de Rashid! Descoperise secretul romanului şi suspiciunile sale fuseseră întemeiate. În sinea sa, regele era mulţumit că romanul se dovedise a fi mână în mână cu forţele întunericului. În felul acesta, condamnarea pe care o dăduse se dovedea a fi dreaptă şi justă.

Shapur însoţit de întreaga curte sosi la locul execuţiei înaintea lui Casca. Se aşezară cu toţii sub umbrare, să se odihnească după cei câţiva paşi pe care îi făcuseră de la lectici până pe estrada special înălţată pentru această ocazie, aşteptând cu nerăbdare sosirea escortei care îl aducea pe condamnat.

În cele din urmă, sosiră şi ei. Locul execuţiei! Casca simţi ca i se înmoaie genunchii, dar fu împins mai departe cu o smucitură puternică a funiei pe care o avea legată de gât, care îi tăie respiraţia din nou. Îl traseră până ajunse în centrul pieţei. Toată suflarea cetăţii se adunase să fie martoră la eveniment. Mulţimea era ţinută la distanţă de un rând de soldaţi care îşi ţineau suliţele orizontal în faţa oamenilor care se îmbulzeau, formând o barieră vie. Treizeci de mii de perechi de ochi îi urmăreau fiecare mişcare. Mulţi dintre ei făceau semne de alungare a spiritelor rele. Alţii îşi ţineau strâns între degete talismanele care trebuiau să le aducă noroc şi să-i ferească de rele.

Escorta se opri. Lanţurile care îi fuseseră legate la mâini şi la picioare începuseră să se încingă de la lumina soarelui, care îl lovea şi pe Casca, nemilos. Sudoarea picura de pe trupul sau istovit, căzând pe pavaj. Îşi simţea gura uscată, ca şi cum i-ar fi fost umplută cu bumbac. Se cutremură din cap până în tălpi la vederea rugului care se înălţa în faţa lui, pe o platformă special construită pentru a face execuţia vizibilă pentru toată lumea. Instrumentul care avea să-i aducă moartea. Dar oare chiar avea să-i aducă moartea? Casca se gândi că poate nici blestemul care îl urmărea nu putea să reziste puterii focului. Iar dacă după aceea îi luau cenuşa şi o spulberau în cele patru vânturi, probabil că nici puterea evreului, a lui Iisus, nu ar fi mai fost suficient de mare pentru a-l reclădi. Şi, dacă aşa avea să fie, atunci poate că merita durerea şi suferinţa. Casca se gândi aproape cu speranţă

că în felul acesta drumul său nesfârşit pe faţa pământului avea să ajungă, totuşi, la sfârşit.

Shapur se ridică de pe tronul său de sub un umbrar purpuriu şi vorbi mulţimii. Imediat tăcerea se aşternu peste piaţa ticsită de oameni. În timp ce regele vorbea, sclavii începuseră deja să adune legături de lemne uscate în jurul rugului, şi lucrul acesta îl făcu să se cutremure din nou. Vocea lui Shapur tuna deasupra pieţei peste tăcerea supuşilor săi.

— Cetăţeni ai Nev-Shapur-ului şi locuitori ai Persiei. Ascultaţi-mă! V-aţi adunat astăzi aici pentru a vedea cum voi face dreptate în privinţa unui trădător. Un trădător josnic, care mi-a întors onorurile şi favorurile pe care i le-am oferit împrăştiind sămânţa zâzaniei şi a nesupunerii. Perfidia şi trădarea sa au fost dovedite, la fel ca şi faptul cel mai josnic dintre toate, că se închină lui Ahriman şi forţelor întunericului, aşa cum au văzut cu ochii lor preoţii şi înţelepţii noştri. El nu este altceva decât unealta Romei şi emisarul întunericului, trimis să distrugă tot ceea ce am ridicat noi, deschizând calea ca Ahriman să vină şi să ia din nou Persia sub stăpânirea lui. Dar acum, popor al Persiei, pedeapsa va fi pe măsura faptei. Singurul fel în care necuratul poate să fie distrus este prin purificarea în foc. Lumina Soarelui este pură şi Răul se usucă şi arde sub puterea Lui. Vom arde răul care sălăşluieşte în acest trădător care s-a cuibărit în mijlocul nostru. Aceasta este porunca mea, aceasta este legea şi aşa se va face!

Fără nici o altă ceremonie, Casca fu săltat în sus pe trepte spre rug. Lanţurile cu care era legat de mâini fură folosite ca să fie suspendat de un piron bătut într-o grindă groasă deasupra rugului. Sub greutatea corpului, îşi simţi braţele smulse din trunchi. Numai vârfurile picioarelor mai atingeau cât de cât pietrele de pe platformă. Lanţurile de la picioare fură prinse şi ele de un alt piron, ca să nu poată lovi cu tălpile trunchiurile groase de lemn din jurul său după ce avea să fie aprins focul.

Rashid ceru permisiunea regelui să-i spună câteva cuvinte lui Casca înainte să fie aprins focul. Fără chef, Shapur îi îngădui acest lucru. Când ajunseră în apropierea romanului, sclavii care turnaseră ulei peste lemnele îngrămădite în jurul lui se retrăseseră. Preoţii cei mari se plimbau în jurul platformei, arzând în cădelniţe ierburi care alungau spiritele rele şi intonând descântece pentru apărarea cetăţii şi a regelui său de puterile întunericului.

Rashid îşi apropie gura de urechea lui Casca şi îl privi drept în

ochi. Pentru ca nimeni să nu-i poată înţelege cuvintele, chiar dacă l-ar fi auzit, vorbi în latină.

— *Salve,* slugă a lui Baal. Primeşte binecuvântarea Frăţiei Mielului în această zi. E târziu, dar cu siguranţă astăzi îţi vei plăti crima comisă împotriva Viului Dumnezeu. Am vrut să ştii cine este răspunzător pentru agonia în care vei sfârşi. Nu mi-aş dori decât să dureze câteva zile.

Cuvintele sale erau încărcate de ură; îşi miji ochii şi chipul i se înroşi.

— Chiar şi arderea pe rug, în comparaţie cu ceea ce i-ai făcut tu Mielului, este o pedeapsă prea uşoară, dar nu am găsit nimic mai potrivit. Te las acum să-ţi împlineşti soarta.

Spunând aceste cuvinte, se apropie şi mai mult de chipul lui Casca şi îl scuipă.

— Arzi, ereticule! Arzi!

În timp ce Rashid cobora treptele platformei, sclavii aprinseră legăturile de surcele, şi primele fuioare de fum negru de ulei începură să se ridice spre cer.

Rashid se întoarse pe scaunul său, lângă tronul regelui, şi îi spuse acestuia la ureche:

— Am vrut să-i dau putinţa să îşi mărturisească păcatele şi să ceară îndurare de la *Ahura-mazda.* Dar, stăpâne, a refuzat şi a spus cuvinte josnice despre tine şi zeul nostru... A spus că întunericul se va aşterne peste regatul tău pentru totdeauna şi că el se bucură că va ajunge în imperiul lui Ahriman.

— Atunci este bine că un asemenea eretic va sfârşi în ghearele focului, spuse Shapur, roşu ca sfecla la chip.

Primele limbi de foc ajunseră la picioarele lui Casca şi îi mistuiră părul. Dar nu era decât începutul. Romanul ştia că durerea avea să crească încetul cu încetul, pe măsură ce focul se înteţea.

Flăcările se ridicau tot mai sus, prelingându-se pe trupul său, atingându-l, mângâindu-l şi apoi arzându-l. Fumul se ridica în nenumărate fuioare, vălătucindu-se în jurul siluetei atârnate de grindă. Primele urlete le scoase când flăcările îi cuprinseră picioarele, arzându-i pielea şi începând apoi să-i devoreze carnea. Durerea începuse să crească foarte repede, ajungând curând la agonie. Casca se gândi că, probabil, înainte să îşi piardă viaţa, avea să-şi piardă minţile de durere.

O limbă lungă de flăcări alunecă de-a lungul pieptului său, şi Casca simţi că părul din cap i se aprinsese. Se lovea cu capul de grinda din spatele său, încercând cu disperare să rămână

inconştient; era în stare să facă orice să scape de flăcările flămânde care executau un dans al morţii în jurul trupului său. La fiecare mişcare a sa, flăcările se înteţeau, înghiţindu-i carnea, făcând din ea o masă carbonizată, neagră, fumegândă.

Îşi aminti alte arderi pe rug pe care le văzuse în viaţă şi îşi dădu brusc seama că exista o cale de scăpare: nu de la moartea pe rug, ci de la durere. Îşi deschise gura larg, oprindu-se o clipă şi aşteptând ca urletul sfâşietor să se sfârşească, inhală fumul, şi flăcările îi cuprinseseră pieptul. Căldura, ajungând la ţesuturile fine ale plămânilor, le arse, iar fumul luând locul oxigenului, îl ajută să îşi piardă cunoştinţa. Scăpase de durerea pe care i-o provocaseră flăcările. Deşi corpul său continua să se zbată şi să tresară, Casca nu mai simţea nimic.

Îşi pierduse cunoştinţa. Un omuleţ scund şi plăpând urcă pe platformă în fugă, începu să înlăture cu mâinile goale legăturile de surcele şi lemnele care formau rugul, fără să bage de seamă la băşicile care începuseră să-i acopere palmele.

Imhept chiar se află la un pas de a fi străpuns de suliţa unui Nemuritor; soldatul fu oprit de Shapur care ridică mâna la timp.

— Egipteanule, de ce te amesteci în dreptatea mea? întrebă Shapur.

Imhept se opri pentru o clipă şi, ridicându-şi mâinile, îi spuse regelui:

— Rege al Regilor, mi-ai spus o dată că pot să-ţi cer orice favoare şi dacă îţi va sta în putinţă mi-o vei îndeplini. Îţi cer acum trupul acestui om.

Shapur nu se aşteptase la aşa ceva. Îşi dăduse, într-adevăr, cuvântul egipteanului, şi încă în public. Dar de această dată era vorba despre un om condamnat la moarte prin arderea pe rug. Cântări lucrurile şi îi spuse lui Imhept:

— Îţi dau răspunsul într-o clipă.

Se întoarse apoi şi schimbă câteva vorbe cu un înalt preot îmbrăcat într-o robă albă. Acesta îşi ridică poalele şi dădu fuga la rug. Cercetă corpul cu atenţie, atingând pieptul şi ochii care fuseseră carbonizaţi.

— E mort, stăpâne! Slujitorul lui Ahriman este mort!

Mulţimea murmură cu entuziasm la auzul acestor cuvinte.

Shapur le făcu semn să tacă, ridicând mâna, cu palma îndreptată către cer.

— Aşa cum ţi-am dat cuvântul, egipteanule, poţi avea corpul ereticului. Îţi fac această favoare numai pentru că ştiu că eşti un om cinstit şi inima ta nu cunoaşte răul. Dar, înainte de a-l lua,

spune-mi de ce îl vrei?

— Stăpâne, motivul nu este altul decât că omul acesta mi-a fost o dată prieten. Ştiu că ai spus că a făcut un mare rău, dar, ca semn de respect pentru bunătatea pe care mi-a arătat-o odată, vreau să-l îngrop aşa cum se cuvine, astfel încât *karma* lui să îşi găsească, poate, pacea.

Shapur nici nu se aşteptase la alt răspuns din partea egipteanului, care era aproape la fel de inteligent ca şi el, deşi, după părerea lui, era un prost care se lăsa condus prea curând de imboldurile inimii.

— Aşa să fie, învăţatule! Poţi să-l iei!

Shapur se adresă apoi mulţimii:

— Execuţia a luat sfârşit! Nimeni nu are dreptul să îl împiedice pe egiptean să facă ceea ce a spus. Acesta este cuvântul meu şi aşa va fi!

Imhept eliberă trupul din lanţuri. Încheieturile mâinilor şi picioarelor arseseră destul de adânc şi egipteanul trebui să fie foarte atent. Examină apoi trupul ca să-şi dea seama dacă mai exista vreo scânteie de viaţă în el, sperând că preotul persan se înşelase. Dar nu găsi nici una.

Shapur îl urmări pe egiptean. Nu îl interesa ce avea să se întâmple cu cadavrul ars al romanului, atâta vreme cât trădătorul era mort. Dar, chiar şi dacă romanul ar mai fi trăit, nu ar mai fi fost decât o bestie care nu ar fi putut nici să meargă şi nici să se târâie. Picioarele îi erau răsucite în poziţii nefireşti de muşchii care, uscându-se, se contractaseră. Nasul romanului nu arsese complet, iar ochii şi urechile îi erau intacte. Părul de pe cap arsese însă complet. Shapur îl lăsă pe egiptean să îşi vadă de treabă.

Imhept îl chemă la el pe unul dintre servitorii săi. Omul ascultă porunca stăpânului său şi, lăsându-l să miroasă duhoarea corpului care nu arsese decât în parte, se duse să îndeplinească ordinul. Se întoarse în câteva minute, aducând un măgar care avea o pânză pe spate. Înveliră corpul în pânză, îl puseră în spatele animalului şi ieşiră din cetate.

Imhept duse cadavrul într-o peşteră de pe malul mării, pe care o descoperise în timpul inspecţiei pe care Shapur îi poruncise să o facă. Nu era nici piramidă şi nici mormânt regal, dar era suficient de potrivită pentru scopurile sale. După ce luă cadavrul din spatele măgarului, se întoarse în cetate, pentru a lua ceea ce îi era de trebuinţă, şi întorcându-se la peşteră, îl trimise acasă pe servitor. Omul plecă, uşurat, jurându-şi să nu se mai întoarcă

niciodată să-l servească pe egiptean.

În adâncul peşterii, Imhept dezveli cadavrul. Trăgea pânza cu grijă, ţinându-şi suflarea pe cât putea, luptându-se cu senzaţia de greaţă care îl stăpânea. Trebuia să dezlipească ţesătura cu grijă, pentru că se lipise pe pielea şi carnea arsă şi o putea jupui de pe oase.

Aşa cum învăţase de la înţelepţii Egiptului, doftorici corpul timp de cinci zile. Spălă trupul cu blândeţe şi apoi îl înfăşură în fâşii de bumbac înmuiate în uleiuri numai de el ştiute şi bandajându-l cu ierburi rare. În loc să scoată creierul, aşa cum se făcea, trăgându-l bucată cu bucată prin nări cu nişte pense lungi, ca să-l pună la păstrat într-un vas separat, lăsă corpul aşa cum îl găsise. Se mulţumi numai să folosească fâşiile de pânză, îmbibate în ulei, pentru a păstra trupul romanului.

Următoarele zece zile şi le petrecu în rugăciuni, arzând plante rituale şi urmărind tot timpul cu atenţie rămăşiţele corpului. În dimineaţa celei de-a zecea zile, sfârşise rugăciunile. Făcuse tot ceea ce depindea de el. Începu să adune pietre în jurul cadavrului. După ce avea să termine şi lucrul acesta, nu-i mai rămânea decât să închidă, tot cu pietre, intrarea în peşteră, ca să ţină departe de cadavru jefuitorii de morminte şi animalele de pradă.

Imhept obosi repede luptându-se cu pietrele şi bolovanii pe care îi găsi prin preajma peşterii, cu atât mai mult cu cât propriile lui răni de pe palme şi de pe mâini nu se vindecaseră complet. Se aşeză să se odihnească lângă cadavrul înfăşurat ca o mumie, trupul lui bătrân şi slab tremurând din cauza efortului. Deodată, o piatră se mişcă sub mâna lui. Se gândi că i se păruse. Apoi se mişcă o alta şi apoi încă una. Nu-şi dădea seama ce se întâmpla. La început, crezu că mintea lui obosită îi juca feste. Gândindu-se la asta, auzi un oftat înfundat venind de sub grămada de pietre. Temător, îşi apropie urechea de ele şi ascultă. Oftatul se auzi din nou.

Cu degete tremurătoare, începu să dea la o parte pietrele de pe mumia de dedesubt. Pe măsură ce scădea greutatea pietrelor care apăsau pieptul cadavrului, respiraţia se auzea tot mai puternică. Imhept dădu la o parte şi ultimele pietre şi observă că romanul respira. Bandajele de pe gură se mişcau ritmic, în timp de Casca inspira şi expira. Imhept îşi apropie urechea de gura lui şi ascultă. Auzi un cuvânt repetat de mai multe ori. Mai mult o şoaptă, înfundată şi uscată, dar clară şi distinctă:

— Doare!... Doare!... Mă doare!

Umezi bandajul în dreptul gurii cu apa dintr-un ulcior pe care îl adusese pentru el. Tăie apoi bandajul, descoperindu-i buzele arse, crăpate şi înnegrite de foc. Le dezlipi puţin şi îi dădu câteva picături de apă. Îşi apropie apoi gura de urechea lui Casca şi îi şopti:

— Nu te teme! Sunt cu tine! Te voi îngriji! O să trăieşti!

Imhept părăsi peştera o oră mai târziu, îndreptându-se către cetate, biciuindu-şi măgarii ca să se mişte mai repede. Se întoarse înainte de căderea nopţii, aducând leacuri. Intră în peşteră, dar nu auzi nici un sunet. O clipă se gândi că totul se petrecuse numai în imaginaţia lui. Auzi apoi iarăşi respiraţia întretăiată a mumiei de la picioarele sale.

Imhept scoase o sticluţă din legătura pe care o adusese din cetate şi picură câţiva stropi pe buzele lui Casca.

*

* *

În săptămânile care urmară, Imhept rămase lângă pacientul său, turnându-i pe gât o fiertură de plante şi opium. Curăţă trupul cât putu de bine, îndrăznind în cele din urmă să dea la o parte bandajele. Încetul cu încetul, romanul redeveni conştient, la început câteva clipe numai, apoi din ce în ce mai mult, ajungând în cele din urmă să rămână treaz câteva ore la rând. Degetele îndemânatice ale egipteanului îndepărtară bandajele, dezlipindu-le de pe răni, câteodată rupând şi carnea vie odată cu cea arsă.

Dură trei săptămâni până când înlătură şi ultimul bandaj. În locurile în care pielea şi carnea fuseseră arse până la os, începuse să apară carne nouă, rozalie. Imhept mai văzuse în viaţa lui oameni arşi, dar nici unul atât de grav cum fusese Casca. Şi nici unul nu-şi revenise atât de repede ca el. După ştiinţa lui, corpul romanului ar fi trebuit să fie distrus iremediabil; însă zi de zi apăreau noi straturi de carne şi de piele, rănile adânci lăsate de flăcări fiind înlocuite de o epidermă fină ca de copil nou-născut. Se gândi în nopţile fără sfârşit în care veghea la căpătâiul bolnavului său că era posibil să fie martor al unei vrăji. Sau poate al unei minuni. Dar parcă nu erau şi una, şi cealaltă, unul şi acelaşi lucru?

Casca rămăsese treaz aproape tot timpul cât dură vindecarea trupului său, dându-şi seama ce se întâmpla cu el. Primul lucru pe care îl înţelesese fusese acela că nici aşa nu i se permisese să moară. Când fumul îi invadase plămânii, aruncându-l în întuneric, departe de durere, ultimul său gând conştient fusese unul de

recunoştinţă. Crezuse că tot chinul vieţii fără sfârşit se încheiase. Vremea judecăţii şi a ispăşirii trecuse şi i se permitea, în sfârşit, să moară ca orice fiinţă umană. Se gândise, de asemenea, că îl învinsese pe evreu şi că nici măcar el nu putea să-l facă la loc pe un om a cărui carne s-ar fi transformat în cenuşă. Trezindu-se tot pe această lume şi în aceeaşi întrupare, înţelese că soarta era împotriva lui. Imhept se amestecase înainte ca focul să-şi fi încheiat misiunea.

Dar nu îi pomeni nimic din toate astea egipteanului. Recunoscu numai că miraculoasa lui revenire la viaţă nu se putea datora decât ierburilor pe care le folosise Imhept şi uleiurilor cu care îi îmbibase tot timpul bandajele. Nu era o explicaţie care să-l poată satisface pe învăţatul egiptean, dar Imhept nu îl întrebă nimic, luând această întâmplare ca pe un miracol al cărui martor soarta se îndurase să-l facă.

Prima întrebare pe care i-o pusese egipteanului după ce îşi revenise în simţiri a fost ce s-a întâmplat cu Anobia. Imhept îi spuse că femeia lui fusese izgonită şi probabil ajunsese înapoi în satul ei pierdut în munţii Armeniei. Casca se simţi uşurat. Nu ar fi vrut ca biata Anobia să fie pedepsită şi ea din cauza lui. Şi mai mult se bucura când auzi că femeia îl crezuse mort şi se întorsese la ai ei, şi în gând îi ură să fie fericită.

Câtăva vreme, Casca fu obligat să umble numai în pielea goală prin peşteră. Orice atingere era mai rea decât atingerea focului. Pielea i se îngroşă însă, încetul cu încetul, şi putu să suporte chiar şi lumina soarelui pentru scurte perioade de timp.

În cea mai mare parte a vremii, Imhept stătea împreună cu el, părăsindu-l numai când trebuia să se ducă să dea seamă lui Shapur despre activităţile lui. Lui Imhept i se păruse de mai multă vreme că întâlnirile acestea cu regele erau inutile, dar, dacă asta îi adormea suspiciunile, cu atât mai bine.

Dar veni şi vremea când Imhept îl putu lăsa pe Casca singur toată ziua, întorcându-se astfel la treburile lui, care avuseseră de suferit în lunile scurse de la execuţia romanului. Îşi făcu însă de lucru ceva mai aproape de peşteră şi, ori de câte ori avea prilejul, dădea o fugă să vadă ce mai făcea prietenul lui care supravieţuise morţii.

Pentru Imhept, venise, de asemenea, sfârşitul. Înţelegerea lui cu Shapur se apropia de final şi în curând avea să fie liber să plece înapoi în ţara lui, unde îl aşteptau alte îndatoriri.

CAPITOLUL 16

Casca rămase în întunericul peşterii timp de patru luni, ieşind numai noaptea, ca să facă băi în apa sărată şi tămăduitoare a mării. Aşa, pielea zbârcită şi roşie se curăţă, întâi pe porţiuni mici şi pe urmă pe porţiuni tot mai mari, corpul său rămânând în cele din urmă curat şi vindecat. Îi crescu apoi părul pe cap şi pe corp. La sfârşitul celei de-a treia luni, Casca părea mai curând un bebeluş mare decât un om matur.

Imhept era singura fiinţă umană care se apropia de peşteră, dar şi vizitele sale erau din ce în ce mai rare. În ultima vreme, venea numai ca să-i aducă prietenului său provizii de hrană şi de apă proaspătă.

Casca îşi regăsi cu timpul şi puterea. Zile întregi stătea numai în peşteră, făcând exerciţii, pentru ca muşchii să devină supli şi pielea să se întindă, ca mai înainte. De multe ori rănile de pe mâini se mai deschideau din cauza muşchilor contractaţi la maximum, sângerând, dar Casca ştia că acesta era mersul normal al lucrurilor şi că, odată cu trecerea timpului, şi acele răni aveau să se vindece, întotdeauna fusese aşa.

Imhept era cu totul uimit de vindecarea miraculoasă a prietenului său, dar Casca nu îi mărturisi nimic din secretul său. Cu cât egipteanul ştia mai puţine, cu atât mai bine. Nu avea decât să-şi găsească explicaţiile care îi conveneau. Oricum, indiferent care ar fi fost explicaţia, Imhept nu avea nimic de câştigat sau de pierdut.

În cele din urmă, Casca se simţi capabil să îşi părăsească ascunzătoarea. În ultimele săptămâni, se aventurase tot mai departe de peşteră, în timpul zilei, când soarele era mai puternic, lăsându-şi pielea să se bronzeze sub razele arzătoare ale Persiei. După cât putea să-şi dea seama, câteva dintre cicatricele mai mici dispăruseră odată cu stratul de piele care se schimbase. Corpul său purta, oricum, mai puţine semne decât înainte.

Imhept fu şi el de acord că venise vremea ca romanul să încerce cu forţele lui să plece din Persia. În fiecare zi pe care o petreceau în regatul lui Shapur, vieţile lor erau în pericol de moarte. Îi oferi lui Casca o sumă de bani, suficient de mare ca să poată supravieţui o bucată de vreme, cu condiţia să nu fie risipitor. Imhept îi oferise banii din toată inima, pentru că filosofia

lui de viaţă îl învăţase să nu ţină la bani sau la bogăţie. Deşi câştigase mult în viaţă, nu păstra nimic pentru el. De obicei, îşi dădea banii celor flămânzi, fie că era vorba despre oameni care tânjeau după o bucată de pâine, fie că era vorba despre oameni care tânjeau după învăţătură.

Ultima oară când îl văzu pe Imhept fu când acesta se depărta, sărind pe spinarea măgarului care îl purta de colo-colo. Cei doi dispărură după creasta unei dune de nisip, îndreptându-se spre Koramshar. Casca îşi luă şi el bocceaua cu câteva lucruri, legată de capătul unui băţ lung, tresărind de durere de fiecare dată când băţul îi freca pânza aspră a tunicii de pielea încă prea fină. Ieşi din peşteră şi se îndreptă către apus. Îl aştepta un drum lung, de-a lungul Tigrului şi a Eufratului, prin ceea ce odinioară se numise Babilon, iar acum Asuristan. Avea de gând să urmeze Eufratul până dincolo de Firus Shapur, unde trebuia să găsească graniţa cu Siria. După aceea, avea de gând să se îndrepte către Calinicium, cel mai apropiat oraş roman. De acolo, putea să ajungă în Barbalissus, unde se gândea să părăsească malul fluviului şi, după un drum de o sută de poşte, să ajungă în Antiohia.

Îşi strânse roba în jurul trupului şi îşi aşeză turbanul mai bine pe cap. Îmbrăcat astfel şi înarmat cu sabia şi cu suliţa, era aidoma atâtor nomazi care băteau drumurile Arabiei în toate direcţiile, în căutarea norocului.

Mai avea încă vreo sută de poşte de mers până să atingă malul fluviului, ocolind oraşul persan de pe malul său. Nu avea de gând în nici un caz să intre în cetatea Bisshapur. Amintindu-şi de numele acestei cetăţi, Casca se întrebă dacă regele chiar ştia câte oraşe primiseră numele său.

Străbătu primele cincizeci de poşte pe jos, dar se hotărî să-şi cumpere un catâr când ajunse într-un sătuc lângă Biramkubad. Era adevărat că bietul animal nu avea nimic din înfăţişarea nobilă şi elegantă a cailor pe care îi călărise în ultimii ani, dar era, oricum, mai bun decât să bată drumurile cu piciorul. Câtă vreme nu forţa catârul prea mult, îl putea duce foarte bine, cel puţin până întâlnea fluviul, unde spera să-şi poată cumpăra un loc pe una dintre numeroasele corăbii care îi străbăteau zilnic apele.

La Ahvaz, îşi vându catârul şi urcă la bordul unei corăbii încărcată cu mărfuri care mergea chiar în direcţia lui.

Casca rămase retras tot timpul călătoriei, evitând să intre în vorbă cu cei trei marinari care alcătuiau echipajul. Şi ei, la rândul

lor, erau fericiţi că taciturnul pasager nu îi deranja. Iar dacă nu catadicsea nici să le adreseze vreo vorbă, cu atât mai bine. Îşi cumpărase privilegiul de a fi lăsat în pace şi, pe de altă parte, putea să fie unul dintre inspectorii despre care se zvonise că regele i-ar fi trimis în lungul şi latul regatului său pentru a-i urmări pe neguţători şi a raporta dacă fiecare îşi plătea impozitele cuvenite.

Rămase la bordul corăbiei până când aceasta aruncă ancora dincolo de Babilon, din care nu mai rămăseseră decât ruinele, şi din care nu se putea bănui nimic din perioada de glorie a oraşului.

Dar mai erau alte perechi de ochi care urmăreau corabia pe care se afla Casca. Ochi ascunşi sub nişte glugi adânci, din lână ţesută în casă.

Frăţia Mielului avea o întâlnire specială în noaptea în care trecu Casca pe lângă ruinele vechii cetăţi. O greşeală de neiertat abia dacă putuse fi evitată. Şi nu trebuia să existe posibilitatea ca ea să fie repetată.

*

* *

Rashid, cu capul plecat, stătea în faţa Bătrânului, conducătorul Frăţiei Mielului. Restul fraţilor, adunaţi pentru această ocazie deosebită, erau aşezaţi pe două rânduri de-a lungul pereţilor unei săli imense, pe jumătate prăbuşite, cu chipurile ascunse sub glugi. Toţi erau îmbrăcaţi în robe maronii din lână ţesută în casă şi erau legaţi în talie cu bucăţi de funie, de care era legat semnul peştelui.

Rashid aşteptă cu înfrigurare cuvintele Bătrânului. Era sigur că avea să fie primit în Cercul Interior al Frăţiei Mielului, pentru că fapta sa fusese măreaţă. Cel puţin, în ochii lui. Şi apoi mai fusese şi felul în care făcuse să fie executată *Bestia* cu chip uman care era răspunzătoare pentru uciderea lui Iisus pe cruce.

Bătrânul şedea pe un scaun din lemn. În spatele lui, legat cu fâşii de piele se afla Sfântul Odor al Frăţiei Mielului, suliţa lui Longinus, arma care fusese înfiptă fără milă sub coasta Stăpânului, luându-l astfel din mijlocul Lumii înainte ca misiunea Lui să fie împlinită. Bătrânul nu era nici pe departe mulţumit de fapta lui Rashid şi nu găsea nici un pic de compasiune în suflet pentru prostul care greşise într-un mod pe care nu îl puteau ierta. Dacă Casca ar fi murit, atunci drumul care îi ducea la Iisus ar fi fost pentru totdeauna rătăcit. Nu îi spusese chiar Iisus de pe cruce: „Aşa cum eşti acum, aşa vei rămâne până ne vom întâlni

din nou?” Nu încăpea îndoială că aceste cuvinte însemnau că într-o bună zi romanul avea să se întâlnească faţă în faţă cu Mesia, din nou. El era calea. A pedepsi *Bestia* aşa cum o făcuse cu ani în urmă bătrânul Dacort, tăindu-i mâna, era una. Dar să ardă până nu mai rămânea nici cenuşa din el era cea mai mare prostie de care auzise în viaţa lui. Ei, discipolii celui de-al treisprezecelea mucenic al lui Iisus, trebuiau să înveţe ce însemnau răbdarea şi judecata limpede. Iar Rashid comisese o greşeală cu totul de neiertat: îşi depăşise atribuţiile.

— Frate Rashid, spuse Bătrânul, cu o voce slabă, aproape în şoaptă, am hotărât cum să fii răsplătit pentru fapta ta. La următoarea întâlnire, tu vei fi cel răstignit pe cruce şi vei avea ocazia să trăieşti durerea pe care a trăit-o Stăpânul nostru, Iisus Hristos. La fel ca şi El, îţi vei purta crucea în spate şi vei fi pironit pe ea. Astfel, la timpul sorocit, vei cunoaşte extazul durerii prin care a trăit Stăpânul nostru şi suliţa lui Longinus te va trimite şi pe tine alături de ceilalţi care au plecat dintre noi înaintea ta. Şi tu, ca şi ei, vei ajunge să stai la picioarele Stăpânului.

Rashid rămase înmărmurit. Era o onoare chiar mai mare decât aceea de a fi primit în Cercul Interior. Avea să fie una şi aceeaşi persoană cu Stăpânul, Iisus. Lacrimile recunoştinţei îi umeziră ochii.

Bătrânul abia catadicsi să-şi arunce privirea la el, ştia ce îi trecea lui Rashid prin minte, dar era singura răsplată pe care i-o putea da pentru a scăpa de el. Prostul nu avea decât să moară, dacă asta urmărea!

Rashid fu scos din sală, escortat de doi acoliţi. La acest semnal, restul fraţilor părăsiră încăperea şi Bătrânul rămase singur.

Cu chipul ascuns încă în umbra glugii sale, oftă adânc. Era bătrân cu adevărat şi obosit, şi ştia că în curând trebuia să lase pe un altul în locul lui ca să-i continue munca.

Se înspăimântase când auzise despre fapta lui Rashid şi, pentru o clipă, inima i se opri, gândindu-se că îl pierduseră pe Casca. Fusese cel mai rău moment din viaţa lui. Dar acum totul era bine din nou. Unealta lui Satan era încă în viaţă. Şi Frăţia Mielului nu rătăcise calea până la el.

Bătrânul îşi ridică încet trupul de pe scaunul de lemn şi îşi dădu la o parte gluga. Mâinile lui erau delicate şi fine; mâini de artist.

Un acolit tânăr se apropie de el; era timpul pentru rugăciune.

Bătrânul Imhept se lăsă în genunchi pe pardoseala de piatră

şlefuită şi începu să se roage în faţa altarului suliţei lui Longinus.

CAPITOLUL 17

Casca debarcă în primul port după Babilon şi îşi continuă pe jos drumul în sus pe fluviu. De această dată, nu mai mergea singur; se alăturase unui grup mai mare de călători. Umblase mai mult de două sute de poşte, şi singurii tovarăşi apropiaţi îi fură sandalele cu care răscolea praful drumului. Noaptea trebuia să-şi caute adăpost, unde să-şi poată îngriji trupul, ţinându-l la adăpost de intemperii. Îşi păstra chipul şi trupul acoperite tot timpul de burnuz; încă era prea aproape de drumurile pe care le străbătuse cu armatele sale şi nu voia să rişte să fie recunoscut de cineva.

Fiecare pas pe care îl făcea îl ducea tot mai aproape de graniţa Imperiului Roman şi tot mai departe de regatul blestemat al lui Shapur. În cea mai mare parte, drumul care îi mai rămăsese de străbătut trecea prin zone aride. Ura deşertul din tot sufletul şi îşi jură să nu se întoarcă prea curând în acele părţi ale lumii.

Zări de departe ultimul post de graniţă al perşilor şi îl ocoli prudent. Se săturase de persani. Cum îi spusese bătrânul evreu când intrase pentru prima oară între zidurile cetăţii lui Shapur? Persia nu era tărâmul potrivit pentru cei de teapa lui, sau ceva asemănător. Şi atunci unde putea să-şi găsească şi el un loc pe faţa pământului? Niciodată nu găsise un loc căruia să-i poată spune „casă” din toată inima. De fiecare dată când începea să se simtă bine într-un loc, soarta îl arunca în altul, unde se simţea din nou străin şi nelalocul lui, ajungea apoi să se obişnuiască, să-i placă şi iarăşi...

Trecuseră treizeci şi trei de zile de când părăsise peştera în care îl îngrijise Imhept, când zări primul oraş roman, la picioarele lui, într-o vale înverzită. Acela era Calinicium.

Înainte să înceapă să coboare panta, se întoarse şi privi în urmă, în direcţia din care venise.

Îşi aminti chipurile celor pe care îi lăsa în urmă. Chipurile prietenilor şi ale duşmanilor deopotrivă. Se întrebă ce s-ar fi întâmplat dacă Imhept, învăţatul egiptean, nu l-ar fi salvat. Dar nu arsese, şi egipteanul îl salvase. Drumul îi stătea din nou deschis în faţă, deschis oricăror întâmplări pe care Dumnezeu i le pregătise.

Un singur lucru ştia cu siguranţă – orice s-ar fi întâmplat, nu avea de gând să se mai lase ars de viu vreodată. Simţea că era peste puterile lui să suporte din nou durerile acelea îngrozitoare.

Îşi întoarse chipul de la trecut şi de la Persia. În valea de la picioarele lui, se afla viitorul. Îşi aşeză mai bine pe umăr legătura cu lucruri şi începu să coboare panta lină care îl ducea spre cel mai apropiat oraş roman de graniţa cu Persia.

Fără să vrea, îşi îndreptă spatele, întinse pasul şi luă din nou înfăţişarea soldatului etern.

CUPRINS

CAPITOLUL 1.....3
CAPITOLUL 2.....17
CAPITOLUL 3.....29
CAPITOLUL 4.....49
CAPITOLUL 5.....57
CAPITOLUL 6.....61
CAPITOLUL 7.....68
CAPITOLUL 8.....88
CAPITOLUL 9.....93
CAPITOLUL 10.....98
CAPITOLUL 11.....104
CAPITOLUL 12.....112
CAPITOLUL 13.....126
CAPITOLUL 14.....136
CAPITOLUL 15.....143
CAPITOLUL 16.....153
CAPITOLUL 17.....157
CUPRINS.....159

CÂINII RĂZBOIULUI

O colecţie nouă pe care v-o dăruieşte Editura BOGDANA.

PERSANUL

Casca îşi scoase coiful şi sări în şaua calului care îl aştepta, aruncându-şi privirile asupra celor cinci mii de ostaşi. Îşi umplu plămânii cu aer şi le strigă, astfel încât să fie auzit de toţi:

— Regele Shapur v-a oferit această ocazie pentru a vă salva familiile. Voi aţi fost deja condamnaţi la moarte, unii pentru trădare, alţii pentru furturi sau crime sau pentru că aţi refuzat să acceptaţi religia oficială. Nu mai contează care a fost crima voastră împotriva Marelui Rege, acum sunteţi ca un singur om în faţa sentinţei care a fost pronunţată. În această zi vi se permite să vă spălaţi de păcatele pe care le aveţi şi Marele Rege vă va cruţa familiile. Ele nu vor mai ajunge sub securea călăului. Faceţi ceea ce vi s-a ordonat şi totul va fi bine pentru cei pe care îi lăsaţi în urma voastră. Aceasta este porunca Marelui Rege.

Fiecare dintre cei cinci mii de oameni îşi ridică singura armă pe care o avea asupra sa, un cuţit, în semn de salut şi toţi se înclinară adânc la auzul numelui Marelui Rege Shapur.

ISBN 973-9127-35-X EDITURA BOGDANA Lei 22.000